ISAAC ASIMOV

SFÂRȘITUL ETERNITAȚII

ISAAC ASIMOV

SFÂRŞITUL ETERNITĂŢII

Traducere de Anca Răzuş

Isaac Asimov
THE END OF ETERNITY, 1955

Isaac Asimov (n. 2 ianuarie 1920 - d. 6 aprilie 1992; rusă: Исаак Азимов; pronunție în original în engleză conform AFI -- /ˈaɪzək ˈæzɪmˌɔf/) a fost un autor american născut în Rusia și un biochimist, un scriitor de mare succes și excepțional de prolific, cunoscut mai ales pentru lucrările sale științifico-fantastice și pentru cărțile de popularizare a științei. Cea mai faimoasă lucrare este seria Fundația, pe care a combinat-o mai târziu cu două alte serii ale sale, seria Imperiului Galactic și seria Roboților. A scris și romane polițiste și fantasy, precum și o mare cantitate de lucrări non-ficțiune. Asimov a scris și editat peste 500 de volume și estimativ 90.000 de scrisori sau cărți poștale și are lucrări în toate categoriile majore ale Sistemului Decimal Dewey, cu excepția filozofiei. Asimov a fost prin consens general un maestru al stilului science-fiction, alături de Robert A. Heinlein și Arthur C. Clarke. A fost considerat a fi unul dintre membrii „Marelui Trio” al scriitorilor de science-fiction din timpul vieții sale.

...Omul nu ar fi însemnat o lume, ci un milion, un miliard de lumi. Am fi avut infinitul în căuşul palmei. Fiecare lume ar fi avut însuşirea ei de Secole, fiecare valorile ei proprii, o şansă de a căuta fericirea pe propriile căi, în propriul mediu. Există multe feluri de fericire, de bine, o varietate infinită... Aceasta este Starea Fundamentală a omenirii...

Pentru Horace L. Gold

TEHNICIAN

Andrew Harlan păşi pe navă. Aceasta era perfect rotundă şi intra ca turnată într-un culoar vertical format din tije, aşezate la intervale mari, care licăreau într-o ceaţă invizibilă la doi metri deasupra capului său. Harlan reglă comenzile şi împinse maneta de pornire cu o mişcare lentă, continuă.

Nava nu se clinti.

Harlan nici nu se aştepta să se mişte. Nu aştepta nici o mişcare. Nici în sus, nici în jos, nici la dreapta, nici la stânga, înainte sau înapoi. Dar spaţiile dintre tije se topiseră într-un cenuşiu vag, solid la atingere, şi, cu toate acestea, imaterial. Simţea un fior în stomac, uşoara (psihosomatică?) atingere a ameţelii, care-i spunea că tot ce se afla în interiorul navei, împreună cu el, se avânta fulgerător, în sus-Timp, străbătând

Eternitatea.

Se îmbarcase în Secolul 575, baza operaţiunilor cu care fusese însărcinat cu doi ani în urmă. Până acum, al 575-lea fusese punctul maxim în sus-Timp, până la care îl purtaseră călătoriile sale. Acum urca spre secolul 2456.

În condiţii obişnuite, s-ar fi simţit oarecum pierdut în faţa acestei perspective. Secolul lui natal, mai precis Secolul 95, se afla departe în jos-Timp. Secolul 95 avea restricţii rigide în ceea ce privea energia atomică; uşor rustic, îndrăgostit de lemn ca material structural, cu exportatori de anumite feluri de băuturi distilate pe care le trimiteau aproape pretutindeni şi cu importatori de seminţe de trifoi. Cu toate că Harlan nu mai fusese în Secolul 95 de la cincisprezece ani, de când îşi începuse pregătirea specială şi devenise Novice, avea întotdeauna un sentiment de pierdere când se îndepărta, în timp, de „casă”. În Secolul 2456 se va afla la o depărtare de 240 de milenii de timpul naşterii sale, distanţă considerabilă chiar şi pentru un Etern veteran.

Toate ar fi fost aşa — în condiţii obişnuite.

Însă acum lui Harlan nu-i ardea să se gândească decât la faptul că documentele îi atârnau greu în buzunar. Era încordat, puţin confuz.

Mâinile lui acţionară automat când opriră nava la staţia exactă, în secolul de destinaţie.

Nici un Tehnician nu trebuia să fie vreodată încordat sau nervos. Ce îl învăţase oare odată Educatorul Yarrow?

„Mai presus de toate, un Tehnician nu trebuie să aibă sentimente. Schimbările de Realitate pe care le iniţiază pot afecta vieţile chiar a 50 de miliarde de oameni.

Dintre aceştia, un milion sau mai mulţi pot fi afectaţi atât de radical, încât să fie consideraţi alţi indivizi. În aceste condiţii, o configuraţie emoţională este un handicap important.”

Harlan îşi alungă din minte vocea seacă a profesorului, scuturând din cap aproape sălbatic. Atunci nu şi-ar fi închipuit că el însuşi ar îndeplini atât de bine aceste condiţii. Însă, până la urmă, sentimentele îl învinseseră. Nu pentru 50 de miliarde de oameni. Ce, în numele Timpului, i-ar fi păsat lui de 50 de miliarde de oameni? Nu era vorba decât de unul singur. Un singur om.

Îşi dădu seama că nava se oprise şi, după o fracţiune de secundă în care îşi adună gândurile, reveni la starea de spirit rece, impersonală, caracteristică unui Tehnician, şi păşi afară. Nava pe care o părăsi nu mai era, desigur, cea pe care se îmbarcase, în sensul că nu mai era compusă din aceiaşi atomi. Nu-şi făcu griji din pricina asta, cum nu şi-ar îi făcut nici un Etern. Să te preocupe aspectul „mistic” al călătoriei în Timp mai mult decât lucrul în sine era o caracteristică a unui Novice, nou venit în Eternitate.

Se opri din nou la perdeaua infinit de subţire a non-Spaţiului şi non-Timpului, care îl despărţea de Eternitate într-un sens şi de Timpul obişnuit, în altul.

Aceasta va fi pentru el o secţie complet nouă a Eternităţii, îşi însuşise câteva repere, în linii mari, desigur, după ce căutase detalii în Manualul Temporal. Litera cărţii nu se putea substitui însă realităţii, aşa că îşi adună puterile pentru şocul iniţial al adaptării.

Regla comenzile, o operaţiune simplă la trecerea în Eternitate (şi una foarte complicată la trecerea în Timp, în consecinţă un Timp de trecere mai puţin frecvent).

Păşi prin perdea şi se trezi că strânge pleoapele în faţa strălucirii. În mod automat, ridică mâna să-şi umbrească ochii.

În faţa lui se afla un singur om. La început, Harlan nu-l putu vedea decât ca prin ceaţă.

Omul spuse:

— Sunt Sociologul Kantor Voy. Îmi închipui că sunteţi Tehnicianul Harlan.

Harlan încuviinţă din cap, şi răspunse:

— Sfinte Timp! Felul ăsta de ornamentaţie nu este reglabil? Voy privi în jur şi răspunse îngăduitor:

— Vă referiţi la peliculele moleculare?

— Da, spuse Harlan. Erau menţionate în Manual, dar nu scria nimic despre o *asemenea* dezlănţuire nesăbuită de reflexii luminoase.

Harlan simţea că sentimentul lui de contrarietate era foarte logic. Secolul 2456 era axat-pe-materie, ca majoritatea Secolelor, deci avusese dreptate să se aştepte la o compatibilitate fundamentală încă de la început. Nu ar fi trebuit să existe nici urmă din confuzia totală (pentru cineva născut axat-pe-materie) a vârtejurilor de energie din secolele 300 sau a dinamicii câmpului din secolele 600. În 2456, spre liniştea Eternului mediu, materia era folosită pentru orice, de la pereţi până la cuie.

Există, însă, materie şi materie. Un om al unui Secol axat-pe-energie ar putea să nu-şi dea seama de asta. Pentru el, toată materia ar putea părea variaţiuni minore pe tema „brut, greu şi necioplit”. Pentru Harlan, axat-pe-materie însemna totuşi lemn, metal (cu subdiviziuni — greu şi uşor), plastic, silicaţi, beton, piele şi aşa mai departe. Însă o materie alcătuită în întregime din oglinzi!

Aceasta a fost prima lui impresie despre Secolul 2456. Fiecare suprafaţă reflecta lumina şi se juca cu ea. Pretutindeni domnea iluzia unei netezimi perfecte. Efect al unei pelicule moleculare. Şi, în imaginea lui reflectată la infinit, în cea a Sociologului Voy şi în tot ce vedea, în frânturi şi întreguri, în toate unghiurile, peste tot era confuzie. Confuzie bătătoare la ochi şi ameţitoare!

— Îmi pare rău, spuse Voy, este obiceiul Secolului şi Secţia care se ocupă de el crede că este bine să adopte obiceiurile acolo unde este practic. Cu timpul, ajungi să te obişnuieşti! Voy păşea repede pe picioarele în mişcare ale unui alt Voy, răsturnat, de sub pardoseală, care îl însoţea pas cu pas. Întinse mâna şi împinse un indicator subţire ca un fir de păr în josul unei spirale gradate, până la zero.

Reflexiile pieriră. Lumina străină se topi. Harlan simţi că îşi revine.

— Dacă vreţi acum să mă urmaţi, spuse Voy.

Harlan parcurse cu el coridoare goale — care, ştia, trebuie să fi fost, acum câteva momente, învălmăşeli de lumină artificială şi reflexii -, ajunseră pe o platformă, trecură printr-o anticameră, intrară într-un birou.

În toată această scurtă călătorie nu întâlniră nici o fiinţă omenească. Harlan era atât de obişnuit cu asta, i se părea atât de firesc, încât ar fi fost surprins, aproape şocat, dacă ar fi întrezărit numai o siluetă în trecere grăbită. Fără îndoială că se răspândise vestea că trecea un Tehnician. Chiar şi Voy păstra distanţa şi când din întâmplare mâna lui Harlan îi atinse uşor mâneca, se trase înapoi cu o tresărire vizibilă.

Harlan fu vag surprins de uşoara amărăciune pe care

o simţi. Crezuse că în jurul sufletului său se formase o carapace mai groasă, mai eficient insensibilă. Dacă se înşelase, dacă se subţiase carapacea, nu putea fi decât o simplă explicaţie.

Noÿs!

Sociologul Kantor Voy se aplecă în faţă către Tehnician într-un fel ce părea destul de prietenos, însă Harlan înregistra în mod automat faptul că erau aşezaţi la capetele unei mese destul de lungi.

— Mă bucur că un Tehnician de reputaţia dumneavoastră se interesează de mica noastră problemă, spuse Voy.

— Da, răspunse Harlan cu impersonalitatea rece pe care oamenii se aşteptau să o întâlnească la el. Are părţile ei interesante. (Fusese oare destul de impersonal? Desigur, adevăratele sale motive trebuie să fie vizibile şi vina îi este înscrisă cu stropi de sudoare pe frunte.)

Scoase dintr-un buzunar interior foile rezumatului Schimbării de Realitate proiectate. Era chiar exemplarul care fusese trimis cu o lună înainte Consiliului Atottemporal. Datorită relaţiilor în care se afla cu Calculatorul Senior Twissell (chiar cu Twissell însuşi), Harlan nu avusese bătaie de cap cu obţinerea lui.

Harlan ezită o fracţiune de secundă înainte de a desface sulul şi de a-l lăsa să se aştearnă pe suprafaţa mesei, unde va fi luat de un câmp paramagnetic slab.

Pelicula moleculară care acoperea masa fusese atenuată, dar nu până la zero. Mişcarea braţului său îi surprinse privirea şi, timp de o clipă, reflectarea propriei sale feţe păru să-l privească grav de pe luciul mesei. Avea 32 de ani, însă părea mai în vârstă. N-

avea nevoie să i-o spună nimeni. Poate că şi faţa lui prelungă şi sprâncenele întunecate îi dădeau acea expresie posomorâtă şi căutătura rece asociate în mintea tuturor Eternilor cu imaginea unui Tehnician. Putea fi însă şi propria lui conştientizare a faptului că era un Tehnician.

Apoi, aruncă materialul peste masă şi reveni la problemă.

— Eu nu sunt Sociolog, domnule. Voy zâmbi.

— Sună grozav. Când cineva începe prin a-şi declina competenţa într-un domeniu dat, înseamnă de obicei că aproape imediat va urma o părere anostă în acel domeniu.

— Nu, spuse Harlan, nu o părere. Doar o rugăminte. Să vă aruncaţi puţin ochii asupra acestui rezumat ca să vedeţi dacă nu aţi făcut o greşeală cât de mică, pe undeva.

Voy redeveni dintr-o dată grav.

— Sper că nu.

Harlan ţinea un braţ peste spătarul scaunului, celălalt pe un picior. Nu trebuia să-şi lase degetele nervoase să bată darabana. Nu trebuia să-şi muşte buzele. Nu trebuia să se exteriorizeze în nici un fel.

De când se schimbase întregul curs al vieţii sale, urmărise rezumatele Schimbărilor de Realitate proiectate în trecerea lor prin rotiţele mecanismelor administrative ale Consiliului Atottemporal. Ca Tehnician personal, special desemnat, al Calculatorului Senior Twissell, putea aranja aceasta printr-o uşoară încălcare a eticii profesionale. Mai ales de când atenţia lui Twissell era îndreptată din ce în ce mai mult asupra propriului său proiect copleşitor. (Nările lui Harlan se dilatară. *Acum* ştia câte ceva despre natura acelui

proiect.

Harlan nu avusese nici o garanţie că va găsi la timp ceea ce căuta. Când îşi aruncase pentru prima oară privirea pe Schimbarea de Realitate 2456-2781 proiectată, Numărul de serie V-5, înclinase pe jumătate să creadă că judecata sa era deformată de dorinţă, verificase şi reverificase ecuaţii şi relaţii o zi întreagă, luptându-se cu o puternică incertitudine amestecată cu o agitaţie crescândă şi cu o amară recunoştinţă că fusese învăţat măcar psihomatematica elementară.

Voy parcurse aceleaşi scheme perforate cu o privire pe jumătate nedumerită, pe jumătate îngrijorată.

— Mi se pare... Am spus mi se *pare* că totul este în ordine, spuse ei.

Harlan îi replică.

— Te voi trimite mai ales la problema caracteristicilor de curtare ale societăţii Realităţii curente din acest Secol. Este o chestiune de Sociologie şi cade, cred, în responsabilitatea dv. De aceea am aranjat să vă întâlnesc pe dv., la sosire, şi nu pe altcineva.

Voy se încruntă. Păstra încă un ton politicos, însă cu o nuanţă glacială.

— Observatorii din Secţia noastră sunt foarte competenţi. Am toate motivele să fiu sigur că cei care s-au ocupat de acest proiect ne-au adus datele necesare. Aveţi vreo dovadă în sens contrar?

— Deloc, Sociolog Voy. Accept datele lor. Ceea ce pun în discuţie este dezvoltarea lor. Nu aveţi, în acest punct, un complex tensorial alternativ, dacă datele în privinţa curtării sunt luate în consideraţie în mod adecvat?

Voy se uită lung, apoi pe faţă i se aşternu o expresie de uşurare.

— Desigur, Tehnician, desigur, însă trece într-o identitate. Există o curbă de dimensiuni reduse, care nu influenţează nici una din părţi. Sper că mă veţi ierta că folosesc un limbaj pitoresc în loc de expresii matematice precise.

— Apreciez asta, spuse Harlan sec. Nu sunt Calculator, după cum nu sunt nici Sociolog.

— Foarte bine, atunci. Complexul tensorial alternativ la care vă referiţi, sau bifurcarea drumurilor, cum s-ar spune, este nesemnificativ. Drumurile se unesc din nou într-unui singur. Nici nu a fost nevoie să-l menţionăm în recomandările noastre.

— Dacă asta vă e părerea, mă supun judecăţii dumneavoastră. Totuşi, mai rămâne problema S. M. N.

Sociologul tresări la auzul acestor iniţiale, aşa cum prevăzuse Harlan. S. M. N. însemna „Schimbarea Minimă Necesară”. Aici Tehnicianul era stăpân. Un Sociolog se poate considera mai presus de orice critică în orice ar implica analiza matematică a infinitelor Realităţi posibile în Timp, însă în materie de S. M. N. autoritatea supremă era Tehnicianul.

Calculul mecanic nu era suficient. Cel mai mare Computaplex elaborat vreodată, manevrat de cei mai inteligenţi şi experimentaţi calculatori Seniori existenţi, nu putea face mai mult decât să indice seriile în care o S. M. N. putea fi găsită, Apoi Tehnicianul, revăzând datele, era cel care hotăra un punct bine definit din acea serie. Un Tehnician bun greşea rar. Un tehnician de vârf nu greşea niciodată.

Harlan nu greşea niciodată.

— S. M. N. recomandată de Secţia dumneavoastră, spuse Harlan (vorbea pe un ton rece, egal, despărţind Limba Intertemporală Standard în silabe precise),

implică producerea unui accident în spaţiu şi moartea imediată, în circumstanţe îngrozitoare, a douăsprezece sau mai multe persoane.

— Inevitabilă, spuse Voy, ridicând din umeri.

— Pe de altă parte, continuă Harlan, eu aş spune că S. M. N. poate fi redusă la simpla deplasare a unui recipient de pe un raft pe altul. Aici!

Degetul lui lung indica locul. Unghia arătătorului, bine îngrijită, făcu un semn aproape imperceptibil de-a lungul unui şir de perforaţii.

Voy cântărea lucrurile cu o intensitate dureroasă, dar tăcută.

Harlan spuse:

— Nu se schimbă acum lucrurile în privinţa bifurcaţiei dumitale neglijate? Nu este folosită acum bifurcaţia de mai mică probabilitate, transformându-se aproape în certitudine şi nu duc toate acestea la...

— ... în principiu la R. M. D., şopti Voy.

— La *exact* Răspunsul Maxim Dorit, încheie Harlan.

Voy ridică privirea, expresia lui întunecată oscilând între necaz şi furie. Harlan observă absent că între incisivii lui superiori era un spaţiu care-i dădea un aspect de iepure, care contrasta cu forţa reţinută a vorbelor sale.

Voy spuse:

— Presupun că voi fi chemat de Consiliul Atottemporal.

— Nu cred. Din câte ştiu, Consiliul Atottemporal nu a aflat de această problemă. Cel puţin, proiectul schimbărilor de realitate mi-a fost înmânat fără nici un comentariu.

Nu explică cuvântul „înmânat” şi nici Voy nu ceru lămuriri.

— Deci dumneavoastră aţi descoperit greşeala?
— Da.
— Şi nu aţi adus-o la cunoştinţa Consiliului Atottemporal?
— Nu.
— De ce? întrebă cu voce aspră Voy.
— Foarte puţine persoane ar fi putut evita această greşeală. Am simţit că o pot corecta înainte de a se fi produs vreo stricăciune. Şi aşa am şi făcut. De ce să merg mai departe?
— ... vă mulţumesc, Tehnician Harlan. V-aţi purtat ca un prieten. Greşeala Secţiei, care, aşa cum spuneţi, era practic inevitabilă, ar fi arătat nejustificat de rău într-un dosar.
După o secundă, continuă.
— Desigur, având în vedere modificările de personalitate urmărite de această Schimbare a Realităţii, moartea în prealabil a câtorva persoane era prea puţin importantă.
Harlan gândi detaşat: „Nu pare cu adevărat recunoscător. Probabil că se simte jignit, dacă se gândeşte mai mult, o să se simtă şt mai jignit că a fost scăpat de la o discreditare de un Tehnician. Dacă aş fi fost Sociolog, mi-ar fi strâns mâna, dar nu dă el mâna cu un Tehnician. Apără moartea prin asfixiere a unei duzini de oameni, dar nu ar atinge un Tehnician”. Şi pentru că aşteptarea apariţiei resentimentelor celuilalt s-ar fi putut dovedi fatală, Harlan spuse imediat:
— Sper că recunoştinţa dumneavoastră se va întinde până la a face Secţia să mă ajute într-o mică problemă.
— O mică problemă?
— O chestiune de Proiectare a Vieţii. Am aici datele necesare. Am de asemenea datele unei Schimbări de

Realitate sugerate pentru Secolul 482. Vreau să ştiu efectul Schimbării asupra schemei probabile a unui anume individ.

— Nu sunt foarte sigur că vă înţeleg, spuse încet Sociologul. Desigur că aveţi mijloacele de a face aceasta în propria dumneavoastră Secţie...

— Da. Totuşi, este vorba de o cercetare particulară, care nu vreau să apară încă în rapoarte. Ar fi greu să realizez asta în Secţia mea fără...

Schiţă un gest ca o concluzie nesigură la fraza neterminată.

— Deci, nu vreţi să se facă pe căi oficiale.

— Vreau o rezolvare confidenţială. Un răspuns confidenţial.

— Dar este nereglementar. Nu pot fi de acord. Harlan se încruntă.

— Nu mai nereglementar decât omisiunea mea de a raporta greşeala dvs. Consiliului Atottemporal. Aici nu aţi avut obiecţii. Dacă vom fi strict reglementari într-un caz, trebuie să fim la fel de exigenţi şi de reglementari şi în celălalt. Mă înţelegeţi, cred.

Expresia feţei lui Voy dovedea că înţelegea. Întinse mâna.

— Pot să văd documentele?

Harlan se destinse puţin. Principalul obstacol fusese trecut. Privi cu atenţie cum capul Sociologului se pleca asupra foilor pe care le adusese.

Sociologul vorbi doar o dată.

— Pe Timp, este o schimbare de Realitate mică. Harlan profită de ocazie şi improviza.

— Este. Prea mică, cred. De aici porneşte problema. Se află sub diferenţa critică şi am ales pentru test un individ. Nu ar fi evident, diplomatic să folosesc

aparatura Secţiei noastre până nu sunt sigur că am dreptate.

Voy se ridică în picioare.

— Îl voi da unuia din Proiectanţii mei de Viaţă, Totul va rămâne între noi. Înţelegi, totuşi, că aceasta nu înseamnă crearea unui precedent.

— Desigur.

— Şi dacă nu aveţi nimic împotrivă, aş dori să supraveghez materializarea Schimbării de Realitate. Sper că ne veţi face onoarea de a conduce personal Schimbarea Minimă Necesară.

Harlan încuviinţă din cap.

— Îmi voi asuma deplina responsabilitate.

Două din ecranele din camera de vizionare erau în funcţiune. Inginerii le reglaseră la coordonatele Spaţiale şi Temporale exacte şi părăsiseră încăperea. Harlan şi Voy erau singuri între pereţii sclipitori. (Sistemul de pelicule moleculare era perceptibil, chiar ceva mai mult decât atât, însă Hartan privea ecranele).

Ambele imagini erau imobile. Ar fi putut fi scene dintr-o lume moartă, căci înfăţişau momente matematice ale Timpului.

Una din imagini avea culori aprinse, naturale: sala maşinilor din interiorul a ceea ce Harlan ştia că este o navă spaţială experimentală. O uşă se închidea şi un pantof strălucitor, dintr-un material roşu, semi-transparent, se vedea în spaţiul rămas. Nu se mişca. Dacă imaginea ar fi putut surprinde şi firele de praf din aer, nici ele nu s-ar fi clintit.

Voy spuse:

— Timp de două ore şi 36 de minute după momentul din imagine, această sală a maşinilor va rămâne goală. În Realitatea curentă, vreau să spun.

— Ştiu, murmură Harlan.

Îşi punea mănuşile şi ochii lui ageri memorau deja poziţia recipientului în şirul său, numărau paşii până la el, căutând poziţia optimă în care să-l mute. Aruncă o privire rapidă la celălalt ecran.

Dacă sala maşinilor, fiind în serie descrisă ca „prezentă”, în relaţie cu acea Secţie a Eternităţii în care se aflau acum, se vedea clar, în culori naturale, cealaltă scenă — aproximativ 25 de Secole în „viitor” — avea strălucirea albăstrie a tuturor imaginilor „viitorului”.

Era un port spaţial. Un cer albastru, adânc, clădiri de metal gol cu nuanţe albăstrii înălţându-se pe un pământ verde-albastru. În prim-plan apărea un cilindru de o formă ciudată, cu fundul convex. În spate se mai vedeau alte două, asemănătoare. Toate trei îşi îndreptau în sus vârfurile crăpate, despicătura muşcând adânc în corpul navei.

Harlan se încruntă.

— Sunt ciudate.

— Electro-gravitice, spuse Voy. 2481 este singurul Secol care întrebuinţează zborul spaţial electro-gravitic. Fără propulsoare, fără elemente nucleare. Un mecanism care-ţi furnizează plăcere estetică. Ce păcat că trebuie să-l Schimbăm. Păcat.

Privirea lui stăruia asupra lui Harlan cu o dezaprobare vădită.

Buzele lui Harlan se strânseră. Dezaprobare, desigur! De ce nu? Doar el era Tehnicianul.

Un Observator fusese cel care adusese amănunte asupra consumului de droguri. Un Statistician fusese cel care demonstrase că Schimbările recente făcuseră să crească rata consumului de droguri, care acum era

mai mare decât în toată Realitatea umană curentă. Vreun Sociolog, probabil însuşi Voy, interpretase acest fenomen prin prisma profilului psihologic al unei societăţi. În sfârşit, vreun Calculator elaborase Schimbarea de Realitate necesară pentru a se diminua consumul de droguri până la un nivel acceptabil şi a descoperit şi un efect secundar: zborul spaţial electro-gravitic va avea de suferit. O duzină, o sută de oameni din fiecare categorie a Eternităţii îşi aduseseră contribuţia aici.

Însă, în final, intervenea un Tehnician, aşa ca el. Urmând indicaţiile ieşite din colaborarea tuturor celorlalţi, el trebuia să fie cel care să iniţieze cu adevărat Schimbarea de Realitate. Şi atunci toţi ceilalţi îi vor arunca priviri, pline de o acuzare arogantă, care vor spune: *„Tu,* şi nu noi, ai distrus acest lucru frumos.” Şi pentru acest motiv îl vor condamna şi îl vor evita. Vor lăsa să cadă vina lor pe umerii lui şi-l vor dispreţui.

Harlan spuse tăios:

— Nu navele contează. Pe noi ne preocupă aceştia. „Aceştia” erau oamenii, apărând micşoraţi pe lângă nava spaţială, aşa cum Pământul şi societăţile lui au fost întotdeauna micşorate de dimensiunile fizice ale zborului spaţial.

Oamenii, în acest caz, erau parcă grupuri de marionete. Mâinile şi picioarele minuscule erau ridicate în poziţii artificiale, prinse în momentul îngheţat al Timpului.

Voy ridică din umeri.

Harlan îşi potrivea micul generator de câmp de la încheietura mâinii stângi.

— Să terminăm odată!

— O secundă. Vreau să intru în legătură cu

Proiectantul-de-Vieţi ca să aflu cât va dura rezolvarea problemei dumneavoastră. Vreau să termin şi cu cealaltă chestiune.

Mâinile sale manevrară cu dexteritate un mic contact mobil şi ascultă, cu un aer pătrunzător, succesiunea semnalelor care se întorceau. „O altă caracteristică a acestei Secţii a Eternităţii, gândi Harlan, coduri sonore în semnale. Inteligent, însă cu o nuanţă de afectare, ca şi peliculele moleculare.”

— Spune că nu va dura mai mult de trei ore, rosti Voy în cele din urmă. Şi mai zice că îi place numele persoanei implicate. Noÿs Lambent. O femeie, nu-i aşa?

Harlan îşi simţi gâtul uscat.

— Da.

Buzele lui Voy se arcuiră într-un zâmbet moale.

— Sună interesant. Mi-ar face plăcere să o întâlnesc, fără să fiu văzut. NU au mai trecut femei prin Secţie de câteva luni.

Harlan nu avu destulă încredere în sine ca să răspundă. Privi o clipă la Sociolog şi se întoarse brusc. Dacă exista un punct nevralgic în Eternitate, acela erau femeile. Cunoştea această problemă încă de la prima lui intrare aici, însă o simţise pe pielea lui numai din ziua în care o văzuse pentru prima dată pe Noÿs. Drumul de la acel moment la clipa de faţă fusese uşor, şi acum îşi încălcase jurământul de Etern şi trădase toate lucrurile în care crezuse.

Pentru ce?

Pentru Noÿs.

Şi nu simţea nici o ruşine. Asta îl cutremura cel mai mult. Nu îi era ruşine. Nu se simţea vinovat pentru şirul crescând de delicte comise, faţă de care folosirea

ilegală a unei Proiectări-de-Viaţă, ultimul element adăugat, nu era decât un fleac.

Dacă va fi nevoie, se va întrece pe sine.

Gândul clar şi precis îi veni în minte pentru prima oară. Şi cu toate că îl respinse cu oroare, ştia că, odată apărut, va reveni.

Gândul era pur şi simplu acesta: dacă va fi constrâns, va distruge Eternitatea.

Şi, ceea ce era mai rău, ştia că-i stă în putere s-o facă.

OBSERVATOR

Harlan stătea la poarta Timpului şi se gândea la sine însuşi într-un fel cu totul nou. Odată, totul fusese foarte simplu. Existau lucruri care se numeau idealuri, sau cel puţin sloganuri, prin şi pentru care să trăieşti. Fiecare etapă a vieţii în Etern avea o motivaţie. Cum începeau „Principiile de bază”?

„Viaţa unui Etern poate fi împărţită în patru etape...”

Lucrurile merseseră bine, însă pentru el totul se schimbase şi ce se stricase nu mai putea fi reparat.

Totuşi, trecuse, corect, prin fiecare din cele patru etape ale vieţii unui Etern. A fost mai întâi acea perioadă de la cincisprezece ani în care nu era Etern, ci doar un locuitor al Timpului. Numai o fiinţă omenească scoasă din Timp, un Temporal, putea deveni un Etern. Nimeni nu se putea naşte cu acest statut.

La vârsta de cincisprezece ani fusese ales, printr-un minuţios proces de eliminări şi trieri, despre natura căruia nu ştia nimic pe atunci. Fusese adus dincoace de cortina Eternităţii, după ce-şi luase un ultim rămas bun dureros de la familia sa. (încă de atunci i se spusese clar că, orice s-ar întâmpla, nu se va reîntoarce niciodată. Adevăratul motiv urma să-l afle mult timp după aceea).

Odată ajuns în Eternitate, petrecuse zece ani în şcoală, ca Novice, după care absolvise şi intrase în cea de-a treia perioadă, de Observator. Numai după aceea devenise Specialist şi un adevărat Etern, pentru că cele

patru etape ale vieţii unui Etern sunt: Temporal, Novice, Observator şi Specialist.

El, Harlan, trecuse foarte corect prin toate. Cu succes, ar fi putut spune.

Îşi amintea, atât de clar, momentul de sfârşit al Noviciatului, în care toţi deveniseră membri independenţi ai Eternităţii, momentul în care, chiar dacă erau ne-Specializaţi, li se atribuia titlul legal de „Eterni”.

Îşi amintea. Şcoala terminată, Noviciatul sfârşit, stătea în picioare, cu cei cinci care-şi terminau pregătirea odată cu el, cu mâinile încleştate la spate, picioarele uşor depărtate, cu ochii atenţi, ascultând.

Educatorul Yarrow le vorbea, aşezat la biroul lui. Harlan şi-l amintea bine: un om scund, conştiincios, cu părul roşcat în dezordine, cu braţele pistruiate şi o privire pierdută. (Această privire nu era neobişnuită în ochii unui Etern, ci ea amintea de pierderea căminului, a rădăcinilor, era dorul nemărturisit şi nemărturisibil de un Secol.)

Harlan nu-şi mai aducea aminte de cuvintele lui exacte, desigur, însă esenţa lor rămăsese vie.

Yarrow spusese, în esenţă: „Acum veţi fi Observatori. Nu este o situaţie foarte apreciată. Specialiştii o consideră o etapă minoră, bună pentru puşti. Poate că voi, Eternii — făcu în mod intenţionat o pauză după acest cuvânt, ca să-i dea fiecăruia ocazia să-şi îndrepte spatele şi să-şi ia o înfăţişare mândră — gândiţi la fel. În cazul acesta, sunteţi nişte proşti, care nu merită să fie Observatori.

Calculatoarele nu ar avea calcule de făcut, Proiectanţii-de-Vieţi nu ar avea vieţi de proiectat, Sociologii — societăţi de modelat. Nici un Specialist nu

ar avea ce să facă dacă nu ar exista Observatorul. Ştiu că aţi mai auzit asta, dar vreau să vă fie foarte clar şi să vi se întipărească în minte.

Voi, tinerii, sunteţi cei care veţi intra în Timp, în condiţiile cele mai grele, pentru a culege fapte. Fapte judecate la rece, obiective, nealterate de părerile şi preferinţele voastre, înţelegeţi asta. Fapte cu gradul de adecvare necesar pentru a putea fi introduse în maşinile de calculat, Fapte destul de clare pentru a putea susţine ecuaţiile sociale. Destul de autentice pentru a sta la baza Schimbărilor de Realitate.

Şi încă ceva. Stadiul de Observator nu este ceva prin care să treci cât poţi de repede şi de discret. Numai ca Observatori vă puteţi face remarcaţi. Nu ce aţi făcut în şcoală, ci performanţele voastre ca Observatori vă vor determina Specialitatea şi treapta până la care veţi urca în cadrul ei. Acesta va fi cursul vostru „post-universitar”, Eternilor, şi o nereuşită, oricât de mică, vă va trece în Serviciul de întreţinere, oricât de strălucite ar părea acum aptitudinile dumneavoastră. Asta e tot.”

A dat mâna cu fiecare dintre ei, şi Harlan, grav, hotărât, mândru în convingerea sa că privilegiile statutului de Etern includeau şi cel mai mare privilegiu, asumarea responsabilităţii pentru fericirea tuturor oamenilor care erau sau vor fi sub imperiul Eternităţii, era plin de autorespect.

Primele lui sarcini au fost mărunte şi supravegheate îndeaproape, însă îşi şlefui iscusinţa trecând prin experienţa a douăsprezece Secole, prin douăsprezece Schimbări de Realitate.

În cel de-al cincilea an ca Observator, a fost făcut Senior în domeniu şi i s-a repartizat Secolul 482. Urma să lucreze pentru prima oară nesupravegheat şi

conştiinţa acestui lucru îi diminua siguranţa de sine, când raportă întâia oară Calculatorului care se ocupa de Secţie.

Acesta era Calculatorul Asistent Hobbe Finge, a cărui figură bosumflată, bănuitoare şi încruntată părea caraghioasă pe o faţă ca a lui. Avea un nas rotund ca un nasture şi doi obraji ca doi nasturi mai mari. N-avea nevoie decât de un pic de roşu şi de o şuviţă de păr alb ca să se transforme în imaginea mitului Primitiv a lui Moş Gerilă.

(... sau Moş Crăciun sau Kriss Kringle). Harlan ştia toate cele trei nume. Se îndoia că un Etern din o sută de mii ar fi auzit măcar de unul dintre ele. Harlan se mândrea în secret şi cu ruşine de acest fel de cunoştinţe ascunse. Încă din primele zile de şcoală căpătase pasiunea Istoriei Primitive, iar Educatorul Yarrow i-o încurajase. Harlan ajunsese să îndrăgească acele Secole ciudate, decadente, aflate nu numai înainte de începuturile Eternităţii, în cel de-al 27-lea, ci înainte chiar de inventarea Câmpului Temporal, în cel de-al 24-lea. În studiile sale se folosise de cărţi şi periodice vechi. Călătorise chiar departe, în jos-Timp, în primele Secole ale Eternităţii — când putuse obţine permisiunea — pentru a consulta surse mai bune. În decursul a peste cincisprezece ani, reuşise să-şi alcătuiască o remarcabilă bibliotecă proprie, aproape toată în tipar-pe-hârtie. Avea un volum scris de un om numit H. G. Wells, altul de cineva pe nume W. Shakespeare, câteva istorii zdrenţuite. Dintre toate exemplarele, cel mai bun era un set complet de volume, legate, ale unui săptămânal Primitiv de ştiri care ocupa un spaţiu foarte mare, dar pe care nu putea, din sentimentalism, să-l readucă la micro-film.

Din când în când se lăsa să plonjeze într-o lume în care viaţa era viaţă şi moartea moarte. Unde un om lua hotărâri definitive, unde răul nu putea fi preîntâmpinat, nici binele favorizat, şi Bătălia de la Waterloo, odată pierdută, rămânea pierdută pentru totdeauna. Avea chiar un fragment de poezie, pe care-l preţuia, şi care spunea că o mână, după ce a scris, nu mai putea nicicând fi ademenită să şteargă.

Atunci îi era greu, suferea aproape un şoc când îşi întorcea gândurile la Eternitate, la un Univers în care Realitatea era ceva flexibil şi efemer, ceva ce oameni ca el puteau ţine în palmă şi modela, dându-i o formă mai potrivită.

Imaginea lui Moş Gerilă se destramă atunci când Hobbe Finge îi vorbi pe un ton energic şi sec.

— Poţi începe mâine, cu o analiză de rutină a Realităţii curente. Vreau să fie bună, temeinică şi la obiect. Nu se admite nici o scăpare. Prima diagramă spaţio-temporală va fi gata pentru tine mâine dimineaţă. Ai înţeles?

— Da, Calculator, spuse Harlan.

Îşi dădea seama, încă de pe acum, că el şi Calculatorul Asistent Hobbe Finge nu se vor înţelege, şi-i părea rău.

În dimineaţa următoare, primi diagrama, cu scheme perforate complicate ieşite din Computaplex. Folosi un convertizor de cod de buzunar pentru a le traduce în limba Intertemporală Standard, în grija sa de a nu face, de la bun început, nici cea mai mică greşeală. Desigur, ajunsese la stadiul în care putea citi perforaţiile direct.

Diagrama îi spunea unde şi cum, în lumea Secolului 482, putea să meargă şi unde nu putea; ce putea să facă şi ce nu putea; ce trebuia să evite cu orice preţ.

Prezenţa lui trebuia să se manifeste numai în acele locuri şi timpuri unde nu punea primejdie Realitatea.

Secolul 482 nu era comod pentru el. Nu semăna cu căminul lui temporal, auster şi conformist. Era un Secol fără etică sau principii, aşa cum se obişnuise el să se gândească la ele. Era hedonist, materialist, mai mult decât matriarhat. Singurul Secol (verificase cu multă trudă în dosare) în care se dezvolta din plin naşterea ectogenică şi, în apogeul său, 40 la sută din femei „năşteau” prin simpla contribuţie, a ovarelor, cu un ovul fertilizat. Căsătoria se lega şi se dezlega prin consimţământ reciproc şi, din punct de vedere legal, nu însemna mai mult decât o înţelegere particulară, fără vreo legătură strânsă Convieţuirea în scopul de procreare era, desigur, diferenţiată cu grijă de funcţiile sociale ale căsătoriei şi se încheia pe principii pur eugenice.

Harlan gândea că această societate era bolnavă într-o sută de feluri şi dorea cu ardoare o Schimbare de Realitate. De mai multe ori îi veni în minte gândul că propria lui prezenţă în interiorul Secolului, ca om al altui timp, i-ar putea ramifica istoria. Dacă prezenţa lui inoportună ar fi putut fi făcută destul de perturbatoare, până la un anumit punct, o altă ramură a posibilităţii ar deveni reală, o ramură în care milioane de femei în căutarea plăcerii s-ar trezi transformate în mame adevărate, cu inimi adevărate. S-ar afla într-o altă realitate, cu toate amintirile aferente acesteia, incapabile de a şti, visa sau imagina că au fost vreodată alte fiinţe.

Din nefericire, pentru asta ar fi trebuit să iasă din limitele diagramei spaţio-temporale, ceea ce era inadmisibil. Şi chiar dacă s-ar fi putut, să păşeşti la

întâmplare dincolo de graniţe ar fi însemnat Schimbarea Realităţii în multe feluri. Ar fi putut însemna înrăutăţirea ei. Numai o analiză atentă şi multe calcule puteau indica exact natura unei Schimbări de Realitate.

În aparenţă, indiferent de părerile sale proprii, Harlan rămânea un Observator, şi Observatorul ideal era doar un set de frânturi de nervi senzitivi-perceptivi conectaţi la un mecanism întocmitor de rapoarte. Între percepţie şi relatare nu trebuia să intervină nici un sentiment.

Rapoartele lui Harlan erau, din acest punct de vedere, perfecţiunea întruchipată.

Calculatorul Asistent Finge îl chemă la el după cel de-al doilea raport săptămânal.

— Te felicit, Observator, îi spuse cu o voce lipsită de căldură, pentru organizarea şi claritatea rapoartelor tale. Dar oare ce gândeşti cu adevărat?

Harlan se adăposti în spatele unei înfăţişări atât de inexpresive, încât parcă ar fi fost sculptată cu trudă într-un lemn din Secolul 95.

— Nu am păreri proprii în această problemă.

— Haide, haide. Vii din Secolul 95 şi ştim amândoi ce înseamnă asta. Cu siguranţă că acest Secol îţi displace.

Harlan ridică din umeri.

— Există vreun amănunt în rapoartele mele care vă face să credeţi că-mi displace?

Observaţia friza impertinenţa, iar darabana degetelor boante ale lui Finge îi arăta acest lucru.

— Răspunde-mi la întrebare, îl somă el.

Harlan se conformă. „Din punct de vedere sociologic, multe faţete ale Secolului reprezintă nişte extreme. Ultimele trei Schimbări de Realitate din vecinătatea lui temporală au accentuat acest lucru. În sfârşit, cred că

situaţia trebuie îndreptată. Extremele nu sunt niciodată sănătoase.”

— Şi atunci ţi-ai dat osteneala să verifici Realităţile trecute ale Secolului.

— Ca Observator, trebuie să verific toate faptele pertinente.

Era o atitudine de distanţare. Harlan avea, desigur, dreptul şi datoria de a verifica aceste fapte. Finge ştia asta. Fiecare Secol era zguduit în mod continuu de Schimbările de Realitate. Nici o Observaţie, oricât de minuţioasă, nu-şi păstra valabilitatea mult timp fără re-verificări, Procedura standard în Eternitate era ca fiecare Secol să rămână într-o stare de Observaţie cronică. Şi pentru a face o observaţie corectă trebuie să poţi prezenta nu numai faptele Realităţii curente, ci şi pe cele ale relaţiilor cu Realităţile precedente.

Totuşi, lui Harlan îi era clar că Finge nu-i examina părerile de Observator numai din neplăcere. Ostilitatea lui era evidentă.

Cu altă ocazie, Finge îi spuse lui Harlan (năvălind în micul lui birou pentru a-i aduce vestea):

— Rapoartele tale fac o impresie foarte favorabilă Consiliului Atottemporal.

Harlan şovăi, nesigur, apoi murmură.

— Vă mulţumesc.

— Toţi sunt de părere că dai dovadă de un grad neobişnuit de clarviziune.

— Fac tot ce-mi stă în putinţă.

— L-ai cunoscut vreodată pe Calculatorul Senior Twissell? întrebă Finge pe neaşteptate.

— Calculatorul Twissell? Harlan făcu ochii mari. Nu domnule. De ce mă întrebaţi?

— Pare deosebit de interesat de rapoartele tale.

Finge se îmbufnă şi schimbă subiectul. Mie mi se pare că ţi-ai elabora o filozofie proprie, un punct de vedere asupra istoriei.

Tentaţia era mare pentru Harlan. Orgoliul şi prudenţa se luptau în el şi cel dintâi câştigă.

— Am studiat Istoria Primitivă, domnule.

— Istoria *Primitivă?* La şcoală?

— Nu chiar, Calculator. Pe cont propriu. Este... pasiunea mea. E ca şi cum ai privi istoria încremenită, îngheţată! Poate fi studiată în amănunt, pe când Secolele Eternităţii sunt într-o permanentă schimbare.

Acest gând îl mai încălzi puţin.

— E ca şi cum am lua o serie de cadre dintr-o carte-film şi le-am studia pe fiecare în detaliu. Am vedea multe lucruri care ne-ar scăpa dacă am urmări doar filmul în derularea lui. Cred că asta mă ajută mult în munca mea.

Finge îl privi cu uimire, cu ochii mari şi plecă fără să mai spună un cuvânt.

Din când în când, după aceea, aducea vorba despre Istoria Primitivă şi asculta comentariile reţinute ale lui Harlan fără ca pe faţa lui plină să apară vreo expresie bine definită.

Harlan nu ştia dacă trebuie să-i pară rău de cele întâmplate sau să le considere ca o posibilă metodă de a-şi grăbi avansarea.

Se oprise la prima alternativă când, întâlnindu-l într-o zi pe Coridorul A, Finge îi spuse brusc, în auzul celorlalţi:

— Sfinte Timp, Harlan, tu nu zâmbeşti *niciodată?*

Lui Harlan îi veni în minte gândul şocant, că Finge îl urăşte. Propriul lui sentiment faţă de Finge evolua, ulterior, spre aversiune.

Trei luni de investigaţii în Secolul 482 epuizaseră cea mai mare parte din materialul important şi Harlan nu fu surprins când se trezi chemat pe neaşteptate în biroul lui Finge. Se aştepta să i se dea o altă sarcină. Expunerea finală era gata de câteva zile. 482 exporta masiv textile bazate pe celuloză în Secolele despădurite, cum ar fi 1174, dar nu accepta în schimb peşte afumat. Alcătuise o listă lungă de astfel de articole, în ordinea cuvenită, supuse unei analize corecte.

Luă schiţa rezumatului cu el.

Însă nu veni vorba de Secolul 482. În loc de asta, Finge îl prezentă unui omuleţ uscat şi zbârcit, cu păr alb şi rar, cu o faţă de spiriduş, care, în tot timpul conversaţiei, purtă pecetea unui zâmbet permanent, ce oscila între extreme de nelinişte şi jovialitate, dar nu se ştergea nici un moment. Între două degete îngălbenite ţinea o ţigară aprinsă.

Era prima ţigară pe care Harlan o vedea în viaţa lui, altfel ar fi fost mai atent la om şi mai puţin la cilindrul fumegând şi ar fi fost mai bine pregătit pentru prezentarea lui Finge.

— Calculator Senior Twissell, acesta este Observatorul Andrew Harlan.

Ochii lui Harlan trecură, uluiţi, de la ţigara omuleţului la faţa lui.

Calculatorul Senior Twissell spuse cu o voce ascuţită:

— Îmi pare bine. Deci, acesta este tânărul care face rapoartele acelea excelente?

Lui Harlan îi pierise vocea. Laban Twissell era o legendă, un mit viu. Laban Twissell era un om pe care ar fi trebuit să-l recunoască de la prima vedere. Era Calculatorul eminent al Eternităţii, ceea ce era un alt

fel de a spune că era cel mai remarcabil Etern în viaţă. Era decanul Consiliului Atottemporal. Condusese mai multe Schimbări de Realitate decât oricine altcineva în istoria Eternităţii. Era... Avea...

Mintea lui Harlan nu mai funcţiona. Dădu din cap cu un zâmbet nerod şi nu spuse nimic.

Twissell duse ţigara la buze, trase repede din ea şi o lăsă jos.

— Lasă-ne singuri, Finge. Vreau să vorbesc cu băiatul. Finge se ridică, mormăi ceva şi plecă.

Twissell spuse:

— Pari nervos, băiete. N-ai de ce să fii nervos. Era un şoc, însă, să-l întâlneşti astfel pe Twissell. Întotdeauna eşti descumpănit să afli că cineva pe care ţi-l închipuiai uriaş nu are de fapt nici un metru şaptezeci. Putea oare creierul unui geniu să intre în spatele acelei frunţi teşite, netede, mărginite de o chelie? Ceea ce iradia din ochii mici, înconjuraţi de o mie de riduri, era o inteligenţă ascuţită sau doar bună dispoziţie?

Harlan nu ştia ce să mai creadă. Ţigara părea să-i întunece fărâma de minte pe care şi-o putea aduna. Tresări vizibil când îl atinse un nor de fum.

Ochii lui Twissell se îngustară, ca şi cum s-ar fi străduit să privească prin norul de fum şi spuse, într-un dialect din mileniul zece, cu un accent mizerabil:

— Te-ai simţi mai pine dacă în tău propriu dialect ţi-aş vorpi, păiete?

Harlan, căruia îi venea să izbucnească într-un râs isteric, spuse cu grijă:

— Vorbesc Intertemporala Standard destul de bine, domnule.

O spuse în Intertemporala pe care el şi toţi ceilalţi Eterni, în prezenţa sa, o folosiseră încă din primele lui

luni în Eternitate.

— Prostii, spuse Twissell pe un ton imperativ. Nu-mi bat capul cu Intertemporala. Vorbesc limba celui de-al X-lea mileniu mai mult decât perfect.

Harlan pricepu că Twissell nu mai folosise dialectele local-temporale de vreo 40 de ani.

Spunând acestea, însă, satisfăcut, Twissell trecu la Intertemporală şi rămase la ea.

— Ţi-aş oferi o ţigară, dar sunt sigur că nu fumezi. Fumatul nu prea este aprobat niciunde în istorie. De fapt, ţigări bune se fac numai în Secolul 72 şi de acolo trebuie să mi le procur pe ale mele. Îţi dau această informaţie în caz că o să vrei vreodată să te apuci de fumat. Dar este trist. Săptămâna trecută am rămas blocat în Secolul 123 timp de două zile. Fără să fumez. Vreau să spun, chiar în Secţia din Eternitate care se ocupă de 123. Eternii de acolo au împrumutat „obiceiurile”. Dacă aş fi aprins o ţigară, ar fi echivalat cu prăbuşirea cerului. Câteodată cred că mi-ar plăcea să calculez o Schimbare mare de Realitate şi să înlătur toate tabù-urile cu „nu fumaţi” din toate Secolele, numai că o astfel de Schimbare ar declanşa războaie în 58 sau o societate sclavagistă în Secolul 1.000. Întotdeauna există un impediment.

Harlan se simţi mai întâi încurcat, apoi nerăbdător. Cu siguranţă că aceste lucruri fără noimă ascundeau ceva. Parcă simţea un nod în gât.

— Pot să vă întreb de ce aţi vrut să mă vedeţi, domnule?

— Îmi plac rapoartele tale, băiete.

În ochii lui Harlan apăru un licăr ascuns de bucurie, însă nu zâmbi.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Se cunoaşte mâna artistului. Ai intuiţie. Simţi puternic. Cred că ştiu care ar fi adevăratul tău loc în Eternitate şi am venit să ţi-l ofer.

“Nu pot să cred”, gândi Harlan.

Îşi înlătură cu grijă orice nuanţă de triumf din voce.

— Este o mare onoare pentru mine, domnule.

La care Calculatorul Senior Twissell, terminându-şi ţigara, luă alta în mâna stângă, printr-un efect neobservat de prestidigitaţie, şi o aprinse. Spuse, printre pufăituri:

— Pe Timp, băiete, vorbeşti de parcă ai fi repetat vreun rol. Mare onoare, pfui. Vorbe goale. Fleacuri. Spune pe şleau ce simţi. Te bucuri, ei?

— Da, domnule, spuse Harlan prudent.

— Bine. Aşa şi trebuie. Cum ţi-ar plăcea să fii Tehnician?

— Tehnician! strigă Harlan, sărind de pe scaun.

— Stai jos. Stai jos. Pari surprins.

— Nu mă aşteptam să fiu Tehnician, Calculator Twissell.

— Nu, spuse Twissell sec, Într-un fel nimeni nu se aşteaptă. Toţi se aşteaptă la orice, numai la asta nu. Şi totuşi Tehnicienii sunt greu de găsit şi sunt foarte căutaţi. Nici o secţie din Eternitate nu are destui.

— Nu cred că sunt omul potrivit.

— Vrei să spui că nu eşti omul potrivit pentru un post care-ţi dă bătaie de cap. Pe Timp, dacă eşti devotat Eternităţii, aşa cum cred eu că eşti, n-o să-ţi pese de asta. Deci, proştii te vor evita şi te vei simţi ostracizat. Te vei obişnui. Şi vei avea satisfacţia de a şti că eşti necesar, foarte necesar. *Mie.*

— Dumneavoastră, domnule? Dumneavoastră în persoană?

— Da.

În zâmbetul bătrânului se strecură o nuanţă de şiretenie.

— Nu o să fii un simplu Tehnician. Vei fi Tehnicianul meu personal. Vei avea un statut aparte. Cum ţi se pare acum?

— Nu ştiu, domnule. S-ar putea să nu fac faţă. Twissell scutură hotărât din cap.

— Am nevoie de tine. Numai de tine. Rapoartele tale mă asigură că ai, aici sus, ceva de care eu am nevoie, (îşi ciocăni fruntea cu unghia striată a arătătorului). Dosarul tău de Novice este bun. Secţiile pentru care ai făcut observaţii ţi-au dat referinţe bune. În sfârşit, raportul lui Finge a fost cel mai convenabil.

Harlan fu sincer surprins.

— Raportul Calculatorului Finge a fost favorabil?

— Nu te aşteptai la asta?

— Nu... ştiu.

— Ei bine, băiete, nu am spus că a fost favorabil. Am spus că era convenabil. De fapt, raportul lui Finge nu a fost favorabil A recomandat să fii îndepărtat de la toate îndatoririle legate de Schimbările de Realitate. A spus că nu este bine să fii păstrat în alt loc decât în Serviciul de întreţinere.

Harlan se înroşi.

— Şi care au fost motivele pentru care a afirmat asta domnule?

— Se pare că ai o pasiune, băiete. Te interesează Istoria Primitivă, nu?

Descria gesturi largi cu ţigara şi Harlan, uitând, în furia sa, să-şi controleze respiraţia, inhală un nor de fum şi tuşi neajutorat.

Twissell privi, binevoitor, accesul de tuse al tânărului

Observator.

— Nu-i ăsta adevărul? Harlan începu:

— Calculatorul Finge nu are nici un drept...

— Haide, haide! Ţi-am spus ce scria în raport pentru că are legătură cu scopul pentru care am cea mai mare nevoie de tine. De fapt, raportul era confidenţial şi trebuie să uiţi că ţi-am spus ce conţine. Pentru totdeauna, băiete.

— Dar ce e rău în a te interesa Istoria Primitivă?

— Finge crede că interesul tău dovedeşte o puternică Dorinţă-de-Timp. Înţelegi, băiete?

Harlan înţelegea. Era imposibil să eviţi jargonul psihiatric, în special această frază. Se presupunea că fiecare membru al Eternităţii are o puternică tendinţă (şi cu atât mai puternică cu cât era suprimată, oficial, în toate manifestările sale) de a se reîntoarce, nu neapărat în Timpul lui, dar, cel puţin, într-un Timp definit. De a deveni o părticică dintr-un Secol, nu să rătăcească prin toate. Desigur însă că, la cea mai mare parte a Eternilor, această tendinţă rămânea ascunsă, la loc sigur, în inconştient.

— Nu cred că este cazul aici, spuse Harlan.

— Nici eu. De fapt, cred că pasiunea ta este interesantă şi valoroasă. Cum am spus, pentru asta am nevoie de tine. Vreau să înveţi un Novice, pe care ţi-l voi aduce, tot ce ştii şi tot ce poţi să afli despre Istoria Primitivă. Între timp, vei fi, de asemenea, Tehnicianul meu personal. Vei începe în câteva zile. Îţi surâde?

Dacă-i surâdea? Să ai permisiunea oficială să înveţi tot ce poţi despre zilele dinaintea Eternităţii? Să fii personal în legătură cu cel mai mare Etern? Chiar şi problema spinoasă a statutului de Tehnician părea mai uşor de suportat în aceste condiţii.

Prudenţa, însă, nu-l părăsi întru totul.

— Dacă este necesar, pentru binele Eternităţii, domnule...

— Pentru *binele* Eternităţii? strigă Calculatorul cu înfăţişare de spiriduş, brusc agitat.

Aruncă mucul de ţigară cu o asemenea energie încât lovi cel mai îndepărtat perete şi ricoşa într-o jerbă de scântei.

— Am nevoie de tine pentru *existenţa* Eternităţii.

NOVICE

Harlan se afla în Secolul 575 de câteva săptămâni când îl întâlni pe Brinsley Sheridan Cooper. Avusese timp să se familiarizeze cu noul său mediu şi cu antisepticitatea sticlei şi porţelanului. Învăţase să poarte însemnul de Tehnician cu mai puţină fereală şi să se abţină să înrăutăţească situaţia stând astfel încât emblema să fie îndreptată către un perete sau acoperită de interpunerea vreunui obiect pe care-l aducea.

Ceilalţi zâmbeau cu dispreţ când observau astfel de lucruri şi luau o atitudine şi mai rece, de parcă l-ar fi suspectat de o încercare de a le dobândi prietenia prin înşelăciune.

Calculatorul Senior Twissell îi aducea zilnic probleme noi Harlan le studia şi-şi redacta analizele sub formă de proiecte rescrise apoi de câte patru ori, ultima variantă fiind înmânată chiar şi aşa cu ezitări.

Twissell le lăuda, dădea din cap şi spunea: Bun, bun. Apoi ochii lui albaştri îl fulgerau şi zâmbetul i se îngusta în timp ce spunea:

— Voi testa această presupunere pe Computaplex.

Numea întotdeauna analizele „presupuneri”. Nu-i comunica niciodată lui Harlan rezultatul verificărilor pe Computaplex şi acesta nu îndrăznea să întrebe. Era descurajat că nu i se ceruse niciodată să-şi pună în practică analizele. Să însemne oare aceasta că *nu* era verificat, că alesese un articol greşit pentru

declanşarea unei Schimbări de Realitate, că nu avea iscusinţa de a vedea Schimbarea Minimă Necesară în şirul indicat? (Doar mai târziu ajunse la gradul adecvat de sofisticare automat pe buze iniţialele S. M. N.)

Într-o zi, Twissell veni la el cu un băiat fâstâcit, care părea că de-abia îndrăzneşte să ridice privirea pentru a o întâlni pe a lui Harlan.

— Tehnician Harlan, acesta este Novicele B. S. Cooper. Harlan spuse, în mod automat, „Salut”!, îl cântări din ochi şi nu fu deloc impresionat. Băiatul era mai degrabă scund, cu părul negru, despărţit la mijloc de o cărare. Bărbia îi era îngustă, ochii de un căprui deschis nedefinit, urechile puţin cam mari, unghiile roase.

— El este băiatul pe care îl vei învăţa Istoria Primitivă

— Sfinte Timp, zise Harlan cu interesul brusc mărit. „Îmi pare bine!”

Aproape că şi uitase. Twissell reluă:

— Fixează cu el un program care să-ţi convină. Dacă vă puteţi întâlni două după-amieze pe săptămână, cred că este foarte bine. Foloseşte propria ta metodă de predare. Las asta la latitudinea ta. Dacă vei avea nevoie de filme, cărţi sau documente vechi, spune-mi şi, dacă există în Eternitate sau în orice parte accesibilă a Timpului, le vom obţine. Ce zici, băiete?

Luă o ţigară aprinsă, nu se ştie de unde (ca întotdeauna), şi aerul se umplu de fum. Harlan tuşi şi strâmbătura gurii Novicelui dovedea că ar fi făcut şi el la fel dacă ar fi îndrăznit.

După plecarea lui Twissell, Harlan zise:

— Ăăă, ia loc...

Ezită un moment, apoi adăugă hotărât:

— ... fiule, ia loc, fiule. Biroul meu nu e grozav, dar e

şi al tău de fiecare dată când suntem împreună.

Harlan era invadat de nerăbdare. Proiectul acesta era *al lui*! Istoria Primitivă era ceva ce-i aparţinea lui.

Novicele ridică ochii (acum pentru prima oară) şi spuse, şovăind:

— Dumneavoastră *sunteţi* Tehnician.

O parte considerabilă din entuziasmul şi căldura lui Harlan pieri.

— Şi ce-i cu asta?

— Nimic, spuse Novicele. Doar...

— L-ai auzit pe Calculatorul Twissell spunându-mi Tehnician, nu-i aşa?

— Da, domnule.

— Crezi că a fost o greşeală? Ceva prea rău pentru a fi adevărat?

— Nu, domnule.

— Ai vreun defect de vorbire? îl întrebă Harlan cu brutalitate, şi făcând-o, simţi cum îl copleşeşte ruşinea.

Cooper se înroşi dureros.

— Nu vorbesc prea bine Intertemporala Standard.

— De ce? De cât timp eşti Novice?

— De mai puţin de un an, domnule.

— Un an? Dar câţi ani ai, Sfinte Timp?

— Douăzeci şi patru de fizio-ani, domnule. Harlan îl privi lung.

— Vrei să spui că te-au luat în Eternitate la douăzeci şi trei de ani?

— Da, domnule.

Harlan se aşeză şi-şi frecă mâinile. Asta pur şi simplu nu se făcea. Cincisprezece, şaisprezece ani era vârsta intrării în Eternitate. Ce însemna asta? Un nou fel de-al lui Twissell de a-l pune la încercare?

— Ia loc şi să începem. Numele complet şi domiciliul

temporal.

Novicele se bâlbâi:

— Brinsley Sheridan Cooper din Secolul 78, domnule. Harlan se mai înmuie. Era aproape. Doar şaptesprezece

Secole în jos-Timp de propriul său cămin temporal. Aproape un vecin Temporal.

— Te interesează Istoria Primitivă?

— Calculatorul Twissell mi-a cerut s-o învăţ. Eu nu prea ştiu multe despre ea.

— Ce altceva mai înveţi?

— Matematică. Inginerie temporală. Deocamdată doar noţiunile de bază. În Secolul 78 eram reparator de Speedy-vac.

N-avea nici un sens să întrebe ce era Speedy-vac, Putea fi un aspirator de praf, o maşină de calculat, un tip de pulverizator de vopsele. Orice. Pe Harlan nu-l interesa în mod deosebit.

— Ştii ceva despre istorie? Orice fel de istorie.

— Am studiat istoria Europeană.

— Unitatea ta politică, presupun.

— M-am născut în Europa. Da. Ne-au învăţat, desigur, cu precădere istoria modernă. După revoluţiile din '54, 7554, vreau să spun.

— Bine. Primul lucru pe care-l ai de făcut este să o uiţi. Nu înseamnă nimic. Istoria care se încearcă să se predea Temporalilor se modifică cu fiecare Schimbare de Realitate, Ei nici nu-şi dau seama. În fiecare Realitate, istoria lor este singura istorie. Iată de ce este Istoria Primitivă atât de deosebită. În asta constă frumuseţea ei. Indiferent ce-am face, oricare dintre noi, există exact aşa cum a existat întotdeauna. Columb şi Washington, Mussolini şi Hereford, există cu toţii.

Cooper zâmbi slab. Îşi frecă buza superioară cu degetul mic şi Harlan observă pentru prima oară o urmă de ţepi, de parcă Novicele ar fi vrut să-şi lase mustaţă.

Cooper spuse:

— Nu prea pot... să mă obişnuiesc, cu tot timpul petrecut aici.

— Să te obişnuieşti? Cu ce?

— Să fiu la 500 de Secole depărtare de căminul meu temporal.

— Şi eu sunt în aceeaşi situaţie. Sunt din Secolul 95.

— Asta-i altceva. Sunteţi mai în vârstă decât mine şi cu toate acestea eu sunt mai bătrân cu 17 Secole, într-un fel. Pot fi stră-stră-stră— şi aşa mai departe, bunicul dumneavoastră.

— Şi care ar fi diferenţa? Presupunând că ai fi.

— Trebuie să mă obişnuiesc.

În vocea Novicelui se desluşea o urmă de răzvrătire.

— Toţi trebuie să ne obişnuim, spuse Harlan aspru şi începu să vorbească despre Primitivi, După trei ore, era cufundat în explicarea motivelor pentru care existau Secole şi înainte de Secolul 1.

— Dar primul Secol nu e *primul?* întrebase Cooper, plângăreţ.

Harlan sfârşi prin a-i da o carte, nu una cu adevărat bună, ci una care să-l ajute pentru început.

— Pe parcurs îţi voi da material mai bun, îi spuse.

După o săptămână, mustaţa lui Cooper devenise o urmă întunecată pronunţată care-l făcea să pară cu zece ani mai în vârstă şi-i accentua bărbia îngustă. În ansamblu, gândi Harlan, mustaţa asta nu aducea nici o îmbunătăţire.

Cooper anunţă.

— Am terminat cartea.

— Şi ce crezi despre ea?

— Într-un fel...

Urmă o pauză lungă. Cooper începu din nou.

— Anumite părţi din Primitivul târziu seamănă puţin cu Secolul 78. M-a făcut să mă duc cu gândul acasă, ştiţi. De două ori am visat-o pe soţia mea.

Harlan explodă.

— Soţia ta?

— Înainte de a veni aici am fost căsătorit.

— Sfinte Timp! Şi au adus-o şi pe soţia ta? Cooper scutură din cap.

— Nici măcar nu ştiu dacă nu a fost Schimbată în ultimul an Dacă da, presupun că acum nu mai e cu adevărat soţia mea.

Harlan îşi reveni. Desigur, dacă Novicele avea 23 de ani când fusese luat în Eternitate, e foarte posibil să fi fost însurat Un lucru fără precedent atrăgea după sine un altul.

Ce se întâmpla? Odată ce se aduceau modificări regulilor nu mai era mult până când totul se va rostogoli într-un tumult de incoerenţă. Eternitatea era un ansamblu prea bine echilibrat pentru a suferi transformări.

Poate că mânia în numele Eternităţii era cea care puse brutalitate neintenţionată în cuvintele pe care Harlan le rosti apoi.

— Sper că nu intenţionezi să te întorci în Secolul 78 ca să verifici.

Novicele înălţă capul şi privirea îi era fermă şi sigură.

— Nu.

Harlan schimbă tonul, simţindu-se nelalocul său.

— Bun. Nu ai familie. Nu ai nimic. Eşti un Etern şi să

nu te gândeşti niciodată la vreo persoană cunoscută în Timp.

Buzele lui Cooper se subţiară şi accentul i se făcu puternic simţit în vorbele repezi.

— Vorbiţi ca un Tehnician.

Pumnii lui Harlan se încleştară pe marginea biroului. Spuse răguşit:

— Ce vrei să spui? Că sunt un Tehnician, deci eu fac Schimbările? Deci le apăr şi-ţi cer să le accepţi? Uite, puştiule, nu eşti aici nici de un an. Nu ştii să vorbeşti Intertemporala! Eşti total dezorientat în privinţa Timpului şi Realităţii, dar crezi că ştii totul despre tehnicieni şi cum să-i tratezi cu lipsă de consideraţie.

— Îmi pare rău, zise Cooper repede. Nu am vrut să vă jignesc.

— Nu, nu, cine jigneşte un Tehnician? Îi auzi doar pe toţi ceilalţi vorbind, nu-i aşa? Toţi spun: „Rece ca o inimă de Tehnician”, nu-i aşa? Spun: „Un trilion de personalităţi schimbate... un fleac pentru un Tehnician.” Şi poate şi alte lucruri. Care este răspunsul, domnule Cooper? Te simţi mai sofisticat dacă li te alături? Te face să te simţi mare? Un stâlp al Eternităţii?

— Am spus că-mi pare rău.

— În regulă. Vreau doar să ştii că sunt Tehnician de mai puţin de o lună şi că, personal, nu am declanşat nici o Schimbare de Realitate. Acum să ne întoarcem la ale noastre.

Calculatorul Senior Twissell îl chemă a doua zi pe Harlan în biroul său.

— Ţi-ar plăcea să te ocupi de o S. M. N., băiete?

Nici că se putea mai nimerit. Toată dimineaţa Harlan regretase că şi-a negat cu laşitate orice implicare

personală în activitatea de Tehnician. Îi venea mereu în minte strigătul copilăresc: „N-am făcut încă nimic rău, nu daţi vina pe mine!”

Asta însemna că recunoştea ceva dubios în munca unui Tehnician şi că el nu avea nici o vină, pentru că era prea nou în domeniu ca să fi avut timpul să devină un criminal.

Întâmpină cu bucurie ocazia de a-şi anihila scuza. Ar însemna aproape o penitenţă. Îi va putea spune lui Cooper: „Da, pentru ceva ce eu am făcut, aceste milioane de oameni sunt personalităţi noi, însă era necesar şi sunt mândru că eu sunt cauza”.

Aşa că Harlan răspunse vesel:

— Sunt gata, domnule.

— Bun, bun. O să te bucure să afli băiete (un pufăit, şi vârful ţigării străluci incandescent) că toate analizele tale au dovedit o acurateţe de prim rang.

— Vă mulţumesc, domnule. („Acum erau analize, gândi Harlan, nu presupuneri”)

— Ai talent. Mână de aur, băiete, Ai nevoie de lucruri măreţe. Putem începe cu acesta, al 223-lea. Afirmaţia ta că blocarea ambreiajului unui anumit automobil va furniza bifurcaţia necesară fără efecte secundare nedorite este perfect corectă. Îl vei bloca?

— Da, domnule.

Aceasta a fost adevărata iniţiere a lui Harlan în munca de Tehnician. Ulterior, nu a mai fost doar un om cu o insignă roşie. Mânuise Realitatea. Modificase un mecanism, timp de câteva minute scurte, luate din Secolul 223 şi, ca rezultat, un tânăr nu ajunsese la un curs de mecanică la care dorea să asiste. Nu s-a mai apucat niciodată de inginerie solară şi, în consecinţă, un mecanism foarte simplu, de o importanţă crucială, a

fost întârziat în dezvoltarea sa cu 10 ani. În mod uimitor, un război din Secolul 224 ieşise astfel din Realitate.

Asta nu era bine? Ce dacă aveau loc modificări de personalităţi? Noile personalităţi erau la fel de umane ca şi cela vechi şi îşi aveau şi ele dreptul lor la viaţă. Chiar dacă erau scurtate un număr de vieţi, multe erau prelungite şi înzestrate cu mai multă fericire. O mare operă literară, un monument al intelectului şi sentimentelor Umane, nu mai era concepută în noua Realitate, însă câteva exemplare erau păstrate în Bibliotecile Eternităţii, nu-i aşa? Şi, oricum, apăruseră noi activităţi creatoare, nu-i aşa?

Totuşi, în noaptea aceea, Harlan fu chinuit de o insomnie agonizantă, fierbinte, iar când aţipi în sfârşit, cuprins de ameţeală, i se întâmplă ceva ce nu i se mai întâmplase de ani şi ani.

Îşi visă mama.

În ciuda unui început atât de slab, lui Harlan îi fu de ajuns un fizio-an pentru a fi cunoscut în Eternitate drept „Tehnicianul lui Twissell” şi, cu o doză apreciabilă de maliţie, drept „Băiatul Minune” şi „Cel-Care-Nu-Greşeşte-Niciodată”.

Relaţiile lui cu Cooper deveniră aproape plăcute. Între ei nu s-a înfiripat niciodată o prietenie completă. (Dacă Cooper s-ar fi putut decide să facă primul pas, poate că Harlan nici n-ar fi ştiut cum să reacţioneze.) Cu toate acestea, lucrau bine împreună şi interesul lui Cooper pentru Istoria Primitivă crescu până la a rivaliza cu cel al lui Harlan.

Într-o zi Harlan îi spuse:

— Uite ce e, Cooper, te-ar deranja să vii mâine în loc de azi? Trebuie să urc în Secolele 3.000 săptămâna

asta ca să verific o Observaţie şi omul pe care vreau să-l văd este liber în după-amiaza asta.

Ochii lui Cooper se luminară, înfometaţi:

— Nu pot să vin şi eu?

— Vrei?

— Sigur. N-am mai pus piciorul într-o navă, de când m-au adus aici, din Secolul 78, şi atunci nici nu ştiam ce se întâmplă.

Harlan era obişnuit să folosească nava din tunelul C, rezervat prin legi nescrise Tehnicienilor, pe toată lungimea sa nemăsurată, străbătând Secole. Cooper nu se arătă deloc stingherit pe drum. Păşi la bordul navei fără pic de ezitare şi-şi ocupă locul pe bancheta circulară ce o înconjura.

Însă după ce Harlan activase câmpul şi pusese nava în mişcare sus-Timp, faţa lui Cooper se schimonosi într-o expresie aproape comică de surpriză.

— Nu simt nimic, spuse el. E ceva în neregulă?

— Totul este în regulă. Nu simţi nimic pentru că nu te deplasezi cu adevărat. Eşti propulsat de-a lungul extensiunii temporale a navei. De fapt, spuse Harlan adoptând un ton didactic, în acest moment tu şi cu mine nu suntem cu adevărat materie, în ciuda aparenţelor. O sută de oameni ar putea folosi această navă, deplasându-se (dacă se poate spune aşa) cu viteze diferite în orice direcţie Temporală, trecând unul prin celălalt şi aşa mai departe. Legile Universului normal pur şi simplu nu funcţionează în aceste tunele!

Gura lui Cooper se strâmbă puţin şi Harlan îşi zise, stingherit: „Puştiul învaţă inginerie temporală şi ştie mai multe decât mine despre toate acestea. De ce nu tac odată din gură, să încetez să mă mai fac de râs?”

Se închise în tăcere, privindu-l fix pe Cooper, cu un

aer sumbru. Mustaţa tânărului era gata crescută de câteva luni. Era căzută, încadrându-i gura în ceea ce Eternii numeau linia Mallansohn, deoarece singura fotografie, trecând drept autentică, a inventatorului Câmpului Temporal (şi aceea destul de ştearsă şi de prost expusă), îl înfăţişa cu o astfel de mustaţă. Pentru acest motiv linia aceasta îşi menţinea o oarecare popularitate printre Eterni, cu toate că pe foarte puţini îi avantaja.

Ochii lui Cooper rămăseseră fixaţi pe înşiruirea cifrelor care înregistrau trecerea Secolelor în raport cu ei.

— Cât de departe în sus-Timp ajunge tunelul navei?

— Nu te-au învăţat asta?

— De-abia dacă au amintit de nave. Harlan ridică din umeri.

— Eternitatea nu are capăt. Tunelul se continuă la nesfârşit.

— Cât de departe în sus-Timp aţi ajuns dumneavoastră?

— Acum voi merge cel mai departe. Calculatorul Twissell a ajuns până în Secolul 50.000.

— Sfinte Timp! şopti Cooper.

— Şi asta încă nu e nimic. Câţiva Eterni au trecut chiar de Secolul 150.000.

— Şi cu ce seamănă?

— Cu absolut nimic, spuse Harlan morocănos. O multitudine de vieţi, dar nici una umană. Omul a dispărut.

— Mort? Înlăturat?

— Nu cred că ştie cineva exact.

— Şi nimic nu poate schimba starea asta de lucruri?

— Ei bine, de la Secolul 70.000 în sus... începu

Harlan, apoi conchise abrupt: Ei, mai dă-le-n Timp! Schimbă subiectul.

Dacă exista un subiect în privinţa căruia Eternii să fie aproape superstiţioşi, acesta era „Secolele Ascunse”, intervalul dintre Secolele 70.000 şi 150.000. Un subiect foarte rar menţionat. Numai legătura foarte strânsă dintre Harlan şi Twissell explica puţinele lui cunoştinţe în acest domeniu. Tot ce ştia era că, în toate acele mii de secole, Eternii nu puteau trece în Timp.

Porţile dintre Eternitate şi Timp erau impenetrabile. De ce? Nimeni nu ştia.

Harlan îşi închipuia, din câteva remarci întâmplătoare ale lui Twissell, că fuseseră făcute încercări de a se Schimba Realitatea în Secole imediat sub cel de-al 70.000-lea, însă fără Observaţii adecvate dincolo de secolul 70.000 nu se putea face nimic.

Twissell râsese uşor odată şi spusese: „O să trecem şi de asta într-o zi. Până atunci, 70.000 de Secole de îngrijit este destul.”

Dar nu sunase foarte convingător.

— Ce se întâmplă cu Eternitatea după Secolul 150.000? întrebă Cooper.

Harlan oftă. După cât se părea, subiectul nu putea fi schimbat.

— Nimic. Secţiile există, însă Eternii nu, nicăieri după cel de-al 70.000-lea. Secţiile continuă să existe milioane de Secole după ce orice fel de viaţă a dispărut şi chiar mai mult, până ce Soarele devine o Nova şi chiar şi după aceea. Eternitatea nu are sfârşit. De aceea i se spune Eternitate.

— Deci, Soarele chiar devine o Nova?

— Sigur. Altfel Eternitatea n-ar putea exista. Nova Sol este rezerva noastră de energie. Ascultă, ştii câtă

energie este necesară pentru înfiinţarea unui Câmp Temporal? Primul Câmp al lui Mallansohn era la două secunde de extremul jos-Timp şi extremul sus-Timp şi destul de mare ca să conţină nu mai mult de o măciulie de chibrit şi a necesitat întreaga producţie pe o zi a unei centrale atomice. Au trebuit o sută de ani pentru înfiinţarea unui Câmp Temporal subţire cât un fir de păr, destul de departe în sus-Timp pentru a putea capta energia radiantă a Novei, astfel încât să poată fi construit un câmp destul de mare pentru a cuprinde un om.

Cooper suspină.

— Tare aş vrea să ajungă să nu mă mai pună să învăţ ecuaţii şi mecanica câmpului şi să înceapă să-mi vorbească despre partea cu adevărat interesantă. Dacă aş fi trăit în timpul lui Mallansohn...

— N-ai fi învăţat nimic. A trăit în Secolul 24, însă Eternitatea a luat fiinţă de-abia târziu, în 27. Inventarea Câmpului nu este acelaşi lucru cu construirea Eternităţii, ştii asta, şi restul celor din 24 n-aveau nici cea mai vagă bănuială despre ceea ce însemna invenţia lui Mallansohn.

— Adică îşi depăşise generaţia?

— Cu foarte mult. Nu numai că a inventat Câmpul Temporal, dar a şi descris relaţiile fundamentale care au făcut posibilă Eternitatea şi a anticipat aproape fiecare aspect al ei, cu excepţia Schimbărilor de Realitate. De asemenea, foarte îndeaproape... dar cred că am ajuns, Cooper. După tine.

Păşiră afară.

Harlan nu-l mai văzuse niciodată înainte pe Calculatorul Senior Laban Twissell furios. Oamenii spuneau întotdeauna că este incapabil de orice

sentiment, că este un dispozitiv neînsufleţit al Eternităţii, până la a-şi uita numărul exact al secolului căminului său temporal. Mai susţineau că, la o vârstă fragedă, inima i se atrofiase şi că îi fusese înlocuită cu un calculator mic, aidoma modelului pe care îl purta mereu în buzunarul de la pantaloni.

Twissell nu făcea nimic ca să infirme aceste zvonuri. De fapt, mulţi gândeau că el însuşi le dădea crezare.

Astfel încât, chiar când Harlan se îndoi în faţa rafalei de furie care-l izbi, mai găsi loc în mintea lui să se mire de faptul că Twissell putea exterioriza mânie. Se întrebă dacă Twissell va fi uluit, ulterior, în momente mai calme, dându-şi seama că această inimă-calculator-de-buzunar îl trădase, dovedindu-se a fi doar un biet ghem de muşchi şi valve supuse contorsiunilor emoţionale.

Twissell îi spuse, deoparte, cu vocea lui bătrână, scârţâitoare:

— Sfinte Timp, băiete, faci parte cumva din Consiliul Atottemporal? Tu dai ordinele pe-aici? Tu-mi spui mie ce să fac sau eu îţi spun ţie ce să faci? Tu aranjezi acum excursiile cu nava?

Se întrerupea singur din când în când, exclamând:

— Răspunde-mi, apoi continua cu un şuvoi de întrebări turnate în căldarea clocotindă a interogaţiilor.

Spuse, în sfârşit:

— Dacă te mai întreci vreodată pe tine în felul ăsta, te trimit la reparatul instalaţiilor pentru totdeauna. Înţelegi?

Harlan, palid şi din ce în ce mai încurcat, răspunse:

— Nu mi s-a spus niciodată că Novicele Cooper nu trebuie luat în navă.

Explicaţia nu îndulci cu nimic situaţia.

— Ce fel de scuză este o dublă negaţie, băiete? Nu ţi s-a spus niciodată să nu-l îmbeţi. Nu ţi s-a spus niciodată să nu-l razi în cap. Nu ţi s-a spus niciodată să nu-l străpungi cu o curbă Tav bine ascuţită. Pe Timp, băiete, dar ce ţi s-a spus să faci cu el?

— Mi s-a spus să-l învăţ Istoria Primitivă.

— Atunci fă-o. Şi nimic mai mult.

Twissell îşi aruncă ţigara şi o strivi sălbatic sub călcâi, ca şi cum ar fi fost chipul unui duşman de-o viaţă.

— Aş vrea să subliniez, Calculator, replică Harlan, că multe Secole din Realitatea curentă seamănă întrucâtva cu epoci specifice din Istoria Primitivă într-o privinţă sau chiar în mai multe. Intenţia mea era să îl scot către aceste Timpuri, sub o cartografiere spaţio-temporală atentă, desigur, ca o formă de excursie în câmp.

— Ce? Ascultă, cap sec, chiar nu intenţionezi niciodată să-mi ceri permisiunea pentru *nimic?* Exclus, Rezumă-te la a-l învăţa Istoria Primitivă. Nici o excursie în câmp. Şi nici experimente de laborator. În curând vei schimba Realitatea doar ca să-i arăţi cum se face.

Harlan îşi trecu limba uscată peste buzele uscate, mormăi o încuviinţare plină de resentiment şi, în cele din urmă, îi fu îngăduit să plece.

Îi trebuiră săptămâni pentru ca sentimentele sale rănite să se lecuiască întrucâtva.

CALCULATOR

Când reintră în Secolul 482, pentru prima oară de când plecase să lucreze cu Twissell, Harlan era Tehnician de doi ani. Şi îl găsi aproape de nerecunoscut.

Nu Secolul se schimbase. Ci el.

Doi ani în branşa Tehnicienilor însemnaseră multe. Într-un fel, sentimentul lui de statornicie crescuse. Nu mai trebuia să înveţe o limbă nouă, să se obişnuiască cu stiluri noi de îmbrăcăminte şi cu noi moduri de viaţă la fiecare proiect de Observaţie. Pe de altă parte, simţea în el un fel de retragere. Aproape că uitase acum camaraderia care-l lega de restul specialiştilor din Eternitate.

Mai mult, încerca sentimentul *puterii* pe care i-o dădea statutul de Tehnician. Ţinea, în vârful degetelor, soarta a milioane de oameni, şi dacă asta îl făcea să umble singur, îi dădea dreptul, de asemenea, să umble cu capul sus.

Aşa că putu să-l privească lung şi rece pe funcţionarul de la Comunicaţii din spatele biroului de la intrarea în 482 şi să se anunţe, cu silabe hotărâte:

— Andrew Harlan, Tehnician, se prezintă la Calculatorul Finge pentru repartizare temporară la Secolul 482, nebăgând în seamă privirea rapidă a omului de vârstă mijlocie pe care-l avea în faţă.

Era ceea ce unii numeau „privirea Tehnician”, o privire iscoditoare, rapidă, involuntară, piezişă la

emblema roşu cu roz de pe umărul Tehnicianului, apoi efortul de a nu o mai privi din nou.

Harlan se uită lung la emblema de pe umărul celuilalt. Nu era galbenul pentru Calculator, verdele pentru Proiectantul-de-Vieţi, albastrul Sociologului sau albul Observatorului. Nu era nici culoarea aprinsă a Specialistului. Era doar o dungă albastră pe fond alb. Acest om însemna Comunicaţii, o subramură a întreţinerii, nici măcar Specialist.

Şi avea şi *ei* „privirea Tehnician”.

Harlan spuse, cu puţină tristeţe:

— Ei, bine?

Omul de la Comunicaţii răspunse repede.

— Îl sun pe Calculatorul Finge, domnule.

Harlan îşi amintea Secolul 482 ca fiind solid şi masiv, acum i se părea însă aproape meschin.

Se obişnuise cu sticla şi porţelanul din 575, cu acea fetişizare a curăţeniei. Se adaptase la o lume albă a limpezimii, punctată ici-colo cu pete pastelate răzleţe.

Vârtejurile greoaie de ghips ale secolului 482, pigmenţii lui murdari, întinderile de metal vopsit erau aproape respingătoare.

Chiar şi Finge părea altul, sub mărimea naturală, parcă. Cu doi ani înainte, Observatorului Harlan toate gesturile lui Finge îi apăruseră funeste şi atotputernice.

Acum, de pe înălţimile semeţe şi însingurate ale statutului de Tehnician, acelaşi om părea patetic şi pierdut. Harlan îl privea cum frunzăreşte un teanc de foi şi se pregăteşte să ridice ochii cu aerul cuiva care începe să creadă că şi-a făcut vizitatorul să aştepte exact intervalul de timp necesar.

Finge venea dintr-un Secol axat-pe-energie, din seria 600. Twissell era cel care îi relatase acest amănunt,

care explica multe. Izbucnirile de irascibilitate ale lui Finge puteau fi cu uşurinţă considerate rezultatul nesiguranţei naturale a unui om greoi, obişnuit cu constanţa forţelor de câmp, nemulţumit că are de-a face doar cu materie şubredă. Mersul lui în vârful picioarelor (Harlan îşi aducea bine aminte de pasul felin al lui Finge. Adeseori, ridicând privirea de pe hârtiile lui, îl vedea pe Finge stând în faţa lui, scrutându-l cu privirea fără să-l fi auzit apropiindu-se.), nu mai era ceva viclean şi furişat, ci mai degrabă pasul temător şi şovăielnic al cuiva care trăieşte cu teama constantă, chiar dacă inconştientă, că podeaua va ceda sub greutatea lui.

Harlan gândi, cu o condescendenţă plăcută: „Omul nu s-a prea adaptat la Secţia lui. Re-repartizarea ar fi probabil singurul lucru care l-ar ajuta”.

Finge spuse:

— Salut, Tehnician Harlan!

— Salut, Calculator, răspunse Harlan. Finge reluă:

— Se pare că în cei doi ani de când...

— Doi fizio-ani, îl corectă Harlan.

Finge privi în sus, surprins.

— Doi fizio-ani, desigur.

În Eternitate, Timpul nu era ceea ce se credea despre Timp în Universul celălalt, însă corpurile omeneşti îmbătrâneau şi acest lucru dădea măsura de neevitat a Timpului chiar în absenţa fenomenelor fizice semnificative. Din punct de vedere fiziologic, Timpul trecea şi într-un fizio-an al Eternităţii un om îmbătrânea tot atât cât într-un an obişnuit a! Timpului. Cu toate acestea, nici cel mai pedant Etern nu-şi amintea de această distincţie decât foarte rar. Era prea comod să spui „Ne vedem mâine”, sau „Ţi-am simţit lipsa ieri”,

sau „Ne vedem săptămâna viitoare”, ca şi cum ar fi existat un mâine sau un ieri sau o săptămână trecută şi în alt fel decât cel fiziologic. Şi instinctele umane erau satisfăcute, măsurându-se activităţile din Eternitate cu o zi arbitrară de 24 de „fizio-ore”, cu o respectare solemnă a zilei şi a nopţii, a unui azi şi a unui mâine.

Finge reluă:

— În cei doi *fizio-ani,* de când ai plecat, Secolul 482 a intrat, treptat, într-o criză. Destul de ciudată. Delicată. Aproape fără precedent. Avem acum nevoie de o Observaţie corectă, cum nu am mai avut niciodată înainte.

— Şi vreţi să Observ eu?

— Da. Într-un fel, este o risipă de talent să ceri unui Tehnician să facă o Observaţie, însă Observaţiile tale anterioare erau perfecte din punct de vedere al limpezimii şi clarviziunii. Avem din nou nevoie de aşa ceva. Îţi voi schiţa doar câteva amănunte...

Lui Harlan nu-i fu dat să afle chiar atunci care erau aceste detalii. Finge vorbea, dar uşa se deschise şi Harlan nu-l mai auzi.

Privea, încremenit, la persoana care intrase.

Nu că Harlan nu mai văzuse vreodată o fată în Eternitate.

„Vreodată”, e prea mult spus. Rareori, da, dar nu niciodată.

Dar o fată ca *asta*! Şi încă în *Eternitate*!

Harlan văzuse multe femei în trecerile sale prin Timp, însă în Timp ele nu erau pentru el decât nişte obiecte, ca zidurile şi ghidurile, farurile şi darurile, casele şi vasele. Erau fapte de Observat.

În Eternitate o fată era altceva. Şi încă una ca *asta*!

Era îmbrăcată în stilul înaltei societăţi din 482, ceea

ce însemna învelişuri transparente şi cam atât în sus de talie şi pantaloni subţiri, până la genunchi. Aceştia, deşi prea puţin transparenţi, sugerau curbe delicate.

Părul îi era negru şi lucios, căzând până pe umeri, buzele îi erau conturate cu creionul roşu, cea de sus subţire şi cea de jos prea plină, într-o bosumflare exagerată. Pleoapele şi lobii urechilor erau fardate într-un roz pal, iar restul feţei sale tinere (aproape de fetişcană) era de un alb lăptos surprinzător. Pandantive cu pietre preţioase coborau de pe umeri şi zornăiau încetişor când de o parte, când de alta, a pieptului, asupra căruia atrăgeau atenţia.

Se aşeză pe locul ei la un birou din colţul încăperii, ridicând genele doar o dată, ca să-şi treacă privirea umbrită peste chipul lui Harlan.

Când Harlan auzi din nou vocea lui Finge, Calculatorul spunea:

— Le vei avea pe toate într-un raport oficial şi între timp poţi să-ţi preiei vechiul birou şi camera de dormit.

Harlan se trezi că ieşise din birou fără să-şi amintească clar amănuntele retragerii sale. Probabil că ieşise fără să-şi dea seama.

Sentimentul dinlăuntrul lui cel mai uşor de recunoscut era mânia. Pe Timp, nu trebuia să i se permită lui Finge să facă una ca asta. Dăuna moralei. Era o bătaie de joc...

Se opri, descleştă pumnul, îşi desţepeni falca. Să vedem acum!! Paşii îi sunau puternic în propriile urechi şi merse hotărât către Omul de la comunicaţii din spatele biroului.

Acesta ridică ochii, fără să-i întâlnească efectiv privirea, şi spuse, cu prudenţă:

— Da, domnule.

— La un birou din încăperea Calculatorului Finge se află o femeie. E nouă pe aici?

Avusese intenţia să întrebe ca de un fapt divers. Voise să sune ca o întrebare plictisită, indiferentă. În loc de asta, cuvintele răsunară ca două timpane lovite.

Întrebarea însă îl însufleţi pe cel de la Comunicaţii. Privirea din ochii lui se transformă în ceva care-i înrudeşte pe toţi bărbaţii. Îl îngloba chiar şi pe Tehnician, îl învălui ca pe un tovarăş şi spuse:

— Cine, puştoaica? Mamă, Doamne! Dar, totuşi, nu ţi se pare că e făcută ca o latrină într-un câmp de forţe?

Harlan se bâlbâi puţin.

— Tu doar răspunde-mi la întrebare!

Omul îl privi lung şi euforia lui se mai evaporă.

— E nouă. E o Temporală.

— Ce funcţie are aici?

Un zâmbet ascuns se strecură pe faţa funcţionarului şi se prefăcu într-un rânjet lacom.

— E aşa-zisa secretară a şefului, Se numeşte Noÿs Lambent.

— Bine.

Harlan se răsuci pe călcâie şi plecă.

Prima incursiune de Observaţie a lui Harlan în Secolul 482 fu făcută a doua zi, dar nu dură decât 30 de minute. Era, evident, doar o călătorie de orientare, menită să-l pună în contact direct cu Realitatea. A doua zi în Timp o oră şi jumătate, iar a treia zi deloc.

Îşi umplea timpul reluând rapoartele sale originale, reînvăţând propriile-i cunoştinţe, reîmprospătându-şi în minte sistemul lingvistic al timpului, reobişnuindu-se cu tradiţiile locale.

Secolul fusese afectat de o Schimbare de Realitate, însă de una minoră. Un grup politic care se aflase

înăuntru era acum Afară, altfel, însă, în societate nu se vedea nici o altă modificare.

Fără să-şi dea prea bine seama, luă obiceiul de a căuta, în vechile sale rapoarte, informaţii asupra aristocraţiei. Cu siguranţă că făcuse Observaţii.

Făcuse, într-adevăr, dar erau foarte impersonale, păstrând o oarecare distanţă. Datele aduse de el priveau aristocraţia ca pe o clasă, nu ca individualităţi distincte.

Desigur că diagramele sale spaţio-temporale nu-i ceruseră şi nici măcar nu-i permiseseră vreodată să examineze aristocraţia din interior. Motivele acestui fapt depăşeau atribuţiile unui Observator. Dar era nemulţumit de sine însuşi că priveşte acum acest domeniu cu curiozitate.

În timpul celor trei zile o zări în treacăt pe fată, pe Noÿs Lambent, de patru ori. Prima oară nu-i văzuse bine decât hainele şi podoabele. Acum observă că era înaltă cam de un metru şaptezeci, cu o jumătate de cap mai scundă decât el, totuşi destul de zveltă şi cu o ţinută destul de dreaptă şi de graţioasă pentru a da impresia că este mai înaltă. Avea mai mulţi ani decât îi dădeai la prima vedere, apropiindu-se probabil de 30, cu siguranţă peste 25.

Era tăcută şi rezervată, şi odată îi zâmbi când trecu pe lângă el pe condor, coborând apoi privirea. Harlan se trase într-o parte ca să evite să o atingă, apoi îşi urmă drumul furios.

La sfârşitul celei de-a treia zile, Harlan începea să simtă că datoria lui de Etern nu îi permitea să acţioneze decât într-un singur fel. Fără îndoială că, pentru ea, situaţia era agreabilă. Desigur că Finge nu ieşea din litera legii. Însă indiscreţia lui în această

privinţă, nepăsarea lui, contraziceau cu siguranţă spiritul legii şi aici trebuia intervenit.

Harlan hotărî că, la urma urmei, nu era om în Eternitate pe care să-l antipatizeze atât de mult ca pe Finge. Circumstanţele atenuante pe care i le găsise cu numai câteva zile înainte dispăruseră.

În dimineaţa celei de-a patra zile, Harlan ceru şi obţinu permisiunea de a-l vedea pe Finge între patru ochi. Pătrunse în birou cu pas hotărât şi, spre propria lui surpriză, intră imediat în subiect.

— Calculator Finge, propun ca domnişoara Lambent să fie trimisă înapoi în Timp.

Ochii lui Finge se îngustară. Îi arătă un scaun, îşi puse degetele împletite sub bărbia moale, rotundă şi lăsă să i se vadă câţiva dinţi.

— Ia loc. Ia loc. Găseşti că domnişoara Lambent este incompetentă? Necorespunzătoare?

— În privinţa incompetenţei şi inadecvării ei, Calculator, nu mă pot pronunţa. Depinde de sarcinile care i se dau şi eu nu i-am dat nici una. Dar trebuie să vă daţi seama că dăunează moralei acestei Secţii.

Finge îl privi lung şi distant, ca şi cum mintea lui de calculator cântărea noţiuni abstracte inaccesibile unui Etern de rând.

— În ce fel dăunează moralei, Tehnician?

— Nu văd de ce mă întrebaţi, replică Harlan, din ce în ce mai furios. Costumul ei este exhibiţionist. Şi...

— Stai, stai. Stai puţin, Harlan. Ai fost Observator al acestui Secol. Ştii că hainele ei sunt costumul standard pentru 482.

— În anturajul ei, în mediul ei cultural, n-aş fi avut nimic de zis, cu toate că pot susţine sus şi tare că hainele ei sunt prea mult chiar şi pentru Secolul 482.

Daţi-mi voie să fac aprecierea asta. Aici, în Eternitate, o persoană ca ea este cu siguranţă nelalocul ei.

Finge dădu încet din cap. De fapt, părea să se distreze. Harlan înlemni, iar Finge răspunse:

— Ea se află aici cu un scop bine delimitat. Îndeplineşte un rol esenţial. Doar temporar. Deocamdată încearcă s-o suporţi.

Maxilarele lui Harlan tremurau. Protestase şi fusese pus la punct. La naiba cu prudenţa. O să vorbească pe şleau.

— Îmi pot imagina care este „rolul esenţial” al acestei femei. Nu vi se va permite să o păstraţi chiar aşa, în văzul lumii.

Se întoarse, ţeapăn, şi se îndreptă spre uşă. Vocea lui Finge îl opri.

— Tehnician, spuse el, poate legăturile tale cu Twissell ţi-au format o noţiune falsă despre propria ta importanţă. Corecteaz-o! Şi până atunci spune-mi, Tehnician, ai avut vreodată o... (ezită, părând să-şi caute cuvintele)... prietenă?

Cu o precizie elaborată şi insultătoare, întors cu spatele, Harlan cită:

— Pentru a evita orice complicaţie sentimentală cu cineva din Timp, Eternul nu are voie să se căsătorească. Pentru a evita orice complicaţii sentimentale legate de familie, Eternul nu trebuie să aibă copii.

Calculatorul interveni grav:

— Nu te-am întrebat despre căsătorie sau copii.

Harlan cită mai departe:

— Pot fi stabilite legături temporare cu un Temporal numai după o solicitare la Comisia Centrală de Planificare a Consiliului Atottemporal, pentru o

Proiectare a Vieţii Temporalului în cauză. Legăturile pot fi dirijate ulterior numai în concordanţă cu cerinţele unei cartografieri spaţio-temporale specifice.

— Foarte adevărat. Ai solicitat vreodată o legătură temporară, Tehnician?

— Nu, Calculator.

— Ai intenţia s-o faci?

— Nu, Calculator.

— Poate că ar trebui. Ţi-ar mai deschide orizontul. Ai deveni mai puţin preocupat de amănuntele costumului unei femei, mai puţin deranjat de relaţiile ei personale posibile cu alţi Eterni.

Harlan plecă. De mânie, îi pierise şi vocea.

Descoperi că îi este aproape imposibil să-şi facă incursiunile zilnice în Secolul 482 (cea mai lungă durată neîntreruptă a unei călătorii rămăsese sub 2 ore).

Era indispus şi ştia şi de ce. Finge! Finge şi sfatul lui vulgar despre legăturile cu Temporalii.

Legături existau. Toată lumea ştia. Eternitatea fusese întotdeauna conştientă de necesitatea unui compromis cu dorinţele umane (lui Harlan această expresie îi provoca un fior de repulsie), însă restricţiile impuse în alegerea femeii făceau din acest compromis orice în afară de ceva neîngrădit, generos. Şi cei care aveau norocul să fie găsiţi corespunzători pentru un astfel de aranjament aveau datoria să păstreze o discreţie absolută, din decenţă şi din respect pentru majoritate.

Prin clasele inferioare de Eterni, mai ales în rândul celor de la Serviciul de întreţinere, circulau întotdeauna zvonuri (pline pe jumătate de speranţă, pe jumătate de invidie) despre femei importate, cu statut mai mult sau mai puţin permanent, pentru motive evidente. Întotdeauna zvonurile îi numeau pe Calculatori şi pe

Proiectanţii-de-Vieţi ca fiind grupurile beneficiare. Ei şi numai ei puteau decide care femei puteau fi sustrase din Timp fără pericolul unei Schimbări de Realitate semnificativă.

Mai puţin senzaţionale (şi deci bârfa nu se prea ocupa de ele) erau relatările despre funcţionarii Temporali pe care fiecare Secţie îi angaja, pentru o perioadă (atunci când le permiteau analizele spaţio-temporale), pentru a îndeplini sarcinile plicticoase ca gătitul, făcutul curăţeniei şi muncile mai grele.

Însă o Temporală şi încă o *astfel* de Temporală, angajată ca „secretară”, nu putea însemna decât că Finge dădea cu tifla idealurilor care făceau din Eternitate ceea ce era.

Indiferent de faptele de viaţă, cărora oamenii practici ai Eternităţii trebuiau să le dea o ascultare formală, rămânea adevărat că Eternul ideal era un om devotat, trăind pentru misiunea pe care o avea de îndeplinit, pentru îmbunătăţirea Realităţii şi mărirea fondului de fericire umană. Lui Harlan îi plăcea să creadă că Eternitatea seamănă cu mănăstirile din timpurile Primitive.

În noaptea aceea visa că vorbea cu Twissell despre această problemă şi că Twissell, Eternul ideal, îi împărtăşea dezgustul. Visă un Finge dărâmat, retrogradat. Se visă pe sine însuşi cu emblema galbenă de Calculator, instituind un regim nou în Secolul 482, dându-i cu mărinimie lui Finge o altă slujbă în Serviciul de întreţinere. Twissell stătea lângă el, zâmbind cu admiraţie, în timp ce el elabora o nouă diagramă organizaţională, corectă, ordonată, fondată şi îi spunea lui Noÿs Lambent să împartă cópii.

Însă Noÿs Lambent era goală şi Harlan se trezi,

tremurând şi ruşinat.

Într-o zi o întâlni pe coridor şi se trase în lături, privind în altă parte, ca să o lase să plece.

Însă ea rămase locului, privindu-l, până când el trebui să-şi ridice ochii şi să-i întâlnească pe ai ei. Era plină de culoare şi de viaţă şi Harlan îi simţea parfumul uşor.

— Sunteţi Tehnicianul Harlan, nu-i aşa?

Primul lui impuls fu să o repeadă, să-şi urmeze drumul cu forţa, dar, la urma urmei, îşi spuse, ea nu avea de fapt nici o vină. În plus, să treacă pe lângă ea acum ar însemna să o atingă.

Aşa că încuviinţă scurt din cap.

— Mi s-a spus că sunteţi expert în problemele Timpului nostru.

— L-am vizitat.

— Mi-ar face mare plăcere să vorbim despre asta într-o zi.

— Sunt ocupat, Nu cred că voi avea timp.

— Dar, domnule Harlan, desigur că vă puteţi *găsi* puţin timp într-o zi.

Şi îi zâmbi.

Harlan spuse, într-o şoaptă disperată:

— Vreţi să treceţi, vă rog? Sau să-mi faceţi loc să trec eu? Vă rog!

Ea îşi schimbă locul cu o legănare a şoldurilor care aduse sângele lui plin de murmur până în obrajii care îi ardeau. Era furios pe ea pentru că-l făcuse să se simtă stingherit, furios pe el însuşi că fusese stânjenit şi furios şi mai mult decât orice, pentru motive confuze, pe Finge.

La sfârşitul a două săptămâni, Finge îl chemă la el. Pe biroul lui se afla o foaie perforată de hârtie subţire, a cărei lungime şi complexitate îi spuseră imediat lui

Harlan că nu se referea nicidecum la o călătorie de o jumătate de oră în Timp.

— Vrei să iei loc, Harlan, şi să examinezi aceasta chiar acum? Nu, nu cu privirea. Foloseşte-te de aparat.

Harlan ridică nişte pleoape indiferente şi introduse foiţa cu grijă în fanta aparatului de analizat de pe biroul lui Finge. Aceasta alunecă încet în interiorul mecanismului şi, pe măsură ce intra, schema perforaţiilor era tradusă în cuvinte care apăreau pe dreptunghiul de un alb lăptos al monitorului.

Undeva, pe la jumătate, mâna lui Harlan se ridică brusc şi deconecta aparatul. Smulse foiţa cu o violenţă care îi rupse structura celulară rezistentă.

Finge reacţionă calm.

— Mai am un exemplar.

Însă Harlan ţinea rămăşiţele între degetul mare şi arătător ca şi cum s-ar fi aşteptat să explodeze.

— Calculator Finge, aici este o greşeală la mijloc. Cu siguranţă că nu pot fi pus să folosesc casa acestei femei ca bază pentru o incursiune în timp de aproape o săptămână.

Calculatorul strânse din buze.

— De ce nu, dacă acestea sunt cerinţele spaţio-temporale, Dacă există vreo problemă personală între dumneata şi domnişoara Lam...

— Nici o problemă personală, îl întrerupse Harlan cu aprindere.

— Oricum, o problemă este. În aceste condiţii, voi merge până la a-ţi explica anumite aspecte ale problemei Observaţionale. Desigur însă că această situaţie nu trebuie luată drept crearea unui precedent.

Harlan rămăsese încremenit. Gândea intens şi repede. În mod normal, orgoliul profesional l-ar fi

constrâns să respingă orice explicaţie. Un Observator, sau un Tehnician în acest caz, îşi făcea treaba fără să discute. Şi, de obicei, un Calculator nici nu se gândea vreodată să dea o explicaţie.

Aici, totuşi, era ceva neobişnuit. Harlan se plânsese la adresa fetei, aşa-zisa secretară. Finge se temea ca reclamaţia să nu ajungă mai departe, („Cel ce-are vina a fugi se-ncumetă când nimeni pe urmele lui nu se-avântă”, gândi Harlan cu o sumbră satisfacţie şi încercă să-şi amintească unde citise această frază.)

Deci strategia lui Finge era limpede. Plasându-l pe Harlan în locuinţa Femeii, ar fi fost gata să răspundă cu contraacuzaţii dacă lucrurile ajungeau mai departe. Valoarea lui Harlan ca martor împotriva lui ar fi distrusă.

Şi, desigur, trebuie să aibă vreo explicaţie plauzibilă pentru trimiterea lui Harlan într-un loc ca acesta, şi urma să i-o expună. Harlan îl ascultă cu un dispreţ abia ascuns.

Finge începu:

— Precum ştii, diversele Secole sunt conştiente de existenţa Eternităţii. Ştiu că noi supraveghem comerţul Intertemporal. Ei cred că aceasta este atribuţia noastră esenţială, ceea ce nu e rău. Bănuiesc vag că mai avem şi rolul de a feri omenirea de catastrofe. Aceasta este mai mult o superstiţie, dar este mai mult sau mai puţin corect şi nici asta nu-i rău. Noi dăm generaţiilor imaginea unei paternităţi masificate şi un anumit sentiment de securitate. Îţi dai seama, nu-i aşa?

„Mă crede încă un Novice?”, gândi Harlan. Însă dădu scurt din cap.

Finge continuă.

— Există anumite lucruri, totuşi, pe care nu trebuie

să le ştie. Primul dintre ele, desigur, este modul în care modificăm Realitatea atunci când este necesar. Nesiguranţa pe care cunoaşterea acestui fapt ar declanşa-o ar fi foarte dăunătoare. Este întotdeauna necesar să înlăturăm din realitate orice factor care le-ar putea furniza asemenea cunoştinţe şi până acum nu am avut probleme în această privinţă. Totuşi, mai există întotdeauna şi alte păreri despre Eternitate, care se ivesc din când în când într-un Secol sau altul. De obicei, părerile periculoase sunt cele care se concentrează în special în păturile conducătoare ale unei epoci. Clasele care au mai mult contact cu noi şi, în acelaşi timp, au în mână importantul element numit opinie publică.

Finge se opri, ca şi cum ar fi aşteptat ca Harlan să facă vreun comentariu sau să întrebe ceva. Harlan nu făcu nici una, nici alta.

Reluă:

— Încă de la Schimbarea de Realitate 433-486, cu Numărul de Serie F-2, care a avut loc acum aproape un an... un fizio-an, au apărut indicii că în Realitate s-a strecurat din nou o astfel de părere nedorită. Am tras numai anumite concluzii despre natura acestei păreri şi le-am prezentat Consiliului Atottemporal. Consiliul ezită să le accepte, deoarece ele depind de realizarea unui substitut, în cadrul Schemei de Calculare, de o posibilitate extrem de mică. Înainte de a acţiona după recomandările mele, ei insistă să aibă o confirmare prin Observare directă. Este o misiune foarte delicată, iată de ce eu te-am chemat înapoi şi Calculatorul Twissell a îngăduit să fii chemat. Alt lucru pe care l-am făcut a fost să localizez o membră a aristocraţiei Timpului, care s-a gândit că ar fi palpitant sau

captivant să lucreze în Eternitate. Am luat-o în biroul meu şi am ţinut-o sub o observaţie strictă ca să-mi dau seama dacă este corespunzătoare pentru scopul urmărit de noi...

Harlan gândi:

— Observaţie strictă! Da!

Din nou mânia se concentra mai degrabă asupra lui Finge decât asupra femeii. Finge mai vorbea încă.

— După toate baremurile, este corespunzătoare. Acum o vom trimite înapoi în timpul ei. Folosind locuinţa ei ca bază, vei putea studia viaţa socială a mediului ei. Înţelegi acum motivul pentru care am adus fata aici şi motivul pentru care socotesc necesară prezenţa ta în casa ei?

Harlan răspunse, cu o ironie aproape vizibilă:

— Vă asigur că înţeleg foarte bine.

— Atunci vei accepta această misiune.

Harlan plecă cu focul luptei arzându-i în piept. Finge *nu* va fi mai şiret decât el. El nu se va face de râs.

Cu siguranţă că acest foc al bătăliei, că hotărârea de a fi mai viclean decât Finge erau motivele care îl făcură să simtă nerăbdare, aproape exaltare la gândul viitoarei sale călătorii în Secolul 482.

Atât şi nimic altceva.

TEMPORAL

Casa lui Noÿs Lambent era destul de izolată, situată totuşi în apropierea unuia din oraşele mari ale Secolului. Harlan cunoştea bine oraşul. Îl cunoştea mai bine decât oricare din locuitorii săi. În incursiunile sale de Observaţie în această Realitate, îi vizitase fiecare colţişor, în fiecare deceniu de care se ocupa Secţia.

Cunoştea oraşul şi în Spaţiu, şi în Timp. Şi-l putea reprezenta în totalitatea sa, ca pe un organism, trăind şi crescând cu catastrofele şi vindecările sale, bucuriile şi necazurile. Acum se afla într-o săptămână dată a Timpului, în acest oraş, într-un moment de animaţie suspendată a vieţii sale lente de oţel şi beton.

Mai mult decât atât, explorările sale preliminare se concentraseră din ce în ce mai puternic pe „perioeci”, locuitorii cei mai de vază ai oraşului, care însă locuiau în afara lui, pe spaţii mai mari şi într-o relativă izolare.

482 se număra printre multele Secole în care bogăţiile erau inegal distribuite. Sociologii aveau pentru acest fenomen o ecuaţie (pe care Harlan o văzuse tipărită, dar pe care o înţelegea doar vag). Se rezolva, pentru orice Secol dat, în trei relaţii, şi pentru 482 aceste relaţii se aflau aproape de limita permisă. Sociologii dădeau din cap când li se punea această problemă şi Harlan îl auzise pe unul din ei spunând odată că orice nouă deteriorare adusă de Schimbările de Realitate ar face necesară „cea mai strictă Observaţie”.

Însă mai era ceva de spus despre relaţiile nefavorabile din ecuaţia distribuţiei bunurilor materiale. Acestea însemnau existenţa unei clase fără griji şi elaborarea unui fel atrăgător de viaţă care, la apogeul său, încuraja cultura şi graţia. Atâta timp cât celălalt capăt al scării nu o ducea foarte rău, atâta timp cât clasele privilegiate nu-şi uitau cu totul responsabilităţile în timp ce se bucurau de avantajele lor, atâta timp cât cultura lor nu înregistra o cotitură nesănătoasă evidentă, exista întotdeauna tendinţa, în Eternitate, de a se ierta îndepărtarea de modelul ideal de distribuţie a bunurilor materiale şi de a se căuta alte nepotriviri, mai puţin atrăgătoare.

Împotriva voinţei sale, Harlan începea să înţeleagă aceste lucruri. De obicei, rămânerile sale peste noapte în Timp erau legate de hoteluri din cartierele mai sărace, unde cineva putea rămâne cu uşurinţă anonim, unde străinii nu erau băgaţi în seamă, unde o prezenţă în plus sau în minus nu însemna mare lucru şi astfel nu făcea edificiul social decât să tremure puţin. Când până şi aici intervenea nesiguranţa, când exista o posibilitate ca acest tremurat să treacă de punctul critic şi să dărâme un element important al castelului din cărţi de joc al Realităţii, se întâmpla adeseori să fie nevoit să doarmă sub un anume gard viu, la ţară.

Şi, de obicei, se studiau atent mai multe garduri, pentru a se vedea care va fi cel mai puţin tulburat în timpul nopţii de fermieri, vagabonzi, sau câini fără stăpân.

Acum însă, Harlan, la celălalt capăt al scării, dormea într-un pat cu suprafaţă din materie îmbibată de câmp, o împletire ciudată de materie şi energie de care beneficiau doar păturile cu cea mai bună situaţie

economică din societate. Prin timp, era mai puţin comună decât materia pură, dar mai comună decât pura energie. În orice caz, se mula pe corpul lui când stătea întins, de o rigiditate moale când stătea liniştit, cedând când se mişca sau se întorcea.

Îşi mărturisea, involuntar, atracţia faţă de asemenea lucruri, şi accepta motivul înţelept pentru care fiecare Secţie a Eternităţii trăia la scara *medie* a Secolului său şi nu la cel mai confortabil nivel existent. În felul acesta putea menţine contactul cu problemele epocii şi „pulsul" Secolului, fără să cadă într-o identificare prea puternică cu o extremă sociologică.

Este uşor, gândi Harlan, în acea primă noapte, să trăieşti cu aristocraţi.

Şi chiar înainte de a adormi, gândul îi zbură la Noÿs. Visă că era în Consiliul Atottemporal, cu degetele împreunate în mod auster pe masa din faţa lui. Privea în jos la un Finge mic, foarte mic, care asculta înspăimântat sentinţa care-l arunca din Eternitate într-o Observare permanentă a unuia din Secolele Necunoscute din sus-Timpul îndepărtat. Cuvintele sumbre ale exilului ieşeau chiar din gura lui Harlan, şi imediat la dreapta lui stătea Noÿs Lambent.

Nu o observase la început, însă privirea îi tot aluneca spre dreapta şi se poticnea în cuvinte.

Nu o mai vedea nimeni? Restul membrilor Consiliului priveau numai înainte, cu excepţia lui Twissell. El se întoarse ca să-i zâmbească lui Harlan, privind prin fată ca şi cum nu ar fi fost acolo.

Harlan vru să-i spună fetei să iasă, dar îi era imposibil să mai articuleze vreo silabă. Încercă să o atingă, dar braţul i se urni leneş şi ea nu se mişcă. Carnea ei era rece.

Finge râdea... mai tare... mai tare...

... şi de fapt Noÿs Lambent era cea care râdea.

Harlan deschise ochii în lumina vie a soarelui şi o privi o clipă pe fată cu spaimă, până îşi aduse aminte unde se aflau.

Ea îi spuse:

— Gemeai şi dădeai cu pumnii în pernă. Ai visat urât? Harlan nu răspunse.

— Baia ta este gata. La fel şi hainele. Am aranjat să participi şi tu la întrunire diseară. E un sentiment foarte ciudat să păşesc din nou în viaţa mea obişnuită după ce am stat atât de mult în Eternitate.

Harlan se simţi extrem de stânjenit la auzul înşiruirii ei degajate de cuvinte.

— Sper că nu le-ai spus cine sunt.

— *Desigur* că nu.

Desigur că nu! Finge va fi avut grijă de acest amănunt, alterându-i uşor psihicul, sub narcoză, dacă a găsit că este necesar. Dar poate că nu a crezut de cuviinţă, totuşi. Doar o ţinuse sub „strictă observaţie”.

Gândul acesta îl agasă. Spuse:

— Aş prefera să fiu lăsat singur cât mai mult posibil.

Ea îl privi, nesigură, o clipă, două, apoi plecă.

Harlan îndeplini ritualul matinal al spălatului şi îmbrăcatului cu un aer ursuz. Nu prea avea speranţa unei seri plăcute. Va trebui să vorbească cât mai puţin cu putinţă, să se confunde cu peretele cât mai mult cu putinţă.

Adevăratul lui rol era acela al unei perechi de urechi şi al unei perechi de ochi. Mintea lui urma să conecteze aceste simţuri cu raportul final şi nu avea, în principiu, altă funcţie.

De obicei *nu* îl deranja că, pe post de Observator

fiind, nu ştia precis ce caută. Un Observator, i se spusese pe când era Novice, nu trebuie să aibă noţiuni preconcepute despre ce date sunt cerute sau ce concluzii se aşteaptă. Cunoaşterea acestora, se spunea, i-ar deforma perspectiva, oricât de conştiincios ar încerca să fie.

În circumstanţele actuale însă, ignorarea lor era iritantă. Harlan avea bănuieli puternice că nu era nimic de căutat, că, într-un fel, îi făcea jocul lui Finge. Şi între acesta şi Noÿs...

Privi furios la propria lui imagine, înfăţişată cu exactitate tridimensională, la aproape un metru în faţa lui, de Reflector.

Veşmintele colante ale Secolului 482, fără cusătură şi viu colorate, îi dădeau, gândi el, o înfăţişare ridicolă.

Noÿs Lambent veni în fugă la el, imediat după ce Harlan îşi terminase, solitar, micul dejun adus de un Mekkano. Ea spuse, cu sufletul la gură:

— Este iunie, Tehnician Harlan.

— Nu folosi aici această denumire. Ce dacă este iunie? îi răspunse el aspru.

— Dar era februarie atunci când am venit! Se opri, şovăind, În locul acela, şi asta s-a întâmplat doar acum o lună.

Harlan se încruntă.

— În ce an ne aflăm?

— Oh, în anul în care trebuie.

— Eşti sigură?

— Absolut sigură. S-a strecurat vreo greşeală?

Avea un obicei supărător de a sta foarte aproape de el în timp ce vorbeau şi uşorul ei sâsâit (mai degrabă o trăsătură a Secolului decât al ei personal) îi făcea o voce de copil neajutorat. Harlan nu se lăsa păcălit

astfel. Se trase înapoi.

— Nici o greşeală. Ai fost pusă aici pentru că aşa este mai convenabil. De fapt, în Timp, ai fost aici pe toată perioada.

— Dar cum aş fi putut? Acum părea şi mai înspăimântată. Nu-mi amintesc nimic. Există doi de eu?

Harlan era mult mai iritat decât îl îndreptăţea situaţia. Cum putea să-i explice existenţa micro-schimbărilor declanşate de fiecare interferenţă cu Timpul care putea modifica vieţi individuale fără efect vizibil asupra Secolului în ansamblu? Până şi Eternilor, uneori, le ieşea din minte diferenţa dintre micro-schimbări (cu „s” mic) şi Schimbările (cu majusculă), care modificau Realitatea în mod semnificativ.

— Eternitatea ştie ce face. Nu pune întrebări.

O spuse cu mândrie, ca şi cum el însuşi ar fi fost Calculatorul Senior şi ar fi hotărât personal că iunie era momentul optim de Timp şi că micro-schimbarea declanşată prin saltul peste trei luni nu se putea transforma într-o Schimbare.

Ea remarcă:

— Atunci înseamnă că am pierdut trei luni din viaţă.

— Deplasările tale prin Timp nu au nici o legătură cu vârsta ta fiziologică, oftă el.

— Da sau nu?

— Da sau nu ce?

— Dacă am pierdut trei luni.

— Pe Timp, femeie, îţi explic cât de limpede se poate, nu ai pierdut nici un timp din viaţă. Nu-l poţi pierde.

Strigătul lui o făcu să se dea un pas înapoi şi, dintr-o dată, chicoti.

— Ai un accent foarte ciudat. Mai ales când îţi ieşi din

sărite. El se încruntă văzând că se dă înapoi. Ce accent? Vorbea mileniala 50 la fel de bine ca oricare din Secţie. Poate chiar mai bine.

Fată proastă!

Se trezi din nou în faţa Reflectorului, scrutându-şi imaginea, care-l privea şi ea, având cute verticale săpate adânc între sprâncene.

Le descreţi şi gândi: „Nu arăt bine. Am ochii prea mici, urechi clăpăuge şi bărbia prea mare”.

Nu se gândise niciodată în mod deosebit la aceasta, însă acum îi veni în minte, brusc, că ar fi fost plăcut să arate mai bine.

Noaptea, târziu, Harlan adăuga însemnările sale la conversaţiile pe care le prinsese, cât îi mai erau încă proaspete în minte.

Ca întotdeauna în astfel de cazuri, se folosise de un înregistrator molecular fabricat în Secolul 55. Avea forma unui cilindru subţire, lung de 10 cm şi cu diametru de un centimetru, colorat într-un maro închis, dar discret. Putea fi ţinut cu uşurinţă în manşetă, buzunar sau căptuşeala hainei, în funcţie de stilul de îmbrăcăminte, sau suspendat de curea, nasture sau butoni.

Oricum ar fi fost ţinut, oriunde ar fi fost purtat, avea capacitatea de a înregistra aproximativ 20 milioane de cuvinte pe fiecare din cele trei niveluri moleculare de energie. Cu un capăt al cilindrului conectat la un transliterator în legătură cu un mic receptor de la urechea lui, iar celălalt capăt conectat prin câmp la micul microfon de la buzele sale, Harlan putea asculta şi vorbi simultan. Fiecare sunet emis în orele „întrunirii” era acum repetat în urechea lui şi, în timp ce asculta, spunea cuvinte care se înregistrau pe cel

de-al doilea nivel, coordonat cu, dar diferit de primul nivel, pe care se înregistrase fondul sonor al adunării. Pe acest al doilea nivel îşi descria propriile impresii, atribuia semnificaţii, sublinia corelaţii. În final, când se folosea astfel de înregistratorul molecular pentru a scrie un raport, obţinea nu o înregistrare sunet-pe-sunet, ci o reconstituire adnotată.

Noÿs Lambent apăru. Nu îşi semnalase intrarea în nici un fel.

Iritat, Harlan deconecta receptorul şi microfonul, le ataşă înregistratorului molecular, le aşeză pe toate în trusă şi o închise furios.

— De ce eşti întotdeauna atât de înfuriat pe mine? întrebă Noÿs.

Braţele şi umerii îi erau goale şi picioarele ei lungi luceau în foamitul uşor luminiscent.

— Nu sunt înfuriat. Nu simt nimic faţă de tine.

În momentul acela simţea că afirmaţia sa era strictul adevăr.

— Încă mai lucrezi? Cu siguranţă că eşti obosit.

— Nu pot să lucrez dacă eşti de faţă, veni replica ţâfnoasă.

— *Eşti* furios pe mine. Nu mi-ai adresat nici un cuvânt toată seara.

— Am vorbit cu fiecare cât am putut mai puţin. Nu mă aflam acolo ca să vorbesc.

Aştepta ca ea să plece. Însă ea spuse:

— Ţi-am mai adus ceva de băut. Părea să-ţi placă paharul pe care l-ai băut la întrunire şi unul nu este de ajuns. Mai ales dacă ai de gând să lucrezi.

El îl observă pe micul Mekkano din spatele ei, alunecând într-un câmp stabil de forţe.

De-abia mâncase în timpul serii, luând câte puţin din

feluri despre care raportase în amănunţime în Observaţiile trecute, dar din care (cu excepţia câtorva îmbucături care să-i furnizeze date) se abţinuse până acum să mănânce. Împotriva voinţei sale, îi plăcuse băutura înspumată, de un verde-deschis, cu aromă de mentă (nu cu totul alcoolică, ci mai degrabă altceva), care era pe atunci la modă. Nu existase în cadrul Secolului cu doi fizio-ani înainte, anterior ultimei Schimbări de Realitate.

Luă cel de-al doilea pahar de la Mekkano cu o înclinare austeră din cap drept mulţumire faţă de Noÿs.

Dar de ce o Schimbare de Realitate, care nu avusese, virtual, nici un efect fizic asupra Secolului, introdusese în existenţă o nouă băutură? El nu era Calculator, aşa că n-avea rost să-şi pună întrebarea asta. Şi pe urmă chiar şi Calculele cele mai detaliate cu putinţă nu puteau elimina niciodată toată nesiguranţa, toate efectele întâmplării. Dacă n-ar fi fost aşa, n-ar mai fi fost nevoie de Observatori.

Noÿs şi cu el erau singuri împreună în casă. Acei Mekkano se aflau la apogeul popularităţii lor de două decenii încoace şi vor mai rămâne astfel încă zece ani în această Realitate, aşa că nu prea existau servitori umani.

Desigur, cu femelele speciei la fel de independente din punct de vedere economic ca şi masculii şi capabile de a ajunge la maternitate, dacă doreau, fără să-şi poarte fizic sarcina, nu era nimic „nepotrivit” dacă ei doi erau singuri, cel puţin în ochii Secolului 482.

Şi totuşi Harlan se simţea compromis.

Fata se întinsese, sprijinită în cot, pe o sofa din faţa lui. Haina cu desene se afunda în jurul ei ca şi cum ar fi tânjit s-o îmbrăţişeze. Îşi aruncase pantofii transparenţi

pe care-i purta şi degetele i se îndoiau şi dezdoiau în foamitul flexibil, ca labele moi ale unei pisici de rasă.

Îşi scutură capul şi ceea ce îi ţinuse părul pieptănat în sus, departe de urechi, într-o împletire delicată, se desfăcu deodată. Părul îi căzu pe lângă gât şi umerii ei goi apărură şi mai frumoşi, mai albi în contrast cu părul negru.

Murmură:

— Câţi ani ai?

Cu siguranţă că nu ar fi trebuit să răspundă la întrebare. Era o chestiune personală, al cărei răspuns nu era treaba ei. Ceea ce ar fi trebuit să spună atunci, cu o fermitate politicoasă, era: „Pot fi lăsat în pace să lucrez?” În loc de asta, se auzi spunând:

— Treizeci şi doi.

Voia să spună fizio-ani, desigur.

— Sunt mai tânără decât tine, Am douăzeci şi şapte de ani. Dar presupun că nu voi arăta întotdeauna mai tânără ca tine. Cred că tu vei arăta la fel ca acum şi atunci când eu o să fiu bătrână. Ce te-a făcut să te hotărăşti să ai 32 de ani? Poţi să-ţi schimbi vârsta dacă vrei? Nu ai vrea să fii mai tânăr?

— La ce te referi?

Harlan îşi frecă fruntea ca să-şi limpezească gândurile. Ea răspunse încetişor:

— Eşti nemuritor. Eşti etern. Era o întrebare sau o afirmaţie?

— Eşti nebună. Îmbătrânim şi murim ca toată lumea.

— Mie poţi să-mi spui.

Vocea îi era joasă şi mângâietoare. Mileniala 50, pe care el o socotise întotdeauna aspră şi neplăcută, părea acum armonioasă. Sau poate doar că stomacul plin şi aerul parfumat îi vătuiseră urechile?

Ea reluă: „Poţi vedea toate Timpurile şi vizita toate tocurile. Mi-am dorit atâta să lucrez în Eternitate. Am aşteptat atâta timp să mi se dea voie. Am crezut că, poate, o să mă facă Eternă, şi pe urmă am văzut că acolo nu sunt decât bărbaţi. Unii dintre ei nici măcar nu-mi vorbeau, pentru că sunt femeie. *Tu* nu-mi vorbeai.

— Suntem cu toţii ocupaţi, mormăi Harlan, luptându-se să se desprindă de ceva care putea fi descris ca o mulţumire amorţită. Eram foarte ocupat.

— Dar de ce nu există mai multe femei Eterne?

Harlan nu avea încredere în el să-i răspundă. Ce putea să-i spună? Că membrii Eternităţii erau aleşi cu o grijă infinită, pentru că trebuiau să îndeplinească două condiţii. Prima, să fie apţi pentru misiunea lor; a doua, ca retragerea lor din Timp să nu aibă un efect dăunător asupra Realităţii.

Realitatea! Cuvânt pe care nu trebuia să-l rostească cu nici un preţ. Senzaţia că i se învârteşte capul devenea din ce în ce mai puternică şi închise ochii o clipă pentru a o opri. Câte proiecte excelente rămăseseră neatinse în Timp pentru că aducerea lor în Eternitate ar fi însemnat non-naşterea unor copii, non-moartea unor femei şi bărbaţi, non-căsătorii, non-întâmplări, non-circumstanţe, care ar fi răsucit Realitatea pe căi pe care Consiliul Atottemporal nu le putea îngădui.

Putea să-i spună ceva din toate acestea? Sigur că nu. Putea să-i spună că femeile nu erau aproape niciodată calificate pentru Eternitate, căci, pentru un anumit motiv pe care el nu-l înţelegea (poate Calculatorii da, dar el cu siguranţă nu), abstragerea lor din Timp era de la zece la o sută de ori mai pasibilă de a deforma

Realitatea decât abstragerea unui Bărbat?

(Toate gândurile i se învârtejeau în cap, pierdute şi învolburate, legate în asocieri libere, care produceau imagini ciudate, aproape groteşti, dar nu cu totul neplăcute. Noÿs era acum şi mai aproape, zâmbindu-i).

Îi auzi vocea, ca o boare de vânt în trecere.

— Oh, voi, Eternii. Sunteţi atât de misterioşi. Nu vreţi să daţi nimic. Fă-mă Eternă!

Vocea ei era acum un sunet care nu se lega în cuvinte separate, doar un sunet cu modulaţie delicată care i se insinua în minte.

Voia, dorea fierbinte să-i spună: Eternitatea nu este o distracţie, doamnă! acolo muncim! Muncim să proiectăm toate detaliile tot-Timpului, de la începuturile Eternităţii până acolo unde Pământul este pustiu şi încercăm să proiectăm toate posibilităţile infinite ar-fi-putut-fi şi să alegem un ar-fi-putut-fi mai bun decât este şi să hotărâm unde în Timp putem face o schimbare măruntă care să-l transforme pe este în ar-putea-fi şi obţinem un nou este şi căutăm un nou ar-putea-fi, mereu şi mereu şi tot aşa de când Vikkor Mallansohn a descoperit Câmpul Temporal, în Secolul 24, departe în Timp, în Primitivul 24, şi a făcut posibilă înfiinţarea Eternităţii în Secolul 27, misteriosul Mallansohn, pe care nimeni nu îl cunoaşte şi care a pus bazele Eternităţii, într-adevăr, şi noul ar-putea-fi mereu şi mereu şi...

Scutură din cap, însă volbura gândurilor nu se opri, făcând pauze şi salturi şi mai ciudate, inegale, până când se sparse într-o explozie bruscă de iluminare, care persistă o secundă strălucitoare, apoi se stinse.

Acest moment îl paraliză. Căută să-l prindă, dar fugise. Băutura cu aromă de mentă?

Noÿs era acum şi mai aproape, cu faţa ei nu prea clară în ochii lui. Îi putea simţi părul atingându-i obrazul şi vălul cald, uşor, al răsuflării. Ar fi trebuit să se retragă, însă — ciudat, ciudat — îşi dădu seama că nu vrea.

— Dacă aş fi făcută Eternă... îi spuse şoptit, aproape la ureche, deşi cuvintele de-abia se auzeau, acoperite de bătăile inimii lui. Buzele ei erau umede, depărtate. Nu ţi-ar plăcea?

Nu ştia ce voia ea să spună, însă, dintr-o dată, nici nu-i mai păsă. Flăcări păreau să-l cuprindă. Întinse braţele stângaci, pe dibuite. Ea nu i se împotrivi, ci se topi şi se făcu una cu el.

Totul se întâmplă ca într-un vis, ca şi cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Nu era atât de respingător, cum îşi imaginase întotdeauna că trebuie să fie. Şi avu revelaţia, ca un şoc, că nu era respingător deloc.

Chiar şi după aceea, când ea se aplecă deasupra lui, cu ochi catifelaţi, zâmbind uşor, el simţi că trebuie să întindă mâna şi să-i mângâie părul umed, cu o încântare lentă, tremurătoare. Acum părea cu totul alta în ochii lui. Nu era o femeie, nici măcar o individualitate. Era, deodată, un aspect al lui. Era, într-un fel nou, neaşteptat, o parte din el însuşi.

Diagrama spaţio-temporală nu cuprindea nimic din toate acestea, dar Harlan nu simţea nici o vină. Doar gândul la Finge ridica în pieptul lui o emoţie puternică. Şi nu era vină. Nicidecum.

Era satisfacţie, chiar triumf.

În pat, Harlan nu putu să doarmă. Vârtejurile îi dispăruseră din cap, dar mai era încă faptul că, pentru prima oară în viaţa lui de adult, împărţea patul cu o femeie.

Îi putea auzi răsuflarea uşoară şi, în strălucirea ultra-voalată la care fusese redusă lumina interioară a pereţilor şi tavanului, îi putea vedea trupul ca doar o simplă umbră lângă el.

Nu trebuia decât să mişte mâna ca să simtă căldura şi moliciunea cărnii ei, şi nu îndrăznea s-o facă, ca să nu o trezească din orice vis ar fi putut avea. Era ca şi cum ea ar fi visat pentru amândoi, s-ar visa pe ea şi pe el şi tot ce se întâmplase, ca şi când trezirea ei le-ar fi gonit din existenţă pe toate.

Era un gând care părea o frântură din celelalte gânduri ciudate, neobişnuite, pe care le avusese doar cu puţin înainte...

Fuseseră gânduri stranii, survenite într-un moment suspendat între sens şi nonsens. Încercă să le prindă din nou şi nu putu. Şi deodată i se păru că este foarte important să le prindă. Căci, cu toate că nu-şi putea aminti amănuntele, îşi aducea aminte că, pentru o clipă doar, înţelesese ceva. Nu era sigur ce era acel ceva, însă era învăluit în claritatea nepământească a celui pe jumătate adormit, când ceva dincolo de ochiul şi mintea muritorului pare deodată să se trezească.

Neliniştea lui crescu. De ce nu-şi putea aminti? Fusese doar atât de aproape.

Pentru moment, chiar şi fata adormită de lângă el se îndepărtase în hinterlandul gândurilor sale.

Îşi spuse: „Dacă urmăresc şirul... mă gândeam la Realitate şi Eternitate... da, şi Mallansohn, şi Novicele!”.

Se opri aici. De ce Novicele? De ce Cooper? *Nu* se gândise la el.

Şi dacă nu se gândise, de ce să-i vină acum în minte tocmai Brinsley Sheridan Cooper?

Se încruntă! Care era adevărul care le lega pe toate? Ce încerca să găsească? Ce-l făcea să fie aşa de sigur că *era* ceva de găsit?

Harlan simţi fiori reci, pentru că, odată cu aceste întrebări, o sclipire a acelei iluminări de mai înainte păru să apară orizonturilor minţii sale şi acum aproape că ştiu.

Îşi ţinu respiraţia, nu o grăbi. Las-o să se apropie.

Las-o să vină.

Şi în linişte nopţii, o noapte deja atât de unic importantă în viaţa lui, îi apărură o explicaţie şi o interpretare a evenimentelor, cărora, în momente mai lucide, mai normale, nu le-ar fi dat crezare nici o clipă.

Lăsă gândul să scoată muguri şi să înflorească, să crească până când văzu că explica o sută de detalii ciudate, care altfel nu rămâneau decât... ciudate.

Va trebui să facă investigaţii, să verifice, ajuns înapoi în Eternitate, însă în inima sa era deja convins că deţinea un secret formidabil de care nu trebuia să ştie.

Un secret care îmbrăţişa întreaga Eternitate!

PROIECTANTUL-DE-VIEŢI

Din noaptea aceea din 482, în care cunoscuse atâtea lucruri, trecuse o lună de fizio-timp. Acum, dacă făcea calculul după timpul obişnuit, era cu aproape 2.000 de secole în viitorul lui Noÿs Lambent, încercând, printr-un amestec de constrângere şi convingere, să afle care ar fi soarta ei într-o nouă Realitate.

Era mai rău decât amoral, dar trecuse de stadiul în care i-ar fi păsat de aşa ceva. În fizio-luna care trecuse devenise, în proprii săi ochi, un nelegiuit. Acest fapt nu se mai putea ascunde în nici un fel. Poate că, dacă va ajunge la un compromis, nu va mai fi un criminal, şi făcând aceasta nu avea decât de câştigat.

Acum, începându-şi manevrele criminale (nu făcea nici un efort să găsească o exprimare mai blândă), stătea la bariera dinaintea Secolului 2456. Intrarea în Timp era mult mai complicată decât simpla trecere între Eternitate şi tunelurile navelor. Pentru a se intra în Timp, coordonatele care fixau regiunea dorită de pe Pământ trebuiau reglate cu minuţiozitate şi momentul dorit în Timp precizat în cadrul secolului. În ciuda tensiunii interioare, Harlan manevra comenzile cu uşurinţa şi siguranţa rapide ale cuiva cu multă experienţă şi mult talent.

Se trezi în camera maşinilor pe care o văzuse mai înainte pe monitor, în Eternitate. În acest fizio-moment, Sociologul Voy se afla în siguranţă în faţa ecranului, supraveghind aşteptata Atingere a Tehnicianului.

Harlan nu se grăbea. Încăperea va rămâne goală în următoarele 156 de minute. Pentru mai multă siguranţă, diagrama spaţio-temporală nu îi acorda decât 110 minute, lăsând următoarele 46 ca marjă obişnuită de 40%. Marja era lăsată pentru orice eventualitate, dar un Tehnician nu trebuia, în general, să se folosească de ea. Un „consumator de marjă” nu rămânea mult timp Specialist.

El, totuşi, se aştepta să nu folosească mai mult de două minute din cele 110. Purtând la încheietura mâinii generatorul său de câmp, astfel încât era înconjurat de o aură de fizio-timp (un efluviu, aşa-zis, de Eternitate) şi deci apărat de orice efect al Schimbării de Realitate, făcu un pas către perete, ridică un recipient mic de la locul lui de pe raft şi îl aşeză într-un punct ales cu grijă de pe raftul de dedesubt.

După aceasta, reintră în Eternitate într-un mod la fel de prozaic, pentru el, ca şi trecerea printr-o uşă oarecare. Dacă ar fi fost de faţă vreun Temporal, i s-ar fi părut că Harlan pur şi simplu dispăruse.

Micul recipient stătea acolo unde-l pusese. Nu-şi juca imediat rolul în istoria omenirii. Mâna unui om, câteva ore mai târziu, se întinse să-l ia, dar nu-l găsi. Căutările l-au dat la iveală după încă o jumătate de oră, însă, între timp, dispăruse un câmp de forţe şi un om îşi pierduse cumpătul. O hotărâre care nu ar fi existat în Realitatea anterioară era acum luată la mânie. O întrunire nu a mai avut loc. Un om, care ar fi murit, mai trăi un an, în alte condiţii. Altul, care ar fi trăit, muri ceva mai devreme.

Undele se propagară şi mai departe, atingând punctul maxim în Secolul 2481, 25 de Secole în sus-Timp faţă de Atingere. După aceea, intensitatea

Schimbării de Realitate scăzu. Teoreticienii au arătat că, infinit în sus-Timp faţă de Atingere, Schimbarea devenise prea mică pentru a putea fi detectată prin cele mai fine calcule, şi aceasta era limita practică.

Desigur că nici o fiinţă omenească din Timp nu-şi putea da seama că s-a produs o Schimbare de Realitate. Intelectul se modifica şi el odată cu materia şi numai Eternii se puteau menţine în exterior, de unde observau schimbarea.

Sociologul Voy privea fix scena albăstruie din Secolul 2481, unde, cu puţin înainte, se desfăşura activitatea intensă a unui port spaţial. De-abia ridică ochii când Harlan pătrunse în încăpere. De-abia mormăi ceva ce ar fi putut fi luat drept un salut.

Portul spaţial fusese într-adevăr distrus de Schimbare. Strălucirea lui murise. Construcţiile care mai rămăseseră în picioare nu mai semănau cu creaţiile maiestuoase care fuseseră. Una din navele spaţiale ruginise. Nu mai era nici un om. Nici o mişcare.

Harlan îşi îngădui un zâmbet discret, care pâlpâi o clipă, apoi dispăru. Era, într-adevăr, R. M. D.: Răspunsul Maximum Dorit. Şi a survenit imediat. Schimbarea nu se producea neapărat în momentul exact al Atingerii Tehnicianului. În cazul în care calculele aferente erau neglijent făcute, se puteau scurge ore sau zile până când să survină Schimbarea (calculând, bineînţeles, în fizio-timp).

Schimbarea avea loc numai după ce dispăreau toate gradele de libertate. Cât timp mai exista chiar şi o şansă matematică a unor acţiuni suplimentare, Schimbarea *nu* se producea.

Harlan se mândrea cu faptul că, atunci când *el* calcula o S. M. N., când mâna *lui* efectua Atingerea,

gradele de libertate dispăreau dintr-o dată şi Schimbarea se producea instantaneu.

Voy spuse încet:

— Era foarte frumos.

Cuvintele zgâriară urechile lui Harlan, părând să micşoreze frumuseţea propriei sale execuţii.

— Nu mi-ar părea rău, spuse el, dacă zborurile spaţiale ar fi scoase din Realitate cu totul.

— Nu? spuse Voy.

— La ce folosesc? Nu durează niciodată mai mult de un mileniu sau două. Oamenii obosesc, se plictisesc. Se întorc acasă şi coloniile se destramă. Apoi, după alte patru, sau cinci milenii, sau patruzeci, sau cincizeci, încearcă din nou şi urmează un alt eşec. Este o risipă de ingeniozitate şi efort uman.

Voy răspunse sec:

— Eşti un adevărat filozof.

Lui Harlan i se urcă sângele în obraz. Gândi: „Ce rost are să vorbeşti cu vreunul din ei?” Răspunse furios, cu o schimbare bruscă de subiect:

— Şi Proiectantul-de-Vieţi?

— Ce e cu el?

— Vrei să verifici ce face? Trebuie să fi avansat ceva până acum.

Sociologului îi trecu peste faţă o privire de dezaprobare, ca pentru a spune: „Eşti nerăbdător, nu-i aşa?” Zise, cu glas tare:

— Vino cu mine să vedem.

Numele de pe tăbliţa bătută pe uşa încăperii era Neron Feruque, ceea ce izbi ochiul şi mintea lui Harlan, din cauza uşoarei sale asemănări cu cel a doi conducători din timpurile Primitive ai bazinului Mediteranean. (întâlnirile sale săptămânale cu Cooper

îi ascuţiseră febril propriile preocupări în domeniul Istoriei Primitive).

Omul, însă, din câte îşi amintea Harlan, nu semăna cu nici unul din cei doi conducători. Era de o slăbiciune aproape cadaverică, cu pielea întinsă la limită pe un nas coroiat. Degetele îi erau lungi şi încheieturile noduroase. Cum stătea aşa, atingând uşor micul său Totalizator, semăna cu Moartea, cântărind un suflet în balanţă.

Harlan se trezi că priveşte cu aviditate Totalizatorul. Era inima şi sângele Proiectării-de-Vieţi, pielea şi oasele, nervii, muşchii şi toate celelalte. Introdu în el datele necesare despre istoria unei personalităţi şi ecuaţiile Schimbării de Realitate. Fă asta şi va chicoti pe înfundate, cu o veselie obscenă, între un minut şi o zi, dând apoi afară vieţile posibile ale persoanei implicate (în cadrul noii Realităţi), fiecare etichetată frumos cu o valoare de probabilitate.

Sociologul Voy îl prezentă pe Harlan. Feruque după ce privi cu ostilitate evidentă la insigna de Tehnician, dădu din cap şi nu mai făcu nici un comentariu.

Harlan îl întrebă:

— E gata Proiectul-de-Viaţă al tinerei doamne?

— Nu este. O să-ţi spun eu când e gata.

Era unul dintre aceia care împingeau dispreţul faţă de un Tehnician până la o grosolănie făţişă. Voy îl admonestă.

— Uşurel, Proiectant-de-Vieţi.

Feruque avea sprâncenele atât de subţiri, încât abia dacă se vedeau, ceea ce accentua asemănarea feţei sale cu un craniu. Ochii i se rostogoleau în ceea ce ar fi fost orbitele goale, în timp ce remarca:

— Aşa-i că aţi distrus navele spaţiale? Voy dădu

afirmativ din cap.

— Pentru un Secol.

Buzele lui Feruque se răsuciră încet şi schiţară un cuvânt.

Harlan îşi încrucişă braţele şi-l privi fix pe Proiectantul-de-Vieţi, care se uită în altă parte, cu un aer tulburat.

Harlan îşi spuse: *„Ştie* că este şi vina lui”. Feruque i se adresă lui Voy:

— Ascultă, dacă tot eşti aici, ce mă fac, pe Timp, cu cererile de seruri anti-cancer? Nu suntem singurul Secol cu anti-cancer. De ce vin toate cererile la noi?

— Toate celelalte Secole sunt la fel de solicitate. Ştii bine asta.

— Atunci ar trebui să înceteze cu cererile.

— Şi cum să-i oprim s-o facă?

— Simplu. Să nu le mai primească Consiliul Atottemporal.

— Nu cunosc pe nimeni din Consiliu.

— Dar îl cunoşti pe bătrânu'.

Harlan asculta conversaţia plictisit, fără interes. Cel puţin îl ajuta să se gândească la lucruri fără importanţă şi nu la Totalizatorul indiferent. „Bătrânul”, ştia, trebuia să fie Calculatorul care se ocupa de secţie.

— Am vorbit cu bătrânul, răspunse Sociologul, şi el a vorbit cu membrii Consiliului.

— Aiurea. A trimis doar o circulară de rutină. Trebuie să se zbată pentru asta. Face parte din politica elementară.

— Consiliului Atottemporal nu-i prea arde zilele astea de schimbări în politica elementară. Ştii doar ce zvonuri circulă.

— Da... sigur, sunt ocupaţi cu o chestiune

importantă. Ori de câte ori trebuie să se eschiveze de la ceva, se împrăştie zvonuri cum că sunt ocupaţi cu o chestiune importantă.

(Dacă l-ar fi lăsat inima, Harlan ar fi zâmbit la auzul acestor cuvinte).

Feruque stătu câteva clipe pe gânduri şi apoi izbucni:

— Ceea ce nu înţeleg cei mai mulţi este că serul anti-cancer nu este puiet de pom sau motor-de-câmp. Ştiu că fiecare sământă de molid trebuie analizată pentru a nu declanşa efecte adverse asupra realităţii, dar anti-cancerul implică întotdeauna o viaţă de om, ceea ce este de o sută de ori mai complicat.

Gândeşte-te. Câţi oameni mor anual de cancer în fiecare Secol care nu are seruri anti-cancer de un fel sau altul. Îţi poţi închipui câţi dintre pacienţi vor să moară. Aşa că guvernele Temporale din fiecare Secol înaintează în permanenţă cereri Eternităţii, de genul: „Vă rugăm frumos...”, să le trimitem 75.000 de fiole de ser, în numele oamenilor cu cazuri grave, care sunt de o importanţă vitală pentru culturile lor, se anexează datele biografice.

Voy dădu repede din cap:

— Ştiu. Ştiu.

Însă Feruque nu renunţa la înverşunarea lui.

— Aşa că citeşti datele biografice şi fiecare om e un erou. Fiecare om este o pierdere ireparabilă pentru lumea lui. Şi atunci analizezi. Vezi ce s-ar întâmpla cu Realitatea dacă fiecare din ei ar trăi şi, în numele Timpului, dacă diferite *combinaţii* de oameni ar trăi. În ultima lună am analizat 572 de astfel de cereri. Şaptesprezece, fii atent, şaptesprezece Proiecte-de-Vieţi s-au dovedit a nu însemna Schimbări de Realitate nedorite. Bagă de seamă, în nici unul din cazuri o

posibilă Schimbare *avantajoasă* de realitate, însă consiliul a hotărât ca serul să fie acordat cazurilor neutre. Din omenie, ştii. Aşa că luna asta se vindecă exact 17 oameni, din diverse Secole. Şi ce se întâmplă? Sunt Secolele mai fericite? Nici să nu-ţi treacă prin gând! Un om se vindecă şi o duzină, în aceeaşi ţară şi în acelaşi Timp, nu. Toată lumea spune: „De ce tocmai *acela?”* Poate că cei netrataţi au un fond mai bun, poate că sunt filantropi cu obraji trandafirii şi iubiţi de toţi, în timp ce acela pe care l-am vindecat îşi burduşeşte mama în vârstă sub ochii vecinilor, atunci când face o pauză cu bătutul copiilor. Ei habar n-au despre Schimbările de Realitate şi nici nu le putem spune. Ne băgăm singuri în bucluc, Voy, dacă Consiliul Atottemporal nu hotărăşte să verificăm toate cererile şi să le aprobăm doar pe cele care au ca rezultat o Schimbare de Realitate avantajoasă. Asta-i tot. Ori vindecarea lor este un bine făcut omenirii, ori la loc comanda. Să ne învăţăm să nu mai spunem „Nu face nici un rău...”

Sociologul ascultase cu o expresie ca de uşoară durere întipărită pe faţă, şi acum spuse:

— Dacă *tu* ai avea cancer...

— Asta este o remarcă stupidă, Voy. Pe asta ne bazăm noi deciziile? În cazul acesta, n-ar mai exista nici o Schimbare de Realitate. Întotdeauna o păţeşte vreun fraier, nu-i aşa? Şi dacă ai fi tu fraierul acela, atunci?

Şi încă ceva. Adu-ţi aminte că de fiecare dată când declanşăm o Schimbare de Realitate este din ce în ce mai greu să găseşti una şi mai bună care să-i urmeze. În fiecare fizio-an, şansa ca o Schimbare secundară să fie negativă creşte. Aceasta înseamnă că proporţia

indivizilor pe care-i putem vindeca scade oricum. Şi va continua întotdeauna să scadă, într-o zi, vom ajunge să nu mai putem vindeca decât un individ pe fizio-an ţinând cont chiar şi de cazurile neutre. Ţine minte asta.

Harlan îşi pierdu orice urmă de interes. Aceasta era problema tipică a procesului. Psihologii şi Sociologii, în rarele lor studii de interior al Eternităţii, o numeau identificare. Oamenii se identificau cu Secolul de care erau legaţi profesional. Conflictele lui deveneau, mult prea adesea, propriile lor conflicte. Eternitatea lupta cu demonul identificării cu toate forţele de care dispunea. Nimeni nu era repartizat într-o Secţie mai aproape de două Secole de propriul său cămin temporal, pentru ca identificarea să fie astfel mai dificilă. Se preferau Secole cu culturi deosebit de diferite de cele ale căminelor for Temporale. (Pe Harlan îl duse gândul la Finge şi Secolul 482). Mai mult, repartiţiile lor erau schimbate imediat ce reacţiile le deveneau suspecte. (Harlan nu ar fi dat o smochină din Secolul 50 pe şansele lui Feruque de a-şi menţine postul aici mai mult de încă un fizio-an).

Şi totuşi oamenii cedau tentaţiei identificării dintr-un dor prostesc de un cămin în Timp (dorinţa-de-Timp, toată lumea o ştia). Pentru anumite motive, aceasta se întâmpla cel mai des în Secole care cunoşteau zborul spaţial. Era o problemă care trebuia cercetată şi chiar ar fi fost, dacă nu ar fi existat acea împotrivire cronică a Eternităţii de a-şi întoarce privirea spre sine însăşi.

Cu o lună înainte, poate că Harlan l-ar fi dispreţuit pe Feruque ca pe un sentimental ostentativ, un nătărău arţăgos care-şi alina durerea de a vedea aparatele electro-gravitice pierzându-şi importanţa într-o nouă Realitate rostind invective la adresa celor din alte

Secole care cereau ser anti-cancer.

Poate că i-ar fi făcut şi raport. Ar fi fost de datoria lui. În reacţiile acestui om nu se mai putea avea încredere.

Acum însă nu mai putea s-o facă. Simţea chiar simpatie pentru el. Propria lui crimă era cu mult mai mare.

Şi cât de uşor îi era să zboare cu gândul înapoi la Noÿs.

În noaptea aceea, somnul îl învinsese în sfârşit şi se trezise în lumina dimineţii, într-o strălucire care pătrundea prin pereţii translucizi, de jur împrejur, încât i se păruse că s-a trezit pe un nor pe cerul aburos la zorilor.

Noÿs râdea de el.

— E nemaipomenit ce greu mi-a fost să te trezesc.

Prima mişcare reflexă a lui Harlan a fost să caute un aşternut inexistent. Apoi îşi aminti totul şi o privi fără s-o vadă, cu obrajii în flăcări. Cum ar trebui el să se simtă acum? Apoi îi veni altceva în minte şi se ridică brusc în capul oaselor.

— Nu e trecut de unu, nu-i aşa? Sfinte Timp!

— Nu este decât unsprezece. Ai în faţă micul dejun şi o grămadă de timp.

— Mulţumesc, mormăi el.

— Comenzile pentru duş sunt reglate şi hainele sunt gata pregătite.

Ce ar fi putut spune?

— Mulţumesc, mormăi din nou.

Evită privirea ei pe tot timpul mesei. Ea stătea în faţa lui, fără să mănânce, cu bărbia îngropată în palmă, părul întunecat, pieptănat şi adus într-o singură parte şi genele neînchipuit de lungi.

Urmărea fiecare gest al lui, în timp ce el ţinea ochii

plecaţi şi voia să dea de urma ruşinii arzătoare pe care ştia că ar trebui s-o simtă.

Ea spuse:

— Unde te duci la ora unu?

— Meci de aerobal, bolborosi el. Am bilet.

— A, jocul cu mingea de cauciuc. Şi am pierdut întregul sezon din cauza saltului peste timp, ştii. Şi cine va câştiga, Andrew?

Se simţi ciudat de slab la auzul numelui său mic. Dădu scurt din cap şi încercă să pară sobru. (Altă dată îi era atât de uşor).

— Dar cu siguranţă că ştii. Ai examinat întreaga perioadă, nu-i aşa?

În mod normal, ar fi trebuie să păstreze un ton negativ, plat şi rece, însă îi explică, încet:

— A trebuit să acopăr o mulţime de Spaţiu şi de Timp. Nu cunosc mici lucruri exacte, cum ar fi scorurile de meciuri.

— Nu vrei să-mi spui, asta-i tot.

Harlan nu-i răspunse. Înfipse tacâmul într-un fruct, mic, zemos, şi-l ridică, întreg, la gură. După un moment, Noÿs spuse:

— Înainte de a veni, ai văzut ce s-a întâmplat pe aici?

— Fără amănunte, N-Noÿs (numele ei îi trecu cu greutate printre buze).

Fata spuse, încetişor:

— Nu ne-ai văzut pe noi? Nu ai ştiut tot timpul că... Harlan se bâlbâi.

— Nu, nu, pe mine nu m-am putut vedea. Eu nu sunt în Real ... Nu sunt aici până când nu vin. Nu pot să-ţi explic.

Era de două ori tulburat; mai întâi, că ea vorbea despre asta. Apoi, fusese cât pe aici să-i scape

cuvântul „Realitate”, cel interzis cu cea mai mare străşnicie, dintre toate cuvintele, să fie rostit în conversaţiile cu Temporalii.

Ea ridică sprâncenele şi ochii i se rotunjiră, puţin uimiţi.

— Ţi-e ruşine?

— Ce am făcut noi nu este bine.

— De ce nu?

Şi în Secolul 482, întrebarea ei era perfect nevinovată.

— Eternii nu au voie să... ?

Întrebarea era pusă pe un ton de glumă, ca şi cum ar fi întrebat dacă Eternii nu aveau voie să mănânce.

— Nu folosi cuvântul, spuse Harlan. De fapt, într-un fel, nu avem voie.

— Atunci nu le spune. Eu nu le spun nimic.

Înconjură masa şi i se aşeză în braţe, îndepărtând măsuţa cu o mişcare lină şi prelungă a coapsei. Pe moment el înţepeni, ridică mâinile într-un gest care poate ar fi vrut să o ţină la distanţă. Dar nu reuşi. Ea se aplecă şi îi sărută buzele şi nimic nu mai păru ruşinos. Nimic din ceea ce însemna el şi Noÿs.

Nu era sigur când a început, pentru prima oară, să facă ceva ce un Observator, din punct de vedere etic, nu avea dreptul să facă. Începu să facă speculaţii asupra naturii problemei care implica Realitatea curentă şi pe cea a Schimbării de Realitate care va fi elaborată.

Nu moravurile libere ale Secolului, nu ectogeneza, nu matriarhatul nemulţumeau Eternitatea. Toate acestea existaseră şi în Realitatea precedentă şi Consiliul Atottemporal le privise cu destulă îngăduinţă. Finge spusese că era vorba de ceva foarte subtil.

Asta însemna că şi Schimbarea va trebui să fie foarte subtilă şi va trebui să implice grupul pe care îl Observa. Cel puţin atâta părea evident. Va implica aristocraţia, înstăriţii, clasele superioare, beneficiarii sistemului.

Ceea ce îl neliniştea era că o va implica, în mod cert, pe Noÿs.

În cele trei zile care îi mai rămâneau pe diagramă trăi ca într-un nor din ce în ce mai gros, care îi întuneca până şi bucuria pe care i-o dădea prezenţa lui Noÿs.

Ea îl întrebă:

— Ce s-a întâmplat? O clipă, ai părut atât de diferit de cel care erai în Eter în locul acela. Nu mai erai atât de ţeapăn. Acum pari preocupat. Asta pentru că trebuie să te întorci?

— În parte.

— Trebuie?

— Trebuie.

— Şi cui i-ar păsa dacă ai întârzia? Harlan aproape că zâmbi.

— Nu le-ar face plăcere să întârzii, răspunse, gândindu-se însă cu jind la marja de două zile pe care i-o îngăduia diagrama.

Ea regla comenzile unui instrument muzical care scotea acorduri moi şi complicate din propriile măruntaie creatoare, răspândind note pe coarde lovite la întâmplare: întâmplarea înclina balanţa în favoarea unor combinaţii plăcute, prin formule matematice complicate. Muzica nu se putea repeta, aşa cum nu se repetă fulgii de zăpadă, şi, ca şi ei, avea o frumuseţe de o esenţă superioară.

Prin hipnoza sunetelor, Harlan o privea lung pe Noÿs şi gândurile i se încolăciră strâns în jurul ei. Ce va deveni ea în noua distribuire? Negustoreasă de peşte,

muncitoare în fabrică, mamă a şase copii, grasă, urâtă, bolnavă? Orice ar fi fost, nu-şi va mai aminti de el. Într-o nouă Realitate, el nu ar mai fi o parte din viaţa ei. Şi orice ar fi atunci, nu va mai fi Noÿs.

Nu iubea doar o *fată*. (Ciudat folosea cuvântul „a iubi” pentru întâia oară în gândurile lui şi nici măcar nu se oprea destul pentru ca să contemple această noutate şi să se minuneze de ea). Iubea un complex de factori: felul în care îşi alegea hainele, mersul, vorbirea, schimbările de expresie. În elaborarea lor, intrase un sfert de Secol de viaţă şi experienţă într-o Realitate dată. Ea nu fusese Noÿs a lui în Realitatea precedentă de acum un fizio-an. Nu va mai fi Noÿs a lui în noua Realitate.

Noua Noÿs ar putea fi, în mod plauzibil, mai bună, în mai multe feluri, dar un lucru era sigur. El o voia pe această Noÿs de aici, cea pe care o vedea în această clipă, cea a acestei realităţi. Dacă avea defecte, vroia şi aceste defecte.

Ce putea face?

Îi veniră în minte mai multe alternative, toate ilegale. Una dintre ele era să afle natura Schimbării şi să determine, cu precizie, cum o va afecta pe Noÿs.

Nu puteai, oricum, fi sigur că...

O tăcere de moarte îl smulse pe Harlan din reveria sa. Se afla, din nou, în biroul Proiectantului-de-Vieţi. Sociologul Voy îl privea cu coada ochiului. Capul de mort al lui Feruque era înclinat către el.

Şi tăcerea era penetrantă.

Îi trebui un moment ca să-şi dea seama. Doar un moment. Totalizatorul îşi încetase chicotitul.

Harlan sări în picioare.

— Ai răspunsul, Proiectant-de-Vieţi.

Feruque privi la foiţele din mâna lui.

— Mda, sigur. Cam ciudat, aş spune.

— Vrei să mi le dai? întrebă Harlan şi întinse mâna, care îi tremura vizibil.

— Nu-i nimic de văzut. Asta este ciudat.

— Ce vrei să spui cu „nimic”?

Harlan îl fixă pe Feruque cu ochii care, deodată, începură să-l usture, până când locul proiectantului fu luat de o umbră lungă, îngustă.

Vocea seacă a Proiectantului-de-Vieţi era subţire.

— Femeia nu există în noua Realitate. Nici o modificare de personalitate. Dispare, asta-i tot. Complet. Am verificat şi alternativele până la Probabilitatea 0,0001. Nu se încadrează nicăieri. De fapt — şi-şi frecă obrazul cu nişte degete lungi, osoase — cu combinaţia de factori pe care mi-ai dat-o, nu prea văd cum s-a încadrat şi în vechea Realitate.

Harlan de-abia auzi.

— Dar... dar Schimbarea era atât de neînsemnată.

— Ştiu. O combinaţie stranie de factori. Vrei foiţele? Mâna lui Harlan se închise peste ele, fără să le simtă. Noÿs dispărută? Noÿs inexistentă? Cum se putea?

Simţi o mână pe umăr şi vocea lui Voy îi răsună în ureche:

— Nu te simţi bine, Tehnician?

Mâna se retrase, ca şi cum i-ar fi părut deja rău de contactul involuntar cu corpul unui Tehnician.

Harlan înghiţi în sec şi, cu un efort, îşi veni în fire.

— Mă simt bine. Vrei să mă conduci până la navă?

Nu trebuia să-şi arate sentimentele. Trebuia să se poarte ca şi cum ar fi fost doar ceea ce spusese el că este, o simplă investigaţie teoretică. Trebuia să ascundă faptul că inexistenţa lui Noÿs în noua Realitate

îl copleşea cu un flux aproape fizic de exaltare pură, cu o fericire aproape de nesuportat.

PRELUDIUL CRIMEI

Harlan păşi în navă în Secolul 2456 şi privi în urmă ca să fie sigur că bariera care despărţea tunelul de Eternitate era în stare perfectă şi că Sociologul Voy nu îl urmărea cu privirea, în aceste ultime săptămâni îşi formase obiceiul, mişcarea automată, de a se uita întotdeauna peste umăr, cu repeziciune, ca să se asigure că în spatele lui, în sau lângă navă, nu se află nimeni.

Apoi, deşi se găsea deja în 2456, Harlan regla comenzile navei pentru sus-Timp. Urmări cu privirea înşiruirea cifrelor pe temporometru Deşi se succedau cu o asemenea rapiditate, încât nu se puteau distinge, timp de gândire era destul.

Cât de mult schimba lucrurile descoperirea Proiectantului-de-Vieţi! Cât de mult se schimbase însăşi natura crimei lui!

Şi totul avea tangenţă cu Finge. Expresia îi atrase atenţia cu aliteraţia sa ridicolă şi cadenţa ei apăsătoare i se învârtejea ameţitor prin creier: Tangenţă cu Finge. Tangenţă cu Finge...

De la întoarcerea sa în Eternitate, după zilele petrecute cu Noÿs în 482, Harlan evitase orice contact personal cu Finge. Eternitatea şi sentimentul de vinovăţie îl învăluiseră în acelaşi timp. Călcarea jurământului făcut la luarea în primire a postului, care părea fără importanţă în 482, căpăta în Eternitate o însemnătate enormă.

Trimisese raportul prin curierul aerian, impersonal, şi el se dusese la încăperile rezervate personalului. Avea nevoie să se gândească la toate, să câştige timp pentru a examina şi a se obişnui cu noua direcţie pe care o luase eul lui.

Dar nu-l lăsă Finge. Luă legătura cu el la mai puţin de o oră după ce raportul fusese codificat pentru destinaţia corectă şi introdus în dispozitivul curierului.

Figura Calculatorului îl privea fix de pe ecranul Comunicatorului. I se auzi vocea:

— Mă aşteptam să te găsesc în biroul tău.

— Am trimis raportul, domnule. Nu are importanţă unde aştept o nouă misiune.

— Da? Finge scrută sulul de hârtie pe care-l avea în mână, ţinându-l sus, privind cruciş la schema perforaţiilor.

— Nu pare deloc a fi complet, continuă. Pot să-ţi fac o vizită? Harlan ezită un moment. Omul era superiorul lui şi dacă i-ar refuza auto-invitaţia, în acest moment, ar fi mirosit a nesupunere. I-ar fi strigat parcă vina, i se păru, şi conştiinţa lui sângerândă, dureroasă, nu-i îngăduia aşa ceva.

— Veţi fi binevenit, Calculator, îi răspunse rigid.

Moliciunea dulceagă a lui Finge aducea o notă discordantă de epicureanism în încăperile austere în care locuia Harlan. Secolul 95, căminul temporal al lui Harlan, vădea tendinţe spartane în mobilarea camerelor şi Harlan nu-şi pierduse niciodată întrutotul înclinaţia pentru acest stil. Scaunele tubulare de metal aveau o suprafaţă simplă de furnir, făcut să imite în mod artificial structura lemnului (fără prea mare succes, însă). Într-unul din colţurile încăperii se afla o mobilă mică ce reprezenta o şi mai mare distanţare de

obiceiurile timpurilor.

Ochiul lui Finge fu atras de ea din prima clipă.

Puse un deget gras şi moale pe ea, pentru a-i examina modelul.

— Ce material este acesta?

— Lemn, domnule!

— Veritabil? Lemn adevărat? Uimitor! Presupun că în căminul tău temporal se foloseşte lemnul!

— Da.

— Înţeleg. Nu există reguli care să interzică asta, Tehnician — îşi şterse de praf, pe cusătura pantalonilor, degetul cu care atinsese obiectul — dar nu ştiu dacă este recomandabil să te laşi afectat de cultura căminului temporal. Adevăratul Etern adoptă cultura care îl înconjoară, oricare ar fi ea. Eu nu cred, de exemplu, să fi mâncat cu o ustensilă pe bază de energie de mai mult de două ori în cinci ani. (Oftă.) Şi totuşi întotdeauna mi s-a părut neigienic să laşi mâncarea să se atingă de materie, dar nu mă las. Nu mă las.

Privirea i se întoarse asupra obiectului de lemn, însă acum îşi ţinea ambele mâini la spate.

— Ce este? La ce foloseşte?

— Este o bibliotecă, răspunse Harlan.

Simţi o clipă impulsul de a-l întreba pe Finge cum se simte acum când îşi ţine mâinile în siguranţă la spate. Nu i s-ar fi părut mai igienic să aibă şi hainele şi corpul făcute din câmpuri de energie pure şi imaculate?

Finge ridică din sprâncene.

— O bibliotecă. Atunci obiectele acestea de pe rafturi trebuie să fie cărţi...

— Da, domnule.

— Specimene autentice?

— În întregime, Calculator. Le-am adus din Secolul 24. Cele câteva pe care le am aici datează din Secolul 20. Dacă... dacă vreţi să vă uitaţi pe ele, v-aş ruga s-o faceţi cu grijă. Paginile au fost restaurate şi impregnate, dar nu sunt din folie. Trebuie mânuite cu mare grijă.

— N-o să le ating. N-am nici cea mai mică intenţie să le ating, îmi închipui că au pe ele praf original din secolul 20. Cărţi adevărate! (Râse.) Cu pagini de celuloză? Parcă aşa ai spus.

Harlan dădu afirmativ din cap.

— Celuloză modificată printr-un tratament de impregnare pentru a nu se deteriora.

Deschise gura pentru a respira adânc, forţându-se să-şi păstreze calmul. Era ridicol să se identifice cu aceste cărţi, să ia o ironie la adresa lor ca fiind îndreptată împotriva lui.

— Îndrăznesc să spun, urmă Finge, că întregul conţinut al acestor cărţi ar putea fi trecut pe doi metri de film şi ar încăpea pe un vârf de deget. Dar ce conţin, de fapt?

— Sunt volume legate ale unei reviste săptămânale de ştiri din Secolul 20.

— Citeşti aşa ceva? Harlan răspunse mândru.

— Acestea sunt doar câteva volume din colecţia mea completă. Nici o bibliotecă din Eternitate nu o poate duplica.

— Da, hobby-ul tău. Îmi aduc aminte acum că mi-ai vorbit odată despre interesul tău pentru Era Primitivă. Mă mir că Educatorul tău ţi-a dat voie să te preocupi de astfel de lucruri. O totală risipă de energie!

Buzele lui Harlan se subţiară. Îşi spuse că omul încerca, în mod deliberat, să-l irite până la a-l scoate

din facultăţile sale calme de gândire. În acest caz, nu trebuie lăsat să reuşească, Aşa că spuse, pe un ton egal:

— Cred că aţi venit să-mi vorbiţi în legătură cu raportul meu.

— Da, pentru asta am venit.

Calculatorul privi în jur, îşi alese un scaun şi se aşeză cu prudenţă.

— Nu este complet, aşa cum ţi-am spus şi prin Comunicator.

— În ce fel, domnule? (Calm! Calm!)

Lui Finge îi scăpă un zâmbet nervos, răsucit.

— Ce s-a întâmplat şi nu ai trecut în raport, Harlan?

— Nimic, domnule.

Şi, deşi o spusese cu hotărâre, simţea că are o privire vinovată.

— Haide, haide, Tehnician. Ai petrecut mai multe intervale de timp în compania tinerei doamne, Asta dacă ai respectat diagrama spaţio-temporală. Ai respectat-o, sper?

Sentimentul de vinovăţie îl chinuia atât de tare pe Harlan, încât nu putea nici măcar ridica mănuşa acestei provocări directe la adresa competenţei sale profesionale.

Nu putu răspunde decât:

— Am respectat-o.

— Şi ce s-a întâmplat? Nu menţionezi nimic despre întrevederile tale particulare cu această femeie.

— Nu s-a întâmplat nimic important, spuse Harlan, cu buzele arse.

— Ridicol. La vârsta ta şi cu experienţa ta, nu trebuie să-ţi spun eu că nu Observatorul este cel care apreciază ce este important şi ce nu.

Finge nu-l slăbea din ochi pe Harlan. Privirea lui era mai intensă şi mai sfredelitoare decât ar fi permis şirul placid de întrebări.

Harlan înregistră acest amănunt şi nu se lăsă păcălit de vocea blândă a lui Finge, însă, cu toate acestea, simţul datoriei nu-i dădea pace. Un Observator trebuie să raporteze totul. Un Observator nu era decât un pseudopod senzitiv-perceptiv aruncat de Eternitate în Timp. Îşi analiza împrejurimile şi era tras înapoi. În exerciţiul funcţiunii, Observatorul nu avea propria lui individualitate, nu era cu adevărat om.

Harlan începu, în mod aproape automat, nararea evenimentelor pe care le omisese în raport. O făcu cu memoria exersată a Observatorului, reconstituind conversaţiile cuvânt cu cuvânt, redând inflexiunile vocilor şi schimbările de expresie. O făcu cu dragoste, pentru că, povestind, retrăia totul, uitând astfel aproape că o combinaţie între interogatoriul lui Finge şi propriul său simţ vindecat al datoriei îl ducea către recunoaşterea vinii sale.

Doar când se apropie de rezultatul final al acelei prime lungi conversaţii începu să ezite şi carapacea obiectivităţii lui de Observator lăsă să i se vadă fisurile. Dar fu scutit de alte amănunte de mâna pe care Finge o ridică deodată şi de vocea ascuţită, aspră, a Calculatorului.

— Destul, mulţumesc... Erai cât pe-aci să spui că ai făcut dragoste cu femeia aceea.

Harlan simţi că în adâncul lui clocoteşte mânia. Ceea ce spusese Finge era adevărul adevărat, însă tonul lui implica ceva lasciv, vulgar şi, mai rău decât atât, banal. A fost, sau ar fi putut fi, în orice alt fel, dar nu banal.

Harlan găsise o explicaţie pentru atitudinea lui Finge, pentru interogatoriul lui febril, pentru faptul că-i întrerupsese relatarea chiar la momentul acela. Finge era gelos! Harlan ar fi putut jura că gelozia lui era evidentă. Reuşise să ia fata pe care Finge dorise s-o aibă.

Harlan îşi gustă triumful şi-l găsi dulce. Pentru prima oară în viaţă avea un ţel care pentru el însemna mai mult decât desăvârşirea rece a Eternităţii. Şi va continua să-l facă pe Finge să simtă gelozia, pentru că Noÿs Lambent va fi a lui pentru totdeauna.

În această stare de exaltare bruscă, aruncă cererea pe care, iniţial, plănuise să nu o facă decât după o aşteptare discretă de patru, cinci zile.

— Intenţionez să cer permisiunea să formez o legătură cu o persoană din Timp.

Finge păru că este brusc trezit dintr-o reverie.

— Cu Noÿs Lambent, presupun.

— Da, domnule. Cum sunteţi Calculatorul care răspunde de Secţie, cererea mea va trece pe la dv…

Harlan voia ca cererea să treacă pe la Finge. Să-l facă să sufere. Dacă voia fata pentru el, atunci să spună aşa, şi Harlan putea insista ca alegerea să fie făcută de Noÿs. La gândul acesta aproape că zâmbi. Spera că se va ajunge la asta. Va însemna triumful final.

De obicei, desigur, un Tehnician nu putea spera să reuşească, într-o astfel de problemă, împotriva dorinţei unui Calculator, dar Harlan era sigur că se putea bizui pe sprijinul lui Twissell şi Finge mai avea un drum lung de parcurs până la al putea înfrunta pe Twissell.

Cu toate acestea, Finge părea liniştit.

— S-ar părea, comentă el, că ai şi intrat, ilegal, în

posesia fetei.

Lui Harlan i se făcu deodată cald şi încercă o apărare slabă.

— Diagrama spaţio-temporală specifica să rămânem singuri împreună. Şi cum nimic din ceea ce s-a întâmplat nu era interzis, nu mă simt vinovat cu nimic.

Ceea ce era o minciună, şi după expresia pe jumătate amuzată a lui Finge îţi puteai da seama că ştia că este o minciună. Acesta spuse:

— Urmează o Schimbare de Realitate. Harlan răspunse:

— Dacă-i aşa, îmi voi modifica cererea şi o voi face pentru o legătură cu domnişoara Lambent în noua Realitate.

— Nu cred că ai proceda înţelept. Cum poţi fi sigur dinainte? În noua Realitate ea poate fi măritată, slută. De fapt, ce-ţi pot eu spune este asta: în noua Realitate nu o să te vrea. *Nu* o să te vrea.

Pe Harlan îl trecu un fior.

— Dar dv. nu ştiţi nimic.

— Da? Crezi că această mare iubire a voastră este o chestiune de contact suflet-la-suflet? Că va supravieţui tuturor schimbărilor exterioare? Ai citit romane din Timp?

Harlan, de furie, îşi uită stăpânirea de sine.

— În primul rând, nu vă cred.

— Poftim? întrebă, rece, Finge.

— Este o minciună.

Lui Harlan nu-i mai păsa ce spune.

— Sunteţi gelos. Asta e tot. Gelos. V-aţi făcut planuri în legătură cu Noÿs, dar ea m-a ales pe mine.

— Îţi dai seama..., încercă Finge să spună ceva.

— Îmi dau seama de multe. Nu sunt prost. N-oi fi eu

Calculator, dar nu sunt nici prost. Spuneţi că în noua Realitate nu mă va vrea. De unde ştiţi? Nici măcar n-aveţi habar dacă va exista, în definitiv, o nouă Realitate. De-abia aţi primit raportul meu. Trebuie analizat înainte ca o Schimbare de Realitate să poată fi calculată, ca să nu mai vorbim de faptul că aceasta ar trebui şi aprobată. Aşa că atunci când pretindeţi că aţi cunoaşte natura Schimbării, spuneţi minciuni.

Finge ar fi putut reacţiona în mai multe feluri. Mintea înfierbântată a lui Harlan era conştientă de unele din ele. Dar nu încerca să aleagă. Finge ar putea afişa o poză impunătoare şi mânioasă. Sau ar putea chema un membru al Securităţii care să-l aresteze pe Harlan pentru insubordonare. Şi ar putea să strige şi el, la fel de furios, la Harlan. Ar mai putea să-l sune imediat pe Twissell, înaintând o plângere oficială. Ar putea... ar putea...

Dar Finge nu făcu nimic din toate acestea.

Spuse, cu blândeţe:

— Ia loc, Harlan. Hai să stăm puţin de vorbă!

Şi pentru că această reacţie era complet neaşteptată, falca lui Harlan se lăsă în jos şi luă loc, deconcertat. Hotărârea i se destrăma. Ce înseamnă asta?

— Îţi aminteşti, desigur, spuse Finge, că ţi-am comunicat că problema noastră cu Secolul 482 era în legătură cu o atitudine nedorită a temporalilor Realităţii curente faţă de Eternitate. Îţi aminteşti, nu?

Vorbea cu insistenţa blândă a unui învăţător în faţa unui şcolar cam înapoiat, şi totuşi Harlan crezu că zăreşte în ochii lui o sclipire aspră.

— Desigur.

— Şi-ţi mai aduci aminte şi că ţi-am spus despre

Consiliul Atottemporal că ezită să accepte analiza pe care o făcusem eu asupra acestei situaţii, fără Observaţii exacte care să o confirme. Asta nu-ţi spune că am şi calculat Schimbarea de Realitate necesară?

— Observaţiile mele au adus însă confirmarea, nu-i aşa?

— Da.

— Şi pentru a le analiza corect este nevoie de timp.

— Prostii. Raportul tău nu înseamnă nimic. Confirmarea stă în ce mi-ai spus cu gura ta acum câteva minute.

— Nu înţeleg.

— Uite, Harlan, să-ţi spun eu ce este putred cu Secolul 482.

În înalta societate, mai cu seamă printre femei, s-a răspândit convingerea că Eternii sunt într-adevăr Eterni, în adevăratul sens al cuvântului. Că sunt nemuritori... Sfinte Timp, omule, doar ţi-a spus-o şi Noÿs Lambent. Mi-ai repetat afirmaţiile ei acum mai puţin de douăzeci de minute.

Harlan îl privi pe Finge fără să-l vadă. Îi venea în gând vocea blândă, mângâietoare, a lui Noÿs, pe când se apleca asupra lui şi-i învăluia ochii cu privirea ei frumoasă, întunecată: „Eşti nemuritor. Eşti Etern."

Finge urmă:

— O asemenea convingere este negativă, însă nu foarte dăunătoare în sine. Poate crea inconveniente, poate spori dificultăţile Secţiei, însă Calculele arată că doar un minimum de cazuri necesită o Schimbare. Totuşi, dacă o Schimbare *este* avantajoasă, nu ţi se pare evident că Temporalii care trebuie să fie cel mai afectaţi de ea trebuie să fie cei care împărtăşesc această superstiţie? Cu alte cuvinte, aristocraţia

feminină, Noÿs.

— Poate, însă îmi voi încerca norocul, replică Harlan.

— Nu ai ce noroc să-ţi încerci. Crezi că eşti atât de fascinant şi de fermecător încât această aristocrată subţire să cadă în braţele unui Tehnician fără importanţă? Haide, Harlan, fii mai realist.

Buzele lui Harlan vădiră încăpăţânare. Nu răspunse.

— Şi nu-ţi trece prin cap ce altă superstiţie au adăugat aceşti oameni credinţei lor în viaţa veşnică a Eternilor? Sfinte Timp, Harlan! Majoritatea femeilor cred că intimitatea cu un Etern face o femeie muritoare (aşa cum se consideră ele) să trăiască veşnic!

Harlan se clătină. Auzea din nou, atât de clar, vocea ei: „Dacă aş fi făcută Eternă...” Şi sărutările ei. Finge vorbi mai departe.

— Existenţa unei asemenea superstiţii era greu de crezut, Harlan. Nu are precedent. Se află în zona erorii întâmplătoare, astfel încât o revedere a Calculelor pentru Schimbarea anterioară nu ne-a furnizat nici o informaţie în legătură cu ea. Consiliul Atottemporal voia dovezi concrete, o exemplificare directă. Eu am ales-o pe domnişoara Lambent ca fiind un bun exponent al clasei sale. Te-am ales pe dumneata ca celălalt subiect...

Harlan ţâşni în picioare.

— M-aţi ales *pe mine?* Ca *subiect?*

— Îmi pare rău, spuse Finge, rigid, dar era necesar. Ai fost un subiect foarte bun.

Harlan îl privi lung.

Finge avu bunul simţ să nu-şi găsească locul sub această privire tăcută.

— Nu-ţi dai seama? Nu, încă nu. Uite, Harlan, tu eşti un produs rece şi impasibil al Eternităţii. Nu te-ai uita la

o femeie. Tu consideri femeile şi tot ceea ce ţine de ele ne-etic. Nu, există un cuvânt mai bun. Le consideri *corupte.* Atitudinea asta este foarte vizibilă la tine şi, în faţa oricărei femei, ai avea tot atâta farmec cât o scrumbie pescuită de o lună. Şi totuşi, o femeie, un produs frumos şi răzgâiat al unei culturi hedonistice, te seduce cu înfocare din prima seară petrecută împreună, cerşindu-ţi literalmente s-o iei în braţe. Nu înţelegi că e ridicol, imposibil, doar dacă, ei bine, doar dacă aceasta nu este confirmarea pe care o căutam.

Harlan se zbătu să-şi găsească cuvintele.

— Spuneţi că s-a vândut...

— De ce această expresie? Viaţa sexuală nu cunoaşte tabù-uri în acest Secol. Singurul lucru ciudat este că te-a ales pe tine ca partener. Şi *asta* a făcut-o de dragul vieţii veşnice. E limpede.

Şi Harlan, cu braţele ridicate, cu degetele încleştate ca nişte gheare, fără vreun gând raţional sau iraţional altul decât să-l sugrume, să-l stranguleze pe Finge, se năpusti înainte.

Finge se trase repede înapoi. Cu un gest iute, tremurător, scoase un explozon.

— Nu mă atinge! Înapoi!

Harlan avu atâta minte încât să-şi oprească atacul. Părul îi era încâlcit. Cămaşa i se pătase de transpiraţie. Respira şuierător prin nările albite şi strânse.

Finge spuse, tremurat:

— Te cunosc foarte bine, după cum vezi, şi m-am gândit că s-ar putea să reacţionezi violent. Acum voi trage dacă va fi nevoie.

— Ieşi!

— Voi ieşi. Dar, mai întâi, ascultă-mă. Pentru atacarea unui Calculator poţi fi declasificat, dar o să ţi-

o trec cu vederea. Vei înţelege, totuşi, că nu te-am minţit. Noÿs Lambent din noua Realitate, orice şi oricine ar fi ea atunci, nu va mai avea această superstiţie. Şi, fără aceasta, Harlan — vocea îi era aproape un mârâit — cum ar putea o femeie ca Noÿs să vrea un bărbat ca tine?

Micul şi îndesatul Calculator se retrase către uşa apartamentului lui Harlan, cu explozonul încă ridicat.

Se opri o clipă, ca să remarce, cu un fel de veselie întunecată:

— Desigur că, dacă ai avea-o acum, Harlan, dacă ai avea-o acum, ai putea să te bucuri de ea. Ai putea să-ţi păstrezi legătura şi să o faci oficială. Vreau să spun, dacă ai avea-o acum. Însă Schimbarea va surveni în curând, Harlan, şi pe urmă nu o vei mai putea avea. Ce păcat că prezentul nu durează, nici măcar în Eternitate, nu-i aşa, Harlan?

Harlan nu se mai uita la el. Finge câştigase, în cele din urmă, şi se retrăgea dominând clar şi răutăcios, terenul. Harlan îşi privea degetele fără să le vadă şi când ridică ochii Finge ieşise. N-ar fi putut spune dacă acum cinci secunde sau cinsprezece minute.

Trecuseră ore de coşmar şi Harlan se simţea prins în închisoarea propriei sale minţi. Tot ce spusese Finge era atât de adevărat, de un adevăr atât de transparent. Mintea de Observator a lui Harlan putea să revadă relaţia dintre el şi Noÿs, relaţia scurtă, stranie, care îmbrăca acum noi înţelesuri.

Nu era un caz de pasiune subită. Cum ar fi putut să creadă aşa ceva? Pasiunea pentru un bărbat ca el?

Desigur că nu. Lacrimi îi înţepară ochii şi se simţi ruşinat. Ce limpede era că totul nu fusese decât un calcul la rece. Fata avea anumite calităţi fizice de

netăgăduit şi nici un principiu etic care să o oprească să se folosească de ele. Aşa că le-a folosit, ceea ce n-avea însă nici o legătură cu Andrew Harlan ca persoană. El nu întruchipa decât viziunea ei deformată asupra Eternităţii şi a înţelesurilor ei.

Degetele lungi ale lui Harlan mângâiau automat volumele de pe rafturile sale mici. Scoase unul şi, fără să-l vadă, îl deschise.

Literele îi jucau în faţa ochilor. Culorile şterse ale ilustraţiilor erau doar nişte pete urâte, fără înţeles.

De ce-şi dăduse Finge osteneala să-i spună toate acestea? În cel mai strict sens, nu ar fi trebuit s-o facă. Un Observator, sau oricine făcea o Observaţie, nu trebuia să ştie niciodată care-i sunt scopurile, pentru că aceasta îl îndepărta foarte mult de statutul ideal de unealtă obiectivă neînsufleţită.

O făcuse ca să-l zdrobească, desigur! Ca să-şi atingă răzbunarea geloasă şi meschină!

Hartan atinse uşor pagina deschisă a revistei. Se trezi că priveşte o reproducere, de un roşu ţipător, a unui vehicul de teren, asemănător cu vehiculele caracteristice pentru Secolele 45, 182, 590 şi 984, ca şi pentru Primitivul Târziu. Era un mecanism foarte banal, cu un motor cu combustie internă. În Era Primitivă, sursa de energie erau fracţiunile de petrol natural şi roţile erau înconjurate cu cauciuc natural. Ceea ce nu era, desigur, valabil pentru Secolele ulterioare.

Harlan îi arătase toate acestea lui Cooper. Le acordase chiar destulă importanţă şi acum, în mintea lui, ca dintr-o dorinţă fierbinte de a evada din prezentul nefericit, se întoarse la acele momente. Imagini precis conturate, fără legătură, umpleau golul dureros din el.

— Aceste reclame, spusese el, ne dezvăluie mai

multe despre timpurile Primitive decât aşa-zisele articole cu ştiri din aceeaşi revistă. Articolele cu ştiri presupun o cunoaştere temeinică a lumii despre care se vorbeşte. Ce este, de exemplu, „minge de golf”?

Cooper îşi mărturisise prompt ignoranţa. Harlan continuă pe tonul didactic pe care nu reuşea să-l evite în astfel de ocazii.

— După natura celor ce se spun, în treacăt, despre ea, putem deduce că era un fel de sferă mică. Ştim că se foloseşte într-un joc, fie şi numai pentru că este menţionată într-un articol la rubrica „Sport”. Putem chiar deduce în continuare că trebuia lovită cu un fel de băţ lung şi că scopul jocului era să faci mingea să intre într-o gaură din pământ. Dar de ce să ne batem capul cu deducţii şi raţionamente? Fii atent la reclama de aici! Scopul ei este doar să-i facă pe cititori să cumpere mingea, şi pentru asta ne oferă un excelent „portret” în detaliu al unui exemplar, secţionat pentru a arăta cum este făcut.

Cooper, venind dintr-o epocă în care reclamele nu erau atât de violent abundente ca în Secolele târzii ale timpurilor Primitive, nu prea ştia să aprecieze toate acestea.

— Dar nu e mai degrabă dezgustător cum îşi fac singuri reclamă? Cine e atât de prost încât să creadă laudele pe care cineva le aduce propriilor sale produse? Că doar n-ar recunoaşte vreun defect. Crezi că s-ar da înapoi de la orice exagerare?

Harlan, al cărui cămin temporal era destul de bogat în domeniul publicităţii, înălţă tolerant din sprâncene şi spuse doar:

— Va trebui să o iei aşa cum este. Acesta este specificul lor şi nu avem nimic împotriva mijloacelor

oricărei culturi atâta timp cât nu afectează în mod serios omenirea.

Acum însă gândurile lui Harlan se întoarseră brusc în prezent, acum se afla cu totul din nou în prezent, privind lung reclamele ţipătoare, neobrăzate din paginile revistei. Se întrebă, cu o emoţie subită: „Erau într-adevăr aceste gânduri cu totul fără sens? Sau se afla pe un drum sinuos care să-l scoată din întunecime şi să-l ducă înapoi la Noÿs?”

Reclame! Un mod de a-i împinge pe îndărătnici să facă ce nici nu au de gând. Ce-i păsa unui fabricant de automobile de teren dacă un anumit individ simţea dorinţa adevărată sau spontană de a-i cumpăra produsul? Dacă virtualul client, partida (acesta era cuvântul) putea fi înduplecat în mod artificial sau ademenit să simtă această dorinţă şi să acţioneze în consecinţă nu era acelaşi lucru?

Atunci ce importanţă avea dacă Noÿs îl iubea din pasiune sau din calcul? Dacă ar fi împreună destul timp, ea ar putea începe să-l iubească. Ar *face-o* să-l iubească şi, la urma urmei, conta dragostea şi nu motivul ei. Îşi dorea acum să fi citit câteva din romanele din Timp, despre care pomenise Finge cu atâta dispreţ.

Un gând fulgerător îl făcu să încleşteze pumnii. Dacă Noÿs a venit la *el,* Harlan, pentru a dobândi imortalitatea, nu putea însemna decât că nu... îndeplinise cerinţele pentru acest dar. Deci, nu mai făcuse dragoste cu nici un Etern. Ceea ce însemna că relaţia dintre ea şi Finge nu o depăşise pe cea dintre secretară şi şef. Altfel, ce nevoie ar mai fi avut de Harlan?

Şi totuşi Finge a încercat cu siguranţă. Trebuie să fi

făcut o tentativă... (Harlan nu putu completa gândul nici măcar în tainiţa minţii). Finge ar fi putut dovedi pe propria lui persoană existenţa superstiţiei. În orice caz, nu se poate să nu-i fi trecut prin minte acest gând, cu Noÿs lângă el, tentaţie permanentă. Atunci înseamnă că l-a refuzat.

El a trebuit să se folosească de Harlan şi Harlan reuşise. Şi pentru asta, Finge s-a lăsat împins de gelozia lui răzbunătoare să-l tortureze cu ideea că motivaţia lui Noÿs fusese una practică şi că nu o va putea avea niciodată.

Totuşi, Noÿs îl refuzase pe Finge chiar şi având perspectiva vieţii eterne şi îl *acceptase* pe Harlan. Făcuse, deci, o alegere, cât de mică, în favoarea lui. Deci, nu era totul doar calcul. Sentimentele îşi aveau şi ele rolul lor.

Gândurile lui Harlan se învălmăşeau sălbatic. Emoţia îl copleşea cu fiecare clipă.

Trebuia s-o aibă. *Acum.* Înainte ca vreo Schimbare de Realitate să aibă loc. Ce-i spusese Finge, în zeflemea? Prezentul nu durează, nici măcar în Eternitate.

Şi, totuşi, nu durează?

Harlan ştiu exact ce are de făcut. Batjocura mânioasă a lui Finge îl împinsese într-o stare de spirit în care era gata de crimă şi replica lui finală, cel puţin, îi dezvăluise natura faptei pe care trebuia s-o comită.

Nu mai pierdu nici o secundă. Îşi părăsi încăperile, plin de agitaţie, de bucurie chiar, fugind aproape, să comită o crimă capitală împotriva Eternităţii.

CRIMA

Nu-l întrebase nimeni nimic şi nimeni nu-l oprise.

Izolarea socială a Tehnicianului avea, totuşi, acest avantaj. Ajunse, prin culoarele navei, la o uşă în Timp şi îi regla mecanismele de comandă. Exista, desigur, posibilitatea ca cineva să treacă pe acolo, cu o misiune oficială, şi să se întrebe de ce era folosită uşa aceea. Ezită, apoi se hotărî să-şi pună sigiliul pe marcaj. O uşă sigilată nu prea atrage atenţia. O uşă nesigilată, în curs de folosire, ar fi o a opta minune a lumii.

Şi iarăşi se putea ca Finge să fie acela care să descopere uşa din întâmplare. Va trebui să-şi asume acest risc.

Noÿs stătea exact aşa cum o lăsase. Trecuseră multe fizio-ore nefericite de când Harlan părăsise Secolul 482 pentru Eternitatea însingurată, însă se întorcea în acelaşi Timp, doar la câteva secunde după ce plecase. Iar de pe capul lui Noÿs nu se clintise nici un fir de păr.

Ea păru surprinsă:

— Ai uitat ceva, Andrew?

Harlan o privi, cu foame parcă, dar nu încercă să o atingă. În minte îi mai răsunau încă cuvintele lui Finge şi nu dorea să rişte un refuz. Spuse, pe un ton rigid, doar atât:

— Trebuie să faci ce-ţi spun.

— S-a întâmplat ceva? De-abia ai plecat. Nici de un minut.

— Nu-ţi face griji.

De-abia se putea opri să nu o ia de mână, să încerce

să o calmeze. În loc de asta, îi vorbea aspru, ca şi cum un demon îl împingea să le facă pe toate pe dos. De ce se întorsese de cum rămăsese singur? Nu făcea decât să o tulbure prin această întoarcere, aproape imediat după ce plecase.

(Răspunsul îl ştia. Diagrama spaţio-temporală îi îngăduia o marjă de două zile. Cele mai sigure erau primele părţi ale acestei perioade, când şansele de a fi descoperit erau mai mici. Era o tendinţă firească să le înghesuie cât mai în jos-Timp cu putinţă. Dar era şi un risc nesăbuit. Ar fi putut greşi cu uşurinţă calculele, intrând astfel în Timp înainte de a-l fi părăsit cu câteva fizio-ore în urmă. Şi atunci? Una din primele reguli pe care le învăţase ca Observator era: „O persoană care ocupă două momente în acelaşi Timp ale aceleiaşi Realităţi riscă să se întâlnească cu sine însuşi”. Ceea ce trebuia evitat. De ce? Harlan ştia că nu voia să se întâlnească cu el însuşi. Nu voia să privească în ochii unui alt Harlan, de mai devreme [sau de mai târziu]. În spatele acestui lucru s-ar ascunde un paradox şi ce-i plăcea lui Twissell atât de mult să spună? „Nu există paradoxuri în Timp, dar numai pentru că Timpul le evită, în mod deliberat”.)

În tot timpul în care lui Harlan îi veneau aceste gânduri confuze, Noÿs îl privi lung, cu ochi mari, luminoşi.

Apoi veni lângă el, îi puse mâinile pe obrajii îmbujoraţi şi-i murmură, blând:

— Ai necazuri.

Privirea ei îi păru caldă, iubitoare. Dar cum se putea? Doar obţinuse ce voia. Mai era şi altceva la mijloc? Îi prinse încheieturile mâinilor şi spuse, răguşit:

— O să vii cu mine? Acum? Fără să întrebi nimic?

Făcând exact aşa cum îţi spun?

— Trebuie?

— Trebuie, Noÿs. Este foarte important.

— Atunci vin.

O spuse pe un ton obişnuit, ca şi cum primea astfel de cereri zilnic şi accepta de fiecare dată.

La intrarea în navă, Noÿs ezită un moment, apoi păşi la bord.

— Mergem în sus-Timp, Noÿs.

— Asta înseamnă în viitor, nu-i aşa?

Nava bâzâia deja încetişor şi Noÿs de-abia se aşezase când Harlan acţiona pe neobservate contactul de lângă cotul său.

Ea nu avu simptome de ameţeală la începutul acelei indescriptibile senzaţii de „mişcare” prin Timp, aşa cum se temuse Harlan.

Stătea acolo tăcută, atât de frumoasă şi în largul ei, încât, uitându-se la ea, îl încerca o senzaţie de durere şi nu-i păsa câtuşi de puţin că, aducând un Temporal în Eternitate în mod nepermis, comisese o nelegiuire.

— Cadranul acela indică numărul anilor, Andrew?

— Al Secolelor.

— Adică suntem cu o mie de ani în viitor? Deja?

— Întocmai.

— Nu simt nimic deosebit.

— Ştiu.

Ea privi împrejur.

— Dar cum ne deplasăm?

— Nu ştiu, Noÿs.

— *Nu* ştii?

— Multe lucruri din Eternitate sunt greu de înţeles. Cifrele de pe temporometru *urcau.* Din ce în ce mai repede, până când deveniră indescifrabile. Harlan

fixase cu cotul maneta la maximum. Consumul de energie ar putea alarma oarecum centralele energetice, dar el se îndoia de asta. Nu îl aşteptase nimeni în Eternitate când se întorsese cu Noÿs, aşa că bătălia era pe trei sferturi câştigată. Acum nu mai trebuia decât să o ducă într-un loc sigur. O privi din nou.

— Eternii nu sunt atotştiutori.

— Dar eu nu sunt încă Eternă, murmură ea. Ştiu atât de puţine.

Pulsul lui se acceleră. *Încă* nu Eternă? Dar Finge spunea... „Opreşte-te aici”, se rugă el de sine însuşi. „Las-o. Doar vine cu ţine. Îţi zâmbeşte. Ce vrei mai mult?” Însă spuse:

— Crezi că Eternii sunt nemuritori, nu-i aşa?

— Doar sunt numiţi Eterni, nu? Şi toată lumea susţine asta. (Îi zâmbi luminos.) Dar nu sunt nemuritori, aşa-i?

— Deci nu crezi asta?

— După ce am stat o perioadă în Eternitate, n-am mai crezut. Oamenii nu vorbeau ca şi când n-ar muri niciodată şi am văzut şi persoane în vârstă.

— Şi totuşi, în noaptea aceea, mi-ai spus că sunt nemuritor. Ea veni mai aproape de el, pe banchetă, zâmbind în continuare.

— M-am gândit: cine ştie?

El întrebă, fără să reuşească să scape de încordarea din glas:

— Ce poate face un Temporal ca să devină Etern? Zâmbetul ei pieri şi poate că doar îşi închipuia el sau poate că într-adevăr obrajii ei se îmbujorară uşor.

— De ce mă întrebi?

— Ca să aflu.

— E o prostie. Prefer să nu vorbesc despre asta.

Privi în jos, la degetele ei subţiri, ale căror unghii sclipeau fără culoare în lumina estompată din tunelul navei. Harlan gândi, distrat şi fără legătură, că, la o petrecere, seara, datorită unui slab flux ultraviolet în lumina ce ieşea din pereţi, unghiile ei puteau avea o strălucire verde, de măr crud, sau stacojie, adâncă, în funcţie de felul în care îşi ţinea mâinile. O fată inteligentă cum era Noÿs putea obţine mai multe nuanţe, care să pară a-i reflecta stările de spirit. Albastru pentru inocenţă, galben aprins pentru râs, violet pentru supărare şi purpuriu pentru pasiune.

O întrebă:

— De ce ai făcut dragoste cu mine?

Ea îşi scutură părul pe spate şi-l privi palidă, serioasă.

— Dacă ţii să ştii, o parte din motiv a fost ideea că o fată poate deveni astfel Eternă. Nu mi-ar părea rău să nu mor niciodată.

— Credeam că nu crezi în asta.

— Nu credeam, dar o fată nu are ce pierde dacă încearcă. Mai ales...

O privea grav, refugiindu-se, din faţa durerii şi dezamăgirii, într-o privire îngheţată, aruncată de la înălţimile moralităţii căminului său temporal.

— Ei, bine?

— Mai ales că oricum doream s-o fac.

— Voiai să faci dragoste cu mine?

— Da.

— De ce cu mine?

— Pentru că îmi plăceai. Pentru că m-am gândit că eşti nostim.

— *Nostim*!

— Ei, ciudat, dacă aşa îţi place mai mult. Întotdeauna te străduiai atâta să nu te uiţi la mine, dar întotdeauna

te uitai. Încercai să mă urăşti şi-mi dădeam seama că mă doreai. Cred că, pe undeva, îmi părea rău pentru tine.

— De ce-ţi părea rău? Simţea că îi ard obrajii.

— Că erai atât de stânjenit că mă doreai. Când este atât de simplu. Îi spui fetei şi atât. E atât de uşor să fii prietenos. Ce rost are să suferi?

Harlan încuviinţă din cap. Moralitatea din 482!

— Îi spui fetei, şi atât, mormăi. Ce simplu. Nimic în plus.

— Desigur că şi fata trebuie să vrea. De cele mai multe ori o doreşte şi ea, dacă nu are pe altcineva. De ce nu? Este foarte simplu.

Era rândul lui Harlan să-şi plece privirea. Bineînţeles, era destul de simplu. Şi nimic anormal. Nu în 482. Cine, în Eternitate, putea să ştie mai bine? Ar fi un prost, un prost desăvârşit şi incurabil, să o întrebe acum despre relaţiile ei anterioare cu alţi bărbaţi. Ar fi fost ca şi cum ar fi întrebat o fată din propriul său cămin temporal dacă a mâncat vreodată în prezenţa unui bărbat şi cum de a îndrăznit. În loc de toate acestea, spuse umil:

— Şi ce crezi despre mine acum?

— Că eşti foarte drăguţ, răspunse încetişor, şi că, dacă te-ai destinde vreodată... Nu vrei să zâmbeşti?

— N-am de ce să zâmbesc, Noÿs.

— Te *rog.* Vreau să văd dacă obrajii tăi pot s-o facă. Să vedem.

Îi puse degetele pe colţurile gurii şi i le împinse în spate. El îşi trase capul, surprins, şi nu-şi putu opri un zâmbet.

— Vezi? Nu te-au durut obrajii. Eşti aproape atrăgător. Cu puţin exerciţiu, stând în faţa oglinzii, zâmbind şi încercând să-ţi aprinzi o scânteie mică în

ochi, pariez că poţi fi cu adevărat atrăgător.

Dar zâmbetul, destul de fragil pentru început, dispăruse.

— Am intrat în încurcătură, nu-i aşa? întrebă ea.

— Da, Noÿs. O încurcătură mare.

— Pentru ceea ce am făcut? Tu şi cu mine? În seara aceea?

— Nu chiar.

— A fost vina mea, ştii. O să le-o spun, dacă vrei.

— Niciodată, ripostă Harlan energic. Nu lua asupra ta nici o vină. Nu ai făcut nimic, *nimic,* pentru care să te simţi vinovată. Este vorba de cu totul altceva.

Noÿs privi, îngrijorată, temporometrul.

— Unde ne aflăm? Nici nu se mai pot vedea cifrele.

— *Când* ne aflăm, o corectă Harlan, în mod automat. Micşoră viteza şi Secolele deveniră vizibile.

Ochii ei frumoşi se dilatară şi genele i se profilau pe albeaţa pielii.

— Chiar atâta?

Harlan privi indicatorul cu indiferenţă. Arăta Secolele 72.000.

— Sunt sigur că da.

— Dar încotro mergem?

— Înspre *când* mergem? În sus-Timpul îndepărtat, spuse, morocănos. Cât mai departe, unde nu te vor putea găsi.

În tăcere, priviră cum se înşiruie cifrele. În tăcere, Harlan îşi spuse, iar şi iar, că fata era străină de acuzaţia adusă de Finge. Admisese, deschis, acel adevăr parţial şi mărturisise, la fel de sincer, prezenţa unei atracţii personale.

Noÿs se mişcă şi el privi din nou în sus. Venise lângă el şi, cu un gest hotărât opri nava, cu o frânare foarte

bruscă şi periculoasă.

Harlan înghiţi în sec şi închise ochii ca să-i treacă ameţeala.

— Ce s-a întâmplat?

Ea se întunecase la faţă şi, o clipă, nu răspunse.

— Nu vreau să merg mai departe. Cifrele sunt atât de mari. Temporometrul indica 111.394.

Harlan spuse:

— Este destul de departe. Întinse mâna, grav.

— Hai, Noÿs. Acesta va fi căminul tău pentru o vreme.

Rătăciră pe coridoare, mână în mână, ca doi copii. Luminile, pe drumurile principale, erau aprinse şi încăperile întunecate începeau să strălucească viu la atingerea unui contact. Aerul era proaspăt şi în el plutea o însufleţire care, fără să se simtă vreun curent, indica prezenţa ventilaţiei.

— Nu este nimeni pe aici? întrebă Noÿs în şoaptă.

— Nimeni, răspunse Harlan.

Încercase să o spună tare şi hotărât. Dorise să destrame vraja emanată de „Secolele Ascunse”, dar nu reuşise decât să şoptească şi el.

Nici măcar nu ştia cum să se refere la ceva atât de departe în sus-Timp. Să-i spună unu-unu-unu-trei-nouă-patru era ridicol. Trebuia să spui, simplu şi nedefinit, Secolele O sută de mii.

Era o problemă prostească, însă acum, când emoţia zborului trecuse, se trezea singur într-un tărâm al Eternităţii unde nu păşise picior de om şi asta nu-i plăcea. Îi era ruşine, şi faptul că Noÿs era de faţă îl făcea să-i fie de două ori mai multă ruşine, că uşoara răceală din el era provocată de o anume teamă.

— E atât de curat. Nici un fir de praf, remarcă Noÿs.

— Auto-curăţare, spuse Harlan. Apoi, cu un efort care păru să-i rupă corzile vocale, ridică vocea aproape la nivelul normal. Dar nu este nimeni aici, în sus-Timp sau jos-Timp, cale de mii şi mii de Secole.

Noÿs păru să accepte aceasta.

— Şi peste tot este la fel de utilat? Am trecut pe lângă prăvălii cu mâncare şi o bibliotecă cu filme. Ai văzut?

— Am văzut. Da, este echipat în întregime. Toate sunt echipate în întregime. Toate Secţiile.

— Dar de ce, dacă nimeni nu vine niciodată aici?

— Este logic, răspunse Harlan.

Vorbind despre toate acestea, ciudăţenia locului părea să mai dispară. Spunând cu glas tare ceea ce ştia deja teoretic, putea fixa materia, coborând-o în prozaic.

— Devreme, în istoria Eternităţii, unul din Secolele 300 a elaborat un duplicator de masă. Ştii ce este asta? Stabilindu-se un câmp de rezonanţă, energia poate fi transformată în materie cu particule subatomice, cu exact aceeaşi schemă de poziţii, încadrându-se în cerinţele de incertitudine, a modelului folosit. Rezultatul este o copie exactă.

Noi, cei din Eternitate, am pus mâna pe mecanism pentru scopurile noastre, pe atunci, nu se făcuseră decât vreo şase sau şapte sute de Secţii. Aveam planuri de extindere, desigur. „Zece Secţii noi pe fizio-an” era una din lozincile perioadei. Duplicatorul de masă a făcut-o inutilă. Am construit o Secţie nouă, completă, cu hrană, rezerve de energie, de apă, cu cel mai bun echipament automat. Am pus în funcţiune mecanismul şi am duplicat Secţia o dată pentru fiecare Secol, în toată Eternitatea. Nu ştiu cât. Milioane de

Secole, probabil.

— Şi toate ca aceasta, Andrew?

— Toate exact aşa. Şi pe măsură ce Eternitatea se extinde, le umplem doar, adaptând construcţia la cerinţele locului respectiv. Singurele probleme survin atunci când dăm de un Secol-axat-pe-Energie. La această secţie nu... nu am ajuns încă. (N-avea nici un rost să-i spună că Eternii nu puteau pătrunde niciodată în Timp aici, în Secolele Ascunse. Ce importanţă ar avea?)

O privi şi ea părea tulburată. Spuse, grăbit:

— Construirea Secţiilor nu necesită mare lucru. Doar energie, nimic mai mult, şi cu Nova, de unde o luăm...

Ea îl întrerupse:

— Nu. Pur şi simplu nu-mi amintesc.

— Ce să-ţi aminteşti?

— Ai spus că duplicatorul a fost inventat în Secolele 300. Noi nu îl avem în 482. Nu-mi amintesc să fi întâlnit aşa ceva în istorie.

Harlan deveni gânditor. Cu toate că nu era decât cu câţiva centimetri mai scundă, se simţi deodată, prin comparaţie, un uriaş. Ea era doar un copil şi el un semizeu din Eternitate, care trebuie să o înveţe şi să o conducă pe drumul adevărului.

— Noÿs, draga mea, hai să găsim un loc să stăm jos şi... şi trebuie să-ţi explic ceva.

Conceptul unei Realităţi Variabile, o Realitate care nu era fixă. Eternă şi imuabilă, nu era ceva care să poată fi privit cu indiferenţă de oricine.

Câteodată, când toată lumea dormea, Harlan îşi amintea de primele zile ale noviciatului său şi de încercările chinuitoare de a se despărţi de Secolul său şi de Timp.

Novicelui mediu îi trebuiau şase luni ca să înveţe toate adevărurile, să descopere că nu se mai putea întoarce niciodată cu adevărat acasă. Nu îl oprea numai legea Eternităţii, ci şi un adevăr rece: căminul său, aşa cum l-a cunoscut, ar putea foarte bine să nu mai existe, ar putea, într-un fel, să nu fi existat niciodată.

Aceasta îi afecta pe Novici în mod diferit. Harlan îşi aducea aminte cum Bonky Latourette se albise şi se trăsese la faţă în ziua în care Instructorul Yarrow le lămurise definitiv conceptul de Realitate.

Nici unul dintre ei nu mâncase în seara aceea. Se strânseseră laolaltă, căutând puţină căldură sufletească, toţi cu excepţia lui Latourette, care dispăruse. Râdeau fals şi făceau glume răsuflate.

Cineva zise, cu o voce tremurătoare şi nesigură:

— Cred că n-am avut niciodată o mamă. Dacă m-aş întoarce în Secolul 95, mi s-ar spune: „Cine eşti? Nu te cunoaştem. N-ai nici o dovadă că ai fost pe aici. Nu exişti.”

Zâmbiseră anemic şi dăduseră din cap, băieţi însinguraţi, cărora nu le mai rămăsese decât Eternitatea.

Îl regăsiseră pe Latourette seara, la culcare, dormind adânc şi respirând slab. În scobitura cotului se vedea urma roşie a unei injecţii cu pulverizator. Cu toţii înregistrară acest amănunt.

Fusese chemat Yarrow şi, pentru o clipă, păruse că unul din Novici nu va mai veni la cursuri, însă, în cele din urmă, totul se liniştise. O săptămână mai târziu, Latourette se afla din nou pe locul său. Însă noaptea aceea grea îşi lăsase pecetea pe personalitatea lui pentru totdeauna.

Şi acum Harlan trebuia să-i explice Realitatea lui Noÿs Lambent, o fată nu cu mult mai mare decât Novicii de atunci, şi să-i explice totul odată. Trebuia. Nu avea de ales. Ea trebuia să ştie exact ce aveau de înfruntat şi ce avea de făcut.

Mâncară conserve de carne, fructe glasate, băură lapte la o masă lungă de conferinţe cu douăsprezece locuri şi îi spuse acolo. O făcu cât mai delicat cu putinţă, dar îşi dădu repede seama că nu este nevoie de delicateţe. Prindea din zbor fiecare concept şi, pe la jumătate, observă uimit că ea nu reacţiona aşa cum se aşteptase. Nu se temea, nu părea să simtă vreo pierdere. Părea doar furioasă.

Mânia îi împurpurase faţa, ochii ei negri părând astfel şi mai întunecaţi.

— Dar asta este o crimă, izbucni ea. Cine sunt Eternii ca să facă asta?

— Este pentru binele omenirii, îi răspunse Harlan.

Sigur, ea nu putea înţelege aşa ceva. Compătimea gândirea legată-de-Timp a Temporalilor.

— Crezi? Presupun că aşa a dispărut şi duplicatorul de masă.

— Mai avem còpii. Nu-ţi fă griji pentru asta. L-am păstrat.

— *Voi* l-aţi păstrat. Dar noi? L-am fi putut avea şi noi, cei din 482.

Gesticula cu pumnii strânşi, cu mişcări mici.

— Nu ar fi fost spre binele vostru. Nu te enerva, draga mea, ci doar ascultă.

Cu o mişcare aproape convulsivă (va trebui să înveţe cum să o atingă cu naturaleţe, fără ca mişcarea să pară bruscă, provocând o respingere), îi luă amândouă mâinile şi i le ţinu strâns.

Timp de o clipă ea încercă să şi le elibereze, apoi se calmă. Chiar râse puţin.

— Hai, zi mai departe, prostuţule, şi nu mai fi atât de solemn. Nu dau vina pe tine.

— Nu trebuie să dai vina pe nimeni. Nu este nevoie ca cineva să aibă vreo vină. Facem ceea ce trebuie făcut. Duplicatorul acela de masă este un caz clasic. L-am studiat la şcoală. Un astfel de mecanism poate duplica şi persoane. Problemele care se ivesc astfel sunt foarte complicate.

— Dar nu este de datoria societăţii să-şi rezolve singură problemele?

— Ba da, dar am studiat această societate în drumul ei prin Timp şi nu-şi rezolvă problemele în mod satisfăcător. Adu-ţi aminte că acest eşec nu se reflectă doar asupra sa, ci şi asupra societăţilor care îi urmează. De fapt, nu există nici o soluţie satisfăcătoare pentru problema duplicatorului de masă. Se aseamănă într-o privinţă cu războaiele atomice şi cu visătorii, care sunt pur şi simplu de neîngăduit. Consecinţele nu sunt niciodată favorabile.

— Cum poţi fi atât de sigur?

— Avem maşinile noastre de calculat, Noÿs. Computaplexe mult mai perfecţionate decât cele obţinute în oricare dintre Realităţi. Acestea calculează Realităţile posibile şi clasifică avantajele fiecăreia faţă de mii şi mii de variabile.

— Mecanisme! pufni ea cu dispreţ. Harlan se încruntă, dar se domoli imediat.

— Nu spune asta. Este normal să-ţi pară rău să afli că viaţa nu este atât de temeinică pe cât credeai. Tu şi lumea în care ai trăit puteaţi fi, acum un an, doar o posibilitate vagă, dar ce importanţă are? Tu tot ai

amintirile tale, chiar dacă aparţin unei umbre de posibilităţi, nu-i aşa? Îţi aminteşti de părinţii şi de copilăria ta, nu-i aşa?

— Sigur că da.

— Deci e ca şi cum ai fi trăit-o, nu? Nu-i adevărat? Chiar dacă ai trăit-o sau nu!

— Nu ştiu. Trebuie să mă mai gândesc la asta. Dacă şi ziua de mâine este tot o lume de vis, sau o umbră, sau oricum i-ai spune?!

— Atunci ar fi o nouă Realitate, cu o nouă Noÿs, cu amintiri noi. Ar fi ca şi cum nu s-a întâmplat nimic, atâta doar că fericirii umane i s-a mai adăugat ceva.

— Pe mine totuşi asta nu mă mulţumeşte.

— În afară de asta, reluă Harlan repede, pe tine nu te va mai afecta nimic. *Va fi* o nouă Realitate, dar acum te afli în Eternitate! Nu te vei schimba.

— Dar spuneai că nu are nici o importanţă, spuse Noÿs, posomorâtă. Atunci de ce să te agiţi atât?

Cu o vervă bruscă, Harlan răspunse:

— Pentru că te vreau aşa cum eşti acum. Exact aşa cum eşti. Nu vreau să te schimbi. În nici un fel.

Era gata să-l ia gura pe dinainte şi să-i spună adevărul, că fără mijlocirea acelei superstiţii despre Eterni şi viaţa veşnică, ea nu s-ar fi apropiat niciodată de el.

Ea se uită în jur, uşor încruntată.

— Atunci va trebui să stau aici toată viaţa? Ar fi — cam... singuratic.

— Nu, nu. Nici nu te gândi, spuse el aprins, strângându-i mâinile atât de tare, încât ea tresări. Voi afla identitatea ta în noua Realitate din 482 şi te vei întoarce deghizată, ca să spun aşa. Voi avea grijă de tine. Voi cere permisiunea pentru o legătură oficială şi

voi veghea să rămâi aceeaşi, neafectată de Schimbările viitoare. Sunt Tehnician, şi încă unul bun, şi ştiu destule despre Schimbări. Şi mai sunt şi alte câteva lucruri!

Şi se opri. Noÿs întrebă:

— Dar este voie? Adică, poţi lua oameni în Eternitate şi să-i sustragi Schimbărilor? Nu pare prea corect, totuşi, după tot ce mi-ai spus.

Timp de o clipă, Harlan se simţi mărunt şi înfrigurat în golul uriaş al miilor de Secole care-l înconjurau în sus-Timp şi jos-Timp. Timp de o clipă, se simţi foarte departe chiar şi de Eternitate, care îi era singurul cămin şi singura credinţă, respins şi de Timp, şi de Eternitate. Doar femeia pentru care le părăsise pe toate rămăsese lângă el.

Spuse din adâncul sufletului:

— Nu, este o crimă. O crimă foarte mare, de care îmi este groaznic de ruşine. Dar aş face-o din nou, dacă ar fi nevoie, şi încă de nenumărate ori.

— Pentru mine, Andrew? Pentru mine?

Nu-şi ridică privirea ca s-o întâlnească pe a ei.

— Nu, Noÿs, pentru mine. Nu aş putea suporta să te pierd.

— Şi dacă suntem descoperiţi... ?

Harlan ştia răspunsul. Îi ştia încă din acel moment de clarviziune din noaptea aceea din Secolul 482, când Noÿs dormea lângă el. Nici acum, însă, nu îndrăznea să se gândească la cutremurătorul adevăr.

— Nu mă tem de nimeni. Ştiu cum să mă apăr. Ei nici nu-şi imaginează cât de multe ştiu.

INTERLUDIU

Harlan, ducându-se cu gândul înapoi, îşi dădea seama că urmase o perioadă idilică.

În acele fizio-săptămâni se întâmplaseră o sută de lucruri, toate amestecându-se mai târziu în amintirile lui, făcând ca acest interval de timp să pară mai lung decât fusese în realitate. Orele idilice fuseseră, fără îndoială, cele petrecute cu Noÿs, iar ele îmbrăcau restul lucrurilor într-o aură strălucitoare.

Punctul 1: îşi împacheta obiectele personale din Secţia 482, hainele şi filmele, mult îndrăgitele lui volume de periodice din Timpurile Primitive, mânuite cu grijă.

El însuşi urmări îndeaproape întoarcerea acestora în Secţia lui permanentă, 575.

Când ultimul pachet fu ridicat în nava pentru mărfuri, de către personalul de la întreţinere, Finge se afla lângă el.

Alegându-şi cuvinte de o banalitate infailibilă, Finge spuse:

— Deci, ne părăseşti!

Zâmbetul îi era larg, dar îşi ţinea buzele strânse, astfel încât dinţii de-abia i se vedeau. Mâinile îi erau împreunate la spate şi trupul lui îndesat se legăna continuu pe picioarele scurte.

Harlan nu-l privi pe superiorul său. Mormăi indiferent:

— Da, domnule!

— Îi voi raporta Calculatorului Senior Twissell despre modul cu totul satisfăcător în care ţi-ai îndeplinit

îndatoririle de Observator în Sectorul 482.

Harlan nu fu în stare să scoată nici măcar un cuvânt ursuz de mulţumire. Rămase tăcut.

Finge urmă, cu o voce brusc coborâtă:

— Deocamdată, nu voi raporta şi recenta ta ieşire violentă împotriva mea.

Şi, cu toate că îşi păstrase zâmbetul şi privirea amabilă, avea un aer de satisfacţie haină.

Harlan ridică brusc privirea şi spuse:

— Cum doriţi, Calculator.

Punctul 2: Se re-instală în Secţia 575.

Îl întâlni pe Twissell aproape imediat. Fu fericit să vadă din nou corpul acela mic şi faţa ridată, de spiriduş bătrân. Fu fericit să vadă până şi cilindrul alb şi fumegând adăpostit între două degete pătate, ridicat cu repeziciune către buze.

— Calculator, îl salută Harlan în felul lor obişnuit. Twissell, care tocmai ieşea din biroul lui, îl privi un moment fără să-l vadă şi fără să-l recunoască. Faţa îi era trasă şi ochii lui obosiţi se căzneau să desluşească ce vedeau.

— Ah, Tehnicianul Harlan. Ţi-ai încheiat misiunea în Secolul 482?

— Da, domnule.

Comentariul lui Twissell sună cel puţin straniu. Îşi privi ceasul, care, ca orice ceas din Eternitate, era reglat să arate fizio-Timpul, arătând data şi ora şi spuse:

— La ţanc, băiete, la ţanc. Minunat. Minunat.

Harlan simţi cum îi tresare inima. Atunci când se văzuseră ultima oară nu ar fi fost în stare să înţeleagă această remarcă. Acum însă crezu că înţelege. Twissell era obosit, altfel poate că nu s-ar fi apropiat atâta de

miezul problemei. Sau o fi crezut că remarca lui este atât de încifrată, încât nu are nici o importanţă cât de mult dezvăluie.

Harlan întrebă pe tonul lui cel mai indiferent cu putinţă, ca să nu se observe că remarca lui este legată în vreun fel de cea a lui Twissell.

— Ce mai face Novicele meu?

— E bine, e bine, răspunse Twissell, în aparenţă doar pe jumătate atent la ce spune. Pufăi o dată scurt din tubul de tutun, din ce în ce mai mic, dădu din cap în semn de la revedere şi plecă grăbit.

Punctul 3: Novicele.

Părea mai în vârstă. Când îi întinsese mâna şi îi spusese, „Îmi pare bine că te-ai întors, Harlan” părea să se simtă mult mai matur.

Sau poate doar că, după ce Harlan îl privise înainte mai mult ca pe un elev, Cooper îi apărea acum mai mult decât un Novice, şi anume un instrument foarte important în mâinile Eternilor. În mod normal, crescuse de-acum în ochii lui.

Căută să nu-i arate toate acestea. Se aflau în încăperile lui şi Tehnicianul se odihnea între suprafeţele de porţelan imaculat, bucuros de a fi scăpat de petele încărcate caracteristice Secolului 482. Oricât încerca să facă o legătură între barocul sălbatic din 482 şi Noÿs, nu reuşea decât să îl asocieze cu Finge. Noÿs îi sugera un crepuscul trandafiriu, satinat, şi, în mod straniu, austeritatea goală a Secţiilor Secolelor Ascunse.

Vorbea grăbit, ca şi cum ar fi fost nerăbdător să-şi ascundă gândurile periculoase.

— Ei, Cooper, ce-au mai făcut cu tine cât am fost eu plecat? Cooper râse, îşi netezi, stingherit, cu un deget,

mustaţa căzută şi răspunse:

— Tot matematică. Mereu matematică.

— Da? Cred că probleme destul de complicate deacum.

— Da, destul de avansate.

— Şi cum merge?

— Până acum este suportabil. Îmi vine destul de uşor, îmi place. Dar prea mă îndoapă cu cunoştinţe.

Harlan dădu din cap, cu o anumită satisfacţie.

— Matrici de Câmpuri Temporale şi lucruri de genul ăsta? Însă Cooper, înroşindu-se puţin, se întoarse către volumele rânduite în rafturi şi spuse:

— Hai să ne întoarcem la Primitivi. Aş avea nişte întrebări.

— Despre ce?

— Despre viaţa citadină în Secolul 23. Los Angeles, în special.

— De ce tocmai Los Angeles?

— Este un oraş interesant. Nu credeţi?

— Ba da, dar hai să-l privim mai întâi în Secolul 21. Atunci a atins apogeul strălucirii sale.

— Mai bine... în Secolul 23.

— Bine, de ce nu?

Faţa îi era impasibilă, dar dacă această impasibilitate i-ar fi fost înlăturată, ca un văl, expresia lui ar fi vădit înverşunare. Presupunerea lui, excepţională intuiţie, era mai mult decât o presupunere. Totul se verifica de la sine, cu exactitate.

Punctul 4: Cercetare. Pe două planuri.

Mai întâi, pentru sine însuşi. În fiecare zi parcurgea rapoartele de pe biroul lui Twissell cu o privire scrutătoare. Erau rapoarte despre diversele Schimbări de Realitate planificate sau sugerate. La Twissell, fiind

membru al Consiliului Atottemporal, veneau zilnic cópii, şi Harlan ştia că nu-i va scăpa nici una. Căuta în primul rând apropiata Schimbare din 482. În al doilea rând, căuta alte Schimbări, orice alte Schimbări, care ar putea avea vreo fisură, vreun punct nevralgic, o deviere cât de mică de la perfecţiunea cerută, vreun detaliu vizibil pentru ochiul lui experimentat şi talentat de Tehnician.

În cel mai strict sens ai cuvântului, nu îi era îngăduit să studieze rapoartele, dar Twissell nu prea dădea în perioada aceea pe la biroul lui şi nimeni altcineva nu găsi de cuviinţă să se amestece în treburile Tehnicianului lui personal.

Aceasta era doar o parte a cercetărilor sale. Cealaltă se desfăşura în biblioteca Secţiei 575.

Pentru prima oară, se aventură dincolo de acele părţi ale bibliotecii care îi monopolizau de obicei atenţia. În trecut, „bântuise” secţia Istoriei Primitive (foarte săracă, astfel încât majoritatea lucrărilor de referinţă şi materialelor trebuiau căutate în jos-Timpul îndepărtat al mileniului trei, ceea ce era desigur normal). Scotocise mai cu seamă rafturile repartizate Schimbărilor de Realitate, teoriei, tehnicii şi istoriei lor. O colecţie excelentă (cea mai bună din Eternitate, în afara Bibliotecii Centrale, şi asta datorită lui Twissell) pe care o cunoştea în amănunţime.

Acum se plimba curios printre celelalte rafturi cu filme. Pentru întâia dată Observă (cu majusculă, de data aceasta), rafturile rezervate Secolului 575, cu geografiile sale, care difereau de la Realitate la Realitate, de istoriile sale, care erau şi mai variate, şi cu Sociologiile, care variau cel mai mult. Acestea nu erau cărţile sau rapoartele scrise despre acest Secol de

către Eterni Observatori sau Calculatori (pe acestea le cunoştea), ci de către Temporali înşişi.

Erau acolo şi operele literare ale Secolului 575 şi acestea îi răscoliră amintirile despre controversele aprinse pe care le auzise, legate de valorile Schimbărilor alternative. Va fi cutare capodoperă influenţată sau nu? Şi dacă da, în ce fel? În ce măsură au afectat Schimbările trecute operele de artă?

Şi atunci, se putea vreodată ajunge la un acord general în privinţa artei? Putea ea fi redusă la termeni cantitativi, care să poată fi evaluaţi mecanic de maşinile de Calculat?

Oponentul principal al lui Twissell în acest domeniu era un Calculator numit August Sennor. Harlan, incitat de acuzaţiile fervente pe care Twissell le aducea celuilalt şi vederilor sale, citise câteva din lucrările lui Sennor şi i se păruseră surprinzătoare.

Sennor întrebase în mod public şi, după părerea lui Harlan, deconcertant, dacă o nouă Realitate nu ar putea conţine o personalitate analogă în sine unei alteia care să fi fost adusă în Eternitate dintr-o Realitate anterioară. Analizase apoi posibilitatea ca un Etern să-şi întâlnească analogul în Timp, cu sau fără ştiinţă, şi făcuse speculaţii asupra consecinţelor în ambele cazuri. (Ceea ce se apropia foarte mult de una din temerile cele mai pregnante ale Eternităţii şi Harlan, cutremurat, purtase discuţia grăbit, simţindu-se nelalocul lui). Şi, desigur, vorbiseră îndelung despre soarta literaturii şi artei în diverse tipuri şi clasificări ale Schimbărilor de Realitate.

Dar Twissell nu admitea replică.

— Dacă valorile artei nu pot fi calculate, ţipa el la Harlan, atunci la ce să ne mai certăm pe subiectul

ăsta?

Şi părerile lui Twissell, din câte ştia Harlan, erau împărtăşite de marea majoritate a membrilor Consiliului Atottemporal.

Totuşi, acum, Harlan se oprise în faţa rafturilor rezervate romanelor lui Eric Linkollew, considerat de obicei scriitorul cel mai bun al Secolului 575, şi se minuna. Numără cincisprezece ediţii de „Opere complete” diferite, fiecare, fără îndoială, aparţinând altei Realităţi. Era sigur că fiecare din ele este oarecum deosebită. De exemplu, unul din volume era vizibil mai subţire decât celelalte. O sută de Sociologi trebuie să fi elaborat analize ale diferenţelor dintre ediţii în funcţie de fundalul sociologic al fiecărei Realităţi, câştigând astfel un statut superior.

Harlan trecu apoi la acea aripă a bibliotecii care adăpostea mecanismele şi instrumentaţia diferitelor Secole 575. Multe dintre acestea, după câte ştia Harlan, fuseseră scoase din Timp şi rămăseseră intacte, ca produse ale ingeniozităţii umane, doar în Eternitate. Omul trebuia apărat de propria sa inventivitate tehnică, mult prea neînfrânată. Asta mai înainte de toate. Nu trecea un fizio-an şi, undeva în Timp, tehnologia nucleară îşi şi schimba brusc direcţia către zona primejdiosului şi trebuia să i se imprime un nou curs.

Se întoarse în biblioteca propriu-zisă, la rafturile destinate matematicii şi istoriei matematicii. Degetele lui treceau uşor peste titluri şi, după o oarecare gândire, alese şase cărţi din raft şi le luă cu el.

Punctul 5: Noÿs.

Cel mai important element al acestei perioade, latura ei idilică.

În orele lui libere, după plecarea lui Cooper — când putea, de obicei, să mănânce în singurătate, să citească în singurătate, să doarmă în singurătate, să aştepte în singurătate (sau în linişte) ziua următoare — se ducea pe navă.

Acum mulţumea din toată inima poziţiei Tehnicianului în societate. Era recunoscător, cum nu visase niciodată că ar putea fi, pentru felul în care îl evitau toţi.

Nimeni nu îl întreba dacă are dreptul să folosească nava, nimănui nu-i păsa dacă pornea în sus-Timp sau în jos-Timp. Nu-l urmărea nici un ochi curios, nici o mână nu se întindea să-i ofere ajutor, nici o gură clevetitoare nu-l provoca la vorbă.

Putea pleca unde şi când dorea.

Noÿs îi spuse:

— Te-ai schimbat, Andrew, pe cuvântul meu că te-ai schimbat. O privi zâmbindu-i.

— În ce privinţă, Noÿs?

— Zâmbeşti, nu-i aşa? Asta e una. Nu te priveşti niciodată în oglindă ca să-ţi vezi surâsul?

— Mă tem s-o fac. Mi-aş spune: nu pot fi chiar atât de fericit. Sunt bolnav. Delirez. Sunt închis într-un ospiciu, visez cu ochii deschişi şi nici nu-mi dau seama.

Noÿs se apropie şi-l ciupi.

— Simţi ceva?

Îi trase capul către el, simţindu-se învăluit de părul ei moale, întunecat.

Când se depărtară din nou, ea îi spuse, cu respiraţia tăiată:

— Te-ai schimbat şi aici. Ai făcut progrese enorme.

— Am avut un profesor bun, începu Harlan şi se opri brusc, temându-se să nu-i producă neplăcere la gândul

celor care-şi aduseseră contribuţia la formarea unui profesor atât de strălucit.

Dar râsul ei nu păru tulburat de un astfel de gând. Mâncaseră şi ea îi apărea mătăsoasă şi îmbietoare, moale şi caldă în veşmintele pe care i le adusese.

Ea îi urmări privirea şi îşi atinse cu gingăşie rochia, dezlipind-o de îmbrăţişarea moale a coapsei.

— Aş vrea să nu-mi mai aduci nimic, Andrew. Zău că n-ar trebui să-mi mai aduci.

— Nu văd nici un pericol în asta, răspunse el, nepăsător.

— Ba da. Nu fă imprudenţe. Mă pot descurca cu ce am aici până... până când se rezolvă totul.

— De ce să nu ai aici hainele şi lucrurile tale?

— Pentru că nu merită să te duci după ele până la mine acasă, în Timp, şi să fii prins. Şi dacă fac Schimbarea cât timp eşti tu acolo?

Evită, încurcat, răspunsul.

— Nu cred.

Apoi, însufleţindu-se, adăugă:

— Şi apoi am generatorul meu la mână, şi el mă menţine în fizio-Timp, aşa că nici o Schimbare nu mă poate afecta, înţelegi?

Noÿs suspină.

— Nu înţeleg. Nu cred că o să înţeleg vreodată totul.

— Dar nu e greu.

Şi Harlan îi explica şi iar îi explica, cu multă însufleţire! Noÿs asculta cu ochi scânteietori, care nu lăsau niciodată să se vadă clar dacă o interesa pe de-a-ntregul sau o amuza, sau amândouă odată.

Viaţa lui Harlan devenise mult mai bogată. Avea cu cine vorbi, cu cine să discute despre viaţa, faptele şi gândurile lui. Era ca şi cum ea ar fi făcut parte din el,

dar o parte suficient de separată pentru a comunica prin viu grai şi nu prin gânduri. Suficient de separată pentru a-i putea da răspunsuri imprevizibile, pornite din raţionamente independente. Cât este de ciudat, gândea Harlan, ca cineva să Observe un fenomen social ca instituţia matrimonială şi totuşi să-i scape un adevăr atât de important. Ar fi putut să prevadă vreodată, de exemplu, că tocmai interludiile pasionate vor fi acelea pe care le va asocia cel mai puţin cu noţiunea de idilă? Ea se cuibări în braţele lui şi-l întrebă:

— Cum mai merge cu matematicile tale?

— Vrei să-ţi arăt ceva din ele?

— Să nu-mi spui că le porţi mereu la tine?

— De ce nu? Drumurile cu nava îmi iau mult timp. N-are nici un rost să-l irosesc.

Se desprinse din îmbrăţişarea ei, scoase un mic video-aparat din buzunar, băgă un film şi zâmbi drăgăstos când ea îl duse la ochi.

Noÿs i-l înapoie scuturând din cap.

— N-am mai văzut niciodată atâtea bucle şi şerpuituri. Tare-aş vrea să pot citi şi eu Intertemporala asta Standard a voastră.

— De fapt, semnele şerpuite, despre care vorbeşti, nu sunt Intertemporala „noastră”, ci doar notaţii matematice.

— Dar tu le înţelegi, nu-i aşa?

Harlan se temea să facă ceva care ar fi putut umbri admiraţia sinceră din ochii ei, dar era nevoit să spună.

— Nu într-atât pe cât aş vrea. Totuşi, am prins destulă matematică pentru a putea obţine ceea ce vreau. Nu trebuie să înţeleg chiar totul ca să pot vedea o spărtură în zid, de-ajuns de mare ca să încapă prin ea

o navă de mărfuri.

Aruncă aparatul în aer, îl prinse cu o răsucire a mâinii şi-l puse pe masă.

Ochii lui Noÿs îl urmăriră cu aviditate şi pe Harlan îl fulgeră un gând neaşteptat.

— Sfinte Timp! Dar tu nu poţi citi deloc în Intertemporală, nici chiar dacă ţi-aş aduce un video-aparat!

— Nu, sigur că nu.

— Atunci biblioteca Secţiei de aici nu-ţi foloseşte la nimic. Nu m-am gândit niciodată la asta. Ţi-ar trebui filmele tale din 482.

Ea spuse repede:

— Nu vreau nici unui.

— Le vei avea.

— Pe cuvântul meu că nu le vreau! E o prostie să rişti...

— Le vei avea! repetă el.

Se afla acum pentru ultima oară la graniţa imaterială dintre Eternitate şi locuinţa lui Noÿs, în Secolul 482. Data trecută îşi spusese la fel, că este pentru ultima oară. Schimbarea era acum aproape iminentă, lucru pe care nu i-l spusese lui Noÿs, dintr-un respect pe care-l avea pentru sentimentele oricui, cu atât mai mult pentru cele ale fiinţei iubite.

Îi fusese totuşi uşor să hotărască această incursiune suplimentară. Făcea parte din bravură, ca s-o impresioneze pe Noÿs, aducându-i cărţile-film din gura leului, şi parte dintr-o dorinţă zgândăritoare (cum suna expresia Primitivă?): „Să pârlească barba regelui Spaniei”, dacă se putea referi astfel la Finge-cel-cu-obrazul-neted.

Şi apoi, va mai avea, probabil, ocazia să savureze

atmosfera sinistru-atrăgătoare a unei case condamnate.

O simţise şi înainte, când folosise marja de timp îngăduită de diagramele spaţio-temporale. O simţise pe când rătăcea prin camere, adunând haine, mici obiecte de artă, recipiente ciudate şi lucruri de pe masa de toaletă a lui Noÿs.

Acolo pătrunsese şi se îmbibase liniştea sumbră a unei Realităţi condamnate, de dincolo de simpla absenţă fizică a sunetului. Harlan nu-i putea imagina analogul într-o nouă Realitate. Ar fi putut fi o casă mică în zona suburbană, sau o clădire cu camere de închiriat pe o stradă din oraş. Terenul luxuriant, ca un parc, pe care se înălţa, ar putea fi înlocuit de un maidan cu tufişuri şi arbuşti rebeli. Sau ar putea rămâne aproape neschimbată. Şi (pe Harlan îl emoţiona acest gând) ar putea fi sau nu locuită de analogul lui Noÿs.

Pentru el casa era deja o stafie, un spectru prematur, care începuse să bântuie încă dinainte de a muri. Şi pentru că aceste ziduri însemnau pentru el foarte mult, îşi dădu seama că-i pare rău de agonia casei şi-i plângea soarta.

O singură dată doar, în cinci incursiuni, auzise un sunet care tulburase liniştea încăperilor. Se afla în cămară, unde, bucuros că tehnologia respectivei Realităţi şi a Secolului făcuse să dispară moda servitorilor şi-l scăpase de o problemă, alesese câteva borcane cu conserve şi tocmai se gândea că a luat destule pentru un singur drum şi că Noÿs va fi cu adevărat bucuroasă să întrerupă monotonia regimului său bogat, dar uniform, pe care i-l punea la dispoziţie Secţia — cu alimente cu care era ea obişnuită. Râsese chiar tare la gândul că, nu cu mult timp înainte,

considerase că ea are un mod de alimentare cu totul decadent.

Exact în mijlocul unui hohot de râs auzise o bufnitură, un zgomot distinct. Îngheţă.

Sunetul venise de undeva din spatele lui, şi, în momentul de surpriză în care încremenise pe loc, îi veniră în minte mai întâi pericolul mai puţin important, al unui spărgător, şi apoi primejdia mai mare a unui Etern făcând investigaţii.

Dar *nu putea fi* un spărgător. Întreaga perioadă a diagramei spaţio-temporale, cu marjă de timp cu tot, fusese „curăţată” cu multă grijă şi aleasă dintre alte perioade similare de Timp datorită lipsei factorilor perturbatori. Pe de altă parte, el declanşase o microschimbare (poate că nu chiar atât de „micro”), sustrăgând-o pe Noÿs.

Cu inima zvâcnind, se forţă să se întoarcă. I se păru că uşa din spatele lui se închisese chiar atunci, parcurgând ultimul milimetru până la perete.

Îşi reprimă impulsul de a o deschide, de a căuta prin casă. Cu delicatesele lui Noÿs în braţe, se întoarse în Eternitate şi aşteptă eventualele repercusiuni timp de două zile, înainte de a se aventura în sus-Timpul îndepărtat. Repercusiunile nu veniră şi, în cele din urmă, uită cu totul de incident.

Acum însă, în timp ce regla comenzile ca să intre în Timp pentru ultima oară, întâmplarea îi reveni în minte. Sau poate că îl urmărea gândul la Schimbarea care era foarte aproape acum. Mai târziu, întorcându-se la acest moment, simţi că primul sau cel de-al doilea gând fuseseră cele care îl făcuseră să greşească comenzile. Altă scuză nu exista.

Greşeala nu se văzu imediat. Încăperea fusese aleasă

corect şi Harlan păşi direct în biblioteca lui Noÿs.

Devenise de-acum destul de decadent el însuşi pentru a nu fi dezgustat de exagerarea cu care erau elaborate casetele filmelor. Literele titlurilor se împleteau într-un filigran complicat, până când deveneau deosebit de atrăgătoare, dar total ilizibile. Era un triumf al esteticii asupra utilităţii.

Harlan luă câteva cărţi de pe rafturi, la întâmplare, şi fu surprins. Unul din titluri suna astfel: „Istoria social-economică a timpurilor noastre”.

Aceasta era oarecum o latură a lui Noÿs la care se gândise prea puţin. Nu era, evident, proastă şi cu toate acestea lui nu-i trecuse niciodată prin minte că ar putea s-o intereseze şi lucruri serioase. Avu impulsul de a răsfoi puţin „Istoria social-economică”, dar se răzgândi. Va găsi volumul în biblioteca Secţiei 482, oricând va dori. Cu siguranţă că Finge pustiise, cu luni înainte, bibliotecile acestei Realităţi pentru dosarele Eternităţii.

Puse filmul deoparte, trecu restul în revistă, alese lucrările de ficţiune şi câteva din ceea ce părea non-ficţiune uşoară. Acestea şi două video-aparate de buzunar. Le puse pe toate cu grijă într-o geantă de voiaj.

Acela fu momentul în care auzi, din nou, un zgomot în casă. De data aceasta nu mai era doar o părere. Nu mai era un zgomot scurt, făcut de cine ştie ce. Era râsul unui om, al unui bărbat. *Nu* era singur în casă.

Nici nu-şi dădu seama când scăpă geanta din mână. Timp de o secundă confuză, nu putu gândi decât că a fost prins!

ÎN CAPCANĂ

Totul, deodată, i se păruse inevitabil. Era cea mai cumplită şi dramatică ironie. Intrase în Timp pentru o ultimă dată, îi dăduse lui Finge peste nas pentru ultima oară, ulciorul mersese la apă pentru ultima dată. Şi tocmai acum trebuia să fie prins.

Oare Finge fusese cel care râdea?

Cine altcineva ar fi pornit pe urmele lui, ar fi aşteptat în tăcere, stând în camera cealaltă, având o izbucnire de veselie?

Atunci... totul era pierdut? Şi pentru că în momentul acela chinuitor era sigur că pierduse totul, nu se mai gândi să fugă din nou sau să încerce să se întoarcă din nou în Eternitate. *Acum* îl va înfrunta pe Finge.

La nevoie, îl va omorî.

Harlan porni către uşa de după care se auzise râsul, cu pasul furişat şi hotărât al celui ce ucide cu premeditare. Deconecta semnalul automat al uşii şi o împinse cu mâna. Patru centimetri. Cinci. Fără un sunet.

Omul din încăperea de alături era întors cu spatele. Silueta îi era prea înaltă pentru a fi Finge şi acest fapt pătrunse în mintea lui tulburată şi-i opri înaintarea.

Apoi, ca şi cum paralizia care părea să fi pus stăpânire pe amândoi se ridica încetul cu încetul, celălalt se întoarse, centimetru cu centimetru.

Harlan nu mai văzu niciodată sfârşitul mişcării. Profilul celuilalt nu ajunsese încă în raza lui vizuală

când, luptându-se cu un val subit de groază, cu o ultimă fărâmă de voinţă, se trase înapoi din uşă. Propriul mecanism, şi nu el, o închise fără un sunet.

Se dădu înapoi bâjbâind. Nu putea respira decât trăgând violent aerul în piept, înghiţindu-l şi împingându-l apoi afară, în timp ce inima îi bătea nebuneşte ca şi cum ar fi încercat, disperată, să-i părăsească trupul.

Finge, Twissell şi întreg Consiliul laolaltă nu l-ar fi putut deconcerta atât. Ceea ce îl dezarmase nu era frica de ceva fizic, ci mai degrabă groaza de natura accidentului.

Strânse mulţimea de cărţi-filme într-o grămadă informă şi reuşi, după două încercări neizbutite, să nimerească ieşirea spre Eternitate. Păşi peste prag, picioarele purtându-l mecanic. Găsi, fără să ştie cum, drumul către Secolul 575 şi apoi către încăperile sale personale. Statutul său de Tehnician, din nou preţuit, din nou apreciat, îl salvă din nou. Puţinii Eterni pe care îi întâlni se traseră în mod automat deoparte, privind drept peste capul lui.

Pentru el, asta era un mare noroc, pentru că nu era în stare să-şi şteargă de pe faţă expresia funebră pe care şi-o simţea, nici să-şi recapete culoarea şi suflul. Dar ei nu-i dădură atenţie şi Harlan mulţumi Timpului şi Eternităţii şi oricărui element orb intrat în jocul destinului.

Nu recunoscuse cu totul înfăţişarea celuilalt bărbat din casa lui Noÿs, dar îi ştia, înspăimântător de sigur, identitatea. Prima oară când auzise un zgomot în casă, el, Harlan, tocmai râdea şi ceea ce-i tăiase râsul fusese o bufnitură, ceva greu care căzuse în camera de alături. A doua oară cineva râsese în camera alăturată

şi el, Harlan, scăpase geanta cu cărţi-filme. Prima oară el, Harlan, se întorsese şi nu mai văzuse decât o uşă închizându-se. A doua oară el, Harlan, închisese o uşă în timp ce un străin se întorcea.

Se întâlnise cu sine însuşi!

În acelaşi Timp şi în aproape acelaşi loc, el şi eul său anterior cu câteva fizio-zile se aflaseră faţă în faţă. Greşise comenzile, le reglase pentru un moment în Timp, pe care îl folosise deja, şi el, Harlan, s-a văzut pe el, Harlan.

Se întoarse la munca lui, umbra groazei planând deasupra-i zile în şir. Îşi blestemă laşitatea, dar asta nu servi la nimic.

Şi, într-adevăr, din acel moment, începu degringolada. Putea să delimiteze cu precizie Marea Cumpănă a Schimbării. Momentul-cheie fusese cel în care reglase comenzile pentru ultima intrare în 482, şi, într-un fel sau altul, le reglase greşit. Din acea clipă toate merseseră foarte, foarte prost.

Schimbarea de Realitate din Secolul 482 se desăvârşi exact în acea perioadă plină de deznădejde şi nu făcu decât să o accentueze. În ultimele două săptămâni găsise trei Schimbări de Realitate propuse, care conţineau mici imperfecţiuni, iar acum alesese una din ele şi totuşi nu se putea hotărî să treacă la acţiune.

Alese Schimbarea de Realitate 2456 — 2781, V-5, pentru anumite motive. Dintre cele trei, era cea mai distanţată în sus-Timp, cea mai îndepărtată. Eroarea era minimă, dar importantă pentru viaţa omenirii. Era nevoie, deci, doar de o călătorie rapidă până în secolul 2456 pentru a afla natura analogului lui Noÿs în noua Realitate, printr-o măruntă tactică de şantaj.

Se simţea însă descurajat de experienţa lui recentă.

Această amendare, uşor ameninţătoare, nu i se mai părea un lucru simplu. Şi odată găsit analogul lui Noÿs? Să-l înlocuiască cu analogul Noÿs, să o facă femeie cu ziua, croitoreasă, muncitoare? Cu siguranţă. Dar ce să facă, atunci, cu analogul? Cu soţul pe care l-ar putea avea? Familia? Şi copiii?

Până acum nu se gândise la toate acestea. Le evitase. Ajunge până în ziua în care...

Dar acum nu se mai putea gândi la altceva.

Când se trezi chemat de Twissell, cu vocea lui obosită dar întrebătoare, puţin uimită, Harlan zăcea ascuns în camera lui, urându-se de moarte.

— Ce-i cu tine, Harlan, eşti bolnav? Cooper mi-a spus că ai lipsit la mai multe ore de discuţie.

Harlan căută să-şi şteargă tulburarea de pe figură.

— Nu, Calculator Twissell. Sunt doar puţin obosit.

— Ei, asta este de înţeles, în orice caz, băiete. Apoi zâmbetul i se voală mai mult ca niciodată.

— Ai auzit că Secolul 482 a fost Schimbat?

— Da, răspunse Harlan scurt.

— Finge m-a sunat şi a cerut să ţi se comunice că Schimbarea a reuşit pe deplin.

Harlan ridică din umeri şi deveni conştient de ochii lui Twissell privindu-l lung şi aspru de pe monitorul Comunicatorului. Neliniştit, întrebă:

— Da, Calculator?

— Nimic, răspunse Twissell şi, poate din cauza poverii anilor, mulţi şi grei pe umerii lui, vocea îi era inexplicabil de tristă. Mi s-a părut că vrei să-mi spui ceva.

— Nu, nu am nimic de spus.

— Bine, atunci ne vedem mâine la deschidere, în sala Calculatoarelor, băiete. Eu am multe să-ţi spun.

— Da, domnule, răspunse Harlan.

Rămase, câteva minute lungi, cu privirea fixată pe ecranul acum gol. Sunase aproape ca o ameninţare. Finge îl sunase pe Twissell, aşadar. Oare ce-i spusese lui Twissell şi acesta nu menţionase? Însă o ameninţare deschisă era exact ce îi trebuia. Să te războieşti cu o maladie a spiritului era ca şi cum ai sta pe nisipuri mişcătoare şi ai încerca să le domini bătându-le cu un băţ. Să te războieşti cu Finge era însă cu totul altceva. Harlan îşi aminti de arma pe care o avea la îndemână şi, pentru prima oară de câteva zile, simţi că-şi redobândeşte o parte din încrederea în sine.

Era ca şi cum o uşă se închisese şi o alta se deschisese. Harlan deveni pe atât de febril activ pe cât fusese de inert până atunci. Făcu o incursiune în Secţia 2456 şi îl determină pe Sociologul Voy să-i îndeplinească dorinţa întocmai.

Se descurcase perfect. Obţinuse informaţia căutată.

Şi chiar mai mult decât căutase. Mult mai mult. Aparent, încrederea în sine îi era răsplătită. Un proverb al căminului său temporal spunea:

— Apucă urzica cu hotărâre şi ea va deveni ciomagul cu care să-ţi baţi duşmanul.

Pe scurt Noÿs nu avea analog în noua Realitate. Nici un fel de analog. Îşi va putea ocupa locul în noua societate în modul cel mai discret şi convenabil cu putinţă, sau va putea rămâne în Eternitate. Nu va mai exista nici un motiv pentru care să i se refuze legătura, în afară de argumentul foarte teoretic că încălcase legea — şi ştia foarte bine cum să-l contracareze.

Aşa că se repezise în sus-Timp ca să-i ducă lui Noÿs vestea cea mare, să se bucure de acest succes nevisat, după câteva zile groaznice de eşec aparent.

Şi, în acel moment, nava se opri.

Nu-şi încetinise mersul. Pur şi simplu se oprise.

Dacă mişcarea s-ar fi derulat de-a lungul vreuneia din cele trei dimensiuni ale spaţiului, o oprire atât de bruscă ar fi zdrobit nava, i-ar fi adus metalul la incandescenţă, l-ar fi transformat pe Harlan într-o grămadă de oase sfărâmate şi carne crudă, sfârtecată.

Dar nu-l făcu decât să se îndoaie de ameţeală şi greaţă, sub povara durerilor interne.

Când îşi recăpăta vederea, bâjbâi până la temporometru şi-l cercetă cu privirea înceţoşată. Arăta 100.000.

Într-un fel, asta îl sperie. Era o cifră prea rotundă.

Se întoarse febril către comenzi. Unde era greşeala?

Nimic însă nu părea în neregulă, ceea ce îl înspăimântă şi mai tare. Nimic nu trăsese în jos maneta de comandă. Rămăsese bine reglată pe sus-Timp. Nici un scurt-circuit. Toate ecranele indicatoare se aflau în zona neagră de siguranţă. Nici o scădere de tensiune. Acul minuscul care marca un consum constant de mega-mega-coulombi arăta calm că energia era consumată, în continuare, în ritmul obişnuit.

Atunci, ce oprise nava?

Încet, ezitând, Harlan atinse maneta de comandă, îşi încleştă mâna pe ea. O împinse în zona neutră şi acul indicator al consumului de energie coborî la zero.

Răsuci maneta în cealaltă direcţie. Acul indicator se ridică din nou şi de data aceasta temporometrul reluă şirul Secolelor în jos-Timp.

Jos-Timp, jos-Timp — 99.983, 99.972, 99.959...

Harlan răsuci din nou maneta. Din nou în sus-Timp. Încet. Foarte încet.

Apoi — 99.985, 99.993, 99.997, 99.998, 99.999, 100.000...

Barieră! Nici un pic peste 100.000. Energia Novei Sol se consuma în tăcere, într-un ritm incredibil, dar fără nici un folos.

Se îndepărtă şi mai mult în jos-Timp. Se repezi, vâjâind din nou în sus. Buuuum!!!

Dinţii îi erau încleştaţi, buzele strânse, respiraţia şuierătoare. Se simţea ca un prizonier izbindu-se înnebunit de gratiile celulei.

Când se opri, după încă vreo câteva astfel de ciocniri, nava se afla tot la 100.000. Atât, nu mai departe.

Va schimba nava! (Dar nici gândul acesta nu-i trezea mari speranţe.)

În tăcerea pustie a Secolului 100.000, Andrew Harlan păşi afară din navă şi alese alt tunel, altă navă, la întâmplare.

Un minut mai târziu, cu maneta de comandă în mână, privea deznădăjduit la cifra 100.000 şi ştia că nici pe acolo nu putea trece.

Turba de mânie! Acum! Tocmai acum! Când lucrurile se întorseseră în favoarea lui, în mod atât de neaşteptat, să-l aştepte un dezastru atât de neprevăzut. Blestemul clipei în care greşise intrarea în 482 îl mai urmărea deci.

Împinse sălbatic maneta în jos, apăsând-o la maximum, fixând-o acolo. Cel puţin, într-un fel, acum era liber, liber să facă tot ce voia. Odată ce o izolaseră pe Noÿs în spatele unei bariere, departe de el, ce-i mai puteau face? De ce s-ar mai teme?

Ajunse la secţia 575 şi ieşi vijelios din navă, cu un dispreţ total faţă de tot ce-l înconjura, un dispreţ cum nu mai simţise niciodată. Se îndreptă către biblioteca

Secţiei, fără să vorbească cu nimeni, fără să privească pe nimeni. Luă ceea ce căuta fără să se uite împrejur ca să vadă dacă fusese observat. Ce-i mai păsa?

Înapoi la navă, din nou în jos-Timp. Ştia exact ce are de făcut. Privi, în treacăt, ceasul cel mare care măsura Fizio-timpul Standard, numărând zilele şi delimitând cele trei schimburi egale de activitate din cursul unei fizio-zile.

Finge trebuia să se afle acum în încăperile sale particulare, ceea ce era cu atât mai bine.

Când ajunse la Secţia 482, Harlan se simţea ca stăpânit de febră. Gura îi era uscată, fără viaţă. Simţea o durere în piept. Dar mai simţea şi forma tare a armei sub cămaşă şi o ţinea bine, într-o parte, sub cot, şi asta era singura senzaţie care conta.

Calculatorul Asistent Hobbe Finge ridică privirea spre Harlan şi surpriza din ochii lui făcu încet loc îngrijorării.

Harlan îl privi un timp în tăcere, lăsând să-i crească îngrijorarea, aşteptând să o vadă transformată în spaimă. Păşi uşor, rotindu-se în jurul lui Finge, interpunându-se între el şi monitorul Comunicatorului.

Finge era pe jumătate dezbrăcat, gol până la brâu.

Pieptul îi era acoperit cu păr rar, era moale şi umflat, aproape ca de femeie. Pântecele i se revărsa peste curea.

Arată lipsit de demnitate, îşi spuse Harlan cu satisfacţie, lipsit de demnitate şi respingător. Cu atât mai bine.

Îşi vârî mâna dreaptă sub cămaşă, apucând arma strâns.

— Nu m-a văzut nimeni, Finge, aşa că nu mai privi spre uşă. Nu vine nimeni. Îţi dai seama că ai de-a face cu un Tehnician. Ştii ce înseamnă asta?

Vorbele sunau sec. Observa, mânios, că ochii lui Finge nu vădeau teamă, ci doar îngrijorare. Întinse chiar mâna după cămaşă şi, fără un cuvânt, începu s-o îmbrace.

Harlan continuă:

— Ştii care este privilegiul unui Tehnician? N-ai fost niciodată Tehnician, n-ai de unde să ştii. Asta presupune că nimeni nu urmăreşte unde te duci sau ce faci. Toţi întorc capul şi se străduiesc atâta să nu te vadă, încât ajung să reuşească. Aş putea, de exemplu, să mă duc la biblioteca Secţiei, Finge, şi să iau orice lucrare curioasă mi-ar da prin cap, în timp ce bibliotecarul se îngroapă cu totul în hârţoagele lui şi nu vede nimic. Pot să mă plimb pe coridoarele rezidenţiale ale Secolului 482 şi oricine trece pe lângă mine se dă la o parte şi mai târziu va jura că nu a văzut pe nimeni. Într-atâta le este reflexul de puternic. Îţi dai seama deci că pot să fac tot ce vreau, să merg unde vreau. Pot să intru în apartamentele personale ale Calculatorului Asistent al unei Secţii, să-l forţez, cu arma la tâmplă, să spună adevărul şi nu se va găsi nimeni care să mă oprească.

Finge rosti primele cuvinte.

— Ce ai în mână?

— O armă, îl informă Harlan, şi o scoase. O recunoşti? Ţeava, terminată într-o uşoară protuberanţă metalică, lucea slab.

— Dacă mă omori... începu Finge.

— N-am să te omor. Când ne-am întâlnit data trecută aveai un explozon. Acesta nu este un explozon. Este o invenţie a uneia din Realităţile trecute ale Secolului 575. Probabil că nu o cunoşti. A fost scoasă din Realitate. Era prea neplăcută. Poate ucide, dar la o

energie mai scăzută, activează centrii dureroşi ai sistemului nervos şi provoacă paralizia. Se numeşte, sau se numea, bici neuronic. Funcţionează. Este încărcat. L-am încercat pe un deget.

Ridică mâna stângă cu degetul mic ţeapăn.

— A fost foarte neplăcut. Finge se mişcă neliniştit.

— În numele Timpului, despre ce este vorba de fapt?

— Există un fel de barieră peste tunelurile navelor în dreptul Secolului 100.000. Vreau să fie înlăturată.

— Un blocaj peste tunelurile navelor?

— Hai să nu facem pe miraţii. Ieri ai vorbit cu Twissell. Astăzi tunelurile sunt blocate. Vreau să ştiu ce i-ai spus lui Twissell. Vreau să ştiu ce s-a făcut şi ce se va face. Pe sfântul Timp, Calculator, dacă nu-mi spui, mă voi folosi de bici. Pune-mă la încercare dacă nu mă crezi.

— Stai, ascultă... Finge tărăgăna puţin cuvintele, simţind primul fior de spaimă şi un fel de mânie disperată.

— Dacă vrei adevărul, iată: Ştim despre tine şi Noÿs. Ochii lui Harlan scânteiară.

— Ce anume ştiţi despre mine şi Noÿs?

— Credeai că ne-a scăpat ceva?

Privirea Calculatorului rămăsese aţintită pe biciul neuronic şi fruntea începea să i se umezească.

— Pe Timp, după emoţia pe care ai arătat-o după perioada de Observaţie, credeai că nu te vom ţine sub supraveghere tocmai pe *tine?* Aş fi meritat să mi se ia statutul de Calculator dacă n-aş fi făcut-o. Ştim că ai adus-o pe Noÿs în Eternitate. Am ştiut-o de la bun început. Ai vrut adevărul. Acum îl ai.

În acel moment, Harlan îşi dispreţuia propria prostie.

— Aţi ştiut?

— Da. Am ştiut că ai adus-o în Secolele Ascunse. Am ştiut de fiecare dată când ai intrat în Secolul 482, ca să-i duci fel de fel de fleacuri. Făcând pe nebunul, cu jurământul de Etern complet uitat.

— Şi-atunci de ce nu m-aţi oprit?

Harlan se simţea covârşit de povara propriei umilinţe.

— Încă mai vrei să auzi adevărul? îi aruncă Finge, începând să câştige curaj în aceeaşi proporţie în care Harlan era copleşit de sentimentul frustrării.

— Mai departe.

— Atunci lasă-mă să-ţi spun că, încă de la bun început, nu te-am considerat un adevărat Etern. Un Observator strălucit, desigur, şi un Tehnician care a făcut faţă tuturor probelor. Dar nu un Etern. Când te-am adus aici pentru această ultimă sarcină, am făcut-o ca să i-o dovedesc şi lui Twissell, care, pentru nu ştiu ce motive de neînţeles, te apreciază. Nu testam doar societatea prin intermediul fetei. Te testam şi pe tine, şi ai eşuat, aşa cum am ştiut că se va întâmpla. Acum pune arma aia deoparte, biciul ăla sau ce-o fi, şi ieşi odată de aici.

— Şi ai venit şi în încăperile mele personale, o dată, spuse Harlan, cu sufletul la gură, — încercând din răsputeri să-şi păstreze demnitatea, dar simţind-o cum îl părăseşte ca şi cum mintea şi spiritul i-ar fi fost la fel de inerte şi insensibile ca şi degetul amorţit de la mâna stângă -, ca să mă îmboldeşti să fac ce am de făcut.

— Da, desigur. Şi dacă vrei să fie spus pe şleau, te-am provocat. Ţi-am spus adevărul gol-goluţ, că puteai s-o păstrezi pe Noÿs numai în Realitatea de atunci şi acolo. Iar tu ai ales să acţionezi nu ca un Etern, ci ca un mucos. După cum m-am şi aşteptat.

— Şi aş face-o din nou, răspunse Harlan morocănos şi

de vreme ce s-a aflat totul, îţi dai seama că nu mai am nimic de pierdut.

Îndreptă arma către mijlocul grăsuliu al lui Finge şi-i şopti printre buzele palide şi dinţii încleştaţi:

— Ce s-a întâmplat cu Noÿs?

— N-am idee.

— Lasă asta. Ce s-a întâmplat cu Noÿs?

— Îţi spun că nu ştiu.

Pumnul lui Harlan se strânse pe biciul neuronic. Vocea îi era scăzută.

— Întâi piciorul. O să doară.

— În numele Timpului, ascultă. Aşteaptă!

— Bine. Ce s-a întâmplat cu ea?

— Nu, ascultă! Până acum nu a fost decât o încălcare a disciplinei. Realitatea nu a fost afectată. Am verificat. O să te alegi doar cu o descalificare. Dar dacă mă omori sau dacă mă răneşti cu intenţia de a mă omorî, înseamnă că ai atacat un superior. Pentru asta se dă pedeapsa cu moartea.

Harlan zâmbi la zădărnicia ameninţării. Faţă de ceea ce se întâmplase deja, moartea i-ar fi oferit o scăpare, inegalabilă în simplitatea şi desăvârşirea ei.

Dar Finge îi înţelese greşit zâmbetul. Se grăbi să spună:

— Să nu crezi că în Eternitate nu există pedeapsa cu moartea doar pentru că până acum nu te-ai lovit de aşa ceva. Noi, Calculatorii, ştim asta. Mai mult, au avut loc şi execuţii. Este simplu. În orice Realitate există victime ale unor accidente fatale, după care nu se mai găseşte nici un cadavru. Rachete explodează pe traiectorie, curse aeriene se prăbuşesc în adâncul oceanului sau se zdrobesc în creierul munţilor. Un ucigaş poate fi pus în una din aceste nave doar cu

câteva minute sau secunde înainte de catastrofă. Chiar merită ceea ce faci? Merită asta?

Harlan îşi schimbă puţin poziţia.

— Dacă încerci să scapi, să ştii că nu merge. Să-ţi spun un lucru: nu mă tem de pedeapsă. Mai mult, vreau ca Noÿs să fie a mea. O vreau acum. Ea nu există în Realitatea curentă. Nu are analog. Nu există nici un motiv pentru care să nu putem stabili o legătură formală.

— Este împotriva regulamentului ca un Tehnician...

— Vom lăsa Consiliul Atottemporal să decidă, spuse Harlan şi mândria lui ieşi în sfârşit la suprafaţă. Şi nu mă tem de o decizie adversă, aşa cum nu mă tem nici să te omor. Nu sunt un Tehnician obişnuit.

— Pentru că eşti Tehnicianul lui Twissell?

Faţa rotundă, transpirată a lui Finge, adăpostea o privire ciudată, care ar fi putut însemna ură sau triumf sau câte ceva din fiecare.

— Pentru motive mult mai importante decât asta. Şi acum... Cu o hotărâre sumbră pe chip, puse degetul pe activatorul armei.

Finge strigă:

— Atunci du-te la Consiliu. Consiliul Atottemporal. *Ei* ştiu. Dacă eşti atât de important...

Se opri, gâfâind.

Timp de o clipă, degetul lui Harlan se ridică, vădind nehotărâre.

— Cum?

— Crezi că aş acţiona de capul meu într-un caz ca ăsta? Am raportat întregul incident Consiliului, în acelaşi timp cu Schimbarea de Realitate. Poftim! Ai aici duplicatele.

— Stai aşa, nu mişca.

Dar Finge îi nesocoti ordinul. Repede, ca posedat de diavol, se şi afla cu mâna pe dosare. Degetul unei mâini găsi combinaţia codului pentru fişa căutată, degetele celeilalte o formară pe câteva butoane. Un capăt argintiu de bandă se ivi din pupitru, cu perforaţiile sale de-abia vizibile ochiului liber.

— Vrei s-o şi asculţi? întrebă Finge şi, fără să aştepte, o introduse în sonorizator.

Harlan ascultă, îngheţat. Era clar. Finge făcuse un raport complet. Dăduse detalii despre fiecare mişcare a sa în fiecare deplasare cu nava. Nu-i scăpase nici una, din câte îşi putea el aminti, până în momentul întocmirii raportului.

După derularea benzii, Finge strigă din nou:

— Acum, du-te la Consiliu. Eu n-am pus nici o barieră în Timp. Nici n-aş şti cum. Şi să nu crezi că nu le pasă de problema asta. Zici că am vorbit ieri cu Twissell. Aşa este. Dar nu m-am dus eu la el, ci el m-a chemat. Aşa că du-te şi întreabă-l pe Twissell. Spune-le ce Tehnician important eşti. Şi dacă vrei să mă împuşti mai întâi, trage şi la naiba cu tine!

Lui Harlan nu-i scăpă jubilarea din vocea Calculatorului. În acel moment simţea, evident, că este învingătorul, destul ca să creadă că nici măcar o biciuire neuronică nu i-ar mai atinge poziţia.

De ce? Ţinea oare atât de mult la prăbuşirea lui Harlan? Sau gelozia lui pentru Noÿs era o pasiune atât de devoratoare?

Harlan îşi formulă vag aceste întrebări în minte şi apoi întreaga problemă, cu Finge cu tot, i se păru deodată fără importanţă.

Băgă arma în buzunar şi dispăru ca un vârtej pe uşă, către cel mai apropiat tunel de navă.

Atunci va fi Consiliul, sau Twissell, în ultimă instanţă. Nu-i era frică de nici unul dintre ei, nici de toţi la un loc.

Cu fiecare zi din această ultimă lună incredibilă, se convinsese, din ce în ce mai mult, de propria-i indispensabilitate. Consiliul, însuşi Consiliul Atottemporal, nu va avea de ales, ci va trebui să ajungă la o înţelegere, atunci când va fi vorba să dea în schimb o fată pentru existenţa întregii Eternităţi.

CERC COMPLET

Tehnicianul Andrew Harlan, dând buzna în secolul 575, fu puţin surprins să se trezească în schimbul de noapte. Fizio-orele trecuseră pe nesimţite, în timp ce el cutreierase tunelurile navelor. Se uită, cu o privire golită de expresie, prin coridoarele întunecoase, dovadă a activităţii nocturne reduse. Dar, încă sub imperiul mâniei, nu se opri să-şi piardă timpul cu privitul. Se îndreptă către zona încăperilor personale. Va găsi camera lui Twissell la nivelul Calculatorilor, aşa cum o găsise şi pe a lui Finge, şi nu se temea că ar putea fi observat sau oprit.

Simţea biciul neuronic, un obiect tare lipit de cot. Se opri în faţa uşii lui Twissell (o spuneau literele gravate pe plăcuţa de metal).

Harlan activă semnalul de la intrare, apăsând lung, obraznic, pe buton. Cu palma umedă, provocă un scurtcircuit şi îl lăsă să sune încontinuu. Bâzâitul venea ca din depărtare.

În spatele lui se auzi un pas uşor, pe care nu-l băgă în seamă, convins că, oricine ar fi, va trece pe lângă el fără să-i dea atenţie. (Ah, ecusonul rozaliu de Tehnician!)

Dar paşii se opriră şi o voce îl interpelă.

— Tehnicianul Harlan?

Harlan se răsuci pe călcâie. Era un Calculator Junior, relativ nou în secţie. Harlan simţea cum îl arde mânia pe dinăuntru. Aici nu erau în 482. Aici nu era un simplu

Tehnician, ci Tehnicianul lui Twissell, şi Calculatorii mai tineri, în dorinţa lor de a intra în graţiile marelui Twissell, acordau uneori o politeţe minimă Tehnicianului său.

— Doriţi să-i vedeţi pe Calculatorul Senior Twissell? Agitat, nervos, Harlan răspunse.

— Da, domnule.

(Dobitocul! Ce credea că poate să vrea cineva care sună la uşa cuiva? Să prindă o navă!)

— Mă tem că nu se poate.

— Este destul de important ca să merite să-l scoli din somn.

— Poate, dar nu este aici. Nu este în secolul 575.

— Dar unde este, exact? întrebă Harlan, nerăbdător. Privirea Calculatorului se transformă într-o căutătură dispreţuitoare.

— Nu ştiu.

— Dar am o întâlnire importantă la prima oră.

— *Dumneavoastră* aveţi, îi răspunse Calculatorul şi Harlan nu reuşi să-şi explice de ce situaţia îl amuza pe acesta atât de tare.

Calculatorul continuă, acum zâmbind de-a binelea.

— Aţi venit cam devreme, nu-i aşa?

— Dar trebuie să-l văd.

— Sunt sigur că se va întoarce în zori. Zâmbetul i se lăţi.

— Dar...

Calculatorul trecu pe lângă el, evitând cu grijă orice contact, fie el doar şi cel al hainelor.

Pumnii lui Harlan se încleştau şi se descleştau. Privi lung, neajutorat, în urma lui, şi apoi, pentru că pur şi simplu nu era nimic altceva de făcut, se întoarse încet, în camera lui, fără să fie pe deplin conştient de

mişcările sale.

Dormi pe apucate. Îşi spuse că are nevoie de somn. Încercă să se relaxeze cu forţa şi, desigur, nu izbuti. Durata somnului îi fu o succedare de gânduri zadarnice.

Mai întâi de toate, Noÿs.

Nu vor îndrăzni să-i facă vreun rău, gândea el febril. Nu o puteau trimite înapoi în Timp fără a calcula mai întâi efectul asupra Realităţii, şi asta le-ar lua zile, probabil săptămâni. Ca o alternativă, ar putea face cu ea lucrul cu care-l ameninţase Finge: să o pună în calea unui accident căruia să nu i se poată da de urmă.

Nu luă în serios această posibilitate. Nu era nevoie de o măsură atât de drastică. Şi nu vor risca să-l supere astfel. (În tăcerea camerei întunecoase şi în stadiul acela de semi-conştienţă în care lucrurile ajung adesea să-şi piardă proporţiile în gândire, Harlan nu găsea nimic grotesc în siguranţa lui că acest Consiliu Atottemporal nu va risca să nemulţumească un Tehnician).

Mai existau, desigur, întrebuinţări care ar putea fi date unei femei captive. O femeie frumoasă, dintr-o Realitate hedonistă...

Harlan înlătura hotărât acest gând de câte ori îi revenea în minte. Era, deopotrivă, mai probabil şi mai inimaginabil decât moartea, şi nu putea concepe aşa ceva.

Se gândi la Twissell.

Bătrânul nu era în 575. Unde era, în aceste ore în care ar fi trebuit să doarmă? Un bătrân trebuie să-şi facă somnul. Harlan cunoştea răspunsul. Consiliul ţinea şedinţe consultative. Despre el. Despre Noÿs. Despre ce era de făcut cu un Tehnician indispensabil de care

nimeni nu îndrăznea să se atingă.

Colţurile buzelor i se ridicară. Chiar dacă Finge le-a raportat atacul din seara aceea, asta n-o să le influenţeze câtuşi de puţin deliberările. Crimele sale ar fi prea puţin agravate de asta. Indispensabilitatea sa nu va fi, cu siguranţă, micşorată.

Şi Harlan nu era nicidecum sigur că Finge ar raporta incidentul. Recunoaşterea faptului că a fost forţat să-şi îndoaie spinarea în faţa unui Tehnician ar pune un Calculator Asistent într-o lumină ridicolă şi Finge nu ar alege o asemenea situaţie.

Harlan se gândi la Tehnicieni ca grup, ceea ce, în ultimul timp, nu i se întâmplase prea des. Propriul lui statut oarecum neobişnuit, de om al lui Twissell şi semi-Educator, îl ţinuse prea departe de alţi Tehnicieni. Dar Tehnicienii oricum nu erau solidari. De ce?

Chiar trebuia să treacă prin 575 şi 482 văzând sau vorbind mult prea rar cu un alt Tehnician? Chiar trebuia să se evite unul pe celălalt? Trebuia să se poarte ca şi cum ar fi acceptat statutul în care îi vârâseră superstiţiile altora?

În mintea lui, forţase deja Consiliul să capituleze în ceea ce-o privea pe Noÿs şi acum formula şi alte revendicări, Tehnicienilor trebuia să li se admită o organizaţie proprie, întruniri regulate... să li se acorde mai multă prietenie... un tratament mai bun din partea celorlalţi.

În ultimul său gând despre sine se văzu ca un erou, revoluţionar al societăţii, cu Noÿs lângă el, apoi se scufundă, în sfârşit, într-un somn fără vise...

Îl trezi semnalul de la uşă, care parcă îi şoptea cu o

nerăbdare răguşită. Îşi adună gândurile până la a fi în stare să privească la ceasul mic de lângă pat şi gemu...

Sfinte Timp. După toate astea, mai dormise şi prea mult.

Reuşi să atingă butonul corect, şi vizorul pătrat de pe uşă deveni transparent. Nu recunoscu faţa, dar a oricui ar fi fost, era autoritară.

Deschise uşa şi omul, purtând ecusonul portocaliu al Administraţiei, păşi înăuntru.

— Tehnicianul Andrew Harlan?

— Da, Administrator. Ai treabă cu mine? Administratorul nu păru deloc incomodat de beligeranţa ascuţită a întrebării.

— Aveţi o întâlnire cu Calculatorul Senior Twissell?

— Da. Şi?

— Sunt aici ca să vă informez că aţi întârziat. Harlan se holbă la el.

— Despre ce este vorba? Nu eşti din 575, nu-i aşa?

— Secţia mea este 222, replică celălalt, glacial. Administratorul Asistent Arbut Lemm. Răspund de aranjamente şi încerc să evit o nervozitate neoportună datorată nesocotirii înştiinţărilor oficiale făcute prin Comunicator.

— Ce aranjamente? Ce nervozitate? Despre ce este vorba? Ascultă, am mai avut şedinţe cu Twissell. Este superiorul meu. Nu-i nici o nervozitate în asta.

O privire surprinsă trecu rapid peste studiata lipsă de expresie pe care Administratorul o păstrase până acum pe chip.

— Nu aţi fost informat?

— Despre ce?

— Cum despre ce?! O subcomisie a Consiliului Atottemporal se întruneşte aici în 575. Tot locul, din

câte mi s-a spus, a răsunat de această veste ore în şir.

— Şi vor să mă vadă? Şi, imediat ce întrebă, gândi: „Sigur că vor să mă vadă. Despre ce altceva ar discuta în întrunire dacă nu despre mine?”

Înţelese acum amuzamentul Calculatorului Junior din seara precedentă, în faţa camerei lui Twissell. Calculatorul ştia despre întrunirea proiectată şi îl amuza să vadă că un Tehnician s-ar putea aştepta ca Twissell să-l primească la o asemenea oră. „Foarte amuzant”, îşi spuse Harlan cu amărăciune.

Administratorul continuă.

— Eu am ordinele mele. Nu ştiu nimic mai mult. Apoi, încă surprins: Chiar n-aţi auzit nimic de toate astea?

— Tehnicienii, replică Harlan sarcastic, duc o viaţă retrasă.

Încă cinci în afară de Twissell! Toţi Calculatori Seniori, nici unul Etern de mai puţin de 35 de ani!

Cu şase săptămâni mai înainte, Harlan ar fi fost copleşit de onoarea de a lua masa cu un astfel de grup, amuţit de combinaţia de responsabilitate şi putere pe care o reprezentau. I-ar fi apărut în de două ori mărimea lor naturală.

Acum însă îi erau adversari, mai rău, judecători. Nu avea timp să fie impresionat. Trebuia să-şi elaboreze strategia.

Poate nu ştiu că el a aflat că o au pe Noÿs. N-ar putea să fi aflat decât dacă Finge le-a spus de ultima întâlnire cu el. Dar chiar şi la lumina zilei, era mai încredinţat ca oricând că Finge nu era omul care să anunţe în public că a fost insultat şi băgat în sperieţi de un Tehnician.

Părea recomandabil, deci, ca Harlan să-şi păstreze deocamdată acest atu, să-i lase pe *ei* să facă primul

pas, să spună primele cuvinte care ar însemna o înfruntare pe faţă.

Nu păreau să se grăbească. Îl priveau placid pe deasupra unui dejun frugal, ca şi cum ar fi fost un specimen neinteresant expus, pe un plan de forţă, de nişte repulsoare. Plin de disperare, Harlan le întorcea privirile.

Îi ştia pe toţi după renume şi după reproducerile tridimensionale din filmele fizio-lunare de orientare. Filmele coordonau transformările din toate Secţiile Eternităţii şi trebuiau vizionate de toţi Eternii, de la Observatori în sus.

August Sennor, spânul (nici măcar gene sau sprâncene), îl atrăgea, desigur, cel mai mult. Mai întâi, pentru că înfăţişarea ciudată a ochilor acelora întunecaţi, pătrunzători, pe fundalul pleoapelor şi frunţii fără pic de păr, era cu mult mai impresionantă în realitate decât păruse vreodată în tridimensiune. În al doilea rând, pentru că ştia de ciocnirile din trecut dintre Sennor şi Twissell. În sfârşit, pentru că Sennor nu se mulţumea să-l privească. Îl bombarda cu întrebări, cu un glas ascuţit.

La mare parte din aceste întrebări nu se putea răspunde. De exemplu:

— Cum au ajuns să te intereseze timpurile Primitive, tinere?

— Te-ai ales cu vreun folos de pe urma acestor studii, tinere? În sfârşit, păru să se aşeze mai bine pe scaun. Îşi împinse farfuria pe toboganul pentru resturi şi-şi împleti degetele groase. (Nici pe mâini nu avea fir de păr, observă Harlan). Sennor spuse:

— Întotdeauna am vrut să aflu ceva. Poate mă poţi ajuta. Harlan gândi: „Acum e-acum”.

Răspunse, cu glas tare:

— Dacă sunt în măsură, domnule.

— Pe unii din noi, aici, în Eternitate — n-o să spun toţi, nici măcar destui (şi aruncă o privire rapidă chipului obosit al lui Twissell, în timp ce ceilalţi se traseră mai aproape ca să asculte) -, dar pe câţiva, în orice caz, îi interesează filozofia Timpului. Poate ştii la ce mă refer.

— Paradoxurile călătoriei în Timp, domnule?

— Da, dacă vrei să te exprimi chiar atât de melodramatic. Dar asta nu e totul, desigur. Există problema adevăratei naturi a Realităţii, problema conservării masei şi energiei în timpul Schimbărilor de Realitate şi aşa mai departe. Noi, cei din Eternitate, suntem influenţaţi în analizarea acestor lucruri, de datele călătoriilor în Timp. Fiinţele tale din epoca Primitivă, totuşi, nu cunoşteau călătoria în Timp. Ce credeau *ei* despre materie?

Şoapta iui Twissell se auzi pe toată lungimea mesei.

— Subtilităţi!

Dar Sennor nu-l luă în seamă.

— Îmi răspunzi la întrebare, Tehnician?

— Primitivii nici nu se gândeau la deplasarea în Timp, Calculator.

— Nu o credeau posibilă?

— Cred că nu.

— Nici măcar în speculaţii?

— Cât despre asta, spuse Harlan nesigur, cred că au existat speculaţii de diverse feluri, în anumite genuri de literatură „de evadare”. Nu le cunosc prea bine, dar cred că o temă frecventă era cea a unui om care s-a întors în Timp pentru a-şi ucide propriul bunic pe când era copil.

Sennor păru încântat.

— Minunat! Minunat! Iată cel puţin o expresie a paradoxului principal al deplasării în Timp, dacă luăm o Realitate nedeviantă, nu? Acum, Primitivii tăi, mă-ncumet să afirm, nu s-au gândit la Realitate decât ca fiind nedeviatoare. Am dreptate?

Harlan aştepta să răspundă. Nu vedea ţinta conversaţiei sau scopurile ascunse ale lui Sennor şi asta îl enerva.

— Nu ştiu destule ca să vă răspund exact, domnule. Cred că au existat speculaţii cu privire la drumuri alternative în Timp, sau diferite planuri de existenţă. Nu ştiu.

Sennor îşi împinse în afară buza de jos.

— Sunt sigur că te înşeli. Ai fost derutat de introducerea propriilor tale cunoştinţe în nenumăratele ambiguităţi pe care le-ai întâlnit. Nu, fără experienţa efectivă a deplasărilor în Timp, complexităţi le filozofice ale Realităţii ar depăşi cu mult mintea omenească. De exemplu, de ce realitatea posedă inerţie? Asta o ştim cu toţii. Orice modificare în cursul ei trebuie să atingă o anumită amploare înainte ca o Schimbare, una adevărată, să fie efectuată. Chiar şi atunci, Realitatea are tendinţa de a-şi relua poziţia iniţială.

De pildă, închipuie-ţi o Schimbare aici, în Secolul 575. Realitatea se va schimba cu efecte crescătoare până prin Secolul 600. Se va schimba, dar cu efecte din ce în ce mai mici, până în 650. După aceea, Realitatea va rămâne neschimbată. Cu toţii ştim aceasta, dar ştie vreunul din noi şi de ce se întâmplă astfel? Un raţionament intuitiv ne-ar sugera că orice Schimbare de Realitate îşi va mări efectele fără limită pe măsură

ce trec Secolele, şi totuşi nu este aşa.

Să luăm un alt aspect. Tehnicianul Harlan, mi s-a spus, este neîntrecut în alegerea Schimbării Minime Necesare pentru orice situaţie. Da' pun pariu că nu poate să explice cum ajunge la propria lui alegere.

Gândeşte-te cât de neajutoraţi trebuie să fie Primitivii, îşi fac griji dacă cineva îşi omoară propriul bunic pentru că nu înţeleg adevărul despre Realitate. Să luăm un caz mai probabil şi mai uşor de analizat, cazul unui om care, în deplasările lui în Timp, se întâlneşte cu sine însuşi...

Harlan ţâşni:

— Ce e cu un om care se întâlneşte cu sine însuşi? Faptul că întrerupsese un Calculator era, în sine, o încălcare a disciplinei. Tonul cu care o făcuse agrava acest delict până la a-l face scandalos, şi toate privirile se întoarseră către el cu imputare.

Sennor clipi contrariat, dar continuă pe tonul exersat al cuiva decis să rămână politicos în ciuda unor dificultăţi aproape insurmontabile. Spuse, continuându-şi propoziţia întreruptă, evitând astfel să dea impresia că ar răspunde direct întrebării care-i fusese adresată cu atâta grosolănie.

— Şi cele 4 subdiviziuni în care se poate încadra un asemenea act. Să numim persoana de mai devreme în fizio-Timp A, şi pe cea de-a doua B. Subdiviziunea unu, A şi B, pot să nu se vadă, sau să nu facă ceva care să-l afecteze pe celălalt. În acest caz, ei nu s-au întâlnit cu adevărat şi putem considera această alternativă ca fiind banală.

Sau B, cei de mai târziu, îl poate vedea pe A în timp ce A nu-l vede pe B. Aici, de asemenea, nu sunt de aşteptat consecinţe serioase. B, văzându-l pe A, îl

surprinde într-o poziţie şi desfăşurând o activitate care-i sunt familiare. Nimic nou.

Posibilităţile trei şi patru spun că A îl vede pe B, în timp ce B nu-l vede pe A, şi respectiv că A şi B se văd unul pe celălalt. În fiecare din aceste două cazuri, punctul serios este faptul că A l-a văzut pe B. Omul, într-un moment anterior din existenţa sa fiziologică, se vede pe sine într-un moment ulterior. Observăm că a aflat că va fi în viaţă la vârsta aparentă a lui B. Ştie că va trăi să exercite acţiunea la care a fost martor. Dar cineva care îşi cunoaşte viitorul în cel mai mic detaliu poate acţiona în aşa fel încât să-şi schimbe viitorul. Urmează că Realitatea trebuie schimbată până la a nu-i lăsa pe A şi B să se întâlnească sau, cel puţin, să-l împiedice pe A să-l vadă pe B. Atunci, deoarece nimic dintr-o Realitate făcută iReală nu poate fi detectat, A nu l-a întâlnit niciodată pe B. În mod asemănător, în orice paradox aparent al deplasării în Timp, Realitatea se modifică întotdeauna în direcţia evitării paradoxului şi ajungem la concluzia că nu există paradoxuri în deplasarea în Timp şi că nici nu pot exista.

Sennor părea foarte mulţumit de sine şi de expunerea lui, dar Twissell se ridică în picioare.

— Mă tem, domnilor, că timpul ne presează.

Mult mai brusc decât s-ar fi aşteptat Harlan, dejunul fu terminat. Cinci dintre membrii subcomisiei ieşiră, unul după altul, salutându-l cu o înclinare a capului, cu aerul celor a căror curiozitate, slabă în cel mai bun caz, fusese satisfăcută. Numai Sennor îi întinse o mână şi-i adresă un:

— Bună ziua, tinere morocănos.

Cu un amestec ciudat de sentimente, Harlan îi urmări cum pleacă. Care fusese scopul mesei? Şi, mai ales, al

referirii la persoanele care se întâlnesc cu sine? Nici nu pomeniseră de Noÿs. Veniseră aici doar ca să-l studieze? Să-l examineze din cap până-n picioare şi apoi să-l lase pe mâna lui Twissell?

Twissell se întoarse la masă, acum golită de mâncare şi tacâmuri. Rămăseseră singuri şi, ca şi cum ar fi vrut să materializeze acest fapt, Twissell îşi răsuci o altă ţigară.

— Şi acum la lucru, Harlan. Avem multe de făcut. Dar Harlan nu voia, nu putea să mai aştepte. Spuse, pe un ton categoric:

— Înainte de a ne apuca de treabă, trebuie să vă spun ceva. Twissell păru surprins. Pielea feţei i se încreţi în jurul ochilor cu privire stinsă şi, gânditor, îndesă capătul ţigării.

— Sigur, vorbeşte dacă vrei, dar mai întâi stai jos, băiete. Tehnicianul Andrew Harlan nu luă loc. Păşea încoace şi-ncolo de-a lungul mesei, înăbuşindu-şi cu greutate cuvintele, ca să nu izbucnească, fierbând şi clocotind, în incoerenţă. Capul rotund, îngălbenit de vârstă, cu pielea zbârcită, al Calculatorului Senior Laban Twissell se întorcea la dreapta şi la stânga, urmărind pasul nervos al celuilalt. Harlan începu:

— De câteva săptămâni am parcurs tot felul de filme despre istoria matematicii, cărţi din Realităţi diferite ale Secolului 575. Realităţile nu contează cine ştie ce. Matematicile nu se schimbă. Nici cursul dezvoltării lor. Indiferent de modificările Realităţilor, istoria matematicii este aceeaşi. Matematicienii sunt alţii, mereu alţii fac aceleaşi descoperiri, dar rezultatele finale... Oricum, am studiat foarte bine problema şi am băgat-o la cap. Cum vă sună asta? Twissell se încruntă.

— Nu-i o operaţie cam ciudată pentru un Tehnician?

— Dar nu sunt un simplu Tehnician. Ştiţi asta.

— Continuă, spuse Twissell, privind la cronometrul pe care-l purta cu el.

Degetele cu care ţinea ţigara o răsuceau cu o nervozitate neobişnuită.

Harlan reluă:

— În secolul 24 trăia un om pe nume Vikkor Mallansohn. Asta face parte din Era Primitivă, ştiţi. El s-a făcut cunoscut cu prima construire încununată cu succes a unui Câmp Temporal. Asta înseamnă desigur, că a inventat Eternitatea, pentru că Eternitatea nu este decât un imens Câmp Temporal, scurtcircuitând Timpul Obişnuit, eliberat de limitele acestuia.

— Asta ai învăţat-o ca Novice, băiete.

— Dar nu mi s-a spus şi că Vikkor Mallansohn nu ar fi putut în nici un caz să inventeze Câmpul Temporal în Secolul 24. Şi că nimeni n-ar fi putut. Pentru că nu exista baza matematică pentru asta. Nu existau ecuaţiile fundamentale Lefebvre. Nici nu puteau să existe înainte de cercetările făcute de Jan Verdeer în secolul 27.

Dacă exista vreun gest prin care Calculatorul Senior Twissell ar fi putut exterioriza o uluire totală, îl făcu acum. Lăsă ţigara să-i cadă dintre degete. Îi dispăru până şi zâmbetul.

— Ţi s-au predat ecuaţiile Lefebvre, băiete?

— Nu. Şi nu pretind că le înţeleg. Dar sunt necesare pentru Câmpul Temporal. Asta ştiu. Şi nu au fost descoperite până în Secolul 27. Ştiu şi asta.

Twissell se aplecă să-şi ridice ţigara şi o privi cu îndoială.

— Şi dacă Mallansohn a dat peste Câmpul Temporal fără să-i fie clară justificarea matematică? Dacă a fost

pur şi simplu o descoperire empirică? Că doar au mai fost cazuri.

— M-am gândit şi la asta. Dar după ce a fost inventat Câmpul, au fost necesare trei secole pentru a i se dezvălui implicaţiile, iar la sfârşitul lor nu exista nici un mod în care Câmpul lui Mallansohn să poată fi îmbunătăţit. Nu poate fi vorba de o coincidenţă. În o sută de feluri, concepţia lui Mallansohn arată că a folosit, cu siguranţă, ecuaţiile Lefebvre. Dacă le ştia sau le-a elaborat fără contribuţia lui Verdeer, ceea ce este imposibil, de ce n-a spus-o?

— Insişti să vorbeşti ca un matematician. Cine ţi-a spus toate astea?

— Am văzut filme.

— Doar atât?

— Şi m-am gândit.

— Fără o pregătire matematică avansată? Te-am urmărit îndeaproape luni de-a rândul, băiete, şi tot nu ţi-aş fi ghicit acest talent deosebit. Zi-i înainte.

— Eternitatea nu ar fi putut fi instituită fără descoperirea Câmpului Temporal de către Mallansohn. Mallansohn nu ar fi reuşit toate acestea fără cunoştinţe matematice care nu existau decât în viitorul lui. Una la mână. Pe când aici, în Eternitate, chiar în momentul acesta, se află un Novice care a fost ales Etern împotriva oricăror reguli, căci depăşise limita de vârstă şi, pe deasupra, mai era şi însurat. Dumneavoastră l-aţi pus să înveţe matematici şi Sociologia Primitivă. A doua la mână.

— Şi?

— Spun că aveţi intenţia să-l trimiteţi cumva înapoi în Timp, dincolo de punctul terminus în jos-Timp al Eternităţii, înapoi în Secolul 24. Intenţia

dumneavoastră este ca Novicele, Cooper, să-l înveţe ecuaţiile Lefebvre pe Mallansohn. Vedeţi, acum — adăugă Harlan cu o emoţie intensă — că propria mea poziţie de expert în Epoca Primitivă şi faptul că sunt conştient de ea îmi dă dreptul la un tratament special. Foarte special.

— Sfinte Timp, murmură Twissell.

— E-adevărat, nu-i aşa? Întregim cercul, *cu ajutorul meu.* Fără asta...

Lăsă fraza în suspensie.

— Te-ai apropiat atâta de adevăr... Şi totuşi pot să jur că nu exista nimic care să indice...

Twissell căzu într-o meditaţie adâncă, în care nici Harlan, nici lumea dinafară nu puteau pătrunde. Harlan spuse repede:

— M-am apropiat numai de adevăr? Este *chiar* adevărul. Nu-şi dădea seama nici el de ce este atât de sigur de esenţa afirmaţiei lui, dacă nu doar pentru că dorea cu atâta disperare să fie aşa.

— Nu, nu. Nu chiar adevărul. Novicele Cooper nu se întoarce în 24 ca să-l înveţe ceva pe Mallansohn.

— Nu vă cred.

— Trebuie. Trebuie să vezi toată gravitatea situaţiei. Am nevoie de colaborarea ta în ceea ce a mai rămas din proiect. Vezi, tu, situaţia este de fapt un cerc, un ciclu, dar mult mai complet decât îţi închipui. Mult mai complet, băiete. Novicele Brinsley Sheridan Cooper este Vikkor Mallansohn!

ÎNCEPUTURILE ETERNITĂŢII

Lui Harlan nu i-ar fi trecut prin cap că Twissell va spune atunci ceva care să-l poată surprinde. Se înşelase. Spuse:

— Mallansohn. El...

Twissell, cu ţigara redusă la un muc, scoase alta.

— Da, Mallansohn. Nu vrei o rezumare rapidă a vieţii lui? Fii atent. S-a născut în secolul 78, a petrecut o perioadă de timp în Eternitate şi a murit în secolul 24.

Mâna mică a lui Twissell se aşeză uşor pe cotul lui Harlan şi faţa lui de gnom se descompuse într-o prelungire zbârcită a zâmbetului lui obişnuit.

— Haide, băiete, fizio-Timpul trece chiar şi pentru noi şi astăzi nu suntem cu totul stăpâni pe noi înşine. Vii cu mine în biroul meu?

Porni înainte şi Harlan îl urmă, sesizând, dar nu în întregime, uşile care se deschideau şi platformele mobile.

Făcea legătura între informaţia primită şi propria lui problemă, cu planul de acţiune. După primul moment de dezorientare, hotărârea îi reveni. În fond, lucrurile se schimbau doar pentru a face ca importanţa lui pentru existenţa Eternităţii să crească şi mai mult, valoarea lui să atingă alte culmi, dorinţele să-i fie mai sigur satisfăcute, iar Noÿs — mai sigur dată înapoi.

Noÿs!

Sfinte Timp, să nu-i facă vreun rău! Ea era singura parte adevărată a vieţii lui. Întreaga Eternitate, alături de ea, era doar o fantezie superfluă şi nici măcar una

care să merite vreo osteneală.

Când se trezi în biroul lui Twissell, nu-şi putea aduce bine aminte cum se făcuse de ajunsese, din sala aceea, tocmai aici. Deşi se uită împrejur şi încercă să integreze încăperea în realitate prin forţa pură a masei elementelor sale, nu părea decât o altă parte a unui vis care supravieţuise propriei sale raţiuni de a fi.

Biroul lui Twissell era o încăpere curată, lungă, din porţelan aseptic. Unul din pereţi era înţesat, din podele până la tavan şi de la cap la cap, cu micro-unităţile calculatoare, care, în ansamblu, alcătuiau cel mai mare Computaplex în folosinţă personală din Eternitate şi, într-adevăr, unul din cele mai mari existente. Peretele opus era şi el acoperit cu filme de referinţă, între aceşti pereţi, ce mai rămăsese din cameră nu era cu mult mai mult decât un coridor, întrerupt de o masă de scris, două scaune, echipament de înregistrare-proiectare şi un obiect neobişnuit, cum Harlan nu mai văzuse, şi care nu-şi dezvălui utilitatea până când Twissell nu aruncă în el rămăşiţele unei ţigări. Aceasta se stinse fără zgomot, dar Twissell, în maniera lui obişnuită de prestidigitator, ţinea deja o alta în mână.

Harlan gândi: „Şi acum, la obiect”.

Începu, cam prea tare, cu prea multă brutalitate.

— Există o fată, în Secolul 482...

Twissell se încruntă şi flutură repede din mână ca şi cum ar fi dat grăbit deoparte subiectul neplăcut.

— Ştiu, ştiu. N-o să i se întâmple nimic. Şi nici ţie. Totul o să fie bine. O să am eu grijă.

— Vreţi să spuneţi...

— Îţi spun că ştiu povestea. Dacă asta te nelinişteşte, atunci poţi să te calmezi.

Harlan se holbă uluit la bătrân. Asta era tot? Deşi se

gândise intens la imensitatea puterii sale, nu se aşteptase totuşi la o dovadă atât de limpede.

Dar Twissell îşi reluă vorba.

— Hai să-ţi povestesc ceva, începu, aproape pe tonul cu care ar fi vorbit în faţa unui Novice proaspăt adus. Nu credeam că o să fie necesar, şi poate că încă nici nu este, dar cercetările şi perspicacitatea ta o merită.

Îl privi, în felul lui, ciudat.

— Ştii, încă nu-mi vine să cred că le-ai făcut pe toate singur. Apoi continuă:

— Omul pe care majoritatea Eternilor îl cunosc sub numele de Vikkor Mallansohn a lăsat, după moartea lui, nişte însemnări din timpul vieţii. Nu era chiar un jurnal, nici o biografie. Era mai mult un fel de ghid, lăsat Eternilor, de care ştia că vor exista într-o bună zi. Era inclus într-un volum de stază a Timpului, care putea fi deschis doar de Calculatorii din Eternitate, şi care a rămas, deci, neatins timp de trei secole după moartea lui, până s-a instituit Eternitatea, şi Calculatorul Senior Henry Wadsman, primul din şirul marilor Eterni, l-a deschis. Documentul a fost apoi transmis, în condiţii de securitate strictă, de-a lungul unui şir de Calculatori Seniori, dintre care eu sunt ultimul. I se spune memoriul Mallansohn.

În memoriu se află povestea unui om pe nume Brinsley Sheridan Cooper, născut în Secolul 78, adus ca Novice în Eternitate la vârsta de 23 de ani, după ce fusese căsătorit ceva mai mult de un an, fără să aibă copii.

Intrând în Eternitate, un Calculator numit Laban Twissell i-a predat matematicile şi un Tehnician pe nume Andrew Harlan i-a predat Sociologia Primitivă. După o aprofundare temeinică a ambelor discipline şi a

altora, cum ar fi ingineria Temporală, a fost trimis în Secolul 24, pentru a preda, la rândul lui, anumite noţiuni tehnice necesare unui om de ştiinţă Primitiv, Vikkor Mallansohn.

Odată ajuns în 24, a început mai întâi un proces lent de adaptare la societate. La asta l-au ajutat foarte mult pregătirea pe care i-o făcuse Tehnicianul Harlan şi sfaturile amănunţite ale Calculatorului Twissell, care părea să fi avut o clarviziune misterioasă în privinţa problemelor cu care urma să fie confruntat.

După ce s-au scurs doi ani, Cooper l-a localizat pe unul Vikkor Mallansohn, un sihastru excentric din pădurile californiene, fără prieteni şi fără rude, dar înzestrat cu o minte îndrăzneaţă şi nonconformistă. Cooper s-a împrietenit cu el încetul cu încetul, l-a obişnuit — şi mai încet — cu ideea că a întâlnit un călător în timp, venind din viitor, şi a început să-l înveţe matematica pe care trebuia s-o cunoască.

Odată cu trecerea timpului, Cooper a adoptat obiceiurile celuilalt, a învăţat să se folosească de un generator Diesel electric rudimentar şi de nişte dispozitive electrice care îi făceau independenţi de razele de energie.

Progresau încet însă, şi Cooper se trezi că este un profesor mai puţin strălucit decât se aşteptase. Mallansohn deveni morocănos şi din ce în ce mai necooperativ şi într-o zi muri brusc, căzând într-unul din canioanele ţinutului sălbatic, muntos, în care trăiau, Cooper, după săptămâni întregi de disperare, confruntat cu ruina unei munci de-o viaţă şi, probabil, a întregii Eternităţi, s-a hotărât să recurgă la o soluţie disperată. Nu raportă moartea lui Mallansohn. În loc de asta, începu să construiască încet, din materialele pe

care le avea la îndemână, un Câmp Temporal. Amănuntele nu contează. A reuşit, după o corvoadă îndelungată şi o grămadă de improvizaţii, şi a dus generatorul la Institutul Californian de Tehnologie, aşa cum, cu ani înainte, se aşteptase să facă Mallansohn. Continuarea o ştii din propriile tale studii. Ştii de neîncrederea şi refuzurile cu care a fost întâmpinat, de perioada în care a fost ţinut sub observaţie, ştii că a evadat, că generatorul aproape se pierduse, ştii de ajutorul dat de omul care servea la bufet, al cărui nume nu l-a aflat niciodată, dar care este acum unul din eroii Eternităţii, şi de demonstraţia finală făcută profesorului Zimbalist, în care un şoarece alb se deplasa înainte şi înapoi în Timp. Nu te mai plictisesc cu toate astea. Cooper a luat numele de Vikkor Mallansohn în tot acest timp pentru că îi furniza un fundal şi îl făcea un produs autentic al Secolului 24. Corpul adevăratului Mallansohn nu a mai fost găsit niciodată. În tot restul vieţii sale, el şi-a îngrijit generatorul şi a colaborat cu specialiştii din Institut la reproducerea lui. Nu a îndrăznit să facă mai mult. Nu putea să-i înveţe ecuaţiile Lefebvre fără să schiţeze trei Secole de viitor progres al matematicii. Nu a putut, nu a îndrăznit să facă vreo aluzie la adevărata lui origine. Nu a îndrăznit să facă mai mult decât făcuse, după câte ştia el, adevăratul Mallansohn. Cei cu care a colaborat au fost foarte încurcaţi să găsească în el un om care gândea atât de strălucit şi totuşi nu putea să-şi explice performanţele. Şi el însuşi se simţea frustrat, pentru că prevedea, fără a fi în nici un fel capabil să o ajute, activitatea care va duce, pas cu pas, la experimentele clasice ale lui Jan Verdeer, şi cum marele Antoine Lefebvre va construi, pe baza lor,

ecuaţiile fundamentale ale Realităţii. Şi cum, după aceasta, va fi construită Eternitatea. De-abia către sfârşitul lungii sale vieţi, Cooper, privind cum apune soarele peste Pacific (descrie scena în amănunţime în memoriul său), a avut marea revelaţie a faptului că el *era* Vikkor Mallansohn şi că nu era un substitut, ci omul însuşi. Poate că numele nu era al lui, dar omul pe care istoria îl numea Mallansohn era, cu adevărat, Brinsley Sheridan Cooper. Înflăcărat de acest gând, cu toate implicaţiile lui, nerăbdător ca procesul instituirii Eternităţii să fie oarecum grăbit, îmbunătăţit, cu un grad mai mare de siguranţă, a scris memoriul şi l-a pus într-un tub de stază a Timpului, în salonul casei sale. Şi astfel cercul s-a întregit. Intenţiile cu care Cooper-Mallansohn a scris memoriul au fost, desigur, ignorate. Cooper trebuie să-şi urmeze cursul vieţii exact aşa cum şi l-a urmat. Realitatea Primitivă nu admite schimbări. În acest moment, în fizio-Timp, acest Cooper pe care îl cunoşti nu are habar de ce îl aşteaptă. Crede că singura lui sarcină este să-l instruiască pe Mallansohn şi să se întoarcă. Va continua s-o creadă până când anii îl vor învăţa altceva şi va începe să scrie memoriul. Intenţia cercului în Timp este instituirea cunoştinţelor despre deplasarea în Timp şi natura Realităţii, pregătirea construirii Eternităţii înainte de vreme. Lăsată în voia ei, omenirea nu ar fi învăţat adevărul despre Timp înainte ca realizările lor tehnologice în alte domenii să-i ducă la o inevitabilă sinucidere de rasă.

Harlan ascultase atent, prins în viziunea unui enorm cerc în Timp, închis în sine, traversând, cu o parte din circumferinţă, Eternitatea. Ajunsese foarte aproape de a o uita pe Noÿs, pentru moment.

Întrebă:

— Atunci aţi ştiut tot timpul tot ce aveaţi de făcut, tot ce urmam eu să fac, tot ce *am făcut.*

Twissell, care păruse şi el prins de propria-i povestire, privind lung printr-o ceaţă de fum albăstrui îşi reveni, încet, la realitate. Privirile lui bătrâne, înţelepte, se fixară asupra lui Harlan şi-i spuse, cu reproş:

— Nu, sigur că nu. Între stagiul lui Cooper în Eternitate şi momentul în care a scris memoriul s-au scurs câteva decenii de fizio-Timp. Nu a scris decât ce şi-a amintit, ce a văzut cu ochii lui. Ar fi trebuit să-ţi dai seama.

Oftă şi trecu un deget încovoiat prin fumul ce se ridica în sus ca o cortină, răsucindu-l în mici vârtejuri învolburate.

— Totul a venit de ta sine. Mai întâi, eu. Am fost găsit şi adus în Eternitate. Când, la fizio-Timpul potrivit, am devenit Calculator Senior, mi-a fost încredinţat memoriul. Fusesem descris, scria că mie mi se va încredinţa, şi mie mi s-a încredinţat. Şi iarăşi în decursul fizio-Timpului ai apărut tu, la schimbarea unei Realităţi (îţi analizasem cu atenţie fiecare analog anterior), şi apoi Cooper. Am completat detaliile apelând la bunul simţ şi la serviciile Computaplexului. Cu câtă grijă, de exemplu, l-am instruit pe Educatorul Yarrow pentru rolul pe care urma să-l aibă, fără să dezvăluim nimic din adevărul semnificativ. Cu câtă grijă, la rândul lui, ţi-a stimulat ţie interesul pentru Era Primitivă. Cu câtă precauţie a trebuit să-l oprim pe Cooper să înveţe tot ce memoriul nu dovedea că a învăţat.

Twissell zâmbi cu tristeţe.

— Sennor se amuză cu chestiuni din astea. Le

numeşte inversarea cauzei şi efectului. Cunoscând efectul, se ajustează cauza. Din fericire, eu nu sunt sforarul care este Sennor. Am fost mulţumit, băiete, să descopăr că eşti un Observator şi Tehnician excelent. Memoriul nu menţionase asta, căci Cooper nu a avut ocazia să-ţi cunoască munca şi să ţi-o aprecieze. Asta mi-a convenit. Îţi puteam da o sarcină obişnuită, care o făcea pe cea esenţială să treacă neobservată. Chiar şi timpul pe care l-ai petrecut recent cu calculatorul Finge s-a integrat în plan. Cooper menţionează o perioadă în care ai lipsit şi în care lecţiile de matematică s-au intensificat atâta, încât tânjea să te întorci. Odată, totuşi, m-ai băgat în sperieţi.

Harlan spuse, brusc:

— Atunci când l-am luat pe Cooper la tunelurile navelor.

— Cum ai ghicit?

— A fost singura dată când aţi fost cu adevărat furios pe mine. Bănuiesc că a fost oarecum împotriva celor scrise în memoriul Mallansohn.

— Nu chiar. Doar că memoriul nu spune nimic de nave. Mi s-a părut că evitarea unui aspect atât de proeminent în Eternitate însemna că le cunoştea prea puţin. Aşa că intenţia mea era să-l ţin cât mai departe de nave posibil. Faptul că l-ai luat cu tine în sus-Timp m-a deranjat foarte mult, dar n-a avut urmări. Lucrurile au continuat aşa cum era prevăzut, aşa că toate sunt în regulă.

Bătrânul Calculator îşi frecă încet mâinile, privindu-l pe tânărul Tehnician cu o expresie de surpriză şi curiozitate.

— Şi în tot timpul ăsta tu ai ghicit tot ce se întâmplă. Asta pur şi simplu mă uluieşte. Aş fi jurat că nici măcar

un Calculator uns cu toate alifiile nu ar fi putut face deducţiile corecte doar cu datele pe care le-ai avut tu. Din partea unui Tehnician este chiar neliniştitor.

Se aplecă în faţă, îl bătu pe Harlan încet pe genunchi.

— Evident că memoriul Mallansohn nu spune ce-ai mai făcut după plecarea lui Cooper.

— Înţeleg, domnule.

— Vom fi atunci liberi. Mă rog, este un fel de-a spune: să facem ce vrem. Ai dat dovadă de un talent surprinzător, care nu trebuie irosit. Cred că eşti menit să fii ceva mai mult decât un Tehnician. Nu-ţi promit nimic acum, dar presupun că-ţi dai seama că statutul de Calculator este o posibilitate distinctă.

Pentru Harlan era uşor să nu exteriorizeze nimic pe faţa lui întunecată. Doar exersase ani în şir.

Gândul lui era: „O mită în plus”.

Dar nimic nu trebuia să rămână în stadiul de ipoteză. Deducţiile lut, dezlănţuite, nefondate la început, la care ajunsese după un simulacru de revelaţie, în timpul unei nopţi foarte neobişnuite şi emoţionante, deveniseră verosimile după cercetările făcute în bibliotecă. Deveniseră certitudini acum, când Twissell îi povestise totul. În cel puţin o privinţă, însă, existase o deviere. Cooper era Mallansohn.

Asta îi ameliorase pur şi simplu poziţia, dar, aşa cum greşise în privinţa aceea, putea să mai greşească şi în alta. Însemna că nu trebuia să lase nimic la voia întâmplării. S-o spună! Să fie sigur!

Spuse, pe un ton egal, aproape indiferent:

— Responsabilitatea este mare şi pentru mine, acum, când ştiu adevărul.

— Adică?

— Cât de şubredă este situaţia? Să presupunem că

se întâmplă ceva neaşteptat şi lipsesc într-o zi când ar trebui să-l învăţ pe Cooper ceva esenţial.

— Nu te înţeleg.

(Îi juca imaginaţia feste, sau în ochii aceia bătrâni şi obosiţi chiar se aprinsese o scânteie de alarmă?)

— Adică se poate întrerupe acest cerc? Sau să mă exprim altfel. Dacă o lovitură neaşteptată în cap mă scoate din acţiune la un moment în care memoriul spune clar că eram sănătos şi lucram se întrerupe toată schema? Sau să presupunem că, pentru cine ştie ce motiv, mă decid, în mod deliberat, să nu urmez cele scrise în memoriu. Ce se întâmplă?

— Dar ce ţi-a venit să te gândeşti la toate astea?

— Pare logic. Şi cred că, printr-o acţiune întâmplătoare sau intenţionată, pot întrerupe cercul. Şi atunci? Distrug Eternitatea? Aşa se pare. Dar dacă *este* aşa, adăugă Harlan liniştit, ar trebui să mi se spună, ca să fiu atent să nu fac nimic inoportun. Deşi îmi închipui că doar o împrejurare neobişnuită mă poate împinge către o astfel de acţiune.

Twissell râse, dar fals şi gol pentru urechile lui Harlan.

— O ipoteză pur academică, băiete. Nu se va întâmpla nimic pentru că nu s-a întâmplat nimic. Cercul complet nu se poate întrerupe.

— Ba s-ar putea... Fata din 482...

— Este în siguranţă. Twissell se ridică, nervos.

— Discuţia asta nu se mai termină şi m-am săturat de dezbateri logice, în care să mă tot cert cu restul subcomisiei care se ocupă de proiect. Şi încă mai trebuie să-ţi spun *ţie* de ce te-am chemat aici şi fizio-Timpul trece. Vrei să vii cu mine?

Harlan era satisfăcut. Situaţia era clară, iar puterea

lui — de netăgăduit. Twissell ştia că el putea spune, oricând voia: „Nu vreau să mai am nimic de-a face cu Cooper”. Ştia că ar putea distruge Eternitatea în orice moment, dându-i lui Cooper informaţii importante despre memoriu.

Harlan era prea deştept ca să fi făcut asta cu o zi înainte. Twissell se gândise să-l copleşească cu importanţa misiunii sale, dar dacă crezuse că astfel o să-l aducă pe linia lor dreaptă, se înşelase.

Harlan îşi formulase foarte clar ameninţarea, punând-o în legătură cu siguranţa lui Noÿs, şi expresia de pe faţa lui Twissell când lătrase „E în siguranţă” arăta că înţelesese natura ameninţării.

Se ridică şi îl urmă pe Twissell.

Harlan nu mai fusese niciodată în încăperea în care intrau acum. Era spaţioasă şi arăta ca şi cum mai mulţi pereţi fuseseră dărâmaţi pentru a se face loc. Intraseră printr-un coridor îngust, blocat de un ecran de forţă care nu coborâse decât după un interval de timp suficient pentru ca faţa lui Twissell să fie identificată automat.

Încăperea era ocupată, în cea mai mare parte, de o sferă care ajungea până aproape de tavan. În peretele ei se căsca o uşă, lăsând să se vadă patru trepte mici care duceau la o platformă interioară bine luminată.

Dinăuntru se auzeau voci şi prin deschizătură se văzură picioare coborând treptele. Apăru un om şi o altă pereche de picioare se ivi în spatele său. Erau Sennor, din Consiliul Atottemporal, şi un altul din grupul de la masă.

Twissell nu păru deloc încântat. Vocea, totuşi, îi rămase stăpânită.

— Subcomisia mai este încă aici?

— Numai noi doi, îi răspunse Sennor, indiferent. Rice şi cu mine. Un instrument frumos, ăsta de aici. Are gradul de complexitate al unei nave spaţiale.

Rice era un tip burduhănos, cu privirea perplexă a unuia care este obişnuit să aibă mereu dreptate şi totuşi se trezeşte, în mod inexplicabil, că pierde argument după argument. Îşi frecă nasul borcănat şi spuse:

— Sennor se gândeşte în ultimul timp numai la zboruri spaţiale. Capul pleşuv al lui Sennor lucea în lumină.

— Este un punct clar, Twissell. Să te întreb eu, Este zborul în spaţiu un factor pozitiv sau unul negativ în calculul Realităţii?

— Întrebarea n-are noimă, spuse Twissell nervos. Ce fel de zbor spaţial, în ce societate şi în ce circumstanţe?

— Ei, hai. Cu siguranţă că se poate spune ceva şi despre zborul spaţial în general.

— Doar că este autoimitativ, că se autodistruge şi dispare.

— Atunci e inutil, spuse Sennor cu satisfacţie în glas, deci este un factor negativ. Exact ce spuneam eu.

— Dacă nu te superi, îl întrerupse Twissell, Cooper va fi aici în câteva minute. Încăperea trebuie să rămână liberă.

— Sigur, sigur.

Sennor îşi băgă braţul sub cel a lui Rice şi plecară împreună. Chiar şi din depărtare, se auzea clar cum declamă:

— Periodic, dragul meu Rice, tot efortul mental al omenirii se concentrează asupra zborului spaţial, care prin însăşi natura lucrurilor este condamnat la un final

dezastruos. Ţi-aş înşira matricile, dacă n-aş fi sigur că ţi-e evident. Cu mintea concentrată asupra spaţiului, tind să neglijeze dezvoltarea corectă a celor pământeşti. Am în pregătire o teză pe care o voi supune Consiliului, în care fac recomandarea ca Realităţile să fie schimbate, pentru eliminarea tuturor Secolelor în care există zborul în spaţiu, nu? Ca ceva care se înţelege de la sine.

Se auzi şi falsetul lui Rice:

— Dar nu puteţi fi atât de drastic! Zborul în spaţiu este o supapă de siguranţă importantă în anumite civilizaţii. Luaţi Realitatea 54 din Secolul 290, care îmi vine acuma în minte. Acolo...

Vocile se pierdură în depărtare şi Twissell spuse:

— Un om ciudat, Sennor ăsta. Din punct de vedere intelectual, valorează cât doi din noi, ăştialalţi, dar valoarea lui se pierde în entuziasme de-astea subite.

— Credeţi că poate avea dreptate? În legătură cu zborurile spaţiale.

— Mă îndoiesc. Am putea judeca mai bine dacă Sennor chiar ar înainta teza de care vorbea. Dar n-o s-o facă. O să-l apuce o altă pasiune înainte de a o termina şi o să uite de cea veche. Dar lasă asta...

Lovi peretele sferei cu palma, făcându-l să răsune, apoi, cu aceeaşi mână, îşi dezlipi ţigara de colţul buzei.

— Poţi ghici ce e asta, Tehnician?

— Arată ca o navă supradimensionată, cu un... vârf.

— Exact. Aşa e. Ai nimerit-o. Hai înăuntru.

Harlan îl urmă în interior. Sfera era destul de spaţioasă pentru patru-cinci oameni, dar absolut goală. Podeaua era netedă, peretele curbat era întrerupt de două ferestre. Asta era tot.

— Fără comenzi? întrebă Harlan.

— Comandă de la distanţă.

Twissell îşi trecu mâna peste netezimea peretelui.

— Pereţi dubli. Volumul dintre ei cuprinde în întregime un Câmp Temporal autonom. Acest instrument este o navă care nu e limitată la tunelurile obişnuite, ci poate trece dincolo de punctul terminus, în jos-Timp, al Eternităţii. Proiectul şi construcţia au fost posibile datorită unor indicii valoroase din memoriul Mallansohn. Vino cu mine.

Cabina de comandă era o parte a încăperii mai separată de rest. Harlan păşi înăuntru şi privi mohorât la imensele bare colectoare.

Se auzi vocea lui Twissell.

— Mă auzi, băiete?

Harlan tresări şi privi împrejur. Nu-şi dăduse seama că Twissell nu-l urmase înăuntru. Păşi, automat, către fereastră şi Twissell îi făcu cu mâna. Îi răspunse:

— Vă aud. Vreţi să vin afară?

— Nicidecum. Eşti închis înăuntru.

Harlan sări la uşă şi simţi în stomac un şir de noduri reci, umede. Twissell avea dreptate! Dar ce se întâmpla, pe sfântul Timp?

Vocea lui Twissell se auzi din nou.

— O să răsufli uşurat când o să afli, băiete, că responsabilităţile tale au luat sfârşit. Îţi făceai griji din pricina asta. Puneai tot felul de întrebări. Şi cred că ştiu ce voiai să spui. Asta nu trebuie să fie responsabilitatea ta. Este numai a mea. Din nefericire, tu trebuie să fii în cabina de comandă, deoarece scrie că tu erai acolo şi manevrai comenzile. Scrie în memoriul lui Mallansohn. Cooper te va vedea pe fereastră şi asta va rezolva problema. Mai mult, o să te rog să faci contactul final, după instrucţiunile pe care ţi

le voi da. Dacă simţi că şi asta este o responsabilitate prea mare, poţi să te linişteşti. Un alt contact, paralel cu al tău, se află în grija altcuiva. Dacă, pentru orice motiv, nu poţi face contactul, o va face el. Mai mult, voi tăia calea radio din cabina de comandă. Vei putea să ne auzi, dar nu şi să ne vorbeşti. Nu trebuie, deci, să te temi că vreo exclamaţie involuntară de-a ta va întrerupe cercul.

Harlan privea neputincios pe geam. Twissell continuă:

— Cooper va fi aici în câteva momente şi călătoria lui către Era Primitivă va începe peste două fizio-ore. După aceea, băiete, proiectul va lua sfârşit şi tu şi cu mine vom fi liberi.

Harlan se prăbuşea, sugrumat, în vârtejul unui coşmar diabolic. Îl trăsese Twissell pe sfoară? Tot ce făcuse avusese ca scop doar să-l aducă pe neştiute într-o cabină de comandă încuiată? Ştiind acum că este conştient de propria importanţă, improvizase, cu o inteligenţă drăcească, ţinându-l prins în conversaţie, ameţindu-i emoţia cu cuvinte, ducându-l ici, colo, până s-a făcut timpul să-l închidă?

Şi capitularea aceea, rapidă şi uşoară, în privinţa lui Noÿs. Nu va păţi nimic, spusese Twissell. Totul va fi bine.

Cum de-a putut să creadă! Dacă n-aveau de gând să-i facă vreun rău, să o atingă, de ce bariera temporală peste tunel la Secolul 100.000 ? Numai asta şi ar fi trebuit să-l dea pe Twissell de gol cu totul.

Dar pentru că el (imbecilul!) a voit să creadă, s-a lăsat dus de nas orbeşte în aceste ultime fizio-ore, s-a lăsat închis într-o cabină unde nici nu era nevoie de el, nici măcar ca să facă un contact final.

Dintr-o singură lovitură, fusese jefuit de toată importanţa. Atu-urile din mâna lor deveniseră simple cărţi de joc şi Noÿs îi fusese luată pentru totdeauna. Nu-l interesa ce pedeapsă avea să urmeze. Noÿs îi fusese luată pentru totdeauna.

Nu-i trecuse nici o clipă prin cap că proiectul era atât de aproape de sfârşit. De fapt, *asta* făcuse înfrângerea posibilă.

Vocea lui Twissell se auzi slab.

— Întrerupem, băiete.

Harlan era singur, neputincios, inutil...

DINCOLO DE PUNCTUL TERMINUS

Brinsley Cooper îşi făcu apariţia. Emoţia îi îmbujorase faţa îngustă, făcându-l să pară mai tânăr, în ciuda stufoasei mustăţi Mallansohn care-i încadra buza superioară.

(Harlan îl putea vedea prin geam şi-l auzea clar prin staţia de radio. Gândi, cu amărăciune: „O mustaţă Mallansohn. Desigur!”)

Cooper se îndreptă către Twissell.

— Nu m-au lăsat să intru până acum.

— Foarte bine. Aveau şi ei instrucţiunile lor.

— S-a făcut timpul? Plec?

— Aproape.

— Şi mă întorc? Voi mai vedea Eternitatea?

În ciuda prestanţei pe care Cooper o impusese întregii sale ţinute, în vocea sa se putea desluşi o nuanţă de nelinişte.

(În cabina de comandă, Harlan îşi propti pumnii strânşi de sticla armată a ferestrei, dorindu-şi în zadar să o sfărâme cumva, să strige: „Opriţi! Acceptaţi condiţiile mele sau voi...” Dar la ce bun?)

Cooper îşi roti privirile prin cameră, aparent neobservând că Twissell evitase să-i răspundă la întrebare. Ochii îi căzură pe Harlan, la geamul cabinei de comandă. Emoţionat, îi făcu cu mâna.

— Tehnician Harlan! Vino afară! Vreau să-ţi strâng mâna înainte de plecare!

Twissell interveni.

— Nu acum, băiete, nu acum. Reglează comenzile.

— Da? Mi se pare că nu arată prea bine.

— I-am dezvăluit adevărata natură a proiectului. Mă tem că asta poate face pe oricine nervos.

— Sfinte Timp, aşa e! Eu ştiu de câteva săptămâni şi tot nu m-am obişnuit cu ideea.

Râsul lui căpătase o notă isterică.

— Tot nu mi-a intrat în capul ăsta tare ideea că eu joc rolul cel mai important. Sunt... sunt puţin speriat.

— Nu-ţi fac o vină din asta.

— Ştiţi, de fapt, mai mult... stomacul. E partea mea cea mai puţin fericită.

— E normal şi o să-ţi treacă. Între timp... momentul plecării tale a fost fixat pe Intertemporala Standard şi încă mai trebuie să-ţi dau o grămadă de date orientative. De exemplu, nu ai văzut încă nava cu care vei merge.

În cele două ore care urmară, Harlan, chiar dacă-i vedea, chiar dacă nu, de auzit auzea tot. Twissell îl dăscălea pe Cooper în felul lui bombastic, şi Harlan ştia pe ce temă. Cooper trebuia informat despre exact acele lucruri pe care urma să le menţioneze în memoriul Mallansohn.

(Cerc întregit. Cerc complet. Şi nici un fel în care Harlan să-l poată sfărâma cu o ultimă lovitură, cu care, ca Samson, să dărâme templul. Cercul s-a împlinit. Cercul s-a închis).

— Navele obişnuite, îl auzi pe Twissell perorând, sunt şi împinse, şi trase, dacă putem vorbi aşa în cazul forţelor Intertemporale. Într-o călătorie de la secolul X la Secolul Y, prin Eternitate, există un punct iniţial încărcat cu energie şi un punct final similar. Aici avem o navă cu un punct iniţial încărcat, dar cu un punct

destinaţie neîncărcat. Nu poate fi decât împinsă, nu şi trasă. Din această cauză, necesită energii la un nivel... cu ordine întregi de magnitudine mai înalte decât în cazul navelor obişnuite. Staţii speciale de transfer de energie au trebuit să fie instalate de-a lungul tunelelor ca să asigure concentraţii suficiente de energie de la Nova Sol. Această navă specială, cu comenzile şi sistemul ei de alimentare, are o structură deosebită. Timp de fizio-decenii, Realităţile au fost trecute prin sită în căutare de aliaje şi tehnologii speciale. Realitatea-cheie a fost a 13-a din secolul 222. Ea a dat Presorul Temporal, fără de care această navă nu ar fi putut fi construită. Realitatea 13 din 222.

O pronunţă cu o claritate elaborată.

(Harlan îşi spuse: „Ţine minte, Cooper! Ţine minte Realitatea 13 din 222 ca s-o pomeneşti în memoriul Mallansohn, ca Eternii să ştie unde să caute, ca să ştie ce să-ţi spună ca să scrii... Cercul se închide peste sine însuşi)”.

Twissell continua:

— Nava nu a fost testată dincolo de punctul terminus în jos-Timp, desigur, dar a făcut numeroase călătorii în Eternitate. Suntem siguri că n-o să existe efecte negative.

— Nu-i aşa? întrebă Cooper. Adică o să ajung acolo, altfel Mallansohn nu ar fi reuşit să construiască câmpul şi doar a *reuşiţi*

— Exact. Vei ajunge într-un loc adăpostit şi izolat, dintr-o regiune slab populată din sud-vestul Statelor Unite ale Americii.

— Americii, îl corectă Cooper.

— Americii, atunci. Secolul va fi al 24-lea. Sau, la sutime, al 23,17-lea. Cred că îl putem numi chiar anul

2317, dacă vrem. Nava, aşa cum ai văzut, este mare, mult mai mare decât e nevoie pentru tine. Chiar acum se pun în ea alimentele, apa, mijloacele de adăpostire şi apărare. Tu vei avea instrucţiuni amănunţite care nu vor însemna nimic pentru altcineva în afară de tine. Trebuie să-ţi spun că prima ta sarcină ar fi să te asiguri că nu te descoperă vreun locuitor indigen până când eşti gata să le faci faţă. Vei avea săpătoare-de-forţă cu care vei putea să-ţi faci o ascunzătoare în munte. Va trebui să scoţi repede totul din navă. Vor fi toate astfel aşezate încât să-ţi fie cât mai uşor.

(Harlan gândi: „Repetă-i! Repetă-i! Toate i-au mai fost spuse o dată, dar repetă-i ca să-i intre bine în cap, în memorie. Cerc complet...”).

Twissell spunea:

— Va trebui să descarci în 15 minute. După asta, nava se întoarce automat la punctul de plecare, cu toate instrumentele prea avansate pentru acel Secol. O să primeşti o listă cu acestea. După plecarea navei, eşti pe picioarele tale.

— Chiar trebuie să se întoarcă atât de repede?

— O întoarcere la timp măreşte şansele de reuşită. (Harlan rosti în gând: „Nava *trebuie* să se întoarcă în 15 minute pentru că *s-a întors* în 15 minute. Cercul...”). Twissell îi dădea grăbit înainte.

— Nu putem risca să falsificăm moneda sau bancnota lor negociabilă. Vei avea la tine aur sub formă de pepite mici. Vei explica cum ai ajuns în posesia lor după instrucţiunile pe care le-ai primit. Vei avea haine indigene sau cel puţin care să treacă drept indigene.

— Bun.

— Acum, ţine minte. Să acţionezi încet. Aşteaptă câteva săptămâni, dacă e nevoie. Intră în spiritul

epocii. Instructajele Tehnicianului Harlan sunt o bază bună, dar nu ajung. Vei avea un aparat de radio, făcut pe principiile Secolului, care te va ajuta să te pui la curent cu evenimentele şi, mai important, să deprinzi pronunţia şi accentul corect al limbii. Învaţă-le cât mai bine. Sunt sigur că Harlan vorbeşte o engleză excelentă, dar nimic nu poate înlocui pronunţia nativă.

— Şi dacă nu nimeresc la locul stabilit? Adică nu în 23,17?

— Asta trebuie să verifici foarte atent. Dar vei nimeri, vei nimeri.

(Harlan gândi: „Va nimeri pentru că a nimerit. Cerc...”) Cooper făcea, probabil, o figură cam sceptică, pentru că Twissell adăugă:

— Precizia focalizării a fost îndelung verificată.

Aveam intenţia să-ţi explic metodele noastre şi acum e momentul potrivit. În primul rând, o să-l ajute pe Harlan să înţeleagă comenzile.

(Deodată, Hartan se întoarse de la geam şi-şi fixă privirea pe comenzi. Un colţ al cortinei disperării începu să se ridice. „Ce-ar fi dacă...”)

Twissell încă îl mai dăscălea pe Cooper cu un ton hiperdidactic şi, cu un colţ al minţii, Harlan încă mai era atent.

— Sigur că o problemă serioasă a fost să determinăm cât de mult pătrunde în Primitiv un obiect după aplicarea unui impuls de energie dat. Cea mai directă metodă ar fi fost să trimitem pe cineva în jos-Timp cu această navă, folosind nivele de impulsuri gradate cu grijă. Asta ar fi însemnat totuşi, pentru fiecare caz, o anumită perioadă de timp în care omul determină Secolul până la ultima sutime prin observaţii astronomice sau obţinând informaţiile prin radio. Asta

se face încet şi este şi periculos, pentru că ar fi foarte uşor descoperit de locuitorii nativi, ceea ce ar avea probabil urmări catastrofale pentru proiectul nostru. Dar noi am făcut altceva. Am trimis înapoi în timp o masă cunoscută de izotop radioactiv, niobiu-94, care se dezintegrează, prin emisie de particule beta, în izotopul stabil molibden-94. Procesul are o perioadă de înjumătăţire de 500 de Secole. Intensitatea originală a radiaţiei este cunoscută. Ea scade cu timpul, după relaţia simplă din cinetica de prim ordin, şi, desigur, poate fi măsurată foarte exact.

Când nava ajunge la destinaţie, în timpurile Primitive, fiola care conţine izotopul este descărcată pe coasta unui munte, după care nava se întoarce în Eternitate. În momentul din fizio-Timp în care fiola este descărcată, ea apare simultan în toate Timpurile viitoare, din ce în ce mai vechi. La locul descărcării, în Secolul 575 (Timp, nu Eternitate), un Tehnician o detectează, după radiaţie, şi o recuperează. Se măsoară intensitatea radiaţiei, perioada cât a stat pe munte este cunoscută, Secolul în care a ajuns nava este şi el cunoscut, până la două zecimale. Zeci de fiole sunt pe urmă trimise înapoi la nivele diferite de impulsuri şi se trasează o curbă de calibrare. Curba înseamnă o verificare a fiolelor trimise nu în Primitiv, ci în primele Secole ale Eternităţii, unde se pot face observaţii directe. Bineînţeles că am avut şi eşecuri. Primele câteva fiole s-au pierdut până când am învăţat să ţinem cont şi de nu prea importantele modificări geologice dintre Primitivul târziu şi Secolul 575. Apoi trei dintre fiole nu au mai apărut în 575. Probabil că s-a întâmplat ceva cu mecanismul de descărcare şi au fost îngropate în munte prea adânc pentru a mai fi găsite.

Am oprit experimentele atunci când nivelul de radiaţie a crescut atât că ne-am temut că vreun locuitor al Primitivului le-ar putea detecta şi s-ar întreba ce caută în zona aia un produs radioactiv artificial. Dar pentru scopurile noastre a fost destul şi atât şi suntem siguri că putem trimite un om în orice sutime a oricărui Secol Primitiv dorim. Înţelegi toate astea, Cooper, nu-i aşa?

— Perfect, Calculator Twissell. Am văzut o curbă de calibrare fără să-i înţeleg, atunci, scopul. Dar acum totul e clar.

Dar Harlan era acum extrem de atent. Privea la arcul lucitor gradat pe care era marcată scara Timpului. Era făcută din porţelan pe metal şi liniuţele subţiri îl împărţeau în Secole, Decisecole şi Centisecole. Metalul argintiu strălucea uşor în liniile săpate în porţelan, făcându-le vizibile. Cifrele erau foarte fin înscrise şi, aplecându-se deasupra lor, Harlan putu vedea Secolele gravate, de la 17 la 27. Acul indicator, ca un fir de praf, era fixat la 23,17.

Mai văzuse temporometre similare, şi, cu o mişcare aproape automată, împinse maneta care controla presiunea, dar, care însă… nu se clinti. Acul rămânea la locul lui.

Aproape că sări în sus când vocea lui Twissell i se adresă deodată:

— Tehnician Harlan? Strigă:

— Da, Calculator, apoi îşi aminti că nu putea fi auzit. Păşi la geam şi făcu un semn din cap.

Twissell spuse, ca şi cum ar fi vorbit gândurilor lui Harlan:

— Temporometrul este fixat pentru 23,17. N-are nevoie de ajustări. Singura ta sarcină este să alimentezi cu energie la momentul potrivit în fizio-

Timp. Ai un cronometru în dreapta. Dă din cap dacă îl vezi. Harlan se conformă.

— Mergi cu el până la zero. La secunda minus 15 aliniezi punctele de contact. E simplu. Vezi cum?

Harlan încuviinţă din nou.

Twissell continuă.

— Sincronizarea nu este vitală. O poţi face la minus 15,13 sau chiar 5 secunde, dar, te rog, fă un efort să rămâi de partea asta a lui minus 10, pentru mai multă siguranţă. Odată ce-ai făcut contactul, un angrenaj de forţe sincronizat va face restul şi se va asigura că impulsul final de energie va surveni exact la momentul zero. Înţeles?

Harlan dădu iar din cap. Înţelegea mai mult decât îi spunea Twissell. Dacă el nu alinia punctele până la minus 10, operaţia se va face din exterior. Gândul lui sumbru fu: „Nu va fi nevoie de ajutor din afară.”

Twissell se auzi din nou:

— Ne-au mai rămas 30 de fizio-minute. Cooper şi cu mine mergem să verificăm proviziile.

Ieşiră. Uşa se închise în spatele lor şi Harlan rămase singur cu manete de comandă, cu timpul (care începuse să se scurgă lent către punctul zero) şi cu o hotărâre nestrămutată în privinţa a ceea ce avea de făcut.

Părăsi fereastra. Vârî mâna în buzunar şi scoase pe jumătate biciul neuronic pe care-l mai avea încă la el. Prin toate câte se întâmplaseră, îşi păstrase arma. Mâna îi tremura uşor.

Îşi aduse aminte de un gând al său: o ultimă lovitură cu care, ca Samson, să dărâme templul.

Un ungher al minţii sale întreba, bolnav: „Câţi Eterni au auzit vreodată de Samson? Şi câţi ştiu cum a

murit?”

Nu mai erau decât 25 de minute. Nu era sigur cât o să-i ia operaţia. Nu era nici măcar sigur că o să-i reuşească.

Dar avea de ales? Degetele lui transpirate aproape că scăpară arma până reuşi să-i deşurubeze capătul.

Se mişca repede, complet absorbit. Din toate aspectele pe care şi le imaginase, posibilitatea propriei sale treceri în nefiinţă îi stăruia cel mai puţin în minte şi nu-l interesa deloc.

La minus un minut, Harlan se afla la comandă.

Gândi, detaşat: „Ultimul minut de viaţă?”

Din toată încăperea nu vedea decât mişcarea liniei roşii care înregistra scurgerea secundelor.

Minus 30 de secunde.

Gândi: „N-o să doară. Nu e asta moartea.”

Încercă să se gândească numai la Noÿs.

Minus 15 secunde.

Noÿs!

Mâna stângă se apropie de contact. Fără grabă!

Minus 12 secunde.

Contact!

Angrenajul de forţe îşi prelua sarcina. Impulsul va surveni la momentul zero. Şi asta-i lăsa lui Harlan o ultimă mişcare. Lovitura lui Samson!

Mâna dreaptă porni. Nici nu se uită la ea.

Minus 5 secunde.

Noÿs!

Mâna dreaptă de miş-ZERO-că din nou, spasmodic. Nu o privi. Asta era deci nefiinţa?

Nu încă. Nefiinţa încă nu.

Privi pe geam. Nu se clinti. Timpul trecea, dar el nici nu-şi dădea seama.

Camera era goală. Acolo unde fusese uriaşa navă, locul era gol. Blocurile de metal care-i serviseră drept bază zăceau şi ele goale, nemaiavând de susţinut decât imensa lor putere.

Twissell, ciudat de mic, pipernicit în camera care devenise o peşteră a aşteptării, era singurul element mişcător, cum se agita de colo-colo.

Privirile lui Harlan îl urmăriră pentru o clipă, apoi îl uitară. Apoi, fără vreun zgomot sau vreo mişcare perceptibilă, nava apăru din nou pe locul de unde plecase. Trecerea sa prin graniţa infimă dintre timpul trecut şi timpul prezent nu tulburase nici măcar o moleculă de aer.

Nava îl ascundea pe Twissell de privirile lui Harlan, dar, dându-i ocol, apăru din nou în raza lui vizuală. Alerga.

Cu o singură mişcare a mâinii activă mecanismul care deschidea uşa cabinei de comandă. Năvăli înăuntru, ţipând cu un entuziasm aproape liric:

— S-a făcut. S-a făcut. Am închis cercul.

Pentru altceva nici nu mai avea suflu.

Harlan nu-i răspunse nimic.

Twissell se uita pe fereastră, cu mâinile lipite de geam. Harlan observă petele cu care le acoperise vârsta şi tremurul lor slab. Era ca şi cum mintea lui nu mai era în stare să discearnă importantul de irelevant, ci selecţiona material observaţional pur şi simplu la întâmplare.

Se întrebă, obosit: „Ce contează? Mai există ceva care să aibă vreo importanţă?”

Twissell spunea (Harlan îl auzea ca de la distanţă):

— Acum pot să-ţi spun că am fost mai neliniştit decât aş îndrăzni să mărturisesc. Sennor tot spunea că întreg

proiectul este imposibil. Îi tot dădea înainte că trebuie să intervină ceva care să-l oprească. Ce s-a întâmplat?

Se întoarse la geamătul ciudat al lui Harlan.

Harlan scutură din cap, reuşind să-i răspundă un „Nimic” sugrumat.

Twissell o lăsă baltă şi se întoarse cu spatele. Nu se ştia dacă vorbea cu Harlan sau doar pentru sine. Era ca şi cum ani întregi de nelinişte se eliberau acum în cuvinte.

— Sennor era scepticul. Îi tot explicam, încercam să-l lămurim, aduceam argumente. Dădeam exemple matematice, prezentam rezultatele generaţiei de cercetători care ne-au precedat în fizio-Timpul Eternităţii. El le dădea deoparte şi-şi prezenta ipoteza aducând în discuţie paradoxul om-care-se-întâlneşte-cu-sine. L-ai auzit vorbind despre asta. E subiectul lui favorit. Noi ne cunoaştem viitorul, spunea Sennor. Eu, Twissell, ştiam de pildă că voi trăi, cu toate că voi fi foarte bătrân, până când Cooper va ajunge dincolo de punctul terminus. Mai ştiam şi alte amănunte din viitorul meu, lucrurile pe care le voi face. Imposibil, spunea el. Realitatea trebuie să se schimbe ca să-ţi corecteze datele ştiute, chiar dacă înseamnă ca cercul să nu se mai închidă niciodată şi Eternitatea să nu mai fie construită.

De ce zicea aşa, habar n-am. Probabil chiar o credea, sau poate că o lua ca pe un joc intelectual, poate era doar dorinţa de a-i şoca pe ceilalţi cu un punct de vedere nepopular. În orice caz, proiectului i s-a dat curs şi am început să rezolvăm etapele memoriului. De exemplu, l-am localizat pe Cooper, în Secolul şi Realitatea indicată în memoriu. Ipoteza lui Sennor a căzut chiar şi numai pentru atât, dar asta nu l-a

deranjat. Între timp, găsise altceva care să-l intereseze. Şi totuşi… şi totuşi…

Râse încetişor, mai mult stânjenit, lăsând ţigara să-i ardă pe neobservate până aproape de degete.

— … ştii, n-am fost niciodată cu totul în apele mele. Ceva *putea* să intervină. Realitatea în care a fost Eternitatea instituită *se putea* schimba într-un fel pentru a evita ceea ce Sennor numea un paradox. Ar fi trebuit să se transforme într-o altă Realitate, în care Eternitatea n-ar exista. Uneori, în întunericul orelor de somn, când nu puteam să dorm, aproape că reuşeam să mă conving că într-adevăr aşa va fi, şi acum totul s-a terminat şi-mi vine să râd de mine însumi ca de un nebun senil.

Harlan spuse, cu voce coborâtă:

— Calculatorul Sennor a avut dreptate. Twissell se răsuci spre el.

— Ce?

— Proiectul a eşuat.

Mintea lui Harlan ieşea din negură (de ce şi către ce alte tărâmuri, Harlan nu-şi dădea seama).

— Cercul nu s-a închis.

— Ce tot spui acolo?

Mâinile bătrâne ale lui Twissell căzură pe umerii lui Harlan cu o forţă surprinzătoare.

— Eşti bolnav, băiete. Încordarea.

— Nu bolnav. Mi-e scârbă de tot. De tine. De mine. Nu bolnav. Temporometrul. Uită-te singur.

— Temporometrul?

Acul indicator se afla la Secolul 27, scăzând inert în extrema dreaptă.

— Ce s-a întâmplat?

Bucuria îi dispăruse de pe faţă. Oroarea îi lua locul.

Harlan deveni practic.

— Am topit mecanismul de închidere, am eliberat comanda impulsului.

— Cum ai...

— Am avut un bici neuronic, l-am deschis şi am folosit energia din microbaterie într-o singură flacără, ca o torţă. Asta-i tot ce a mai rămas de el.

Dădu cu piciorul într-o grămadă mică de rămăşiţe de metal dintr-un colţ.

Twissell încă nu realiza.

— În 27? Vrei să spui că Cooper este în 27...

— Nu ştiu unde este, răspunse Harlan, sec. Am pus maneta pe jos-Timp, mai jos decât Secolul 24. Nu ştiu unde. Nu m-am uitat. Pe urmă am împins-o la loc. Tot fără să mă uit.

Twissell îl privea. Avea faţa palidă, de o culoare gălbuie nesănătoasă, iar buza de jos îi tremura.

— Nu ştiu unde se află acum, spuse Harlan. Este pierdut în Primitiv. Cercul s-a sfărâmat. Când am făcut-o, am crezut că totul se va sfârşi. La momentul zero. Ce prostie! Mai aveam de aşteptat. Va veni un moment în fizio-Timp când Cooper îşi va da seama că este în alt Secol, când va face ceva care să contrazică memoriul, când o să...

Se întrerupse, apoi izbucni într-un râs forţat, aspru.

— Şi care-i diferenţa? Nu e decât o amânare până când Cooper va da lovitura finală. N-avem cum să-l oprim. Minute, ore, zile. Care-i diferenţa? Când răstimpul s-a împlinit, nu va mai exista Eternitate. Mă auzi? Va fi sfârşitul Eternităţii.

O CRIMĂ ANTERIOARĂ

— De ce? De ce?

Twissell privea neajutorat când la manetă, când la Tehnician, privirile lui vădind aceeaşi frustrare deconcertată ca şi vocea.

Harlan înălţă capul. Avea un singur cuvânt de spus.

— Noÿs!

— Femeia pe care ai adus-o în Eternitate?

Harlan îi întoarse zâmbetul, amar, fără a spune un cuvânt.

— Dar ce-are ea a face cu toate astea? Sfinte Timp, băiete, nu înţeleg.

— Dar ce e de înţeles?

Vocea lui Harlan ardea de durere.

— De ce să pretinzi că nu ştii? Am avut o femeie. Eram amândoi fericiţi. Nu făcea nici un rău nimănui. Ea nu exista în noua Realitate. Aşa că ce importanţă avea pentru oricine altcineva?

Twissell încerca în zadar să-l întrerupă.

Harlan începuse să strige.

— Dar există şi legi în Eternitate, nu-i aşa? Le cunosc pe toate. Legăturile au nevoie de permisiune. Au nevoie de calcule. Au nevoie de statut. Lucruri complicate, legăturile astea. Ce-i pregăteaţi lui Noÿs, la sfârşitul proiectului? Un loc într-o rachetă care se prăbuşeşte? Sau unul mai confortabil, ca amantă comună a venerabililor Calculatori? *Acum,* cel puţin, n-o să vă mai faceţi planuri.

Se opri, copleşit de disperare, şi Twissell se îndreptă

repede către Comunicator, care îşi recăpătase funcţia de transmisie.

Calculatorul strigă în receptor până primi răspuns.

Atunci spuse:

— Aici Twissell. Nimeni nu are voie să intre aici. Nimeni. Nimeni. Aţi înţeles?... Atunci aveţi grijă. E valabil şi pentru membrii Consiliului Atottemporal. Mai ales pentru ei.

Se întoarse din nou către Harlan, spunându-i, cu gândurile în altă parte:

— O să asculte pentru că sunt bătrân şi membru senior al Consiliului şi pentru că toţi cred că sunt excentric şi ţicnit. Cedează în faţa mea pentru că sunt excentric şi ţicnit.

Timp de o clipă căzu într-o tăcere meditativă.

— Crezi că sunt ţicnit? întrebă apoi şi faţa i se întoarse repede în sus, către cea a lui Harlan, cu mişcarea unei maimuţe zbârcite.

Harlan gândi: „Sfinte Timp, omul e nebun. L-a înnebunit şocul”.

Făcu un pas înapoi, automat, împins de groaza de a fi închis acolo cu un nebun. Apoi se linişti. Omul, fie el şi nebun, era plăpând, şi chiar şi nebunia va dispărea curând.

Curând? De ce nu imediat? Ce tărăgăna sfârşitul Eternităţii?

Twissell rosti (nu avea în mână nici o ţigară, degetele sale nu căutară să apuce una) cu o voce liniştită, insinuantă.

— Nu mi-ai răspuns. *Crezi* că sunt ţicnit?

— Presupun că da. Prea ţicnit ca să-mi mai vorbeşti. Dacă te-ai fi gândit la mine ca la un prieten şi nu ca la un bătrân cu toane, capricios şi imprevizibil, mi-ai fi

vorbit deschis despre îndoielile tale. Nu ai fi făcut ce-ai făcut.

Harlan se încruntă. Omul credea că *el, Harlan,* este nebun. Asta era!

Rosti furios:

— Am făcut exact ce trebuia. Şi sunt în toate minţile.

— Doar ţi-am spus că fata nu e în pericol.

— Am fost un prost să cred asta, chiar şi pentru o clipă. Am fost un prost să cred că un Consiliu poate fi drept cu un Tehnician.

— Cine ţi-a spus că ştia cineva din Consiliu de asta?

— Finge ştia şi a trimis un raport Consiliului.

— De unde ştii?

— Am aflat-o de la Finge, când i-am pus în faţă biciul neuronic. Latura practică a unei arme anulează diferenţa de statut.

— Aceeaşi armă care a făcut asta? întrebă Twissell şi arătă către maneta cu masa sa de metal topit încovoiată peste faţa cadranului.

— Da.

— Iată o armă care nu stă degeaba. Apoi, brusc:

— Ştii de ce Finge l-a înmânat Consiliului în loc să se ocupe singur de problemă?

— Pentru că mă urăşte şi voia să fie sigur că-mi voi pierde poziţia. O voia pe Noÿs.

— Eşti naiv. Dacă voia fata, ar fi putut să-şi aranjeze legătura foarte uşor. Nu s-ar fi împiedicat el de un Tehnician. Omul mă urăşte pe *mine,* băiete. (Twissell nu aprinse încă nici o ţigară. Arăta ciudat fără nici una şi degetul pătat pe care şi-l duse la piept când pronunţă ultimul pronume arăta aproape indecent de gol.)

— Pe tine?

— Există un lucru, băiete, care se numeşte politica Consiliului. Nu orice Calculator este numit în Consiliu. Şi Finge vroia să fie. Finge este ambiţios şi o dorea cu îndârjire. Eu m-am opus pentru că l-am considerat instabil din punct de vedere emoţional. Sfinte Timp, niciodată nu mi-am dat seama câtă dreptate am avut... Uite, băiete. Ştia că eşti protejatul meu. M-a văzut cum te scot din funcţia de Observator şi te fac Tehnician superior. Te-a văzut lucrând numai pentru mine. Cum ar fi putut să mă atace mai bine şi să-mi distrugă poziţia? Dacă ar fi putut dovedi că Tehnicianul meu favorit este vinovat de o crimă groaznică împotriva Eternităţii, asta s-ar fi reflectat asupra mea. M-ar fi putut forţa să demisionez din Consiliul Atottemporal şi cine crezi că ar fi fost atunci succesorul logic?

Duse mâna la buze şi cum nu se întâmplă nimic, privi absent, la spaţiul gol dintre degete.

Harlan îşi spuse: „Nu e atât de calm pe cât vrea să pară. Nu poate fi. Dar de ce spune toate inepţiile astea *acum?* Când se sfârşeşte Eternitatea? Apoi, ca în agonie: „Dar de ce nu se sfârşeşte odată? Acum!”

Twissell reluă:

— Când te-am lăsat să te duci la Finge, acum, recent, m-am cam aşteptat la o primejdie. Dar memoriul Mallansohn *spunea* că ai fost plecat în ultima lună şi nu s-a ivit, de la sine, nici un alt motiv pentru care să te îndepărtez. Din fericire, Finge n-a reuşit să-şi valorifice cartea cea mare.

— În ce sens? întrebă Harlan, obosit.

Nu-l interesa cu adevărat, dar Twissell vorbea şi vorbea şi era mai uşor să asculte decât să închidă urechile.

— Finge şi-a intitulat raportul „Cu privire la

comportamentul contrar eticii profesionale al Tehnicianului Andrew Harlan”. El era Eternul corect, ştii, rece, imparţial, neafectat. Se baza pe Consiliu să se înfurie şi să mă sfâşie. Din nefericire pentru el, nu-ţi cunoştea adevărata importanţă. Nu şi-a dat seama că orice raport cu privire la tine îmi va fi trimis imediat mie, doar dacă importanţa sa supremă nu e foarte evidentă.

— Şi nu mi-ai spus nimic?

— Cum să-ţi spun? Mi-era frică să fac ceva care să te tulbure tocmai acum, la finalul proiectului. Dar ţi-am dat o grămadă de ocazii să vii şi să-mi spui ce te frământă.

Ocazii? Gura lui Harlan se strâmbă a neîncredere, dar pe urmă îşi aminti de figura obosită a lui Twissell pe Comunicator, întrebându-l dacă n-are nimic să-t spună. Asta fusese ieri. Doar ieri.

Harlan clătină din cap, dar îşi ascunse privirile.

Twissell rosti, încetişor:

— Mi-am dat imediat seama că te-a împins intenţionat la fapta asta... nesăbuită.

Harlan ridică ochii.

— Ştiai asta?

— Te miră? Ştiam că Finge îmi voia capul. O ştiam de mult. Sunt un om bătrân, băiete. Cunosc toate astea. Dar există moduri în care Calculatorii suspecţi pot fi verificaţi. Există nişte metode protectoare aduse din Timp, care n-au fost aşezate în muzee. Sunt câteva pe care le cunoaşte numai Consiliul. Harlan îşi aminti cu amărăciune de bariera de la Secolul 100.000.

— Din raport şi din ce-am mai aflat şi eu pe căile mele, era uşor de dedus ce s-a întâmplat şi cum.

Harlan întrebă, deodată:

— Presupun că Finge te bănuia de spionaj?
— Poate că da. Nu m-ar surprinde.
Pe Harlan gândul îl duse la primele lui zile cu Finge, când Twissell de-abia începuse să arate un interes neobişnuit pentru tânărul Observator. Finge nu ştiuse nimic de proiectul Mallansohn şi-l interesa amestecul lui Twissell. „L-ai întâlnit vreodată pe Calculatorul Senior Twissell?” întrebase el odată şi, gândindu-se bine, Harlan îşi aminti perfect tonul de nelinişte acută din vocea lui. Încă de atunci Finge îl suspecta pe Harlan de a fi mâna dreaptă a lui Twissell. Duşmănia şi ura lui începuseră încă de pe-atunci.
Twissell continua să vorbească:
— Aşa că dacă ai fi venit la mine...
— La *tine?* strigă Harlan. Şi Consiliul?
— Din tot Consiliul eu sunt singurul care ştie.
— Nu le-ai spus nimic? încercă Harlan să pară ironic.
— Niciodată.
Harlan simţi că are febră. Hainele îl sufocau. Coşmarul ăsta va continua la nesfârşit? Vorbărie prostească, fără sens. Dar de ce? De ce?
De ce nu se sfârşea Eternitatea? De ce nu-i înghiţea odată pacea curată a non-Realităţii? Sfinte Timp, unde dăduse greş?
— Nu mă crezi? întrebă Twissell.
— De ce te-aş crede? Au venit să se uite la mine, nu-i aşa? La dejunul acela? De ce ar fi făcut-o dacă nu ştiau de raport? Au venit să se holbeze la ciudatul fenomen care a încălcat legile Eternităţii, dar care mai era intangibil încă o zi. Încă o zi şi proiectul era terminat. Au venit să-şi desfete privirile cu promisiuni de viitor.
— Nici vorbă de asta, băiete. Au vrut să te vadă doar pentru că sunt umani. Şi membrii Consiliului sunt

oameni. Nu puteau fi de faţă la plecarea navei, pentru că memoriul Mallansohn nu i-a plasat în scenă. Nu puteau nici să-l ia pe Cooper la întrebări, pentru că memoriul nu menţiona nici asta. Şi totuşi vroiau şi ei ceva. Sfinte Timp, băiete, nu-ţi dai seama că e firesc să vrea şi ei să simtă cât de cât că participă? Tu erai cel mai accesibil, aşa că te-au chemat şi s-au uitat la tine.

— Nu te cred.

— Ăsta-i adevărul.

— Da? În timp ce mâncau, Sennor, membru al Consiliului, vorbea despre un om care se întâlneşte cu sine. Evident, ştia că am făcut incursiuni ilegale în 482 şi că aproape că m-am întâlnit cu mine însumi. Ăsta era felul lui de a-şi bate joc de mine, amuzându-se grozav pe socoteala mea.

— Sennor? Îţi făceai griji din cauza lui Sennor? Tu ştii ce figură patetică este? Căminul lui temporal este Secolul 803, una din puţinele culturi în care corpul omenesc este desfigurat dinadins pentru a împlini cerinţele estetice ale vremii. Este lipsit definitiv de păr încă din adolescenţă. Ştii ce înseamnă asta pentru personalitatea unui bărbat? O desfigurare îi izolează pe oameni de strămoşii şi descendenţii lor. Bărbaţii din 803 nu fac prea mulţi bani ca Eterni. Sunt prea diferiţi de noi ceilalţi. Foarte puţini sunt aleşi. Sennor este singurul din Secolul lui care a făcut vreodată parte din Consiliu. Nu-ţi dai seama cât îl afectează treaba asta? Sigur că ştii ce înseamnă nesiguranţa. Te-ai gândit vreodată că un membru al Consiliului se poate simţi nesigur? Sennor trebuie să ia parte la discuţii despre eradicarea Realităţii lui pentru exact aceeaşi caracteristică ce-l face pe el să bată la ochi. Eradicarea ei îl va face unul din foarte puţinii din generaţia lui cu o

astfel de mutilare. Şi asta se va întâmpla, într-o bună zi. Şi-a găsit un refugiu în filozofie. Supracompensează preluând conducerea în discuţii, vânturând în mod intenţionat puncte de vedere nepopulare sau neacceptate. Paradoxul lui cu omul-care-se-întâlneşte-cu-sine este unul din cazuri. Ţi-am spus că tot prezicea un dezastru pentru proiect, şi pe noi, membrii Consiliului, voia el să ne şicaneze, nu pe tine. N-avea nimic de-a face cu tine. Nimic!

Twissell se înfierbântase. În îndelunga emoţie a vorbelor sale, părea să fi uitat unde se află şi criza cu care erau confruntaţi, pentru că redevenise spiriduşul bătrân, cu gesturi iuţi, mişcări neaşteptate, pe care Harlan îl ştia atât de bine. Scoase chiar o ţigară din buzunarul de pe mânecă şi era gata s-o aprindă.

Dar se opri, se întoarse pe călcâie şi-l privi pe Harlan din nou, căutând, prin propriile sale cuvinte, ca să găsească ce spusese acesta ultima oară, ca şi cum, până în acel moment, nu-l auzise bine.

— Cum adică... aproape că te-ai întâlnit cu tine însuţi? Harlan îi povesti pe scurt şi-l întrebă:

— N-ai ştiut asta?

— Nu.

Urmară câteva minute de tăcere, la fel de binevenite pentru Harlan ca un val de apă rece pe fruntea lui înfierbântată.

— Asta era? Şi ce dacă te-ai întâlnit cu tine însuţi?

— Nu m-am întâlnit. Twissell păru să nu-l audă.

— Întotdeauna este loc şi pentru variaţii întâmplătoare. Într-un număr infinit de Realităţi, nu poate fi vorba de acel ceva numit determinism. Să presupunem că în Realitatea Mallansohn, în completarea anterioară a ciclului...

— Cercul se roteşte la nesfârşit? întrebă Harlan cu bruma de uimire pe care o mai putea găsi în el.

— Credeai că numai de două ori? Credeai că doi este un număr magic? În fizio-Timpul finit se fac un număr infinit de rotaţii, aşa cum treci cu un creion pe o circumferinţă de un număr infinit de ori şi totuşi cuprinzi o suprafaţă finită. În ciclurile anterioare nu te-ai întâlnit cu tine. De data asta, nesiguranţa statistică a lucrurilor a făcut ca acest lucru să fie posibil. Realitatea trebuia să se schimbe ca întâlnirea să nu aibă loc, iar în noua Realitate nu l-ai trimis pe Cooper în Secolul 24, ci...

— Ce tot vorbeşti acolo? Ce urmăreşti? S-a terminat. Totul. Acum lasă-mă singur! Lasă-mă singur!

— Vreau să ştii că ce-ai făcut ai făcut greşit. Vreau să-ţi dai seama că ai făcut ce nu trebuia.

— Nu-i aşa. Şi chiar dacă ar fi, *s-a terminat.*

— *Dar nu* s-a terminat nimic. Mai ai încă un pic răbdare să mă asculţi.

Twissell avea aerul de a-l duce cu zăhărelul, aproape tânguindu-se, cu o blândeţe agonizantă.

— O să o ai pe fata ta. Ţi-am promis. Ţi-o mai promit o dată. Nu va păţi nimic. Nici tu. Îţi promit. Ţi-o garantez personal.

Harlan îl privea cu ochii mari.

— Dar e prea târziu, la ce-ar mai folosi?

— *Nu* este prea târziu. Ce-ai făcut *nu* este ireparabil. Cu ajutorul tău, mai putem încă reuşi. Trebuie să mă ajuţi. Trebuie să-ţi dai seama că ai greşit. Încerc să-ţi explic. Trebuie să vrei să repari ce-ai făcut.

Harlan îşi trecu limba peste buzele uscate şi-şi spuse: „E nebun. Mintea lui nu poate să accepte adevărul... sau, ştie într-adevăr Consiliul mai bine?”

Ştie? Ştie? Puteau răsturna verdictul Schimbărilor?

Puteau să oprească Timpul sau să-l dea înapoi?

Rosti:

— M-ai închis în cabina de comandă şi credeai c-o să mă ţii acolo, neputincios, până se sfârşeşte totul.

— Ai zis că ţi-e teamă să nu se întâmple ceva care să te împiedice să-ţi îndeplineşti rolul.

— Asta vroia să fie o ameninţare.

— Eu am luat-o ad literam. Iartă-mă! Am nevoie de ajutorul tău.

Deci, asta era. Era nevoie de ajutorul lui. Era nebun? Sau era el, Harlan, nebun? Avea nebunia vreun înţeles? sau orice altceva, de fapt.

Consiliul avea nevoie de ajutorul lui. Pentru asta, îi vor promite orice. Noÿs. Statutul de Calculator. Ce nu i-ar promite! Şi după ce îi va ajuta, ce va obţine din toate astea? Nu se va lăsa păcălit şi a doua oară.

— Nu.

— O vei avea pe Noÿs.

— Adică Consiliul va voi să încalce legile Eternităţii când pericolul va fi înlăturat? Nu cred.

Dar cum putea fi înlăturat pericolul? întreba o fărâmă sănătoasă a minţii lui. Ce tot vorbeau aici?

— Consiliul nu va afla niciodată.

— Atunci *tu* ai fi gata să încalci legile? Doar eşti Eternul ideal. Odată pericolul trecut, te vei pleca în faţa legii. Nici n-ai putea altfel.

Pete roşii acopereau obrajii lui Twissell, colorându-i pometţii. Şiretenia şi stăpânirea de sine îi dispăruseră de pe faţă. Nu mai rămăsese decât o durere stranie.

— Îmi voi ţine cuvântul şi voi călca legea, pentru un motiv pe care nu ţi-l poţi închipui. Nu ştiu cât ne-a mai rămas până dispare Eternitatea. Poate ore, poate luni.

Dar am pierdut atâta timp cu speranţa c-o să te conving, încât pot să mai pierd puţin. Mă asculţi? Te rog!

Harlan ezită. Apoi, având convingerea inutilităţii tuturor lucrurilor, ca şi din orice alt motiv posibil, spuse obosit:

— Continuă!

— Mi-a ajuns la urechi, începu Twissell, că m-am născut bătrân, că atunci când mi-au ieşit dinţii muşcam dintr-un Computaplex, că-mi ţin minicalculatorul într-un buzunar special de la pijama când dorm, că am un creier făcut din mici relee de forţă cuplate în paralel şi că fiecare globulă din sângele meu este o diagramă spaţio-temporală microscopică înotând în unsoare de computer. Toate aceste bazaconii le-am auzit pe parcurs şi cred că ar trebui să fiu, într-un fel, mândru. Poate că am început să le cred şi eu puţin. Asta e o prostie din partea unui om bătrân, dar face viaţa ceva mai uşoară. Te miră? Că trebuie să găsesc o cale de a-mi face viaţa mai uşoară? Eu, Calculatorul Senior Twissell, membru senior al Consiliului Atottemporal? Poate de asta şi fumez. Te-ai gândit vreodată la asta? Trebuie să am un motiv, nu? Eternitatea este o societate nefumătoare prin excelenţă, şi cea mai mare parte a Timpului la fel. M-am gândit adeseori la asta. Uneori cred că este din revoltă împotriva Eternităţii. Ceva care să înlocuiască marea revoltă care a eşuat... Nu, nu-i nimic. O lacrimă sau două n-o să mă topească şi nu mă prefac, crede-mă. Numai că nu m-am mai gândit la toate astea de mult. Nu e deloc plăcut. A fost vorba de o femeie, desigur, ca şi în cazul tău. Nu este o coincidenţă. E aproape inevitabil, dacă stai să te gândeşti. Un Etern, care trebuie să-şi vândă

satisfacţiile normale ale vieţii de familie pe o mână de perforaţii în hârtie, este gata copt pentru viciu. Ăsta-i unul din motivele pentru care Eternitatea trebuie să-şi ia precauţiunile pe care le ia. Şi, aparent, tot pentru asta sunt Eternii atât de ingenioşi în ocolirea acestor precauţiuni din când în când. Mi-aduc aminte de femeia mea. E o prostie, poate. Nu-mi pot aminti nimic altceva despre fizio-Timpul acela. Foştii mei colegi au rămas nişte nume în scripte. Schimbările pe care le-am condus — toate în afară de una — sunt doar articole în memoria Computaplexelor. Dar de ea îmi aduc foarte bine aminte. Poate că poţi înţelege. Depusesem de multă vreme o cerere pentru formarea unei legături. Şi, după ce am devenit Calculator Junior, mi-a fost acordată. Era o fată chiar din Secolul ăsta, 575. Nu am văzut-o până după obţinerea permisiunii, desigur. Era inteligentă şi bună. Nu frumoasă, nici măcar atrăgătoare, dar, oricum, chiar tânăr fiind (da, am fost şi eu tânăr, în ciuda zvonurilor) nu arătam nici eu cine ştie ce. Ne potriveam foarte bine din punct de vedere temperamental şi, dacă aş fi fost Temporal, aş fi fost mândru să fac din ea soţia mea. I-am spus-o de multe ori. Cred că îi făcea plăcere. Era adevărul. Nu toţi Eternii, care trebuie să-şi ia femeile cum şi când le permit calculele, sunt atât de norocoşi. În acea Realitate ea trebuia să moară tânără, desigur, şi nici un analog de-al ei nu era disponibil pentru legătură. La început, am luat-o filozofic. La urma urmei, viaţa ei scurtă era cea care îi dădea posibilitatea să trăiască cu mine fără să afecteze grav Realitatea. Astăzi mi-e ruşine când mă gândesc că eram bucuros că nu avea să trăiască mult timp. Deşi asta a fost doar la început. Doar la început.

O vizitam cât de des îmi permiteau diagramele spaţio-temporale. Storceam fiecare minut, renunţând la mese şi la somn, lăsându-i pe alţii să-mi facă munca, fără jenă, de câte ori puteam. Drăgălăşenia ei întrecea cele mai înalte aşteptări ale mele, şi eram îndrăgostit. Ţi-o spun pe şleau. Experienţa mea în domeniul ăsta era aproape inexistentă şi să o înţelegi prin Observaţia în Timp este o chestiune nesigură. Din cât puteam eu să înţeleg, totuşi, eram îndrăgostit. Ceea ce începuse ca o satisfacere a unor nevoi spirituale şi fizice ajunsese ceva mult mai important. Moartea ei iminentă încetase să mai fie o convenienţă şi devenise o calamitate. I-am făcut Proiectul-de-Viaţă. Nu m-am dus la Proiectanţii-de-Vieţi. L-am făcut singur. Îmi imaginez că ţi se pare uluitor. Era un delict, dar nu a fost nimic în comparaţie cu crimele pe care le-am comis ulterior. Da, eu, Laban Twissell, Calculator Senior Twissell. Momentul din fizio-Timp în care aş fi putut acţiona ca să-i modific Realitatea personală venise şi trecuse de trei ori. Sigur, ştiam că nici o astfel de schimbare cu motivaţie personală nu poate fi autorizată de Consiliu. Cu toate astea, am început să mă simt direct răspunzător pentru moartea ei. Asta a făcut parte din motivaţia mea de mai târziu, după cum vei vedea. A rămas însărcinată. Nu am luat măsuri, deşi ar fi trebuit. Îi făcusem Proiectul-de-Viaţă, îl modificasem ca să includă legătura ei cu mine, şi ştiam că sarcina era o consecinţă cu o probabilitate foarte înaltă. Poate că ştii, poate că nu, dar femeile Temporale rămân uneori gravide cu Eterni, în ciuda măsurilor de prevedere, Nu e nemaiauzit. Şi, totuşi, pentru că Eternii nu au voie să aibă copii, astfel de sarcini întâmplătoare sunt întrerupte fără dureri şi fără riscuri. Există multe

metode. Proiectul-de-Viaţă pe care i-l făcusem eu prevedea moartea ei înainte de naştere, aşa că nu am luat măsuri. Era atât de fericită să-şi poarte sarcina, încât am vrut să rămână aşa. Mă mulţumeam că o privesc şi încercam să surâd când îmi spunea că simte viaţa mişcând în pântecul ei. Şi atunci a intervenit ceva. A născut înainte de termen... Nu mă mir că te uiţi aşa. Am avut un copil. Un copil adevărat, al meu. Nu vei mai găsi, poate, nici un Etern care să poată spune asta. Era mai mult decât un delict. Era o crimă serioasă, şi încă nu era nimic. Nu mă aşteptasem. Naşterea şi problemele ei erau un aspect al vieţii despre care ştiam prea puţin. Cuprins de panică, am revăzut Proiectul-de-Viaţă şi am găsit copilul ca o soluţie alternativă, la o bifurcaţie de mică probabilitate pe care o trecusem cu vederea. Unui Proiectant-de-Vieţi profesionist nu i-ar fi scăpat şi greşisem că mă încrezusem atât în capacităţile mele. Dar ce puteam să mai fac? Nu puteam să omor copilul. Mama mai avea două săptămâni de trăit. M-am gândit să las copilul să trăiască cu ea până atunci. Două săptămâni de fericire nu sunt un cadou atât de exorbitant. Mama a murit, după cum era prevăzut şi în felul prevăzut. Stam în camera ei, tot timpul pe care-l puteam răpi diagramei spaţio-temporale, pătruns de o durere cu atât mai ascuţită cu cât aşteptasem moartea ei, în deplină cunoştinţă de cauză, mai mult de un an. În braţe îl ţineam pe fiul meu şi al ei. Da, l-am lăsat să trăiască. De ce sari aşa? *Tu* ai de gând să mă condamni? Nu-ţi poţi da seama ce înseamnă să ţii în braţe un atom din propria ta viaţă. Poate că am un Computaplex în loc de nervi şi diagrame în sânge, dar asta, cel puţin, ştiu. L-am lăsat să trăiască. Am comis şi crima asta. L-am dat

în grija unei organizaţii adecvate şi mă duceam când puteam (în strictă succesiune temporală, respectată şi în fizio-Timp) ca să dau sumele necesare şi să-l văd crescând. Aşa s-au scurs doi ani. Din când în când, verificam Proiectul-de-Viaţă al fiului meu (mă obişnuisem deja să încalc legea asta) şi eram fericit să văd că nu se întrezăreau efecte negative asupra Realităţii aceleia, la nivele de probabilitate de peste 0,0001. A învăţat să meargă şi încerca primele cuvinte. Nu fusese învăţat să-mi spună „tată”. Ce presupuneri or fi făcut Temporalii de la instituţia aceea de îngrijire a copiilor în legătură cu mine, nu ştiu. Îşi luau banii şi nu spuneau nimic. Apoi, după ce s-au scurs doi ani, în faţa Consiliului Atottemporal s-a pus problema necesităţii unei Schimbări care includea şi Secolul 575. Schimbarea mi-a fost încredinţată mie, care fusesem recent promovat Calculator Asistent. Era prima Schimbare pe care urma s-o supraveghez singur. Eram mândru, desigur, dar mi-era şi teamă. Fiul meu era un intrus în acea Realitate. Era greu de presupus că ar avea vreun analog. Gândul trecerii lui în non-existenţă mă umplea de tristeţe. M-am ocupat de Schimbare şi pot să spun acum că am făcut-o fără cusur. Prima mea sarcină. Dar n-am rezistat unei tentaţii, mai ales pentru că nu mai era ceva nou pentru mine. Eram un răufăcător înrăit, un obişnuit al crimei. Am făcut un nou Proiect-de-Viaţă pentru fiul meu în noua Realitate, sigur de ce voi găsi. Dar apoi, timp de 24 de ore, fără să mănânc sau să dorm, am stat în biroul meu, chinuindu-mă cu Proiectul-de-Viaţă încheiat, trecându-l prin filtru, într-un efort disperat de a găsi o greşeală. Nu era nici o greşeală. A doua zi, înainte de a preda soluţia Schimbării, am făcut o diagramă spaţio-

temporală, folosind metode grosolane de aproximaţie (la urma urmei, Realitatea nici nu mai dura mult) şi am intrat în Timp, la mai mult de 30 de ani în sus-Timp de la naşterea fiului meu. Avea 34 de ani, era de-o vârstă cu mine. M-am recomandat ca fiind o rudă îndepărtată, folosindu-mă de ce ştiam despre familia mamei. Nu-şi cunoştea tatăl, nu-şi amintea de vizitele mele din copilărie. Era inginer în aeronautică. Secolul 575 era expert în vreo cinci feluri de zbor aerian (cum este de fapt şi în Realitatea curentă) şi fiul meu era membru împlinit şi fericit al societăţii sale. Era căsătorit cu o fată care îl iubea la nebunie, dar nu aveau copii. În Realitatea în care băiatul meu nu ar fi existat, ea nu s-ar fi căsătorit cu nimeni. Ştiusem asta de la bun început. Ştiam că nu vor exista efecte negative asupra Realităţii. Altfel, poate nu aş fi îndrăznit să-l las să trăiască. Nu sunt *complet* pierdut. Mi-am petrecut ziua cu el. I-am vorbit şi i-am zâmbit politicos, mi-am luat la revedere cu răceală când a venit momentul pe diagrama spaţio-temporală. Dar, sub această aparenţă, îl priveam şi-i sorbeam fiecare gest, umplându-mi sufletul cu el, încercând să trăiesc măcar o zi dintr-o Realitate care a doua zi (în fizio-Timp) nu va mai fi existat. Cât de mult tânjeam să-mi vizitez şi soţia o ultimă dată, în acea porţiune a Timpului în care încă trăia, dar folosisem fiecare secundă din timpul pe care mi-l acordasem. N-am îndrăznit nici măcar să intru în Timp şi s-o văd fără să mă vadă. M-am întors în Eternitate şi am petrecut o ultimă noapte în agonie, luptându-mă în zadar cu ce urma să vină. A doua zi de dimineaţă am înmânat calculele împreună cu recomandările mele pentru Schimbare.

Vocea lui Twissell devenise o şoaptă şi acum se opri

de tot. Stătea acolo, cu umerii aplecaţi, cu privirile fixate pe podea, frângându-şi degetele, frământându-le într-o încleştare amarnică.

Harlan, aşteptând în zadar o altă frază, îşi drese vocea. Îşi dădea seama că-i e milă de bătrân, că-l compătimeşte, în ciuda crimelor comise.

— Asta-i tot? Twissell şopti:

— Nu, cel mai rău... cel mai rău... Un analog al fiului meu exista totuşi. În noua Realitate, exista — ca paraplegic de ta vârsta de 4 ani. 42 de ani în pat, în circumstanţe care mi-au făcut imposibilă aplicarea tehnicilor de regenerare a nervilor din 900, sau să pot face măcar să moară fără chinuri, Acea nouă realitate încă mai există. Fiul meu este încă acolo, în secţiunea aceea a Secolului. *Eu* i-am făcut asta. Mintea mea şi Computaplexul meu i-au trasat această nouă viaţă şi cuvântul meu a declanşat Schimbarea. Am comis mai multe crime de dragul lui şi al mamei lui, dar acea ultimă faptă, deşi în concordanţă strictă cu jurământul meu de Etern, mi s-a părut întotdeauna a fi marea mea crimă, *crima.*

Nu era nimic de spus şi Harlan nu rosti o vorbă.

— Vezi acum de ce înţeleg cazul tău, de ce aş vrea să te ajut să ai fata. Nu ar aduce nici un prejudiciu Eternităţii şi, într-un fel, ar fi o ispăşire a crimei mele.

Şi Harlan îl credea. În mintea lui totul luase o altă întorsătură. Credea!

Se prăbuşi în genunchi şi-şi ridică pumnii încleştaţi la tâmple. Aplecă fruntea şi se legănă încetişor, lăsându-se copleşit de o disperare sălbatică.

Distrusese Eternitatea şi o pierduse pe Noÿs, când, dacă n-ar fi fost lovitura lui Samson, ar fi salvat una şi ar fi păstrat-o pe cealaltă.

CĂUTĂRI IN PRIMITIV

Twissell îl apucase pe Harlan de umeri şi-l scutura. Vocea lui îi striga, disperat, numele.

— Harlan! Harlan! În numele Timpului, omule! Harlan se scutura încet, încet, de deznădejde.

— Ce facem?

— Nu *asta,* în orice caz. Nu te lăsa copleşit de disperare. Începe prin a mă asculta. Uită concepţia ta de Tehnician despre Eternitate şi priveşte-o cu ochii unui Calculator. E un punct de vedere mai sofisticat. Când modifici ceva în Timp şi provoci o Schimbare de Realitate, Schimbarea se poate instala imediat. De ce?

— Pentru că alterarea produsă a făcut Schimbarea inevitabilă.

— Crezi? Te-ai putea întoarce şi schimba sensul modificării, nu-i aşa?

— Presupun că da. Dar n-am făcut-o niciodată. Sau cineva de care să fi auzit eu.

— Aşa-i. Nimeni n-are intenţia să schimbe sensul unei modificări, aşa că totul decurge cum a fost plănuit de la început. Dar aici este vorba de altceva. O modificare neintenţionată. L-ai trimis pe Cooper în alt Secol decât era stabilit şi acum am intenţia să schimb sensul modificării şi să-l aduc înapoi.

— Dar cum, în numele Timpului?

— Încă nu sunt sigur, dar *trebuie* să fie o cale. Dacă n-ar fi, modificarea ar fi fost ireversibilă, Schimbarea ar fi intervenit pe loc. Dar Schimbarea nu s-a produs. Încă

ne mai aflăm în Realitatea memoriului Mallansohn. Asta înseamnă că modificarea este reversibilă şi *va fi,* deci, inversată.

— Cum? Coşmarul lui Harlan se mărea, învârtejindu-se, întunecându-se din ce în ce, înghiţindu-l.

— Trebuie să existe o cale de a prinde la loc cercul în Timp şi capacitatea noastră de a o face trebuie să asigure şi un grad maxim de probabilitate.

Atâta timp cât Realitatea noastră există, putem fi siguri că soluţia se bucură de probabilitate maximă. Dacă, în orice moment, eu sau tu luăm o hotărâre greşită, dacă probabilitatea vindecării cercului scade sub un grad critic, Eternitatea dispare. Înţelegi?

Harlan nu era chiar sigur că înţelege. Nici nu-şi dădea silinţa. Se ridică din nou încet în picioare şi găsi cu greu drumul către un scaun.

— Vrei să spui că putem să-l aducem pe Cooper înapoi...

— Şi să-l trimitem unde trebuie, da. Să-l prindem în momentul în care părăseşte nava şi ar putea ajunge la locul lui în Secolul 24 doar cu câteva fizio-ore mai bătrân. Zile, cel mult. Va fi o modificare, desigur, dar nu una destul de importantă. Realitatea ar fi clătinată, băiete, dar nu răsturnată.

— Dar cum dăm de el?

— Ştim că există o modalitate, altfel Eternitatea nu ar mai fi existat în acest moment. Iar în ce priveşte modalitatea, de asta am nevoie de tine, de asta m-am luptat să te aduc de partea mea. Tu eşti expertul în Primitiv. Tu să-mi spui.

— Nu pot, gemu Harlan.

— Poţi, insistă Twissell.

Din vocea bătrânului dispăruse deodată orice dovadă

de oboseală sau de vârstă înaintată. Privirile îi erau aprinse de flacăra luptei şi-şi mânuia ţigara ca pe o lance. Până şi Harlan, cât era de amorţit de durere, avu impresia că Twissell se simte în largul lui, acum că bătălia se dădea în doi.

— Putem reconstitui momentul, sugeră bătrânul. Ia comanda impulsului. Stai aici şi aştepţi semnalul. Ţi se dă. Faci contactul şi în acelaşi timp mişti brusc maneta asta către jos-Timp. Cât de mult?

— Nu ştiu, îţi spun. Nu ştiu.

— *Tu* nu ştii, dar muşchii tăi ştiu. Ia-ţi locul şi pune mâna pe manetă. Adună-te. Hai, băiete. Aştepţi semnalul. Mă urăşti. Urăşti Consiliul. Urăşti Eternitatea. Ţi-e inima zdrobită de gândul la Noÿs. Reîntoarce-te la momentul acela. Să simţi ce-ai simţit atunci. Acum o să pun din nou ceasul în mişcare. Îţi dau un minut, băiete, să-ţi aduci aminte prin ce-ai trecut şi să retrăieşti totul. Apoi, când te apropii de zero, lasă-ţi mâna dreaptă să se smucească către comandă ca atunci. Pe urmă iei mâna repede! N-o mai pui la loc. Eşti gata?

— Nu cred că pot s-o fac.

— Nu crezi... Sfinte Timp, dar n-ai de ales. Mai ai vreo altă şansă să-ţi iei fata înapoi?

Nu avea. Harlan se forţă să se aşeze din nou la comandă şi, făcând-o, emoţia îl năpădi din nou. Nu trebuia să facă nici un efort. Repetarea mişcărilor fizice i le readuse în minte. Liniuţa roşie a temporometrului se puse în mişcare.

Gândi, detaşat: „Ultimul minut de viaţă?”

Minus 30 de secunde.

Gândi. „N-o să doară. Nu e asta moartea.”

Încercă să se gândească numai la Noÿs.

Minus 15 secunde.

Noÿs!

Mâna stângă se apropie încet de contact.

Minus 12 secunde.

Contact!

Mâna dreaptă porni.

Minus 5 secunde.

Noÿs!

Mâna dreaptă se miş-ZERO-că spasmodic.

Sări în lături, gâfâind.

Twissell veni lângă el, scrutând cadranul.

— Secolul 20. 19,38, mai exact. Harlan simţea că se sufocă.

— Nu ştiu, am încercat să simt la fel, dar a fost altfel. Ştiam ce fac şi asta a schimbat totul.

— Ştiu, ştiu. Poate că totul e greşit. Să-i spunem o primă aproximaţie.

Se opri un moment, făcând calcule mintale, scoase pe jumătate un calculator de buzunar din învelitoarea lui şi-l zvârli înapoi fără să-l consulte.

— La naiba cu punctele zecimale. Să zicem că probabilitatea este de 0,99, să-l fi trimis în al doilea sfert al Secolului 20. Undeva între 19,25 şi 19,50. Aşa e?

— Nu ştiu.

— Bine, uite. Dacă mă hotărăsc să mă concentrez asupra acelei perioade din Primitiv până la excluderea oricărui alt aspect şi dacă greşesc, pot să-mi pierd şansa de a menţine cercul închis în Timp şi Eternitatea ar dispărea, Hotărârea în sine va fi punctul crucial, Schimbarea Minimă Necesară, S. M. N., care declanşează Schimbarea mare. Hotărârea o iau acum. Mă decid, irevocabil...

Harlan privi cu prudenţă împrejur, ca şi cum

Realitatea ar fi devenit atât de fragilă, încât o mişcare bruscă din cap ar fi putut să o facă ţăndări.

— Sunt perfect conştient de Eternitate. (Calmul lui Twissell îl molipsise în aşa măsură încât propria lui voce îi suna fermă în urechi).

— Atunci Eternitatea încă există, rosti Twissell aspru, sec, iar noi am luat hotărârea justă. Acum nu prea mai avem ce face pe-aici, pentru un timp. Să mergem în biroul meu şi să-i lăsăm pe cei din subcomisia Consiliului să roiască pe aici, dacă asta îi face mai fericiţi. În ce-i priveşte pe ei, proiectul a fost încununat cu succes. Chiar dacă nu-i aşa, n-o să ştie niciodată. Şi nici noi.

— Întrebarea la care trebuie să găsim răspuns este: ce va face Cooper când se va trezi într-un alt secol decât trebuia? spuse Twissell, studiindu-şi ţigara.

— Nu ştiu.

— Un lucru este cert. E un băiat inteligent şi cu imaginaţie, nu eşti de părere?

— Păi, e Mallansohn.

— Exact. Şi se întreba dacă va nimeri chiar acolo unde trebuie. Una din ultimele lui întrebări a fost: „Şi dacă nu nimeresc la locul stabilit?” Ţi-aduci aminte?

— Şi?

Harlan nu înţelegea unde urmărea Twissell să ajungă.

— Şi deci este moralmente pregătit să se trezească prost plasat în Timp. Şi va face ceva. Va încerca să ia legătura cu noi. Să lase urme pentru noi, Nu uita că, o parte a vieţii sale, a fost Etern. Asta-i foarte important.

Twissell suflă un cerculeţ de fum, îl agăţă cu un deget, urmărindu-l cum se încolăceşte şi dispare.

— E obişnuit cu noţiunea de comunicare peste Timp.

Nici nu se va gândi că o să rămână părăsit şi izolat în Timp. Va şti că îl căutăm.

— Fără nave şi fără Eternitate în Secolul 20, cum ar putea măcar să încerce să comunice cu noi?

— Cu *tine,* Tehnician, cu *tine.* Foloseşte singularul. Tu eşti expertul nostru în Primitiv. Tu l-ai instruit pe Cooper în acest domeniu. El se aşteaptă ca *tu* să-i dai de urmă.

— Ce urmă, Calculator?

Twissell îşi ridică faţa vicleană, cu zbârciturile acum şi mai pronunţate, spre Harlan.

— Noi l-am lăsat pe Cooper în Primitiv. Este lipsit de scutul protector de fizio-Timp. Viaţa lui acum se împleteşte în structura Timpului şi va rămâne aşa până când tu şi cu mine schimbăm sensul modificării. Tot în structura Timpului vor fi ţesute şi fiecare semn sau mesaj pe care poate să le lase acum pentru noi. Cu siguranţă că atunci când aţi studiat împreună Secolul 20 aţi folosit anumite surse. Documente, arhive, filme, obiecte, lucrări de referinţă. Vreau să spun surse primare, care să dateze chiar din Timp.

— Da.

— Şi pe care le-a analizat cu tine?

— Da.

— Şi aveaţi vreun anumit articol favorit, unul despre care el ştie că îl cunoşti în profunzime, astfel încât să recunoşti în el vreo referire la el însuşi?

— Îmi dau seama unde vrei să ajungi, desigur, răspunse Harlan, care devenise, între timp, gânditor.

— Şi? întrebă Twissell cu un început de nerăbdare.

— Revistele mele de actualităţi, aproape sigur. Revistele astea sunt un fenomen al începutului secolelor 20. Cea din care am o colecţie aproape

completă datează din 20 şi continuă până în 22.

— Bun. Acuma... Crezi că există vreo modalitate în care Cooper s-ar putea folosi de aceste reviste pentru a transmite un mesaj? Adu-ţi aminte, ştie că citeşti publicaţia, că o cunoşti foarte bine şi că te-ai descurca foarte bine în găsirea unui mesaj.

— Nu ştiu.

Harlan clătină din cap.

— Revista avea un stil artificial. Era mai degrabă selectivă decât cuprinzătoare şi destul de imprevizibilă. Ar fi greu, dacă nu imposibil, să te bazezi pe faptul că va publica ceea ce plănuieşti tu să transmiţi. Cooper nu ar putea să creeze nişte ştiri adecvate şi să fie sigur că apar. Chiar dacă ar reuşi să intre în personalul ei de redacţie, ceea ce este aproape imposibil, n-ar putea nici atunci fi sigur că, după ce trece pe la ceilalţi redactori, formularea lui va rămâne exact aceeaşi. Nu-mi dau seama, Calculator.

— Sfinte Timp, gândeşte-te! Concentrează-te asupra revistelor ălora. Eşti în Secolul 20 şi eşti Cooper, cu educaţia şi formaţia lui. Tu i-ai fost profesor, Harlan. Tu i-ai modelat gândirea. Ce ar face? Cum ar încerca să plaseze ceva în revistă? Ceva cu exact cuvintele pe care le vrea?

Harlan făcu ochii mari.

— O reclamă!

— O ce?

— O reclamă. Un anunţ publicitar. Un anunţ plătit pe care sunt obligaţi să-l publice exact aşa cum este. Am discutat adesea cu Cooper despre ele.

— A, da. Au chestii de-astea şi prin 186.

— Dar nu ca în Secolul 20, care a atins apogeul în această privinţă. Mediul cultural...

— Lasă asta acum. Gândeşte-te la reclamă, îl întrerupse Twissell precipitat. Cum ar trebui să fie?

— Tare-aş vrea să ştiu.

Twissell privea abătut la vârful aprins al ţigării, ca şi cum de-acolo ar fi trebuit să-i vină inspiraţia.

— Nu poate spune „Cooper din secolul 78, eşuat în Secolul 20, cheamă Eternitatea”...

— De ce eşti atât de sigur?

— E imposibil! Să dezvălui Secolului 20 o informaţie pe care ştim că nu o aveau ar fi la fel de dăunător pentru ciclul Mallansohn ca orice acţiune greşită din partea noastră, Suntem încă aici, ceea ce înseamnă că, pe tot parcursul vieţii lui, în Realitatea curentă a Primitivului, nu a făcut nimic de genul ăsta.

— Plus că, îl întrerupse Harlan, încercând să urmărească acest raţionament circular, o revistă de actualităţi nu ar accepta să publice nimic care să pară nebunesc sau care să fie neinteligibil. Ar bănui o fraudă sau altceva ilegal şi n-ar vrea să fie implicată. Deci Cooper nu ar putea folosi Intertemporala Standard în mesajul său.

— Ar trebui să fie ceva subtil, să ni se adreseze indirect. Va trebui să insereze o reclamă care să pară perfect normală oamenilor din Primitiv. Perfect normală! Şi totuşi să fie ceva evident pentru noi, odată ce ştim ce căutăm. Să bată la ochi. Cât de *mare* crezi că ar putea fi, Harlan? Sunt scumpe reclamele astea?

— Destul de scumpe, cred.

— Şi Cooper va trebui să-şi drămuiască banii. Şi-n afară de asta, pentru a evita să atragă o atenţie nedorită, ar trebui să fie mică. Gândeşte-te, Harlan. Cât de mică?

Harlan întinse mâinile în faţă.

— Jumătate de coloană?
— Coloană?
— Astea sunt reviste tipărite, ştiţi. Pe hârtie. Cuvintele sunt aranjate în coloane.
— A, da. Nu prea pot să fac distincţia între literatură şi film. Şi acum va trebui să facem o primă aproximare de altă natură. Vom căuta o reclamă de o jumătate de coloană care să releve, practic, de la prima vedere, că omul care a făcut-o vine dintr-un alt Secol (din sus-Timp, bineînţeles) şi care totuşi să fie atât de obişnuită încât nici un om din acel Secol să nu vadă în ea nimic deosebit.
— Şi dacă nu o găsesc?
— O vei găsi. Eternitatea există, nu-i aşa? Atâta timp cât există, suntem pe drumul cel bun. Spune-mi, îţi aminteşti să fi dat peste vreo astfel de reclamă când le analizai cu Cooper? Ceva care să te fi frapat chiar şi numai momentan, ca ciudat, bizar, neobişnuit, cu vreo greşeală subtilă?
— Nu.
— Nu vreau să-mi răspunzi atât de repede. Gândeşte-te cinci minute.
— N-are sens. La vremea când ne uitam noi prin reviste, Cooper nu fusese în Secolul 20.
— Te rog, băiete, foloseşte-ţi capul. Trimiterea lui Cooper în 20 a produs o modificare. Nu e o Schimbare; nu e o modificare ireversibilă. Dar s-au produs câteva schimbări, cu „s” mic, sau micro-schimbări, cum li se spune în mod obişnuit în Calcule. În clipa în care Cooper a fost trimis în al 20-lea, reclama a apărut în numărul curent al revistei. Propria ta Realitate s-a micro-schimbat, în sensul că te-ai fi uitat la o pagină cu reclama pe ea mai degrabă decât ta una fără reclama

aceea, aşa cum ai fi făcut în Realitatea anterioară. Înţelegi?

Harlan fu din nou uluit atât de uşurinţa cu care Twissell îşi croia drum prin jungla logicii temporale, cât şi de „paradoxurile” Timpului. Clătină din cap.

— Nu-mi amintesc nimic de genul ăsta.

— Atunci, unde ţii dosarele cu publicaţia aceea?

— Mi-am făcut o bibliotecă specială la Nivelul Doi, folosindu-mă de permisul lui Cooper.

— Destul de bine. Hai acolo. *Acum*!

Harlan se uita la Twissell cum priveşte curios volumele vechi, legate, din bibliotecă şi cum scoate unul. Erau atât de vechi, încât hârtia lor subţire trebuia întreţinută prin metode speciale, şi trosnea sub atingerea lui, nu suficient de blândă.

Se înfiora. În timpuri mai bune, i-ar fi ordonat lui Twissell să nu se atingă de cărţi, cât era el de Calculator Senior.

Bătrânul cerceta cu privirea paginile foşnitoare şi buzele lui formau pe tăcute cuvintele arhaice.

— Asta este engleza de care vorbesc lingviştii tot timpul, nu-i aşa? întrebă, bătând uşor cu degetul o pagină.

— Da, engleză, mormăi Harlan. Twissell puse volumul înapoi.

— Greu şi grosolan.

Harlan dădu din umeri. Într-adevăr, cele mai multe Secole din Eternitate foloseau filmul. O minoritate respectabilă folosea înregistrarea moleculară. Totuşi, tiparul şi hârtia nu erau nişte necunoscute.

— Cărţile nu au nevoie de investiţiile în tehnologie pe

care le necesită filmele, spuse el.

Twissell îşi frecă bărbia.

— Chiar. Începem?

Luă un alt volum din raft, deschizându-l la întâmplare şi scrutând pagina cu o încordare ciudată.

Harlan gândi: „Omul ăsta crede că o să găsească soluţia ca la loterie?”

Se pare că gândul lui nu era departe de adevăr, căci Twissell, întâlnind privirea revelatoare a lui Harlan, se înroşi şi puse cartea înapoi.

Harlan luă primul volum din Centisecolul 19,25 şi începu să întoarcă regulat paginile. Numai mâna dreaptă şi ochii i se mişcau. Restul corpului vădea o atenţie încremenită.

La intervale care-i păreau lui însuşi cât o veşnicie, Harlan se ridica, mormăind, şi lua un alt volum. Cu aceste ocazii, făcea o pauză pentru o cafea sau un sandwich.

Spuse, abătut:

— E inutil să staţi aici.

— Te deranjez?

— Nu.

— Atunci stau, murmură Twissell.

În tot acest timp se plimba, oprindu-se în faţa rafturilor, uitându-se, neputincios, la coperţi. Scânteile ţigărilor sale furioase îi ardeau degetele, dar nu băga de seamă.

Aşa luă sfârşit o fizio-zi.

Dormiră puţin un somn agitat. Dimineaţa, între două volume, Twissell, zăbovind la ultima înghiţitură de cafea, spuse:

— Uneori mă întreb de ce n-am renunţat la statutul de Calculator, atunci, după... ştii tu.

Harlan dădu din cap.

— Aşa aş fi vrut. Aşa simţeam. Câteva fizio-luni am sperat, cu disperare, că n-o să mai aud de nici o Schimbare. Devenisem morbid în privinţa asta. Începusem să mă întreb dacă Schimbările aveau vreun sens. Ciudat, ce feste îţi joacă uneori sentimentele. *Tu* cunoşti istoria Primitivă, Harlan. Tu ştii cum era. Realitatea lor curgea orbeşte de-a lungul liniei maximei probabilităţi. Dacă acea maximă probabilitate implica o epidemie universală sau zece Secole de sclavie economică, o prăbuşire a tehnicii, sau chiar... ăăă... să vedem — ce e cel mai rău — chiar un război atomic, dacă ar fi fost pe atunci posibil, pe Sfântul Timp, chiar se întâmpla. Nu le oprea nimic. Dar acolo unde există Eternitatea, nu mai poate fi vorba de aşa ceva. În sus-Timp de la Secolul 28, lucruri de-astea nu se mai întâmplă. Pe Timp, ne-am ridicat Realitatea la un nivel de bună-stare mult dincolo de orice îşi puteau imagina timpurile Primitive. La un nivel care, dacă nu ar fi existat intervenţia Eternităţii, ar fi rămas la o probabilitate foarte mică.

Harlan gândi, cuprins de ruşine: „Ce încearcă să facă? Să mă determine să lucrez mai repede? Fac tot ce pot”.

Twissell continuă:

— Dacă pierdem acum această şansă, Eternitatea va dispărea, probabil, în tot fizio-Timpul. Şi, cu o singură Schimbare vastă, toată Realitatea se va întoarce la probabilitatea maximă cu, sunt sigur, consecinţa războiului atomic şi dispariţia omului.

— Mai bine să trec la volumul următor, spuse Harlan.

În pauza următoare, Twissell rosti, neputincios:

— E atât de mult de lucru. Nu există o metodă mai rapidă?

— Spune tu care. Mie mi se pare că trebuie să mă uit la fiecare pagină. Şi la fiecare colţ al ei. Cum aş putea s-o fac mai repede?

Întorcea paginile metodic.

— Literele încep să-mi joace în faţa ochilor şi asta înseamnă că s-a făcut ora de culcare, zise Harlan într-un târziu.

A doua fizio-zi luă sfârşit.

La 10:22 a.m., fizio-Timpul Standard, în care cea de-a treia fizio-zi de căutări, Harlan privi cu uimire pe o pagină.

— Asta e!

Twissell nu înţelese afirmaţia.

— Ce?

Harlan ridică privirea. Faţa îi era contorsionată de uimire.

— Ştii, n-aş fi crezut-o. Pe Timp, n-am crezut nici o clipă cu adevărat, nici chiar când îmi înşirai toată teoria aia despre revistele de actualităţi şi reclame.

Twissell înţelesese:

— *Ai găsit*!

Sări la volumul din mâna lui Harlan, întinzând către el degetele tremurătoare.

Harlan îl trase înapoi şi-l închise cu zgomot.

— Stai o clipă. *Tu* n-o să găseşti nimic, nici dacă ţi-aş arăta pagina.

— Ce faci? Ai pierdut-o!
— N-am pierdut nimic. Ştiu unde este. Dar mai întâi...
— Mai întâi ce?
— A mai rămas un amănunt. Spui că o pot avea pe Noÿs. Adu-mi-o, atunci. S-o văd.
Twissell îl privea, cu părul lui rar şi alb în dezordine.
— Glumeşti?
— Nu. Nu glumesc. Mi-ai garantat că o să aranjezi tu. Sau *tu* glumeşti? Noÿs şi cu mine vom fi împreună. Ai promis.
— Da, am promis. A rămas stabilit.
— Atunci, adu-mi-o vie, sănătoasă şi neatinsă.
— Dar nu te înţeleg. Nu eu o am. Nimeni n-o are. E încă acolo, în sus-Timpul îndepărtat, aşa cum a raportat Finge. Nimeni nu s-a atins de ea. Sfinte Timp, ţi-am spus că e în siguranţă.
Harlan îl privi în ochi pe bătrân şi se încruntă tot. Rosti, sufocat:
— Te joci cu cuvintele. Bine, e în sus-Timpul îndepărtat, dar la ce-mi foloseşte mie asta? Înlătură bariera de la 100.000...
— Ce să înlătur?
— Bariera. Nava nu poate trece.
— Nu mi-ai spus nimic, niciodată, replică Twissell, sălbatic.
— Nu? se întrebă Harlan, vădit surprins.
Nu-i spusese? Se gândise la asta foarte des. Nu-i spusese nici un cuvânt? Nu-şi putea aminti. Apoi însă se înverşună din nou.
— Bine, îţi spun acum. Dă-o jos.
— Dar e imposibil! O barieră în calea navei? O barieră temporală?
— Vrei să spui că nu ai pus-o tu?

— N-am pus nimic. Sfinte Timp, îţi jur.

— Atunci... atunci...

Harlan simţi cum păleşte.

— Atunci, Consiliul a pus-o. Ştiu totul şi au acţionat fără ca tu să ştii şi... ah, pe Timp şi Realitate, n-au decât să fluiere cât vor după reclamă şi după Cooper, după Mallansohn şi după toată Eternitatea. N-o să aibă nimic din toate astea. Nimic.

— Stai! Stai!

Twissell smucea disperat de cotul lui.

— Stăpâneşte-te. Gândeşte-te, băiete, gândeşte-te. Consiliul n-a pus nici o barieră.

— E acolo.

— Dar nu au putut pune aşa ceva. Nimeni n-ar putea. Este teoretic imposibil.

— Tu nu ştii. E acolo.

— Ştiu mai mult decât oricine din Consiliu şi un astfel de lucru este imposibil.

— Dar e acolo.

— Dar dacă este...

Şi Harlan deveni brusc suficient de conştient de ce se întâmpla în jur ca să vadă un fel de frică abjectă în ochii lui Twissell. O groază care nu fusese acolo nici chiar când aflase prima oară de plasarea greşită a lui Cooper şi de sfârşitul iminent al Eternităţii.

SECOLELE ASCUNSE

Andrew Harlan îi privea, cu un ochi abstract, pe cei care munceau. Îl ignorară politicos, pentru că era Tehnician. În mod obişnuit, i-ar fi ignorat şi el, ceva mai puţin politicos, pentru că făceau parte din personalul de la întreţinere. Acum însă îi urmărea cu privirea, şi, în deznădejdea lui, se surprinse chiar invidiindu-i.

Erau personalul de serviciu de la Departamentul Transportului Intertemporal, în uniforme cenuşii cu epoleţi, cu o săgeată roşie cu două capete, pe un fond negru. Cu un echipament complicat de câmp de forţă verificau motoarele navelor şi gradele de hiperlibertate de-a lungul tunelelor. Aveau, după câte îşi închipuia Harlan, foarte puţine cunoştinţe teoretice despre ingineria temporală, dar era evident că aveau o vastă experienţă practică.

Ca Novice, Harlan nu învăţase prea multe în legătură cu întreţinerea. Sau, mai exact, nu dorise să înveţe. Novicii care nu corespundeau erau repartizaţi la întreţinere. „Profesia nespecializată” (cum o numeau, printr-un eufemism) îţi punea pecetea eşecului şi Novicele mediu evita automat subiectul.

Acuma, totuşi, pe când îi privea muncind în tăcere, îi păreau pricepuţi, relaxaţi, legitim fericiţi.

Şi de ce nu? Îi întreceau ca număr pe Specialişti, pe „adevăraţii Eterni”, cu zece la unu. Aveau o societate a lor, nivele de reşedinţă numai ale lor, plăceri şi distracţii numai ale lor. Munca lor era fixată la atâtea

ore pe fizio-zi şi pentru ei nu existau presiuni sociale care să-i oblige să-şi lege şi activităţile din timpul liber de profesia lor. Aveau timp, aşa cum nici un Specialist nu avea, pe care să-l dedice literaturii şi dramatizărilor filmate aduse din diversele Realităţi.

Ei erau, la urma urmei, cei cu personalitatea cea mai întreagă. Şi viaţa Specialistului era cea hărţuită şi afectată, artificială în comparaţie cu cea paşnică şi simplă din serviciul întreţinere.

Întreţinerea era temelia Eternităţii. Ce ciudat că un fapt atât de evident nu-l frapase până acum. Ei supravegheau importul de hrană şi apă din Timp şi îndepărtarea deşeurilor, funcţionarea centralelor energetice. Menţineau în mişcare tot mecanismul Eternităţii, puneau totul pe roate. Dacă toţi Specialiştii ar fi dispărut pe loc, întreţinerea putea asigura supravieţuirea Eternităţii pe timp nelimitat. Dar dacă ar fi fost să dispară serviciul întreţinere, Specialiştii ar fi trebuit să părăsească Eternitatea în câteva zile, sau să moară de o moarte lamentabilă.

Resimţeau oare oamenii din întreţinere pierderea căminelor lor temporale sau vieţile lor fără familie, fără soţie şi copii? Era siguranţa în faţa sărăciei, bolilor şi Schimbărilor de Realitate o compensare suficientă? Le erau vreodată cerute părerile în vreo problemă importantă? Harlan simţea în el ceva din focul reformatorului social.

Calculatorul Senior Twissell îi întrerupse firul gândurilor intrând aproape în fugă, arătând şi mai preocupat decât cu o oră înainte, când plecase, lăsându-i pe cei de la întreţinere să lucreze.

Harlan gândi: „Cum de mai rezistă? E doar bătrân”.

Twissell se uită la el cu privirea rapidă şi ageră a unei

păsări, în timp ce lucrătorii se îndreptau automat, plini de o atenţie respectuoasă.

— Cum e cu tunelurile? întrebă.

Unul din oameni îi răspunse:

— Nimic în neregulă, domnule. Drumurile sunt libere, câmpurile permeabile.

— Aţi verificat tot?

— Da, domnule. În sus-Timp, atât cât merg staţiile Departamentului.

— Atunci, plecaţi!

Insistenţa bruscă a concedierii era evidentă. Se înclinară respectuos, se întoarseră şi se grăbiră să dispară.

Harlan era singur cu Twissell lângă tunelurile navelor. Twissell se întoarse către el.

— Tu rămâi aici. Te rog. Harlan clătină din cap.

— Trebuie să vin.

— Înţelege-mă. Dacă mie mi se întâmplă ceva, tu o să ştii cum să-l găseşti pe Cooper. Dar dacă ţi se întâmplă ţie, ce aş mai putea eu face, sau orice alt Etern, sau orice combinaţie de Eterni?

Harlan scutură din nou din cap. Twissell îşi luă o ţigară.

— Sennor bănuieşte. M-a căutat de mai multe ori în ultimele două fizio-zile. Vrea să ştie de ce stau retras. Când va afla că am ordonat o revizie completă a mecanismelor din tunelurile navelor... Trebuie să plec acum, Harlan. Nu mai pot întârzia.

— Nu vreau să te întârzii. Sunt gata.

— Insişti să vii?

— Dacă nu este nici o barieră, nu-i nici un pericol. Şi chiar dacă ar fi, eu m-am lovit deja de ea şi m-am întors. De ce te temi, Calculator?

— Nu vreau nici un risc inutil.

— Atunci, unde ţi-e logica? Să zicem că merg cu tine. Dacă Eternitatea mai există şi după ce plecăm, înseamnă că cercul mai poate fi încă închis. Înseamnă că vom supravieţui. Dacă e hotărârea greşită, atunci Eternitatea va trece în nefiinţă, ceea ce se va întâmpla oricum şi dacă nu merg, pentru că, fără Noÿs, nu mişc un deget ca să-l aduc înapoi pe Cooper. Jur.

— Ţi-o aduc eu înapoi.

— Dacă e atât de simplu şi de sigur, atunci nu se va întâmpla nimic dacă merg şi eu.

Twissell era cuprins de torturile ezitării. Spuse, aspru:

— Bine, atunci vino!

Şi Eternitatea supravieţui.

Privirea bântuită a lui Twissell nu dispăru nici după ce intrară în navă. Scruta cifrele care alergau pe cadranul temporometrului. Până şi demultiplicatorul care măsura Kilosecolele, şi pe care lucrătorii îl porniseră special pentru acest drum, scotea câte un clinchet la intervale regulate.

— Nu ar fi trebuit să vii. Harlan ridică din umeri.

— De ce nu?

— Mă tulburi. Fără vreun motiv anume. O veche superstiţie de-a mea. Mă face să fiu nervos.

Îşi împreună mâinile, încleştându-le puternic.

— Nu te înţeleg, spuse Harlan.

Twissell părea dornic să vorbească întruna, ca pentru a exorciza un demon al minţii sale.

— Fii atent, poate c-o să-ţi dai seama. Tu eşti expertul în Primitiv. Cât timp a existat omul în Primitiv?

— Zece mii de Secole. Cincisprezece mii, poate.

— Da. Începând ca un fel de creatură primitivă, semănând cu o maimuţă, şi sfârşind ca Homo Sapiens,

nu?

— Asta ştie toată lumea. Da.

— Atunci toată lumea ştie şi că evoluţia face paşii mari. 15.000 de Secole de la maimuţă la Homo Sapiens!

— Şi?

— Şi eu sunt dintr-unul din Secolele 30.000...

(Harlan nu se putu stăpâni să tresară. Nu ştiuse niciodată care era căminul temporal al lui Twissell şi nici nu auzise ca altcineva să ştie.)

— Sunt dintr-unul din Secolele 30.000, reluă Twissell, şi tu eşti din Secolul 95. Timpul dintre căminele noastre temporale înseamnă de două ori existenţa completă a omului în Primitiv şi, totuşi, ce mare diferenţă este între noi? M-am născut cu patru dinţi mai puţin decât tine şi fără apendice. Deosebirile fiziologice cam astea ar fi. Metabolismul nostru este aproape acelaşi. Deosebirea cea mai importantă este că organismul tău poate sintetiza nucleul steroid şi al meu nu, aşa că hrana mea trebuie să conţină colesterol şi a ta nu. Eu am putut să procreez cu o femeie din 575. Uite ce puţine deosebiri în Timp prezintă specia noastră.

Harlan nu era prea impresionat. Nu-şi pusese niciodată întrebări în legătură cu identitatea fundamentală a omului de-a lungul Secolelor. Era unul din acele lucruri cu care trăiai şi pe care le luai ca atare.

— S-au văzut cazuri de specii care au rămas neschimbate milioane de Secole.

— Dar nu multe. Un lucru este cert: încetarea evoluţiei umane pare să coincidă *cu* înfiinţarea Eternităţii. Doar o coincidenţă? Iată o problemă care nu este luată în discuţie, decât pe ici, pe colo, de câte

unul ca Sennor, şi eu nu am fost niciodată un Sennor. N-am crezut că are vreun rost să faci speculaţii. Dacă ceva nu putea fi verificat de un Computaplex, n-avea nici un sens să ia din timpul unui Calculator. Şi totuşi, când eram tânăr, adesea m-am gândit…

— La ce? întrebă Harlan, spunându-şi: „Oricum, am ce asculta”.

— M-am gândit adesea la Eternitate aşa cum era când de-abia se înfiinţase. Se întindea doar pe câteva din Secolele 30 şi 40 şi funcţia ei principală era comerţul. Se interesa de reîmpădurirea suprafeţelor defrişate, de transporturile de diverse tipuri de soluri, de apă proaspătă, produse chimice. Erau zile simple. Apoi însă am descoperit Schimbările de Realitate. Calculatorul Senior Henry Wadsman, în felul lui dramatic, cu care suntem toţi obişnuiţi, a împiedicat un război stricând frâna maşinii unui membru al Congresului. După asta, Eternitatea şi-a mutat din ce în ce mai mult centrul de greutate de la comerţ la Schimbările de Realitate. De ce?

— Pentru motivul evident: bunăstarea umanităţii.

— Da. Da. Aşa cred şi eu… în timpurile normale. Dar eu vorbesc de coşmarul meu. Dacă ar exista un alt motiv, neexprimat, inconştient? Un om care poate călători în viitorul nedefinit poate întâlni oameni la fel de evoluaţi faţă de el cum este el faţă de o maimuţă. De ce nu?

— Poate. Dar oamenii sunt oameni.

— … chiar şi în Secolele 70.000. Da, ştiu. Şi are asta vreo legătură cu Schimbările noastre de Realitate? Am eliminat neobişnuitul. Chiar şi căminul temporal al lui Sennor, cu creaturile lui spâne, se află în permanenţă sub semnul întrebării, şi e doar un aspect inofensiv.

Poate că, cinstit, cu toată sinceritatea, am frânat evoluţia umană pentru că nu *vrem* să dăm ochi cu supraoamenii.

Încă nici o scânteie. Harlan replică:

— Dar s-a făcut. Ce mai contează?

— Dar dacă supraomul există totuşi, mai în sus-Timp decât putem ajunge noi? Nu ne exercităm controlul decât până în 70.000. După asta vin Secolele Ascunse! De ce sunt ascunse? Pentru că omul evoluat nu vrea să aibă de-a face cu noi şi ne barează drumul, din Timpul lui? De ce le dăm voie să rămână ascunse? Pentru că nici noi nu vrem să-i întâlnim şi, nereuşind să intrăm de la prima tentativă, am refuzat să mai încercăm? Nu spun că ăsta este motivul nostru conştient, dar, conştient sau nu, este un motiv.

— Poate fi orice. Nu putem ajunge la ei şi nici ei la noi. Trăieşte şi lasă-i să trăiască.

Twissell păru frapat de frază.

— Trăieşte şi lasă-i să trăiască. Dar nu facem asta. Noi facem Schimbări. Schimbările se întind pe doar câteva Secole înainte ca inerţia temporală să le stingă efectele. Ţi-aduci aminte că Sennor a enunţat această problemă ca una din întrebările fără răspuns ale Timpului, atunci, la dejunul nostru. Ce ar mai fi putut spune ar fi fost că totul e o treabă de statistică. Unele Schimbări afectează mai multe Secole decât altele. Teoretic, orice număr de Secole poate fi afectat de Schimbarea adecvată, o sută de Secole, o mie, o sută de mii. Omul evoluat din Secolele Ascunse poate că ştie asta. Poate că îl supără posibilitatea ca într-o zi o Schimbare să-l atingă şi pe el, chiar în Secolul 200.000.

— N-are sens să ne facem astfel de probleme, spuse Harlan cu aerul unuia care are alte probleme mult mai

mari.

— Dar, să zicem, continuă Twissell în şoaptă, că au rămas destul de calmi atât timp cât am lăsat goale Secţiile Secolelor Ascunse. Asta înseamnă că nu suntem ofensivi. Să zicem că acest pact, sau cum vrei să-i spui, ar fi fost încălcat şi că cineva pare să-şi fi stabilit reşedinţa permanentă în sus-Timp de Secolul 70.000. S-au gândit poate că asta înseamnă primul pas într-o invazie de proporţii? Ei ne pot bara drumul către Timpul lor, deci ştiinţa lor e mult mai avansată decât a noastră. Să mai presupunem că pot face şi ceea ce nouă ne pare imposibil, să pună o barieră peste tunelurile navelor, izolându-se...

Acum sări Harlan în picioare, îngrozit.

— *Ei* o au pe Noÿs?

— Nu ştiu. Nu este decât o speculaţie. Poate că nu e nici o barieră. Poate că era ceva în neregulă cu nava ta...

— Era o barieră! urlă Harlan. Ce altă explicaţie ar putea fi? De ce nu mi-ai spus toate astea înainte?

— Nu cred, mormăi Twissell. Încă nu cred. N-ar fi trebuit să spun nici o vorbă despre bazaconiile astea. Temerile mele — problema lui Cooper — totul... Dar mai aşteaptă câteva minute.

Arătă spre temporometru. Acul le indica poziţia: între Secolele 95.000 şi 96.000.

Mâna lui Twissell, pe comenzi, încetini nava. Trecuseră de 99.000. Acul îşi încetini şi el mişcarea. Acum se puteau citi şi Secolele individuale.

99.726... 99.727... 99.728...

— Ce-o să facem? murmură Harlan.

Twissell scutură din cap cu un gest care sugera, elocvent, răbdare şi speranţă, dar şi o mare neputinţă.

99.851... 99.852... 99.853...

Harlan îşi adună puterile pentru şocul barierei şi gândi, disperat: să fie salvarea Eternităţii singura cale de a obţine Timp pentru lupta cu fiinţele din Secolele Ascunse? Cum altfel să o regăsească pe Noÿs? Să zboare înapoi, înapoi în 575 şi să muncească nebuneşte pentru...

99.938... 99.939... 99.940...

Twissell îşi ţinu respiraţia. Twissell încetini şi mai mult, lăsând nava să se târască. Răspundea perfect comenzilor.

99.984... 99.985... 99.986...

— Acum, acum, acum, şopti Harlan, fără să-şi dea seama că scosese vreun sunet.

99.998... 99.999,.. 100.000... 100.001... 100.002... Numerele treceau şi cei doi le urmăreau într-o tăcere paralizantă. Şi atunci, Twissell strigă:

— Nu e nici o barieră! Iar Harlan îi răspunse:

— A fost! A fost! Apoi, în agonie:

— Poate că au luat-o şi nu mai au nevoie de nici o barieră!

111.394!

Harlan sări afară şi ridică vocea.

— Noÿs! Noÿs!

Ecourile ricoşau surd, sincopat, în pereţii Secţiei goale. Twissell ieşi şi el din navă, mai liniştit şi strigă după colegul său mai tânăr:

— Aşteaptă, Harlan...

În zadar. Harlan, într-o goană, se năpustise pe coridoare, către acea parte a Secţiei din care-şi făcuseră un fel de cămin.

Se gândi vag la posibilitatea de a se întâlni cu unul din „oamenii evoluaţi” ai lui Twissell şi, timp de o

secundă, pielea se încreţi pe el, dar imediat apoi totul dispăru în nevoia sa urgentă de-a o găsi pe Noÿs.

— *Noÿs*!

Şi, deodată, atât de repede încât era în braţele lui înainte de a fi sigur că a văzut-o, ea era acolo cu el, cu braţele în jurul lui, strângându-l, obrazul ei pe umărul lui şi părul ei întunecat şi moale lângă bărbia lui.

— Andrew? Vocea îi era înăbuşită de strânsoarea lui. Unde ai fost? N-ai mai venit de câteva zile şi începuse să-mi fie frică.

Harlan o ţinea acum în faţa lui, la o lungime de braţ, cu un fel de solemnitate flămândă.

— N-ai păţit nimic?

— *Eu* nu. Am crezut că ţie ţi s-a întâmplat ceva. Am crezut... Se întrerupse, teroarea urcându-i în priviri, sufocantă.

— Andrew! Harlan se întoarse.

Nu era decât Twissell, care de-abia îşi mai trăgea sufletul. Noÿs căpătase din nou încredere, privind în ochii lui Harlan. Spuse, mai liniştită:

— Îl cunoşti, Andrew?

— Da, Noÿs. Acesta este superiorul meu, Calculatorul Senior Laban Twissell. Ştie de tine.

— Un Calculator Senior?

Noÿs se dădu înapoi. Twissell înainta, încet.

— O să te ajut, copila mea. O să vă ajut pe amândoi. El are promisiunea mea. Mai rămâne numai s-o şi creadă.

— Îmi cer iertare, Calculator, spuse Harlan, ţeapăn, dar nu pe de-a-ntregul pocăit.

— Te-am iertat, spuse Twissell.

Întinse mâna, apucând-o pe cea şovăitoare a fetei.

— Spune-mi, fata mea, cum te-ai simţit aici?

— Am fost îngrijorată.
— N-a fost nimeni pe-aici, de când a plecat Harlan ultima oară?
— N-nu, domnule.
— Absolut nimeni? Nimic nu s-a întâmplat?
Ea scutură din cap. Ochii ei întunecaţi îi căutară pe ai lui Harlan.
— De ce întrebaţi?
— Aşa, un coşmar absurd. Hai, te ducem înapoi în 575.
Înapoi în navă. Andrew Harlan se cufundă, treptat, într-o tăcere tulburată şi din ce în ce mai adâncă. Nu ridică ochii nici când Secolul 100.000 fu lăsat în urmă şi Twissell scoase un vădit suspin de uşurare, ca şi cum s-ar fi aşteptat să fie prinşi în capcană, izolaţi în sus-Timp.
De-abia se mişcă atunci când mâna lui Noÿs se furişă într-a lui, şi felul în care îi întoarse strânsoarea degetelor fu aproape mecanic.
Noÿs dormea în altă cameră şi agitaţia lui Twissell atinsese apogeul intensităţii devoratoare.
— Reclama, băiete! Acum ai femeia. Partea mea din înţelegere a fost îndeplinită.
În tăcere, încă absent, Harlan întorcea foile volumului de pe birou. Găsi pagina.
— E destul de simplu, dar e în engleză. Îţi citesc şi apoi îţi traduc.
Era o reclamă mică, în colţul din stânga, sus, al paginii 30. Pe un fundal de linii neregulate, se puteau citi cuvintele neornamentate, scrise cu litere mari de tipar:
AVEŢI LA BURSĂ
TOATE

OCAZIILE SĂ DEVENIŢI UN
MILIONAR

Dedesubt, cu litere mici, scria: Buletinul investiţiilor, Căsuţa poştală 14, Denver, Colorado.

Twissell ascultă foarte atent traducerea lui Harlan şi fu vizibil dezamăgit.

— Ce e bursa asta? Ce vor să spună?

— Bursa de valori, spuse Harlan, nerăbdător. Un sistem prin care capitalul particular se investeşte în afaceri. Dar nu asta este cheia. Nu vezi desenul pe care e plasat anunţul?

— Ba da. Norul-ciupercă al unei explozii atomice. Ca să atragă atenţia. Şi ce-i cu asta?

Harlan explodă.

— Sfinte Timp, Calculator, ce e cu tine? Uită-te la data apariţiei.

Arătă cifrele din stânga numărului paginii, 28 martie 1932.

— Nici nu-ţi trebuie traducere. Numerele sunt aproape aceleaşi ca în Intertemporala Standard. Şi vezi că e Secolul 19,32. Nu ştii că la vremea aceea nici o fiinţă omenească nu văzuse încă ciuperca atomică? Nimeni nu ar fi putut-o reproduce atât de exact, în afară de...

— Stai. E numai un model de linii, spuse Twissell, căutând să-şi păstreze echilibrul logicii. Poate că asemănarea cu norul-ciupercă e doar o coincidenţă.

— Crezi? Uită-te din nou la cuvinte. Degetul lui arătă rândurile scurte:

— Aveţi la bursă — Toate — Ocaziile — Milionarului. Iniţialele formează cuvântul ATOM, ceea ce şi în engleză înseamnă atom. E şi asta o coincidenţă? În nici un caz. Nu vezi, Calculator, cum anunţul ăsta

îndeplineşte condiţiile pe care chiar tu le-ai enunţat? Mi-a atras privirea imediat. Cooper ştia că aşa va fi, din pur anacronism. În acelaşi timp, nu are nici un alt înţeles în afara celor enunţate, nici un alt înţeles pentru oricine din 19,32. Aşa că trebuie să fie Cooper. Acesta este mesajul lui. Avem şi data, chiar şi săptămâna Centisecolului. Avem adresa lui. Nu trebuie decât să ne ducem după el şi eu sunt singurul care cunoaşte destul Primitivul ca s-o poată face.

— Şi-o s-o faci?

Faţa lui Twissell radia de uşurare şi fericire.

— Da, cu o condiţie.

Twissell se încruntă, cu o răsturnare bruscă de sentimente.

— Iar condiţii?

— Aceeaşi condiţie. Nu adaug nimic nou. Noÿs trebuie să vină cu mine. Nu o las aici.

— *Încă* n-ai încredere în mine? Cu ce te-am dezamăgit? Ce te mai poate încă nelinişti?

— Un singur lucru, spuse Harlan, solemn. Doar unul. *A fost* o barieră la 100.000. De ce? Asta e ceea ce încă mă nelinişteşte.

SE-NCHIDE CERCUL

Şi nu încetă să-l neliniştească. Era o întrebare care lua amploare în mintea lui în timp ce se făceau pregătirile şi zilele treceau. Se interpunea între el şi Twissell, apoi între el şi Noÿs. Când veni ziua plecării, nu era decât pe jumătate conştient.

Tot ce putu face fu să manifeste o umbră de interes când Twissell se întoarse de la şedinţa cu subcomisia Consiliului.

— Cum a fost?

Twissell răspunse, sătul şi obosit:

— N-aş putea spune că a fost chiar cea mai plăcută conversaţie din viaţa mea.

Harlan era gata să abandoneze subiectul, dar întrerupse totuşi tăcerea clipei cu un mormăit.

— Presupun că nu le-ai spus nimic despre...

— Nu, nu, veni răspunsul ursuz. Nimic despre fată sau despre rolul tău în ratarea plasării lui Cooper. A fost o greşeală nefericită, o eroare mecanică. Am luat totul asupra mea.

În conştiinţa lui Harlan, aşa încărcată cum era, mai fu loc de o ultimă tresărire.

— Sper că asta n-o să-ţi dăuneze prea mult.

— Ce pot să-mi facă? Trebuie să aştepte terminarea corecturii înainte de a se atinge de mine. Dacă dăm greş, nimic nu ne mai poate ajuta, dar nici face rău. Dacă reuşim, succesul în sine mă va apăra, probabil. Iar dacă nu...

Bătrânul ridică din umeri.

— Am oricum intenţia să renunţ, după asta, la participarea activă la treburile Eternităţii.

Dar nu mai ştia ce să facă cu ţigara şi o aruncă înainte de a fi ajuns la jumătate. Oftă.

— Ar fi fost mai bine să nu-i fi băgat deloc în chestia asta, dar altfel n-ar fi fost posibil să folosim nava specială pentru alte călătorii dincolo de punctul terminus în jos-Timp.

Harlan era departe. Gândurile lui dădeau târcoale aceloraşi întrebări care-l preocupaseră până la excluderea totală a orice altceva, zile în şir. Auzise ca de la mari depărtări următoarea remarcă a lui Twissell, dar numai când acesta o repetă, tresări:

— Poftim?

— Am întrebat dacă e gata femeia ta, băiete! Înţelege ce are de făcut?

— E gata. I-am spus tot.

— Şi cum a primit?

— Cum... ? A, da, aşa cum mă aşteptam. Nu se teme.

— Au mai rămas mai puţin de trei fizio-ore.

— Ştiu.

Asta era tot, pentru moment, şi Harlan se trezi din nou singur cu gândurile lui şi cu conştiinţa apăsătoare a ceea ce avea de făcut.

Odată terminată încărcarea navei şi comenzile reglate, Harlan şi Noÿs îşi făcură apariţia în costumaţia finală, aproximând-o pe cea a unei zone urbanizate de la începuturile Secolului 20.

Noÿs adusese modificări sugestiilor lui Harlan pentru garderoba ei, mânată de, spunea ea, un instinct pe care îl aveau toate femeile când venea vorba de îmbrăcăminte şi estetică. Alesese cu grijă printre

fotografiile reclamelor din volumele adecvate ale revistei de actualităţi şi examinase minuţios articole importante din o duzină de Secole diferite.

Din când în când, îl întreba pe Harlan:

— Ce părere ai?

El dădea din umeri.

— Dacă zici că e instinctiv, le las în seama ta.

— Ăsta-i un semn rău, Andrew, spunea ea, cu o bună dispoziţie care nu suna prea veridic. Eşti prea docil. Ce s-a întâmplat? Nu eşti tu. Nu ai mai fost tu însuţi de câteva zile încoace.

— N-am nimic, venea răspunsul morocănos.

Când Twissell îi văzu pentru prima oară în rolul de locuitori nativi ai Secolului 20, făcu o slabă încercare de glumă.

— Sfinte Timp, ce costume urâte au în Primitiv, şi totuşi nu reuşesc să-ţi umbrească frumuseţea, draga... draga mea.

Noÿs îi zâmbi cald, şi Harlan, impasibil şi tăcut, se văzu silit să recunoască faptul că purtarea curtenitoare a lui Twissell, deşi ruginită de vârstă, dezvăluia un adevăr. Pe Noÿs hainele o îmbrăcau fără să-i accentueze trăsăturile, aşa cum se întâmplă de obicei. Machiajul i se reducea la pete foarte discrete de culoare pe obraji şi buze, şi la o retuşare urâtă a liniei sprâncenelor. Părul ei superb (şi asta fusese partea cea mai proastă) fusese tăiat fără milă. Şi totuşi era frumoasă.

Harlan însuşi începuse să se obişnuiască cu cureaua lui incomodă, cu hainele strâmte care-l jenau sub braţ şi între picioare şi cu culoarea cenuşie a stofei grosolane. Să poarte costume ciudate care să caracterizeze un Secol era o treabă veche pentru el.

Twissell tocmai spunea:
— Ceea ce aş fi vrut eu să fac era să instalez comenzi manuale în navă, aşa cum am discutat, dar se pare că nu se poate. Inginerii ar trebui să aibă o sursă de energie destul de mare pentru a manevra deplasarea temporală şi asta nu există în afara Eternităţii. Tensiunea temporală atât cât staţi în Primitiv este tot ce s-a putut obţine. Oricum, aveţi o manşă de întoarcere.
Îi conduse în interiorul navei, croindu-şi drum printre teancurile de provizii, şi le arătă maneta proeminentă de metal care întrerupea acum armonia peretelui neted interior.
— S-a recurs la instalarea unui simplu comutator. În loc să se întoarcă automat în Eternitate, nava va rămâne în Primitiv pe timp nelimitat. Odată manşa împinsă în sus, vă veţi întoarce. Şi atunci va mai fi doar nevoie de o a doua şi, sper, ultimă călătorie...
— O a doua călătorie? întrebă Noÿs imediat. Harlan răspunse:
— Asta nu ţi-am explicat. Uite, în prima călătorie trebuie doar să fixăm în Timp data precisă a „aterizării” lui Cooper. Nu ştim cât timp s-a scurs între sosirea lui şi apariţia anunţului. O să dăm de el prin intermediul căsuţei poştale şi vom afla, pe cât posibil, minutul exact al sosirii lui, sau, mă rog, pe aproape. Ne putem atunci întoarce la acel moment plus 15 minute pentru ca nava să-l fi lăsat pe Cooper...
Twissell îl întrerupse.
— Nava nu ar putea fi în acelaşi loc în acelaşi timp în două fizio-Timpuri diferite, ştii, şi încercă să zâmbească.
Noÿs păru să înţeleagă.

— Îmi dau seama, spuse, nu prea sigură.

Twissell reluă:

— Dacă-l luăm pe Cooper în momentul sosirii sale, răsturnăm toate micro-schimbările. Anunţul cu bomba atomică va dispărea din nou şi Cooper va şti numai că nava, după ce dispăruse aşa cum îl prevenisem noi, a apărut din nou, pe neaşteptate. Nu va şti că a fost vreodată într-un alt Secol decât cel care trebuia, şi nici nu i se va spune. Îi vom argumenta că am uitat să-i dăm o instrucţiune de mare importanţă (va trebui să inventăm una) şi sperăm că va considera chestiunea atât de lipsită de importanţă încât nu va menţiona în memoriu că a fost trimis de două ori.

Noÿs ridică sprâncenele ei pensate.

— E foarte complicat.

— Da. Din nefericire.

Twissell îşi frecă mâinile şi-i privi ca şi cum ar fi fost măcinat de o îndoială ascunsă. Apoi se îndreptă, scoase o ţigară nouă şi chiar reuşi să simuleze o oarecare dezinvoltură când spuse:

— Şi acum, băiete, noroc bun. Dădu mâna cu Harlan, o salută pe Noÿs şi ieşi din navă.

— Acum plecăm? întrebă Noÿs când rămaseră singuri.

— Peste câteva minute.

Privi într-o parte, la ea. Se uita la el, zâmbind, fără teamă. Pe moment, sufletul lui fu alături de al ei. „Dar asta era emoţie şi nu raţiune, îşi spuse, instinct şi nu gândire”. Întoarse privirea.

Drumul nu însemnă nimic, sau aproape nimic, nici o deosebire faţă de o călătorie obişnuită cu nava. Pe la jumătatea drumului, simţiră un fel de trepidaţie interioară care ar fi putut fi punctul terminus în jos-

Timp, dar şi ceva pur psihosomatic. Oricum, fusese deabia perceptibil.

Imediat apoi fură în Primitiv, păşind într-o lume pietroasă, singuratică, însufleţită de strălucirea unui soare târziu. Bătea un vânt slab, ca un fior rece, şi peste tot domnea tăcerea.

Stâncile golaşe se rostogoliseră cândva de pe înălţimi şi păreau uriaşe, colorate de curcubee cenuşii datorită compuşilor de fier, cupru şi crom. Grandoarea peisajului nepătat de prezenţa omului, dar totuşi plin de viaţă, îl domina pe Harlan, făcându-l să se simtă copleşit, o gânganie neînsemnată. Eternitatea, care nu aparţinea lumii materiale, nu avea soare, iar aerul era importat. Amintirea propriului cămin temporal era prea vagă. Observaţiile lui în diferite Secole fuseseră legate de oameni şi oraşele lor. Dar o astfel de experienţă nu avusese niciodată. Noÿs îl apucă de cot.

— Andrew! Mi-e frig.

Tresări şi se întoarse către ea.

— N-ar fi mai bine să pornim Radiantul? întrebă ea.

— Ba da. În peştera lui Cooper.

— Ştii unde este?

— Chiar aici, îi răspunse scurt.

Nu se îndoia de asta. Memoriul o localizase şi, mai întâi Cooper, acuma el, fuseseră trimişi exact acolo.

Încă din zilele lui de Noviciat, nu se îndoise niciodată de precizia localizării în călătoriile în Timp. Îşi aduse aminte cum îi spusese, foarte serios, Educatorului Yarrow:

— Dar Pământul se roteşte în jurul Soarelui, şi Soarele în jurul Centrului Galactic, şi Galaxia se deplasează şi ea. Dacă porneşti de la un punct de pe Pământ şi mergi o sută de ani în jos-Timp, te vei trezi

într-un spaţiu gol, pentru că Pământului îi vor trebui o sută de ani pentru a ajunge acolo. (Acelea erau zile în care mai spunea încă, în loc de Secol, „o sută de ani”).

Dar Educatorul Yarrow se răstise la el.

— Nu se separă timpul de spaţiu. Deplasându-te în Timp, împărtăşeşti mişcările Pământului. Sau crezi că o pasăre zburând prin aer se pierde în spaţiu pentru că Pământul o zbugheşte în jurul Soarelui cu 18 mile pe secundă şi dispare de sub biata creatură?

Să cauţi dovezi în analogii este un risc, dar Harlan obţinu ulterior dovezi mai temeinice şi acum, după o călătorie aproape fără precedent în Primitiv, putea privi cu încredere, deloc surprins să vadă gura peşterii exact acolo unde i se spusese că va fi.

Înlătură pietrişul şi bucăţile mai mari de stâncă ce o camuflau şi pătrunse înăuntru.

Străpunse întunericul, folosindu-se de raza de lumină a lanternei ca de o daltă. Scrută pereţii, tavanul, solul, fiecare centimetru.

Noÿs, imediat în spatele lui, şopti:

— Ce cauţi?

— Ceva. Orice.

Găsi acest ceva, orice, în fundul peşterii, sub forma unei pietre plate care ţintuia sub greutatea ei nişte foiţe verzui. Harlan o răsturnă şi răsfiră foiţele între degete.

— Ce sunt astea? întrebă Noÿs.

— Bancnote. Mediul de schimb. Bani.

— Ştiai că sunt aici?

— N-am ştiut nimic. Am sperat doar.

Nu făcuse decât să folosească logica inversă a lui Twissell, deducând cauza din efect. Eternitatea exista, deci Cooper luase şi el hotărârile adecvate.

Presupunând că reclama îl va conduce pe Harlan în Timpul corect, peştera devenise, evident, o cale suplimentară de comunicare.

Totuşi, era chiar mai bine decât sperase. Nu o dată, în timpul pregătirilor, Harlan se gândise că încercarea lui de a-şi croi drum printr-un oraş neavând în buzunar decât pepite de aur va da naştere doar la bănuieli şi-i va ridica în cale obstacole.

Cooper reuşise, de asta era sigur, dar Cooper avusese timp. Harlan ridică teancul de bancnote. O asemenea sumă se adună cu greu. Se descurcase bine, tinerelul, grozav de bine.

Şi cercul se închidea!

Proviziile fuseseră mutate în peşteră, în strălucirea din ce în ce mai roşietică a Soarelui ce se îndrepta spre asfinţit. Nava fusese acoperită cu o peliculă reflectoare difuză, care o ascundea privirilor indiscrete, şi Harlan avea la el explozonul, cu care se putea descotorosi, la nevoie, de intruşi. Radiantul fusese instalat în peşteră, iar lanterna fixată într-o crăpătură, aşa că aveau şi căldură, şi lumină.

Afară era o noapte rece de martie.

Noÿs privea gânditoare la interiorul neted, paraboloid, al Radiantului, care se rotea încet.

— Care îţi sunt planurile, Andrew?

— Mâine dimineaţă mă duc în oraşul cel mai apropiat. Ştiu unde este, sau ar trebui să fie. (În mintea lui, trecu din nou la „este”, Totul va decurge aşa cum era prevăzut. Din nou logica lui Twissell.)

— Vin şi eu cu tine, nu-i aşa? Scutură din cap.

— Una la mână, tu nu cunoşti limba, şi apoi drumul va fi destul de greu chiar şi pentru mine.

Noÿs arăta ciudat de arhaic cu părul ei scurt şt mânia

subită din ochii ei îl făcu pe Harlan să-şi ferească privirile.

— Pe mine nu mă prosteşti, Andrew. De-abia-mi vorbeşti. Nici nu te uiţi la mine. Ce s-a-ntâmplat? Ţi-ai adus aminte de moralitatea căminului tău temporal? Ai senzaţia că ai trădat Eternitatea şi crezi că eu sunt de vină? Ai sentimentul că te-am corupt? Ce s-a întâmplat?

— Tu nu ştii ce simt.

— Atunci spune-mi tu. Ai putea s-o faci. N-o să mai ai niciodată o ocazie ca asta. Eşti îndrăgostit? De mine? N-ai putea sau nici n-ai vrea să mă scoţi ţap ispăşitor. De ce m-ai adus aici? Spune-mi. De ce nu m-ai lăsat în Eternitate, de vreme ce aici nu ai nevoie de mine şi se pare că nici nu poţi să mă vezi în ochi?

— Există un pericol, murmură Harlan.

— Ei, haide.

— Mai mult decât pericol. E un coşmar. Coşmarul Calculatorului Twissell. În timpul ultimului nostru drum, dominat de panică, în sus-Timp, spre Secolele Ascunse, mi-a dezvăluit gândurile lui despre aceste Secole. A speculat asupra posibilităţii existenţei unor forme evoluate de oameni, specii noi, probabil supraoameni, ascunzându-se în sus-Timpul îndepărtat, inaccesibili nouă, plănuind să pună capăt încercărilor noastre de a falsifica Realitatea. Credea că ei au fost cei care au pus bariera la Secolul 100.000. Apoi te-am găsit şi Twissell a uitat de coşmarul lui. A hotărât că n-a fost niciodată nici o barieră. S-a întors la problema, mai urgentă, a salvării Eternităţii. Eu, însă, am fost contaminat de acest coşmar. Mă lovisem de barieră, aşa că ştiam că a existat. Nu un Etern a pus-o acolo, Twissell a zis că aşa ceva este teoretic imposibil. Poate că teoriile Eternităţii

nu sunt prea avansate. Bariera era acolo. Cineva a pus-o acolo. Sau ceva. Sigur, continuă el dus pe gânduri, în anumite privinţe, Twissell nu are dreptate. A simţit că omul *trebuie* să evolueze, dar totuşi nu-i aşa. Paleontologia nu se numără printre ştiinţele care-i interesează pe Eterni, dar îi interesa pe Primitivii târzii, aşa că mi-am băgat şi eu puţin nasul în ea. Şi atâta lucru ştiu şi eu: speciile evoluează numai în măsura în care trebuie să facă faţă cerinţelor unor medii noi de viaţă. Într-un mediu stabil, o specie poate rămâne neschimbată milioane de Secole. Omul Primitiv a evoluat rapid, deoarece mediul lui era aspru şi schimbător. Totuşi, odată ce omenirea a învăţat să-şi creeze propriul mediu, şi-a creat unul plăcut şi stabil, aşa că pur şi simplu n-a mai evoluat.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, replică Noÿs, cu nimic mai calmă, şi oricum, nu spui nimic despre noi, şi eu despre asta vreau să vorbim.

Harlan reuşi să nu exteriorizeze nici o emoţie.

— Dar de ce bariera la 100.000? La ce le-a folosit? Ţie nu ţi-au făcut nimic. Ce alt înţeles ar fi putut avea? Am stat şi m-am întrebat: ce s-a întâmplat, datorită prezenţei ei, care nu s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost acolo?

Tăcea, privind la cizmele lui greoaie şi grosolane din piele naturală. Îi trecu prin minte că s-ar simţi mai bine dacă le-ar scoate pentru noapte, dar nu acum, nu acum...

— La întrebarea asta există un singur răspuns. Existenţa barierei m-a trimis, spumegând de mânie, în jos-Timp, ca să iau un bici neuronic şi să sar la Finge. Mi-a băgat în cap să risc viaţa Eternităţii ca să te iau înapoi şi să o distrug când am crezut că nu voi mai

reuşi. Înţelegi?

Noÿs îl privi cu un amestec de groază şi neîncredere.

— Vrei să spui că oamenii din sus-Timp voiau ca tu să faci toate astea? Că ei au pus totul la cale?

— *Da.* Nu te uita aşa la mine. *Da*! Şi nu vezi cum se schimbă lucrurile? Atâta timp cât am acţionat pe cont propriu, din propriile mele motive, îmi asum toate consecinţele, materiale şi spirituale. Dar să fiu prostit, păcălit, împins de oameni care îmi manipulează sentimentele ca şi cum aş fi un Computaplex în care nu trebuie decât să introduci cartela potrivită...

Îşi dădu brusc seama că a început să strige şi se opri. Lăsă să treacă câteva minute, apoi reluă:

— Asta n-o s-o admit. Trebuie să desfac ce-am fost pus, ca o marionetă, să fac. Şi când o să reuşesc, o să-mi găsesc din nou liniştea.

Şi aşa va fi, poate. Simţea în aer un fel de triumf impersonal, rupt de tragedia personală care zăcea în urmă şi se întindea în faţă. Cercul se închidea!

Mâna lui Noÿs se întinse, nesigură, ca pentru a o apuca pe a lui, rigidă, neînduplecată. Harlan o evită, îi evită valul de afecţiune.

— Totul a fost aranjat. Întâlnirea cu tine. Totul. Configuraţia mea emoţională a fost analizată. Evident. Stimul şi răspuns. Apeşi pe butonul ăsta şi omul va face asta. Apasă butonul celălalt şi el va face altceva.

Începuse să vorbească cu greutate, din adâncurile ruşinii. Clătina din cap, încercând să se scuture de oroare, aşa cum un câine se scutură de apă, apoi continuă:

— Un singur lucru n-am înţeles la început. Cum de am ghicit că Cooper va fi trimis în Primitiv? Era un lucru imposibil de ghicit. N-aveam nici o bază. Nici Twissell

n-a înţeles. De multe ori s-a întrebat cum am putut s-o fac cunoscând atât de puţină matematică. Şi totuşi am ghicit. Prima oară a fost în... în noaptea aceea. Tu dormeai, dar eu nu. Aveam senzaţia că trebuie să-mi amintesc ceva. O remarcă, un gând, *ceva* ce mi-a bătut la ochi în veselia şi zgomotul serii. După ce m-am gândit mult timp, întreaga importanţă a lui Cooper mi s-a revelat brusc şi, odată cu ea, mi-a venit gândul că pot distruge Eternitatea. Mai târziu, am verificat în istoriile matematicii, dar nu era cu adevărat necesar. Deja ştiam. Eram sigur. Dar cum? Cum?

Noÿs îl privea concentrată. Nu mai încerca să-l atingă.

— Vrei să spui că oamenii din Secolele Ascunse au pus şi asta la cale? Că ei ţi-au băgat-o în cap, ca să te manevreze?

— Da. Da. Şi încă nu au terminat. Mai au încă multe de făcut. Poate că cercul se închide, dar nu este încă închis.

— Dar cum mai pot face ceva acum? Doar nu sunt aici cu noi.

— Nu!

O spuse cu o voce atât de sepulcrală, încât Noÿs păli.

— Super... fiinţe invizibile? şopti ea.

— Nu superfiinţe. Nu invizibile. Ţi-am spus că omul nu evoluează atâta timp cât îşi poate controla mediul. Oamenii din Secolele Ascunse sunt Homo Sapiens. Oameni obişnuiţi.

— Atunci, cu siguranţă, nu sunt aici. Harlan spuse, cu amărăciune:

— Tu eşti aici, Noÿs.

— Da. Şi tu. Dar nimeni altcineva.

— Tu şi cu mine. Nimeni altcineva. O femeie din

Secolele Ascunse şi cu mine... Nu mai juca teatru. Noÿs, Te rog.

Privirile ei erau pline de groază.

— Ce tot spui, Andrew?

— Ceea ce trebuie. Ce spuneai *tu,* în seara aceea, când mi-ai dat licoarea de mentă? Îmi vorbeai. Cu vocea ta dulce... cuvinte moi... N-am auzit nimic, nu conştient, dar îmi aduc aminte de vocea ta blândă, şoptind. Despre ce? Despre călătoria lui Cooper în jos-Timp. Lovitura lui Samson, care să zdrobească Eternitatea. Am dreptate?

— Nici măcar nu ştiu ce înseamnă lovitura lui Samson.

— Dar poţi ghici foarte bine, Noÿs. Spune-mi, când ai intrat în 482? Pe cine ai înlocuit? Sau doar te-ai... strecurat. Am rugat un expert din 2456 să-ţi facă Proiectul-de-Viaţă. În noua Realitate, nu existai. Nu aveai nici un analog. Ciudat, pentru o schimbare atât de mică, dar nu imposibil. Şi, apoi, Proiectantul-de-Vieţi a zis ceva ce am auzit doar cu urechile, nu şi cu mintea. Ce ciudat că-mi amintesc. Poate chiar atunci ceva s-a schimbat în mintea mea, dar eram prea plin de... tine ca să ascult. Mi-a spus: *„Cu combinaţia de factori pe care mi-ai dat-o, nu prea văd cum s-a încadrat şi în vechea Realitate.”*

Avea dreptate. Nu te încadrai. Erai un intrus din sus-Timpul îndepărtat, manevrându-ne pe mine şi pe Finge ca să-ţi atingi scopurile.

Noÿs zise, stăruitor:

— Andrew...

— Totul se potriveşte, dacă ai ochi să vezi. O carte-film din casa ta, „Istoria Economică şi Socială”. M-a surprins când am văzut-o prima oară. Aveai nevoie de

ea, nu-i aşa, ca să te înveţe cum să fii o femeie a Secolului. Altceva. Ţi-aduci aminte de primul nostru drum în Secolele Ascunse? *Tu* ai oprit nava la Secolul 111.394. Ai oprit-o cu abilitate, fără să bâjbâi. Unde ai învăţat să comanzi o navă? Dacă ai fi fost ceea ce păreai, aceea ar fi trebuit să fie prima ta călătorie cu o navă. Dar, chiar, de ce 111.394? Era căminul tău temporal?

Ea întrebase, uşor:

— De ce m-ai adus în Primitiv, Andrew? El începu brusc să strige.

— Ca să apăr Eternitatea. Nu mi-am dat seama ce rău puteai să mai faci acolo. Aici, eşti neputincioasă pentru că eu te cunosc. Recunoaşte că tot ce spun este adevărat! Recunoaşte!

Se ridică, ajuns la paroxismul mâniei, cu braţele ridicate. Ea nu se clinti. Era de un calm desăvârşit. Ai fi zis că e modelată din ceară caldă, frumoasă. Harlan nu-şi duse gestul până la capăt.

— Recunoaşte!

— Încă nu eşti sigur, după toate deducţiile? Ce mai contează pentru tine dacă recunosc sau nu?

Harlan simţi cum urcă în el un fel de sălbăticie.

— Oricum, recunoaşte, ca să nu simt nici o durere. Nici una.

— Durere?

— Pentru că am un explozon, Noÿs, şi am intenţia să te omor.

ÎNCEPUTUL NEMĂRGINIRII

Înlăuntrul lui Harlan se zbătea o nesiguranţă crescândă, o nehotărâre care îl devora. Ţinea în mână explozonul îndreptat către Noÿs.

Dar de ce nu spunea nimic? De ce persista în atitudinea ei impasibilă?

Cum putea s-o omoare?

Cum putea să n-o omoare?

Spuse, răguşit:

— Ei bine?

Ea se mişcă, dar numai ca să-şi împreuneze mâinile în poală, ca să arate mai liniştită, mai distantă. Când vorbi, vocea ei nu mai suna ca cea a unei fiinţe omeneşti, în faţa ţevii unui explozon, dobândise siguranţă şi o calitate aproape mistică de tărie impersonală.

— Nu poţi să vrei să mă omori doar ca să aperi Eternitatea! Dacă asta ar fi dorinţa ta, ai putea să mă ameţeşti, să mă legi zdravăn, să mă imobilizezi aici în peşteră şi să pleci în zori. Sau l-ai fi putut ruga pe Twissell să mă ţină sub arest în timpul absenţei tale. Sau m-ai putea lua cu tine în zori şi să mă pierzi în pustietăţile astea. Dacă doar uciderea mea te-ar satisface, asta ar fi numai pentru că ţi se pare că te-am trădat, că te-am ademenit şi te-am făcut mai întâi să mă iubeşti, ca apoi să te împing la trădare. Ar fi o crimă izvorâtă dintr-o mânie rănită şi nicidecum răsplata dreaptă care-ţi place să-ţi spui că este.

El nu-şi găsea locul.

— Vii din Secolele Ascunse? Spune-mi!

— Da. Acum o să tragi?

Degetul lui tremura pe punctul de contact. Şi totuşi ezita. O voce iraţională dinlăuntrul lui mai putea încă pleda în favoarea ei, mai putea încă scoate la iveală rămăşiţe ale dragostei lui inutile şi pline de dor. Era cuprinsă de disperare la gândul că o respingea? Se juca în mod intenţionat cu moartea, minţind? Recurgea la un eroism prostesc în deznădejdea ei, pentru că văzuse că se îndoieşte de ea?

Nu!

Cărţile-film din tradiţia literară siropoasă a Secolului 289 ar fi făcut-o, dar nu o fată ca Noÿs. Nu era ea cea care să-şi primească moartea din mâinile unui fals iubit cu masochismul surâzător al unui crin strivit, însângerat.

Atunci, punea la încercare, cu dispreţ, puterea lui de-a o ucide, pentru nu contează ce motiv? Se sprijinea cu îndrăzneală pe atracţia pe care ştia că o exercită asupra lui chiar şi acum, sigură că îl va paraliza, îl va imobiliza în slăbiciune şi ruşine?

Lovitura pe care o simţi la acest gând nimeri prea aproape de ţintă. Degetul apăsă ceva mai tare pe contact.

Noÿs vorbi din nou.

— Nu te grăbeşti. Asta înseamnă că aştepţi să spun ceva în apărarea mea.

— Apărare? încercă să spună Harlan dispreţuitor, dar în străfundurile lui întâmpină cu bucurie diversiunea. Amâna momentul în care trebuia să privească trupul ei mutilat, cu rămăşiţele de carne însângerată rămase, ştiind că ce i se întâmplase frumoasei lui Noÿs pornise

din mâna lui.

Găsi scuze pentru această tărăgănare. Gândi febril: „Las-o să vorbească. Las-o să spună tot ce ştie despre Secolele Ascunse. E mai bine pentru siguranţa Eternităţii”.

Aceasta dădu faptelor sale acoperirea diplomaţiei şi, pentru moment, o putu privi cu o figură aproape la fel de calmă ca a ei.

Noÿs parcă îi citise gândurile.

— Vrei să-ţi vorbesc despre Secolele Ascunse? Dacă asta ar conta ca apărare, ar fi uşor de făcut. N-ai vrea, de exemplu, să ştii de ce se goleşte Pământul de oameni după Secolul 150.000? Nu te-ar interesa?

Harlan n-avea de gând să cerşească informaţii, nici să le cumpere. Avea explozonul. Era foarte hotărât să nu arate nici urmă de slăbiciune.

— Vorbeşte! îi spuse, şi se înroşi la vederea micului zâmbet care fu primul ei răspuns la exclamaţia lui.

Noÿs începu:

— La un moment dat, în fizio-Timp, înainte ca Eternitatea să ajungă până foarte departe în sus-Timp, înainte chiar de a fi ajuns la Secolul 10.000, noi, cei din Secolul nostru, şi ai avut dreptate, era 111.394, am aflat de existenţa ei. Şi noi aveam călătoriile noastre în Timp, ştii, dar se bazau pe un set de postulate complet diferite de ale voastre, şi preferam să vedem Timpul, nu să deplasăm materia. Mai mult, ne interesa numai trecutul, jos-Timpul nostru. Am descoperit Eternitatea indirect. Mai întâi, am elaborat calculul Realităţilor şi ne-am testat, cu el, propria Realitate. Am fost uimiţi să descoperim că trăim într-o Realitate de o probabilitate destul de mică. Era o problemă serioasă. De ce o Realitate atât de improbabilă?... Nu eşti atent, Andrew!

Nu te interesează deloc?

Harlan o auzi rostindu-i numele cu toată afecţiunea intimă cu care îi vorbise în ultimele săptămâni. Acum ar fi trebuit să-i zgârie urechile, să-l scoată din sărite cu necredinţa ei cinică. Şi totuşi nu era aşa.

Spuse, disperat:

— Zi-i înainte şi să terminăm odată, femeie.

Încercase, cu mânia rece a acestui „femeie”, să contracareze căldura acelui „Andrew” al ei, dar ea doar zâmbi din nou, palid. Continuă:

— Am făcut cercetări înapoi în Timp şi am dat de Eternitatea în plină dezvoltare. Ni se păru, deodată, evident că a existat, într-un anumit moment în fizio-Timp (este o noţiune pe care o avem şi noi, dar sub altă denumire), o altă Realitate. Pe cealaltă Realitate, cea de probabilitate maximă, o numim Starea Fundamentală. Starea Fundamentală ne-a cuprins odată, sau cel puţin ne-a cuprins analogurile. La acea dată, nu ştiam de ce natură este Starea aceasta Fundamentală. Nu ne puteam da seama. Ştiam, totuşi, că o anumită Schimbare iniţiată de Eternitate în jos-Timpul îndepărtat reuşise, prin mecanismele şansei statistice, să modifice Starea Fundamentală până în Secolul nostru şi după el. Am început munca pentru determinarea naturii Stării Fundamentale, cu intenţia de a remedia răul, dacă de rău era vorba. Mai întâi am înfiinţat zona inaccesibilă pe care voi o numiţi Secolele Ascunse, izolându-i pe Eterni în jos-Timp de Secolul 70.000. Această armură izolatoare urma să ne protejeze total, poate în afară de un procent mic, care dispărea repede, de Schimbările făcute de voi. Nu însemna securitate absolută, dar ne dădea timp. Apoi am făcut ceva ce cultura şi etica noastră nu ne dădeau,

în mod obişnuit, voie s-o facem. Ne-am cercetat propriul viitor, sus-Timpul nostru. Am aflat destinul omului în Realitatea existentă ca să-l putem compara, în final, cu Starea Fundamentală. Undeva, dincolo de 125.000, omenirea elucidase secretul transportului interstelar. Învăţase cum să facă Saltul în hiperspaţiu. În sfârşit, omenirea putea ajunge la stele.

Harlan asculta din ce în ce mai absorbit cuvintele ei măsurate. Cât adevăr era în toate astea? Şi în ce măsură era o încercare calculată de a-l înşela? Încercă să rupă vraja, vorbind, spărgând curgerea lină a frazelor ei. Spuse:

— Şi, odată ce au putut ajunge ta stele, au părăsit Pământul. Unii dintre noi am ghicit asta.

— Atunci, unii dintre voi au ghicit prost. Omul *a încercat* să părăsească Pământul. Din nefericire, nu suntem singuri în galaxie. Mai sunt şi alte stele, cu alte planete. Chiar alte inteligenţe. Nici una, cel puţin în această galaxie, nu este atât de veche ca omenirea, dar, în cele 125.000 de Secole, omul a rămas pe Pământ, şi minţi mai tinere l-au ajuns din urmă, l-au depăşit, şi-au dezvoltat transportul interstelar şi au colonizat Galaxia. Când am ajuns în spaţiu, însemnele erau acolo. Ocupat! Trecerea oprită! Îndepărtaţi-vă! Omenirea şi-a retras antenele exploratoare, a rămas acasă. Dar acum ştia ce este Pământul: o închisoare înconjurată de o libertate infinită... Şi omenirea s-a stins!

— S-a stins şi gata. Prostii!

— Nu s-a stins, pur şi simplu. Au mai trecut câteva mii de Secole. Au mai existat suişuri şi coborâşuri, dar, în ansamblu, se simţea o lipsă de scop, un sentiment al inutilităţii, al lipsei de speranţă, care nu putea fi

depăşit. În final, s-a mai înregistrat o ultimă scădere a natalităţii şi... extincţia. Eternitatea ta a făcut asta.

Harlan putea acum să apere Eternitatea, cu atât mai intens şi mai exagerat cu cât fusese atacat atât de direct.

— Lăsaţi-ne accesul la Secolele Ascunse şi vom corecta totul. Am făcut un foarte mare bine Secolelor la care am putut ajunge.

— Un foarte mare bine? întrebă Noÿs pe un ton detaşat, care făcea din vorbele ei o parodie a frazei lui. Ce înseamnă asta? Maşinile voastre vă spun asta. Computaplexele voastre. Dar cine le reglează şi cine le spune ce să pună în balanţă? Maşinile nu rezolvă probleme cu o mai mare clarviziune decât oamenii, ci doar mai repede. Doar mai repede! Atunci, ce consideră Eternii că e „bine”? Să-ţi spun eu. Siguranţa şi securitatea. Moderaţia. Nimic în exces. Nici un risc fără siguranţa covârşitoare a unei întoarceri adecvate.

Harlan înghiţi în sec. Deosebit de clar, îşi aminti de cuvintele rostite de Twissell în navă, în convorbirea lor despre oamenii evoluaţi din Secolele Ascunse. Twissell spusese: „Eliminăm neobişnuitul”.

Şi nu era aşa?

— Bine, spuse Noÿs, pari căzut pe gânduri. Atunci gândeşte-te şi la asta. În Realitatea de acum, de ce abordează omul în permanenţă zborul spaţial, eşuând în permanenţă? Cu siguranţă că fiecare eră a zborului spaţial ştie de eşecurile anterioare. De ce mai încearcă, atunci?

— N-am studiat problema, răspunse el. Dar se gândea, stânjenit, la coloniile de pe Marte, înfiinţate iarăşi şi iarăşi, nealegându-se niciodată nimic din ele. Se gândea la atracţia ciudată pe care zborul spaţial o

exercitase întotdeauna, chiar şi asupra Eternilor. Îi răsunau din nou în urechi cuvintele Sociologului Kantor Voy, din 2456, întristat de ştergerea zborului electrogravitic dintr-un Secol: „Şi fusese atât de frumos”! îşi aminti de Proiectantul-de-Vieţi Neron Feruque, care înjurase groaznic asistând la dispariţia lui, şi care se lansase, ca să se uşureze, într-un atac al metodelor Eternităţii de a dispune de serurile anticancer.

Exista deci această dorinţă fierbinte, instinctivă, de expansiune a fiinţelor inteligente, de a ajunge la stele, de a lăsa în urmă închisoarea gravitaţiei? Asta îl împinsese pe om să perfecţioneze de zeci de ori zborul spaţial, să călătorească iarăşi şi iarăşi către lumile moarte ale unui sistem solar, în care numai Pământul era leagăn al vieţii? Şi eşuarea finală, conştiinţa că trebuie să te întorci în închisoarea de acasă, era cea care declanşa nepotrivirile împotriva cărora lupta Eternitatea dintotdeauna? Îi mai veni în minte şi consumul intens de droguri în aceleaşi Secole inutile ale zborurilor electrogravitice. Noÿs reluă:

— Aplanând dezastrele Realităţii, Eternitatea diminuează şi triumfurile. Numai făcând faţă marilor încercări poate omenirea să se ridice, cu succes, pe culmile cele mai înalte. Doar din primejdii, din permanentă nesiguranţă şi nelinişte se iveşte forţa care împinge omenirea către noi şi măreţe cuceriri. Poţi înţelege asta? Poţi să înţelegi că, eliminând obstacolele şi problemele care-l copleşesc pe om, Eternitatea îl împiedică să-şi găsească propriile soluţii, mai dureroase şi mai bune, adevăratele soluţii care izvorăsc din depăşirea greutăţilor, şi nu din evitarea lor?

Harlan începu, băţos:

— Cel mai mare bine făcut majorităţii... Noÿs îi tăie vorba:

— Să zicem că Eternitatea nu ar fi fost niciodată înfiinţată.

— Şi?

— Să-ţi spun eu ce s-ar fi întâmplat. Energiile care s-au epuizat cu ingineria temporală s-ar fi consumat în schimb în domeniul nucleonicii. Nu ar fi existat Eternitatea, dar ar fi existat transportul interstelar. Omul ar fi ajuns la stele cu mai mult de o sută de mii de Secole înainte de Realitatea curentă. Stelele ar fi fost pe atunci nelocuite şi omenirea s-ar fi stabilit pe toată întinderea Galaxiei. *Noi* am fi fost primii.

— Şi ce am fi câştigat? întrebă Harlan, încăpăţânat. Am fi fost mai fericiţi?

— Ce înţelegi tu prin „noi”? Omul nu ar fi însemnat o lume, ci un milion, un miliard de lumi. Am fi avut infinitul în căuşul palmei. Fiecare lume ar fi avut înşiruirea ei de Secole, fiecare valorile ei proprii, o şansă de a căuta fericirea pe propriile căi, în propriul mediu. Există multe feluri de fericire, de bine, o varietate infinită... Asta este Starea Fundamentală a omenirii.

— Astea sunt presupuneri, spuse Harlan supărat pe el însuşi pentru că se lăsase furat de imaginea zugrăvită de ea. Cum poţi să ştii ce s-ar fi întâmplat?

— Pe tine te amuză ignoranţa Timpurilor care nu cunosc decât o singură Realitate. Pe noi ne amuză ignoranţa Eternilor care cred că există multe Realităţi, dar numai una odată.

— Ce tot spui acolo?

— Noi nu calculăm Realităţi alternative. Noi le

vizualizăm. Le vedem în starea lor de non-Realitate.

— Adică un fel de tărâm Niciodată, unde „ar-fi-fost” se joacă cu „dacă”.

— Cu excepţia sarcasmului, da.

— Şi cum faceţi asta?

Noÿs se opri, după care reluă:

— Cum aş putea să-ţi explic, Andrew? Am fost educată să ştiu anumite lucruri, fără să înţeleg chiar totul despre ele, la fel ca tine. Tu poţi explica funcţionarea unui Computaplex? Şi totuşi ştii că există şi funcţionează.

Harlan se înroşi.

— Şi atunci?

— Am învăţat să vizualizăm Realităţile şi am găsit Starea Fundamentală aşa cum ţi-am descris-o. Am găsit şi Schimbarea care a distrus-o. Nu este o Schimbare iniţiată de Eternitate, este însăşi instituirea Eternităţii, simpla sa existenţă. Orice sistem asemănător Eternităţii, care le îngăduie oamenilor să-şi aleagă viitorul, va sfârşi prin alegerea siguranţei şi mediocrităţii şi, într-o astfel de Realitate, stelele nu mai pot fi atinse. Simpla existenţă a Eternităţii a spulberat dintr-o lovitură Imperiul Galactic. Pentru a-l face din nou posibil, Eternitatea trebuie desfiinţată. Numărul Realităţilor este infinit. Numărul oricăror subclase ale Realităţilor este infinit. De exemplu, numărul de Realităţi care conţin Eternitatea este infinit. Numărul în care Eternitatea nu există, dar este desfiinţată, este de asemenea infinit. Dar oamenii noştri au ales, din infinit, un grup din care făceam şi eu parte.

La început, eu eram străină de toate astea. M-au educat pentru rolul meu aşa cum Twissell şi cu tine l-aţi pregătit pe Cooper pentru al lui. Dar numărul

Realităţilor în care eu eram agentul distrugerii Eternităţii era şi el infinit. Am fost lăsată să aleg între cinci Realităţi care păreau cel mai puţin complexe. Am ales-o pe aceasta, cea care te implica pe tine, singurul sistem al Realităţii care te implica pe tine.

— De ce?

Noÿs îşi feri privirea.

— Pentru că te iubeam. Te-am iubit cu mult înainte de a te întâlni.

Harlan era zguduit. O spusese cu atâta sinceritate... Gândi, îngreţoşat: „E o actriţă...” Spuse:

— E ridicol.

— Da? Am studiat Realităţile care-mi stăteau la dispoziţie. Am studiat Realitatea în care mă întorceam în 482, îl întâlneam mai întâi pe Finge şi apoi pe tine. Cea în care ai venit la mine şi m-ai iubit, în care m-ai luat cu tine în Eternitate şi în sus-Timpul îndepărtat al propriului meu Secol, în care l-ai deturnat pe Cooper şi în care tu şi cu mine, împreună, ne-am întors în Primitiv. Am trăit în Primitiv tot restul vieţii noastre. Am văzut vieţile noastre, împreună, şi am fost fericiţi, şi eu te-am iubit. Aşa că nu este ridicol. Am ales această alternativă ca dragostea noastră să se poată împlini.

— Totul este o minciună! O minciună! Doar nu te aştepţi să te cred?

Se opri, apoi reluă brusc:

— Stai! Zici că ai ştiut totul dinainte? Tot ce se va întâmpla?

— Da.

— Atunci e clar că minţi. Ai ştiut şi că te vei trezi în faţa explozonului. Ai ştiut că o să dai greş. Să văd acum ce-o să-mi răspunzi!

Ea suspină uşor.

— Ţi-am spus că există un număr infinit al tuturor subclaselor Realităţilor, Oricât de exact ne-am concentra asupra unei Realităţi date, ea reprezintă întotdeauna un număr infinit de Realităţi foarte similare. Există puncte întunecoase. Cu cât ne concentrăm mai bine, cu atât sunt mai puţin încâlcite, dar o claritate perfectă nu se poate obţine niciodată. Cu cât punctele sunt mai puţin întunecoase, cu atât este mai mică probabilitatea ca variaţia întâmplătoare să dea rezultatul peste cap, dar probabilitatea nu coboară niciodată la zero absolut. Un astfel de punct întunecos a stricat lucrurile.

— Care?

— Trebuia să vii înapoi în sus-Timpul îndepărtat, după ce bariera de la 100.000 fusese înlăturată, şi ai venit. Dar trebuia să vii singur. De asta am şi fost atât de surprinsă, pe moment, să-l văd pe Calculatorul Twissell cu tine.

Din nou Harlan fu tulburat. Ce bine potrivea lucrurile. Noÿs reluă:

— Şi aş fi fost şi mai surprinsă, dacă mi-aş fi dat seama de semnificaţia totală a acestei modificări. Dacă ai fi venit singur, m-ai fi adus cu tine în Primitiv, aşa cum ai făcut. Apoi, pentru binele omenirii şi de dragul meu, l-ai fi lăsat pe Cooper neatins. Cercul s-ar fi întrerupt, Eternitatea ar fi fost desfiinţată, iar viaţa noastră împreună aici ar fi fost la adăpost. Dar ai venit cu Twissell, o variaţie întâmplătoare. Pe drum, ţi-a pomenit de gândurile lui despre Secolele Ascunse şi te-a pus pe o pistă a deducţiilor, care, în final, te-a făcut să te îndoieşti de buna *mea* credinţă. S-a terminat cu un explozon între noi... Şi acum, Andrew, asta e povestea. Poţi să mă ucizi. Nimic nu te poate opri.

Pe Harlan îl durea mâna din cauza încleştării spasmodice pe explozon. Îl mută, ameţit, în mâna cealaltă. Povestea ei nu avea nici un punct nevralgic? Ce se aşteptase el să câştige din siguranţa faptului că ea aparţinea Secolelor Ascunse? Conflictul său interior îl sfâşia mai aprig ca oricând, şi se apropiau zorile.

Spuse:

— De ce două eforturi de a distruge Eternitatea? De ce nu a dispărut odată pentru totdeauna atunci când l-am trimis pe Cooper în Secolul 20? Totul ar fi luat atunci sfârşit şi am fi scăpat de agonia asta a nesiguranţei.

— Pentru că distrugerea acestei Eternităţi nu este de ajuns. Trebuie să reducem probabilitatea înfiinţării oricărei forme de Eternitate la cât de aproape de zero putem. Aşa că, aici, în Primitiv, mai avem de făcut un lucru. O schimbare mică, neînsemnată. Ştii ce este o Schimbare Minimă Necesară. Doar o scrisoare către o peninsulă numită Italia, aici, în Secolul 20. Acum suntem în 19,30. În câteva Centisecole, cu condiţia ca eu să trimit scrisoarea, un om din Italia va începe experimentele de bombardare cu neutroni a uraniului.

Harlan se îngrozi.

— Veţi modifica Istoria Primitivă?

— Da. Asta este intenţia noastră. În noua Realitate, cea finală, prima explozie nucleară va avea loc nu în Secolul 30, ci în 19,45.

— Dar cunoşti pericolul? Îţi dai cât de cât seama ce înseamnă asta?

— Ne dăm seama de pericol. Am vizionat setul de Realităţi rezultante. Există o probabilitate, nu o siguranţă, desigur, ca Pământul să sfârşească cu o crustă radioactivă, groasă, dar înainte de asta...

— Vrei să spui că există vreo compensare pentru aşa ceva?

— Un Imperiu Galactic. De fapt o intensificare a Stării Fundamentale.

— Şi îi acuzaţi pe Eterni că se amestecă...

— Îi acuzăm că se amestecă de multe ori ca să ţină omenirea acasă, în închisoare. Noi intervenim o *dată,* ca să-l orientăm pe om prematur către nucleonică, astfel ca să nu mai instituie niciodată, *niciodată,* o Eternitate.

— Nu, spuse Hartan, disperat. Trebuie să existe o Eternitate.

— Dacă asta este ceea ce alegi tu. Tu ai de ales. Dacă vrei ca un grup de psihopaţi să dicteze viitorul omenirii...

— Psihopaţi?!!! explodă Harlan.

— Nu sunt? Îi cunoşti doar. Gândeşte-te.

Harlan o privea cu oroare, ultragiat, şi totuşi nu se putea abţine să-şi amintească. Se gândi la Novicii care învăţau adevărul despre Realitate, şi la Novicele Latourette încercând, ca rezultat, să se sinucidă. Latourette supravieţuise, cu o personalitate plină de cicatrici, ajutând totuşi la hotărârile care se luau asupra Realităţilor alternative.

Se gândi la sistemul de caste al Eternităţii, la viaţa anormală care transforma sentimentele de culpabilitate în furie şi ură faţă de Tehnicieni. Se gândi la Calculatori, luptându-se între ei, la Finge urzind intrigi împotriva lui Twissell şi la Twissell spionându-l pe Finge. Se gândi la Sennor, luptând pentru capul lui spân, împotriva tuturor Eternilor.

Se gândi la el însuşi.

Apoi fa Twissell, marele Twissell, care încălcase şi el

legile Eternităţii.

Era ca şi cum ştiuse dintotdeauna că Eternitatea însemna toate acestea. Altfel de ce ar fi dorit atât de mult să o distrugă? Şi totuşi niciodată nu o recunoscuse deschis, niciodată nu privise adevărul în faţă, până, deodată, acum.

Şi văzu Eternitatea, foarte clar, ca pe o cloacă de psihoze putrede, ca pe un puţ zvârcolindu-se de motivaţii anormale, o masă de vieţi disperate, smulse, brutal, din contextul lor.

Privi, absent, la Noÿs.

Ea îi spuse, blând:

— Îţi dai seama? Vino cu mine la gura peşterii, Andrew.

O urmă, hipnotizat, înspăimântat de felul în care punctul lui de vedere se schimbase total. Pentru prima oară, explozonul părăsi linia care îl legase de inima lui Noÿs.

Şuviţele palide ale zorilor brăzdau cerul, şi nava de lângă peşteră era o umbră apăsătoare în lumina dimineţii. Contururile îi erau înceţoşate, estompate de pelicula protectoare.

— Acesta este Pământul, spuse Noÿs. Nu singurul, eternul cămin al omenirii, ci doar un punct de plecare într-o aventură infinită. Tot ce trebuie să faci este să hotărăşti. Tu decizi. Tu şi cu mine şi conţinutul acestei peşteri vom fi protejaţi de un câmp de fizio-Timp împotriva Schimbării. Cooper va dispărea, împreună cu anunţul lui, Eternitatea şi Realitatea Secolului meu vor dispărea, dar *noi* vom rămâne aici şi vom avea copii şi nepoţi, şi omenirii îi va rămâne deschis drumul spre stele.

El se întoarse să o privească. Ea îi zâmbi. Era acea

Noÿs pe care o ştia, şi inima lui bătea la fel ca înainte.

Nici măcar nu-şi dădu seama că se hotărâse, până când strălucirea invada brusc tot cerul şi forma navei dispăru de pe acest fundal.

Odată cu această dispariţie, ştiu, chiar în timp ce Noÿs i se strecură încet în braţe: venise sfârşitul, sfârşitul final al Eternităţii.

Şi începutul nemărginirii.

CUPRINS

SFBC 50TH ANNIVERSARY COLLECTION

ISAAC ASIMOV

THE END OF ETERNITY